

Shri Raghunatha Temple MSS. Library,
JAMMU

No. १६५५
क
Title श्यामा रहस्यम्
Author
Extent ११५ पत्र Age स. १८४५
Subject तन्त्र

न. ६०७

7

नं. १९५२ क
श्रीमन्महाराष्ट्र
१९५४ च मारी
त. नं. २
अ. १९५५ वि.

6043
- 114. Complete

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

पुण्यमरहस्यम्

शुण
२.
१

ॐ श्रीगणेशाय नमः ॐ नमः परदेवताये ॐ देवीदा
नवदेसर्पनिवहानुमूलयंती शिवां ब्रह्मानन्दम्.
देशमौलिमणिभिः संसेवितां छिद्याम् नत्वा श्रीगु
रुपादयग्रपरामोदामृतस्नावितः पूर्णानन्दगिरि.
स्तनोति विरलाशुणामारदस्याभिधाम् ॐ सतं त्रवी
रतं त्रचतं त्रफेत्कारिणी तथा कालिकाकुलसर्व
संकालीतं त्रचयामलम् कुलचूरामणिं चैव कु
मारीतं त्रमेव च कुलार्णवं तथा कालीकल्पभैरव
तं त्रकम् कालिकाकुलसद्भावं तथा चोत्तरतं त्रकं
गुरुणां च मतं ज्ञात्वा साधकानां तथा मतम् शुद्ध
बुद्धिस्समावांश्च वक्ष्यामि मोक्षकारिणीम् तदुक्तं स.
तं त्रै कोथीशं विन्दुयुक्तां ते विमूर्खेऽग्निस्माद्युतम्
त्रिलिखेत्परतो देविङ्कारद्वयमेव च मायाद्वयं स
मालिख्य त्रिसंवर्तसूत्रम् एकं त्रैकालिके सप्तव
र्णान्मूर्ध्ववत्परमेश्वरि साहानेयं महाविद्याद्वयं
शमत्तरायरा अनया सदृशी विद्या नास्ति ज्ञानेन तमा
मके कुमारितं त्रैः पि श्रीभैरव उवाच अतिगुह्यत
रस्येतज्ज्ञानात्मकं सनातनम् अतीव च सुगोप्यं च
कथितं नैव शक्यते अतीव च प्रियासीति कथया
मितव प्रिये शुणाणिवरुसंख्यानि प्रकृतेः संति भावि

नि तेषां मध्ये मद्देशानि काली रूपं मनोहरम् विशेषे
षतः कलिगुणैर्नाराणां भुक्तिमुक्तिदम् तस्यास्तयासः
काश्चैव ब्रह्मविष्णुशिवादयः चन्द्रः सूर्यश्च वरुणः
ऋषयोः गिरिजापतिः उर्वीसाश्च वशिष्ठश्च दत्तात्रयो वृ
हस्पतिः वक्रनाकिमिहोक्तेन सर्वे देवा उपासकाः
कालिकायाः प्रसादेन भुक्तिमुक्तिः करे स्थिता तस्या
मंत्रप्रवक्ष्यामि यतो रक्षेद्युगत्रयम् ककारं वह्निं स
युक्तं रतिविन्दुसमन्वितम् त्रिगुणं चततः कूर्चं पु
मं लज्जायुगां तथा दक्षिणे कालिके चेति पूर्ववीजा
निवेष्टयेत् वह्निना यावधिः प्रोक्तः कालिकायाम
नुष्मत्तः नमसि ह्यप्येतास्ति नारी मित्रादिदृष्ट्या म
श्रुतिरपि अथ हेनां ब्रह्मरंध्रं ब्रह्मसूर्याणि मासो
ति सुभगां त्रिगुणमुक्ता कामरेफेन्द्रा विन्दुमेलन
रूपा यत् त्रिगुणिता मादौ तदनु कूर्चं द्वयं कूर्मवीजं
च व्योम षष्ठस्वरविन्दुमेलनरूपम् तदेव हि रुच्यार्थ
भुवनां द्वयम् भुवनात् व्योम ज्वलनेन्द्रा शून्यमेल
नरूपा तदुक्तम् दक्षिणे कालिके तवाभिमुख्यता त
दनु वीजसप्तकमुच्चार्य वृहद्भानुजाया मुच्चरेत् म
त्वा शिवमयो भवेत् सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् गतिस्त
स्यास्ति नाम सप्तनारीश्वरः सत्तदैश्वरः सत्तस

शृणु

२०

२

वैश्वरति श्रीभैरव उवाच नात्र चिन्ता विमुक्तिर्वा ना
रिमित्रादिदृष्टानाम् नवाप्रयासवाङ्मलं समया सम-
यादिकम् देवैर्देवत्वविषये सिद्धैः विचरसिद्धये पत्र
गौराक्षसैर्वैष्णुनिभिश्चमुमुक्षुभिः कामिभिर्दुर्मि-
श्रार्थलिप्सुभिः सेवितां परां न चित्तव्ययवाङ्मलं का-
यकेशकरं न च यत्र यंचिन्तयेन्मन्त्री सर्वसिद्धि समृद्धि-
दा तस्य हस्ते सदैवास्ति सर्वसिद्धिर्न संशयः गद्यपद्य
मयीवाणी सभायां तस्य जायते तस्य दर्शनमात्रेण
वादिनो मिश्रभांगताः राजानोः पिचदा स संभजेते
किंपरेजनाः वरुणैः स जलसंभंगति संभवि वसतः
दिवा रात्रि व्यस्यं च वशीकर्तुं तमो भवेत् सर्वस्यैव
जनस्यैव वल्लभः कीर्तिवर्द्धनः श्रेते च भजेते देवा ग-
णान्ते उर्लभन्तैः चन्द्रसूर्यसमो भूत्वा वसेत्कल्याण-
तं दिवि न तस्य उर्लभं किंचिद्यः स्मरेद्द्वारदक्षिणम्
अथास्याः सपर्याविधिं लिखते ब्राह्मे मुकुते उपाय-
वदपद्मासनः शिरःस्थायो मुखं शुक्लवर्णं सहस्रद-
लकमलकर्णिकास्थशशहीनशरदिनुसुन्दरच-
न्द्रमा उल्लातगीतहंसपीठे निजगुरुं ध्यायेत् यथा शु-
द्धस्फटिकसंकाशं शुद्धद्वौमविराजितम् गंधाबुले-
पनं शांतं वराभयकरं बुद्धम् मन्दस्मितं निजगुरुं ।

कारुण्येनावलोकने वामोरुशक्तिसंयुक्तं शुक्लाभ
रणभूषितम् सशक्त्या दत्तदस्तेन धृतचारुकलेवरं
वामे धृतो मलायाश्च सुरक्तायाः सुशोभनं परानन्द
रसोलासलोचनद्वयं पंकजं इति ध्यात्वा दिव्याभिषे
केन गुरुणा संप्रदाया नुगतकृतनामपूर्वकं मानसे
रुपचारैरा राधपेक्षीं श्रीदसयफेन्द्रसत्तमलवरयुं
दसफेन्द्रश्रीशुभकानन्दनाथाय श्रीशुभकादेवं वा श्री
गुरुपाङ्कजं पूजयामि इति गुरुपाङ्कजं नत्वा जप
समर्पणं कृत्वा प्रणामेयथा अज्ञानतिमिरांथस्य ता
नां जनशलाकया चक्षुरुन्मीलितं येन तस्मै श्रीगुर
वे नमः । अथ सारदाटीकाकारश्रीराघवभट्टमते
तशक्तिविषये शुक्लमेवेति निश्चितं वचनद्वयदर्श
नात् तद्यथा श्वेतावरधरंगौरं श्वेताभरणभूषितम्
अपि च रक्तमाल्यावरधरं सुरक्तं पद्मविस्तरम् इति त्व
समीचीनम् श्वेतवर्णं गुरोर्ध्यानात् रं भवति शक्तिवि
षये ततश्चादर्शनात् यथा ज्ञानार्णवे ब्रह्मरन्ध्रे सर
सारे कर्पूरयवलो गुरुः तस्मात्संप्रदाया नुगत्या गु
रोर्ध्यानं ऊर्ध्वादिति शेषः अथ गुरोराज्ञां गृहीत्वा मू
लाधारपद्मकर्णिकास्थत्रिकोणांतर्गतस्यैवं भूलिं
गवेष्टिती प्रसन्नमुजवाकारं सादृष्टिवलयो विद्युत्सं

पृष्ठा

२

३

जप्रभांतीवारशुकतन्वीकुलकुण्डलिनी इष्टदेवता।
सूर्याङ्ककोरेणरंसरतिमनुतावधेवनदहनयोगात्
सचैतमाविधायब्रह्मवर्त्मनापरमशिवेनीत्वातयोः
सामोवैष्णविष्टाचचन्द्रमण्डलेकुलगुरुन्यायेत्
तउक्तंकालिकास्मृतौ मूलाधारेस्मरेद्विंशिकोणं
तेजसांनिधिम् तस्याग्निरवामानीयश्रुयः दुर्द्धव्यव
स्थिताम् नीलतोषटमध्यस्थतरिलेखेवभासुराम्
नीवारशुकतन्वीचसुपीताभास्करोपमाम् तस्याः।
शिखायामध्वेचपरमोर्द्धव्यवस्थिताम् सवल्गासस
रः शान्तः सशिरः परमसराट् सपवविस्रः सप्राणः स
कालाग्निः सचन्द्रमाः रतिकुलकुण्डलिनीध्यात्वा
सर्वपापैः प्रमुच्यते समहापातकेभ्यश्चपूतोभवति
सर्वसिद्धिं कृत्वा भैरवो भवतीति । अथ कुलगुरुन्यायः
था कुलगुरुमणौ मूलादिब्रह्मरन्ध्रांतं गुणं ध्यात्वा
गुरुं स्मरेत् प्रह्लादानन्दनाथाख्यं सकलानन्दमेव
च कुमारानन्दनाथाख्यं वशिष्ठानन्दनाथकम् क्रोधा
नन्दसखानन्दो ध्यानानन्दततः परम् बोधानन्दतत
सैव ध्यायेत् कुलमुखोपरि महारसरसोल्लासहृद
याचूर्णलोचनाः कुलालिङ्गनसंभिन्नाचूर्णिताशेष
मानसाः कुलशिष्टैः परितृताः सर्वकुलतंत्रार्थवादिनः

पवंकुलगुरुनवाविमृज्यकुलमातृकाम् कुलस्थाने
समानीयस्नानार्थतीर्थमाश्रयेत् शाक्तंकुलगुरुं व
त्पस्मृतंकुलसखावरम् रदस्यमनुतंप्रोक्तंगोमयं
पशुशंकटे कुलनाथं परिसमये शाक्ताः परसेवितः
तेषां शिखावयागश्च अभिचारयकल्पते तस्मात्स
र्वप्रयत्नेन कुलीनंगुरुमाश्रयेत् कुलीनः सर्वविद्या
नामधिकारीति गीयते दीक्षागुरुः स पवात्मा सर्वमं
त्रस्य नापरः अमृचश्रुतो प्रकाशमानां प्रथमे प्रया
गे प्रतिप्रयागेऽथ मृताय मानाम् अतः पदव्यामनु
संचरंतीमाना न्दरूपामवलं प्रपद्ये इति अहं देवीन
वामोऽस्मिन्नैवाहं न शोकभाक् सच्चिदानन्दरूपो
हमात्मानमिति भावयेत् प्रातः कृत्यमवश्यमेव नि
तं करणीयम् प्रातः कृत्यमकृत्वा तयो देवी भक्तितो
ऽर्चयेत् तस्य पूजाविविक्ता शोचरीनायथा क्रिया
अथ नद्यादौ गत्वा कालिकारूपं सर्वविभाव्यसुवर्ण
रजतात्मकंकुलगर्भमनामा तर्जनीषु धृत्वा आचम्य
मूलं स्मरन् मलापकर्षकं कृत्वा आचम्य ओं अथेता
दि कुलदेवता प्रीतिकामो मंत्रस्नानमहं करिष्ये इति सं
कल्प्य जले त्रिकोणचक्रं कृत्वा सूर्यमंत्रलादं कुशमु
द्रयातीर्थमावाह्यमूलं ते ओं आत्मतत्ताय साहा वि

श्या

२

४

यातत्वायसाहा शिवतत्वायसाहा इति आचामेत् अ
थ वाओं ह्रीं साहा इत्यनेन त्रिराचम्यात्मानं विःसंप्रोक्ष्य
मूलेन मृत्तिकया अंगलेपनं कृत्वा मूलं पठकं भस्मद्वि
यासमूर्द्धिगविर्जलमभिषिच्य गुह्येभिः श्रवणादी
निसप्तच्छिद्राणि संवृध्य विनिर्मज्जेत ततः कंकुमारी
तत्र वेदाद्ये च तथा मायासाहे सा चामनं मतम् नील
तत्रैः पि मृत्कशामपि संगृह्य गत्वा जलं तिकंततः
मलाय कर्षकं कृत्वा मंत्रस्नानं समाचरेत् विधया वि
निर्मज्जेव आचामेत् यसा पुनः कुलपूजामणौ कुरु
रक्तहरित्रीला विविधामममूर्तयः तत्र यः कुलशिष्य
स्वसतदुपपश्यन् दिवं सर्वमर्थार्थं च पाताल
भूतसंभवाम् आवातः कुलदर्भेण सदर्भः कुलपुत्र
कः कुलपात्रे सहर्षं च सतिलं सजलं ततः गृहीत्वा कु
लदेवस्य प्रीतये स्नानमाचरेत् कृतं संकल्प्य वा दौ कु
लचक्रं जले मसेत् जलस्थानात् समानीय कुलमुद्रं
कुर्यात्तत्र कुलतीर्थानि तत्रैव समावाप्य शिवात्मकम्
ततो यंच विधापीत्वा विधाच प्रोक्ष्य मनोः श्रुत्वा कु
लमुद्रं यथा ज्ञानार्णवे दत्तमुष्टिं विधाया यतः
मंजुशरपिणी अंजुशाखामसमुद्रात्रै लोका कर्ष
णत्तमा तीर्थं वाहनमंत्रो यथा व्रीकमसंहितायाम्

गोचयमुनेचैवगोदावरिसरसति नर्मदेसिन्धुका
वेरिजलेः सिन्धुनिधिं कुरु अथ सन्तत्रेपि मूलं पठ
नृद्धिगतोयं मुद्रया कुंभ संज्ञया क्षिप्त्वा वा उद्यं देवि
आचामेत्साधकाग्रणीः आत्मविद्याशिवैस्तत्तैस्ततो
पागग्रं विशेषतः कुंभमुद्रायथा गुप्ताणीवे रत्नांगुष्ठे
परंगुष्ठे क्षिप्त्वा हस्तद्वयेन तत्र सावका संचैव मुष्टिं कुं
भमुद्रां विडुर्बुधाः सप्तच्छिद्राणि संरुध्य ततो मञ्जुवि
द्यासुधीः आत्मविद्याशिवैस्तत्तैराचामेत्साधकाग्र
णीः ब्रह्मजायां ततो दत्त्वा शुद्धेन ययसा प्रिये ओम्मा
नधनि वज्रिणि महाप्रतिशोरे रत्नरत्नं फट्स्वारा
इति शिखा वन्धनम् मूलेन तिलकं कृत्वा पूर्ववदाच
म्य वैदिकी संख्या विधाय तां चिकी संख्यां कुर्यात्
तडं कुंभमारीकल्पे प्राणं पूर्वमुद्रु समानां ते च धा
नीति च वज्रिणीति पदं प्रोक्तं महाप्रतिशोरे तथा रत्न
द्वयं फट्स्वारा इति च तदनंतरम् अनेनैव च मंत्रेण
रत्नां कुर्याद्विचक्षणः रत्नामिति शिखा वन्धनरूपे
ण वस्त्रां च लेगुं धि वन्धनरूपेण वा कुर्यादिति मर्थः सा
रदाटी कायां च उक्तेनैव विधानेन कृत्वा स्नानं वत्ता
विक्रमं वैदिकी तां चिकी संख्यां कृत्वा तर्पणमाचरेत्
तां चिकी संख्यां यथा तडं कृतं तत्रैव पुनराचम्य विन्य

पृष्ठा
२
५

स्य षडंगमपि मंत्रवित् वामहस्ते जलं गृह्य गलितो दक
विन्दुभिः सप्तधा प्रोक्ष्य कृत्वा मूर्द्धि मंत्रं स मुच्यते
अवशिष्टो दकं देहहस्ते संगृह्य बुद्धिमान् ३३ या कृष्य
देहोतः क्षालित पापं संचय कृत्वा वां त उदकं दत्त
नाम्ना विवेचयेत् दत्तहस्ते च तन्मन्त्री पापं रूपं विचिं
स्य च पुरतो वज्रपाशाणो प्रतिपेद स्रमंत्रतः अथ त्रापि
षडंगमा समाचर्य वामहस्ते जलं ततः गृहीत्वा दत्ति
णो चैवं संपुटं कारयेत् ततः शिववायुजलं गृह्य वद्वि
वीजैः सिधा पुनः अभिमंत्र्य च मूलेन सप्तधा तत्त मुद्र
या निक्षिपेत् जलं मूर्द्धि शेषं दत्ते विधाप्य च शरी
रंतः स्थितं पापं क्षालयेत् सायक प्राणीः । अथ प्रयोगः
पूर्ववदा च षडंगमा संकृत्वा वामहस्ते जलं निधा
य दत्तहस्ते नाब्धाय हं यं वलं रं इति त्रिभिर्मंत्रमूल
मुच्यते न गलितो दक विन्दुभिः तत्त मुद्रया मूर्द्धि
सप्तधा प्रोक्ष्य कृत्वा शेषजलं दत्तहस्ते समादाय ते
जो रूपं ध्यात्वा ३३ या कृष्य देहोतः पापं प्रक्षाल्य कृत्वा
वां त जलं पापं रूपं ध्यात्वा पिंगलया विरिच्य गुरुः क
स्मितवज्रशिलायां फट्ति प्रक्षिपेत् इति तां त्रिकी
संध्या ततः हस्तौ प्रक्षाल्या च मूले यंत्रं ध्यात्वा साव
राणां देवतामावाप्तये शान्तये श्री अमुकानन्दनाथभै

१ वस्तुपतामिति देवतीर्थेन त्रिः सकृद्वा शुद्धोदकेन
संतर्प्य वस्तुपरमगुरुं नैऋत्यापरापरगुरुं वा यथाप-
रमेष्टिगुरुं पूर्ववत् संतर्प्य मध्ये श्रीशुभकदेवतात्
पतामिति यथाशक्तिः संतर्प्य एकैकां जलिनापि
वारान्संतर्पयेत् अशक्तश्चेत्तल्लघुचरन् साधुधर्मपि
वासवाहनं महाकालीसहितं श्रीदक्षिणकालिका
मातारपतामिति त्रिः समधावाग्रधीभेरावातात्स्व-
कलोक्तविधिना सपित्रादीनपि संतर्प्य उर्वाक्षत-
तपुष्पादिनां च कृत्वा ह्रीं हंसः मां तं मे भवाय प्रका-
शशक्तिसहिताय इदमर्घ्यं साहा इति सूर्याय चिः।
र्घ्यं समुत्थापयत्वा सूर्यमंडले देवीं ध्यात्वा उर्वाक्षतवि-
त्त्वपत्रजवापुष्पादिनां च कृत्वा देवी गायत्रीमुच्चरन्
महाकालसहिताये श्रीदक्षिणकालिकाये इदमर्घ्यं
साहा इत्यर्घ्यं दत्त्वा गायत्रीं यथाशक्तिः प्रजप्य देव्यै
समर्पयेत् तत्तुक्तम् तर्पणादौ प्रयुजीत रप्यतां म-
हाकालभैरवः पिता मूलान्ते तर्पयामीति साहा तं त-
र्पणं मतम् एवं विधितर्पणं तत्कृत्वा पापक्षयो भवेत्
कुलश्रेष्ठमणोच भैरवाय च देवाय भैरवेण च कर्तव्यं
भैरवाय प्रदातव्यं मंत्रमुच्चार्य पूर्वतः दत्तदानगृही-
त्वा सततो लिंगानुरूपतः भैरवी भैरवात्मानं भावयेद्य

पृष्ठा
१
६

दशोष्ठतः आहो विवाहे दाने च स्नाने नागप्रपूजने
पंचचिंतापरो देवः प्रसीदति न संशयः अथ च एव
मेव विधानेन यथा शक्ति च तर्पयेत् मार्तण्डभैरवा
येति विरिञ्चकल्पयेत्ततः कुलचूडामणौ च कुलसू
र्याय देवाय विरिञ्चकप्रकल्प्य च देवीपितृनृषींश्च
वतर्पयेत् कुलवारिणा नन्दिकेश्वरसंहितायां च
यावन्नदीयते चार्घ्यभास्कराय निवेदनम् तावन्नपू
जयेद्विष्णुं शंकरं वा सुरेश्वरीम् दिने प्रायश्चित्तं
नवारिणाञ्जलित्रयम् अष्टोत्तरशतानुत्पागायत्री
प्रजपेत्सुधीः कालिकायै पदं प्रोक्ता विष्णुहेतुदनेत
रम् प्रमशानवामिनीं ऊ. न्ताथीमहीति ततो वदेत्
तत्रोचोरे पदं प्रोच्य प्रबोदयात्पदेदिति प्रस्थाः प्रभाव
मात्रेण महापातकघोऽशः सद्यः प्रलयमायांति सा
यकस्य च नाम्ना रावणस्य वधाश्चैव रामचन्द्रो वि
मोचितः गुरुदारा कर्षणाश्च देवश्चन्द्रो विमोचितः
मार्तवधा मरुशुरा मोमोचितोऽस्याः प्रसादतः सुश
पाताञ्च श्रीकृष्णो दत्तात्रेयस्तथैव च एवमेवामहा
दिव्या गोमया चैव सुन्दरि महापातकमुक्ताऽपि
प्रतपेदशथा यदि सप्तसप्तमहो देवि मुक्ता भवति
तद्दण्डात् अथ कुलचूडामणौ च उष्टाय कुलवस्त्रे

द्वेपरिधायकुलेनत तिलकंकुलरूपंचकृत्वांचप
कुलेश्वरः स्वतंत्रेऽपि मोक्षार्थीरक्तवस्त्रेणभोगा
र्थीष्वेतवाससा मारणोकृत्स्नवस्त्रचवशेषरक्तंसदा
गृही उच्चाटेव्याघ्रचर्मणिगृह्यत्तत्कस्तंभकर्मणि
परिधायततोमंजीयागभूमिमथोविशेत् तंत्रांतरेच
ततश्चसाधकश्रेष्ठोहृदिमंत्रं परामृशान् श्रवदिर्मा
नसोयोगीयागभूमिमथोविशेत् जलपांविकरे
कृत्वागत्वाद्धारिमहेश्वरि तालयेदुस्तपादौचवत्
मानेनवर्त्मना यागस्थानानियथाकेकारिणाम्
एकलिंगेशमशानेवाश्रमागारेचतृष्यथे तत्रस्थः
साधयेद्योगीविद्याविभुवनीश्वरीम् पंचकोशांत
रेयत्रनलिंगान्तरमीक्षते तदेकलिंगमाख्यातंतत्र
सिद्धिरनुत्तमा मुण्डमालातंत्रेच नदीतीरेवित्त्वम्
लेशमशानेशून्मवेश्मनि एकलिंगोपर्वतेवादेवाग
रेचतृष्यथे शवस्योपरिमुण्डेचजलेवाकंठपरिते
संग्रामभूमौयानौवास्थलेवाविजनेवने यत्रऊत्रस्थ
लेरम्येयत्रवासात्मनोऽलयः श्रमत्रापि उज्जटेपर्वते
वापिनिर्जलेवाचतृष्यथे देवागारेदेवशुभेवित्त्वम्
लेनदीतटे सृष्टेर्निर्जनारामेतथावाश्रमसन्निधौ
अथैतेषामेकतमंस्थानमाश्रित्यततः ॐ वज्रोद

प्रपा

२

७

७

केरुफट्टसारा अनेन जलं सखेनानीयासनम् भु
त्पीपय्युपविश्य ओं ह्रीं विष्णुं सर्वपापानि समया
शेषविकल्पमपनयं फट्टसारा इति पादौ प्रस्ता
त्यर्धवदाचामेत् तत्तुं कुरुमारीकल्पे ओं वज्रोदके
ऊफट्टसारा मंत्रेण मंत्रवित् जलमानीय समये तत्रा
सनं शोधयेत्ततः प्रणवं पूर्वमुद्रां सलजावीजे तथै
व च ततो विष्णुं हंते सर्वपापानि शमयेदथ अशेषा
ने विकल्पं स्नातुं अमयेति ततः परम् कूर्चवीजे भ
वेत्तं त्रपादप्रस्तालने प्रिये अथ वामे त्रिकोणवृ
त्तभूर्विं विलिख्याधारशक्तये नमः इति संपूज्य त
दपरि अस्त्रमंत्रेण शोधितं साधारणं निधाय नमः
इति संपूज्य अंशुशमुद्रया सूर्यमाण्डलातीर्थमावा
ह्य ओं इति गायत्र्युष्मदत्वाये नुमुद्रां प्रदर्शय ओं इति द
शायाजस्नातजलेन गृहद्वारमभ्युक्ष्य द्वारदेवताः प्र
पूजयेत् तत्तुं कुरुते तत्र ततः आचमनं कृत्वा सामा
मार्च्यं प्रकल्पयेत् त्रिकोणवृत्तभूर्विं वमाण्डलं रच
येत्तृतीयः आधारशक्तिं संपूज्य तत्राधारं विनित्तिपे
त् अस्त्रमंत्रेण संशोध्य ह्नुं त्रैण प्रपूजयेत् नित्ति
पेतीर्थमावाह्यं गायत्रीं प्राणवेन तददर्शयेद् नुमुद्रां
वै सामामार्च्यं मिदं स्मृतम् सामामार्च्यं देवेषां पू

जयेद्गङ्गापार्श्वयोः येनमुद्रायथा अमोमभिमुखं
स्निग्धकनिष्ठानामिकापुनः तथाचतर्जनीमध्या
येनमुद्रामृतप्रदा द्वारेदेवतायथा गणेशदेवपालं
चवटकंयोगिनीतथा उर्ध्वामेचदत्तेचअथशैव
प्रकीर्तितम् अथपूजा द्वारहृगंगगणेशंवामेक्षं
देवपालंदक्षिणेवावटकंअथः द्यायोगिनीपूर्वत
त्रैवगंगगंयंयमुनांश्रीलक्ष्मीपेंसरसतींचपंचच
तद्वारेसंपुटवामांस्कोचेन पूजामाउपांतगता
नेमस्तत्राज्ञाणेनमः वास्तुपुरुषायनमः इति गंध
पुष्पाभ्यांसेपूजाक्षतसिद्धार्थतिलाननाराचमुद्र
या ॐ सर्वविघ्नानुत्सारयकृपटसारा ॐ पवित्र
वज्रभूमेकंकृपटसारा अनेनभूमिमभिमंत्रयेत्
तउक्तं सतंत्रे भूमिद्योमस्थितास्सर्वाविघ्नास्ता
स्तास्तदाक्षतः सिद्धार्थास्मिसंमिश्रेः प्रोत्सार्य
तासनोविशेत् अथपि भूतापसर्पणंकुर्व्यात्म
उणानेनसाधकः यस्मिन्कृतेस्थलेभुताहरंयाति
सुगर्भेने सितेषुसर्वभूतेषुनेवेयंमाउलायथा वि
लेपतिसदालुव्यानचट्टंतिदेवताः तस्माद्यत्नेनक
र्तव्यंभूतानामपसर्पणम् ऊमादीतंत्रेऽपि प्राणवैपू
र्वमुद्रापसर्वविघ्नास्ततः परम् उत्सारयततोक्तं कृपटसारा

प्रपा

२
८

हाचतदनंतरम् अनेनैवचमंत्रेणविज्ञातत्सायेत
सुधीः प्रणवपूर्वमुद्धतरत्तरत्ततंदतरम् ऊफट्
साहेतिमंत्रेणभूमिचपरिशोधयेत ततःपवित्रवा
ज्रादौप्रणवपूर्वमुद्धरेत वर्मद्वयंततश्चैवफट्सा
हातदनंतरम् अनेनैवविधानेनऊर्ध्वाद्रूपमिमं
त्रणम् अथासनानियथा तउक्तम् मत्स्यसूक्ते मृ
उचुउकमासीनश्चामेषुकोमलेषुवा विस्तारेषुस
माश्रितसाधयेत्सिद्धिमुत्तमाम् अर्धाकषन्मासा
तोगार्धमृतमाऊम्भुडुयाः तूरोपनयनैर्हीनम्
तसचूउकंविडः निवृतचूउकोवालोहीनोपनय
नःप्रमान योमृतःपंचमेवर्षतमेवकोमलंविडः
संतत्रेऽपि कंवलेलौहितेवापिकृष्णवाद्याञ्चवर्म
णि सन्मासीज्जन्तुचारीचविशेत्कृष्णस्यचर्मणि
मत्स्यसूक्तेपि कृष्णसारहीपचर्मश्चूउकंवलेत
था पीतवस्त्रं च शुक्लं वा आसनाय प्रकल्पयेत् मुउ
मालातंत्रे व्याज्वाजिनं सर्वसिद्धौ ज्ञानसिद्धौ मृगाजि
नम् वस्त्रासने रोगहरं वेत्तं प्रीतिवर्धनम् कौषेयं
पृष्टिदं प्रोक्तं कंवले सर्वसिद्धिदम् शुक्लं वा यदि वार
कं विशेषादुक्तं कंवलम् मृउकोमलास्तीर्णसंया
मेयति तं हि यम् जंतव्यायादितं वापि मृगं वापि वरा

सुनम् गर्भमुतं वानारीणां अथ वा यो निजां त्वचम्
सर्वसिद्धिप्रदे चैव सर्वभोगसमृद्धिदम् त्वचं वा यो
वनस्थानां ऊर्ध्वाहीरवरासनम् प्रमशानकाष्ठचटि
तं पीठं वा यज्ञदा रुजम् नदीक्षितो विशेषज्ञा त्रकृष्ण
साराजिनेष्टुही उदासीनवनासीनस्नातकब्रह्म
वारिणः ऊशाजिनां वरेणाञ्जवतरं संसमंततः प
करं संद्विहं वा चतरंगुलमुच्छ्रितम् विशुद्धेश्वा
सने ऊर्ध्वात् संस्कारे पूजने बुधः इति अत्र मृतासन
मवश्यमेव प्रत्यवायश्च वणात् कालीतंत्रे मृतास
ने विना देवियोजयेत्कालिकां नरः तावत्काले नार
कीस्याद्यावदाहूतं संभवम् यत्तस्मिन् त्रयोदशकंवला
द्यासनमुक्तं तन्न सत्तत्रासनम् किंतु मृतकपुत्रमि
ति बोद्धव्यम् स्मृताभावे विष्टरमिति तदुक्तम् मृता
भावे विष्टरं च शावरं प्रकल्पयेत् अथ भूमौ त्रि
कोणमण्डलं कृत्वा तत्र आधारशक्तादिभ्यो न
मः इति संपूज्य तदपरिविहितासनमारोप्य कृतां
जलिः पठेत् तदुक्तम् मेरुष्टुष्टुः प्रोक्तः सतः
लंछन्द ईरितम् कूर्मीदेवतादेवि आसनाय प्रकल्प
येत् विनियोगस्तु कवेतः पठेद्वत्तासमंततः पृथिव
त्वया धृता लोका देवि त्वं विष्णुना धृता तं च धारय मां

पृष्ठा
२
१

निसंपवित्रं ऊरुचासनम् इति धृत्वा तदेव शिङ्गुशं
स्तत्रैव दाययेत् मायाबीजं समुच्चार्य आधारशा
क्तिमुच्चरेत् कमलासनमालिख्येऽनमोः तत्र प्र
जयेत् ऊमारीकल्पेऽपि आः कारांतसुरेवेच वज्ररे
वेततः परम् ऊं फट् सा हेति ऊर्ध्वा त्रमण्डलं च श
वासने वीरासने नोपविशेत् संपूजासनमेव च अथा
सनोपरि ऊशत्रयंदत्तांद्नी आधारशाक्तये कमलास
नाय नमः इति संपूज्य आः सुरेवे वज्ररेवे ऊं फट्
सा हा इति मंत्रेण तत्र मण्डलिकां कृत्वा तदुपरि
वीरासने उपविश्य विजयांसी ऊर्ध्वा त तदुक्तं भावच
क्रमेण विना हेतुकमासाद्य दोभयुक्तो मदेश्वरः न
पूजो मम ऊर्ध्वा च न ध्यानं न च चिंतनम् तस्माद्भुक्ता
च पीत्वा च पूजयेत् परमेश्वरी विजया कल्पेऽपि संविदा
सवयोर्मध्ये संविदेव गरीयसी संविद्ययोगस्तेनेह
पूजादौ साधको तमैः कर्तव्या च महापूजा करणीया
सुनिन्दितैः अमत्रापि आनन्देन विना भ्रंशो न च तृण
तिदेवताः तस्मात् पूजादौ विजयांसी कारः कार्यः सा
उनश्च तर्ही ब्राह्मणी क्षत्रियो वैश्याश्च शूद्राश्च श्वेतरक्त
कृष्णपीतप्रसूनभेदाः तासां शुद्धिं विजया कल्पानुसा
रेणालिख्यते संविदे ब्रह्मसंभूते ब्रह्मपुत्रिसदानवे

भैरवाणां वदन्तार्थपवित्राभवसर्वदा ओं ब्रह्माणै नमः
साहासाथयेदपरंततः इत्यनेनाभिमंत्रणम् सिद्धि
मूलिप्रियेदेविहीनबोधप्रबोधिनि राजप्रजावंशा
कारिशत्रुकंठविशूलिनि पंचत्रियायेनमः साहा
शोधयेदपरंततः अज्ञानेन्यनदीताग्रेजालाग्रेजान
रूपिणि आनन्दस्याकृतिं प्रीतिं सम्पद्गानं प्रयच्छ मे
ह्रीवैश्यायेनमः साहाश्रुद्रां संशोधयेत्ततः नमस्या
मिनमस्यामियोगमार्गप्रबोधिनि त्रैलोक्यविजये
मातः समाधिफलदाभव ह्रीश्रुद्रायै नमः साहा ओं अ
मृतेश्चमृतोद्भवे अमृतवर्षिणि पदंततः अमृतमाक
र्षय हृन्सिद्धिं देहिततः परम् अमुकं मे ततो ब्रूयात्
वशमानयततः परम् हिहान्तोयं मनुः प्रोक्तस्तर्ह्य
नां च शोधने उत्तरंतं च मूलमंत्रं ततो देवितस्योप
रिनियोजयेत् आवाहनादिमुद्रां च येन योनिततः प
रम् दिग्वन्धो टिकाभिस्तालत्रयपुरःसरः दिव्य
दृष्ट्या तथापार्श्वोत्तैर्घ्रिज्जाविद्यातयेत् समयात्
पयेद्ब्रह्मरन्ध्रे मूलं जपेन्ननुम् गुरुपदे सहस्रारेत
था संकेतमुद्रया त्रिधैव तर्पयेत्संजी सायकः सिद्धि
मानसः पंचदशपदं ब्रूयात्वाग्वादिनिततः परम्
ममजिह्वाग्रे स्थिराभवसर्वपदंततः सत्तरशं करीसा

शुभा

२

१५

देतिमंत्रेण उक्त्या नृत्वे संकेतमुद्रया तत्र मुद्रया ३
सर्पः अथ सायकः वामकर्णे द्विमुद्रया नन्दनाथश्री
भैरवगुरुपादकाभ्योनमः दक्षिणकर्णे द्विगंगाण्य
तिमध्येश्वरे देवतां नमस्कृत्य सामास्योदकेन पूजास्था
नारिकमभ्यक्ष्य दक्षिणो गंधपुष्पादिकं वामे सुगं
धिजलं देवताया दद्यात् अन्त्यस्थानं च देवता वामे धार
येत् ततः कंकलं च दामणौ कुलासनं ततो दृत्वा तद
भ्यर्चयथास्वम् कुलासनं ततो बद्धा गुरुपूजाक्रमे
ण च आत्मशुद्धिं पीठशुद्धिं एण शुद्धादिभैरव कृत्वा
तावाच्यं ततो विद्वा कर्ष्या कलविघेष्टितम् दीक्षिता
भिः कुलीनाभिर्भुवतीभिः कुलात्मभिः देवतागुरुभा
क्ताभिर्ब्रह्मिन्तयागभूमिषु नानाविधानि पुष्पाणि
गन्धानि विविधानि च कर्पूरजातीयपादिवासितं
पटवासितम् तान्द्रलं देयद्रव्यं च भूषणीयं दिकं च यत्
सर्वालंकारभूषाभिर्भूषितः कौलिकेश्वरः मूलमं
त्रजप्तो यैः प्रोक्षितं स्थापयेत् ततः सर्वसंदक्षिणो स्था
प्य वामे चांर्चयेदयेत् पश्चिमे देवतायाश्च कुलद्र
व्याणि धारयेत् पश्चिमे एष्टे र्मर्त्यः कालिकापुराणे
पि मदि राष्ट्रतो दद्यात् समपात्रं च वामतः कुलाणि वेपि
आत्मस्थानमनुद्रव्यदेहशुद्धिस्तपंचमी यावन्तं कुरुते

देवितावेदेवार्चनं कृतः सार्जनादेरशुद्धिरुत्तप्राणा
योगादिभिः प्रिये षडंगानिमसेत्तन्मन्त्रीश्रात्मशुद्धिः
तीरिता गृहीत्वा मातृकावर्णमूलमंत्राक्षराणि तत्र
क्रमोक्तमादित्वा तृतिर्मन्त्रशुद्धिरितीरिता पूजाद्वया
दिसंप्रोक्ष्य मूलास्त्राभ्यां विधानतः येन शुद्धां दर्शयेत्
इत्यशुद्धिरितीरिता पीठे देवीप्रतिष्ठाप्य सकलीकृत
मंत्रवित् मूलमंत्रेण दीप्तात्मा अभिभाष्योदकेन च
त्रिवारंप्रोक्ष्येद्विहान्देरशुद्धिरितीरिता पंचशुद्धिं वि
धायेत्पञ्चपञ्चाद्यजनमाचरेत् अथवापि पंचशुद्धिः
विहीनेन यत्कृतं न च तत्कृतम् पंचशुद्धिं विना पू
जा अभिचारयकल्पते श्रात्मशुद्धिः स्थानशुद्धिर्मन्त्र
स्पर्शोत्थनं तथा इत्यशुद्धिर्देहशुद्धिः पंचशुद्धिरितीरि
ता अथ कुमारीकल्पे पुष्पाधिष्ठाने पुष्पस्य प्राणवं
पूर्वमुदरेत् ततोभिषेकेति पदं शताभीतिततपरम्
अनेन मन्त्रनादेव्याः पुष्पाधिष्ठानमेव च प्राणवं पुष्प
केतव्यं तथा राजार्हतेऽपि च शतायसस्य गुक्ताचंसं
दायततं षडङ्गं पुष्पे पुष्पे मदा पुष्पे सुपुष्पे पुष्पसंभ
वे पुष्पचयावकीर्णं कुंफट्स्वारेति तत्परम् विशेष
पुष्पमेतेन जलं पूर्ववदादरेत् ओं शताभिषेकं ओं श
ताभिषेकं कुंफट्स्वारेति मंत्रेण पुष्पमधिष्ठाय ओं पु

शुभा
२
११

एकेतराजार्दितेशतायसम्पकसंवहाय इतिपुष्प
मभिमंशपूजाद्व्यादिकंमूलातेफटिसनेनाश्रु
येनुमुद्रयाश्रुतीकृतवामपासिचातत्रयंफटि
ति भूमौकृत्वातर्जनीमध्यमाभ्यां दुर्द्धां हृतालत्रयं
दत्वातर्जसंगुष्ठाभ्यां ह्योटिकाभिर्दशादिग्वन्यंनकु
र्यात् दिव्यदृष्ट्यादिव्यानविज्ञानुत्सार्यरमितिच
तर्दित्तवद्विषाकारंध्यात्वामूलमंत्रेणसदेदंममा
र्यप्राणायामंकुर्यात् यथामूलाधारे मनःसंयो
ज्यदक्षिणांगुष्ठेनदक्षिणानासापुटंभुत्वा मूलमं
त्रप्राणवंवाषोडशावारंजपन् वामेनवायुमापूर्य
कनिष्ठानामाभ्यां वामनासापुटमपिविधृत्यत
मेवचतुःषष्टिवारंजपन् वायुंकुंभयित्वापुनस्तं
त्रिंशद्वारंजपन् दक्षिणेनवायुरेचयेत् एवंक्रमो
क्त्वाप्राणायामत्रयेकृतेपकःप्राणायामः इमे
वारत्रयंकुर्यात् ततस्तं सतंत्रे पार्श्विचातकरास्फो
टिसमुदांचितवक्तैः तालत्रयमथोदयात्सशरं
संप्रदायच मृतचन्द्रेनत्रवासैर्वासेर्वाधिकैः
प्रिये मात्राभिःप्राणवंजसापूरकुंभकरेचकैः प्राणा
यामंततःकृत्वाभूतशुद्धिततश्चरेत् अन्यत्रापि म
नोजीवात्मनःशुद्धिःप्राणायामेनजायते कालीते

तेषां प्राणायामत्रयं कुर्यात् मूलेन प्राणवेन वा ज्ञा
 नानिविधि कनिष्ठानामिकांगुष्ठैर्यन्त्रासापटथार
 णम् प्राणायामः सविज्ञेयस्तर्जनीमध्यमेविना
 अथगोतमीये भूतशुद्धिलिपिमांसविनायस्तप्रपू
 जयेत् विपरीतं फलं दद्याद्देहापूजनं यथा ततोभू
 तशुद्धिं कुर्यात् तथा मूलाधारपद्माकुलकुण्डलि
 नीप्रसृतभुजगाकारां सार्द्धं त्रिवलयं सयं भूलिंग
 वेष्टिनीम् विषतंततनीयं सीततिष्ठं जप्रभादंस
 तिमंत्रेण पृथिव्यासरसाधिष्ठानं समानीय तत्र
 स्थजले पृथिवी विलीनां विचिंत्य तस्माज्जलेन सा
 दमणिपुरस्थवह्नौ तज्जलं विलीनं विचिंत्य तस्मात्
 णिपूरत वक्रिना सरश्च नादस्यानीय तत्र स्थवायौ
 वक्रिनीनं ध्यात्वा तस्मान्महता जीवात्मना सह वि
 शुद्धाकाशे वायुलीनं कृत्वा तस्मादाकाशेन स
 ह आज्ञाचक्रस्थमनसि आकाशलीनं विचिंत्य
 मनोनादीलीनं विधापथरणौ धनिं समर्पयेत् त
 तः सरस्वदलकमलकर्णिकास्थचन्द्रमण्डलम
 ध्यत्रिकोणात्तर्गतविन्दुरूपपरमशिवैककुण्डलि
 नी जीवात्मानं च निरूपयन् विभाष्य प्राणायाम
 विधिनायमिति वायुवीजं शुभं वर्णं षोडशवा

प्रा
२
१२

१ जपन पापपुरुषेण सहशरीरं संशोध्य रमिति व
द्भिर्वीजं रक्तवर्णं च त्रिषष्टिवां जपनं तं संदह्य वमि
ति वरुणवीजं शुक्लवर्णं द्वाविंशद्वां जपन्तद्भवा
मृतवृष्ट्या निष्पापं शरीरं उत्साद्य लभिति पृथ्वीवी
जेन पीतवर्णं ध्यायेन् शरीरं सदृढीकृत्य सोऽरमि
ति मंत्रेण कुलककारलिनीममृतलीलां पंचभूतजी
वात्मानं च ब्रह्मपथेन ससंस्थानेन नियोजयेत् तदा
देवीरूपमात्मानं ध्यात्वा हृदि रसं निधाय जीवं स
मेत् यथा ओं ह्रीं क्रौं ह्रं सः श्रीरदिति कालिकायाः
प्राणा इह प्राणा ओं ह्रीं क्रौं ह्रं सः अमुष्मा जीव इह
स्थितः ओं ह्रीं क्रौं ह्रं सः अमुष्मा सर्वेन्द्रियाणि ओं ह्रीं
क्रौं ह्रं सः अमुष्मा वाक्स्नानश्चक्षुः श्रोत्रञ्चाणप्राणा
इहागमसंविचिरं तिष्ठेत् सदा इति जीवं स मेत्
तत्तत्कंसं तत्रे सदा रक्तमयोगेन पंचतत्वं समुद्धरेत्
शोषदाहसवान्कृत्वा वायुप्रिसलिलाक्षरैः ततोऽप्या
संप्रकृष्टीतफेत्कारीतं वरं दत्तम् अमत्रापि देवीरू
पततो ध्यायेदण्मात्मानं कमलेक्षणे ततो जीवं
प्रविमस्य पाशादिमन्त्रेण त प्राणमंत्रेण मुक्तेन
तौऽमुष्माः परंततः प्राणा इति पदं पश्चादिह प्राणाः
परंततः सर्वेन्द्रियाण्यमुष्मांते वाक्स्नानेन यनेततः

श्रोत्रवाणपदास्त्राणां रसागाससंविचिरम् तिष्ठतव
हिजायातः प्राणमंत्रोऽयमीरितः प्रकारंतरंचत्ता
नार्णवे विपरीतंप्राणमंत्रं विलिखेत्ताशपूर्वकम्
प्राणप्रतिष्ठा मंत्रोऽयं सर्वकर्मणि साधयेत् अमु
ष्मा इति पदानि बोद्धव्यानि इति सांप्रदायिकाः अमु
ष्माः स्थानेष्वंतांतामप्रयोक्तव्यं तउक्तं नारयणी
ये अमुकपदं यदुपयंत्रमंत्रेषु दृश्यते साध्याभि
धानं तदुपतत्र स्थानेनियोजयेत् कुमारीकल्पेपि
भूतशुद्धिं विधायेत्यं देवीरूपेण चिंतयेत् ओं आं ह्रीं
क्रौं फट् स्वाहा अनेन कायवाक्चित्तशोधनं कृत्वा
तदुं फट् स्वाहा अनेन हृदि हस्तदत्त्वा आत्मरक्षां वि
धाय स्ववामे लतां गुरुदेवतां नवयौवनगा चिंताम
विधाय भूतशुद्धिं प्राणायामात्कारयित्वा यथोक्त
माचरेत् तउक्तं तत्रैव प्राणवंपूर्वमुच्चार्य विशेष
सनमेव च ऊं फट् स्वाहामंत्रं प्रोक्तं कायवाक्चित्त
शोधने रत्नऊं फट् ततः स्वाहामंत्रः स्वादात्मरक्षणे
ततः षोडशवर्षीयां नारी मानीयमंत्रं वित् पुवंती
वामदोक्षतां सुवेषां चारुहासिनीम् सदा कामा
भिलाषितां सिद्धरां कितभालिकाम् साधके प्रेमसं
पन्नां वामे संस्थापयेदुधः तस्यास्रभूतशुद्धादीन् कृ

शुभा

१

१३

१३

त्वातमातृकांसेत प्राणायाममातृकांचकारयित्वा
यथाविधि अथमृषादिमांसं कुर्यात् यथा कृतां
जलिः भैरवमृषिरनुष्टुप् छन्दः श्रीदक्षिणाकालिः
कोदेवता ह्रीं बीजं ऊं शक्तिः क्रीं कीलकं इत्यर्थक
ममोक्षपुरुषार्थचतुष्टयसिद्धिपूर्वकदियज्ञानदु
तकवित्पाणिस्तसिद्धये विनियोगः इत्यभिलष्य
पुष्पेनानामयावाग्मसेत् यथाशिरसि भैरवमृषये
नमः मुखे अनुष्टुप् छन्दसे नमः हृदि श्रीदक्षिणाका
लिकोये नमः गुह्ये ह्रीं बीजाय नमः पादयोः ऊं श
क्तये नमः सर्वांगे क्रीं कीलकाय नमः तउक्तम्
भैरवोऽस्यमृषिः प्रोक्तः उल्लिख्य छन्द उदाहृतम् दे
वताकालिका प्रोक्ता लज्जा बीजं त्र्यं कीलकम् शक्ति
स्तु कूर्चं बीजं स्पादनिरुद्धं सरस्वती कवित्वार्थविनि
योगः एवमृषादिकल्पना कवित्वार्थविनियोगः ३
सुपलक्षणम् यद्यस्याभिलषितं तदर्थं विनियो
गः इत्यर्थः तत्रैव विविधप्रवणत्वं तउक्तं कालीक्रमे
कीलकं चाद्य बीजं तत्र चतुर्वर्गार्थसिद्धये कुलचूडा
मणौ भैरवोऽस्यमृषिः प्रोक्तः उल्लिख्य छन्द उदीरितं
दक्षिणाकालिका देवी चतुर्वर्गफलप्रदा अथ तंत्रां
तरे मृषिं मसेत् नमस्कृत्तिं देवेशो छन्दस्तु मुखं पंकजे देव

तां हृदये चैव वीजं त्रगुलदेशके शक्तिस्तपादयो।
सैव सर्वंगोकीलकं मसेत गौतमीये ऋषिच्छंदे
परिज्ञानान्नमंत्रं फलभागभवेत् नैर्वीर्ययातिमं
जाणां विनियोगअजानताम् अथ करंगत्तासौ ओं
ह्रां अंगुष्ठाभ्यां नमः इति अंगुष्ठयोः ओं ह्रीं तर्जनीभ्यां सा
हा इति तर्जयोः ओं ह्रूं मध्यमाभ्यां वषट् इति मध्यम
योः ओं ह्रैं अनामिकाभ्यां फट् इति अनामिकयोः ओं ह्रौं
कनिष्ठाभ्यां वौषट् इति कनिष्ठयोः ओं ह्रः करतल
करपृष्ठाभ्यां नमः इति करतलकरपृष्ठयोः इति
करत्पासः अथ वा सर्वत्र नमस्कारांतेन करत्पासः
ततः ओं ह्रां हृदयाय नमः इति हृदि तर्जनीमध्यमा
मानामिकाभिर्मसेत् ओं ह्रीं शिरसे साहा इति शिर
सि तर्जनीमध्यमाभ्यां ओं ह्रूं शिखायै वषट् इति शि
खायां मुष्टिकृतायो मुखांगुष्ठेन ओं ह्रौं तेजत्रया
यवौषट् इति तेजत्रये तर्जनीमध्यमानामिकीभिः
ओं ह्रः करतलकरपृष्ठाभ्यां फट् इति करतलक
रपृष्ठयोः ततः ओं ह्रः अस्त्राय फट् इत्यनेन तर्ज
नीमध्यमाभ्यां मूर्ध्नि कुर्द्धां ह्रितालत्रयंदत्ताच्छे
टिकाभिर्दशादिबन्धनं कुर्यात् तत्तत्कालीतंत्रे
अंगत्पासकरत्पासौ यथावदभिधीयते षड्दीप

पृष्ठा
२
१४

भाजावीजेन प्रणवाद्येन कल्पयेत् रुदयाय नमः
प्रोक्तं शिरसे वक्रि वलभा शिखायां वषट्ति सुक्तं क
वचाय कृमीरितम् नेत्रत्रयाय वौषट् स्पादस्त्राय फ
ट्प्रकीर्तितम् वीजं मंत्राय वीजं नतपारिभाषिक
म् तंत्रांतरे सरसात् सतंत्रेपि प्रणवं चाय वीजं च
षड्दीर्घं सरभाषितम् ऊर्ध्वासु त्रुंगविन्यासं मूल
त्वारत्रयेणावा अथ प्रकारः आयसप्त वीजेन रुदये
द्वितीयात्वारषड्द्वारेण शीर्षम् तृतीयात्वारनवा
द्वारेण शिखायाम् पुनराद्येन कवचम् द्वितीयेन ने
त्रत्रयम् तृतीयात्वातेनास्त्रम् शंखं वागमासं ऊर्ध्वा
त भैरवतंत्रेपि षड्गानित्यसे त्रिःस्रुहाय
थाक्रमम् अथ वर्णान्यासं ऊर्ध्वात् अं अं अं अं अं अं
लं लं नमो रुदि ऐं ऐं ऐं ऐं ऐं ऐं ऐं ऐं ऐं ऐं
भुजे इं चं छं जं कं जं टं उं ङं नमो वामभुजे एं तं थं
दं थं नं पं फं वं भं नमो दक्षजं चायाम् मं यं रं ले वं शं षं
सं हं दं नमो नमो वामजं चायाम् नमो सत तउक्तं काली
तंत्रे एवं यथाविधि कृत्वा वर्णान्यासं समाचरेत् अ
था इं उं उं उं उं उं उं उं उं उं उं उं उं उं उं उं उं उं
तः अं अं कं वागच पुनस्ततः उक्ता वदति एभुजे
स्थोताय कसतमः उचं छं जं कं जं टं उं ङं नमो

पुनः इति वामभुजे मस्यातथ पुनः स्मरेत् यत्न
पफवभट्टिणो जंघके मसेत् मघरलवशाघस
हस्तवामजंघके तथेतल्लिखितवर्णसरसात् वि
दुरहितवर्णम्यासः विरूपाक्षमतेतसविन्दुरेव
म्यासप्रमाणं तउक्तंकवधेलिखिष्यामः ऋषिर्त्रि
ल्लामवेच्छन्द्वागायत्रीमातृकापुनः देवतायंजनं
वीजं शक्तयस्तु स्यात्ततः श्रवणं कीलकं ज्ञेयं
न्यासउक्तः क्रमेणात् उक्त इति पूर्वोक्त ऋष्यादिक
मवत् क्रमेण त्पसेदित्यर्थः धंउंगमातृकायाश्च
साधकः कारयेत्ततः स्वराणां क्लीवहीनानां ऋम्
ल्लल्लूरितानामित्यर्थः एवंविधिना मातृका धंउं
गं कृत्वा ध्यायेत् यथा शारदपूर्णं दुशुभांसक
लगुणमयी लोलरक्तविनेत्रं शुक्लालंकारभूषण
शशिमुकुटजटाटोपयुक्तं प्रसन्नाम् पुस्तक
सकृत्पूर्णं कंभावरमपि दधंती शुक्लपटावराळां
वाग्देवी पद्मवक्त्रां कचभरनमितां चित्तयेत्साधके
न्दः एवं ध्यात्वा ललाटादिक्रमेण प्रकारादित्तका
रांतं क्रमेण त्पसेत् यथा श्रीक्रमे ब्रह्मरन्ध्रं तथा
वक्त्रे वेष्टने नयनद्वये श्रुतिनासापुटद्वन्द्वगाण्डाश्च
हृदयकेपि च दंतयुग्मे च मूर्ध्नि स्थेष्ठा मोऽंशवित्प

पृष्ठा

३

१५

१५

सेत दोःपत्तंथिषुसाग्रेषुपार्श्वयुग्मेमसेत्पुनः ॥ १५ ॥
नाभिद्वयेचैवजठरेविमसेदथ त्वगस्रङ्गासमेदो
स्थिमज्जशुक्राणिधातवः प्राणजीवौचपरमौयः
कारादिषुसंस्थिताः पंचक्रमेणदेवेशिमस्तथा
पतदात्मिकाः हृदोर्मूलेपिविमस्यतथापरग
लेमसेत् करमूलेहृदारभ्यपाणिपादयुगेतथा
जठराननयोर्ध्वाभिमासेदिसर्गंरूपिणीम् पंचज्ञा
नार्णवे अमच्च ललाटमुत्तरेताक्षी अथप्रयोगः
अनमोत्रल्लरन्ध्रेललाटेवा अनमोमुत्तरेते प
ंचक्रमेणमकारपर्यन्तंविमस्य धंत्वगात्मनेन
मः ॥ अस्रगात्मनेनमः लंमोसात्मनेनमः ॥ मेदश्रा
त्मनेनमः वामांशोककुदिवा शंअस्रगात्मनेनमः
धंमजात्मनेनमः संशुक्रात्मनेनमः हंप्राणात्म
नेनमः लंजीवात्मनेनमः हंपरमात्मनेनमः ॥ ३ ॥
तिविशेषः पंचाशदक्षरमासःक्रमेणैवप्रकाशि
तः श्रोमाद्यंतोनमोन्ताश्चसविनुर्विन्दवर्जितः
मायालत्सीवीजपूर्वोमस्तयउच्यतेबुधेः लला
टे नामिकामध्येविमसेत्पुनःवृत्तके तर्जनीम
ध्यमानामावृट्टानानाचनेत्रयोः अंगुष्ठंकार्णयो
र्मस्यकनिष्ठंगुष्ठकौनसोः मध्यास्तिमोंगंरयो ॥

समथमामोष्ठयोर्मसेत् अनामांदंतयोर्मसमथ
मासुतमांगके सुवेः नामांमथमांचदस्तेपादेच
पांश्वयोः कनिष्ठानामिकामथ्यास्तासृष्टेप्रविम
सेत् ताःसांगुष्ठानाभिदेशोसर्वाःकुक्षौचविमसेत्
हृदयेचतलंसर्वमंसयोश्चककुत्स्थले हस्तसर्वहस्त
पक्तिसुविषुतलमेवरि पतास्तमातृकासुशःक
मेणपरिकीर्तिताः अज्ञाताविमसेद्यस्तमासःसा
तस्यनिष्फलः अथश्रीकंठमासोयथा विमसेत्
मातृकास्थानेश्रीकंठादीन्यथाक्रमम् पूर्णोद
र्यादिभिःसांढमातृकार्णसमन्वितान् श्रीकंठोः
नंतसूक्ष्मोचविमूर्तिरमरेश्वरः अर्घ्यशोभारभूति
आतिथीशःस्थानकोदरः फिणीशोभौतिकः
सद्योजातस्त्रानुग्रहेश्वरः अक्षरसमहाशैलःषो
डशस्रमूर्तयः पञ्चात्कोधीशचण्डेशपंचातक
शिवोत्तमाः अथैकरुद्रकूर्मेकनेत्राद्वचनरानना
अनेसःसर्वसोमेशस्तथालंगलिदारुको अर्द्ध
नारीश्वरश्चोमाकांतश्चावाटिदण्डिनो सुरविमीन
मेधाव्यालोदितश्चशिखीतथा ब्रह्मलण्डहिरण्य
शोसमहाकालबालिनो भुजंगेशपिणाकीशव
ज्जेशाव्यावकेश्वरः श्वेतभृग्वीशनकुलिशिवःसं

प्रपा

२

१६

वर्तकः स्मृतः पतेरुद्राः स्मृता रक्ताधृतशूलकपाला
काः पूर्णोदरी स्याद्विजयाशात्मलीतदनंतरम् लो
लादीवर्तलादीचदीर्घचोणसमीरिता सुदीर्घमु
खीगोमुखोदीर्घजंघातथैवच कुंभोदर्युद्धकेशी
चतथाविकृतमुख्यपि जालामुखीततो ज्ञेयापश्चा
उल्कामुखीतथा बुलीमुखीचविद्यामुखेताः षोड
शशक्तयः महाकालीसरसैस्सर्वसिद्धिसमन्विते
गौरीत्रैलोक्यविद्याचमंत्रशक्तिस्ततः परम् आत्मा
शक्तिर्भूतमात्मा तथा लंबोदरीमता द्वाविणीजागा
रीभूयः त्वेचरीचैवमंजरी शृण्णीवारिणीपश्चात्
काकोदर्यपिशूतना स्याद्भद्रकालीयोगिमौशोख
नीगजिनीतथा सकालरात्रिकृद्धिमौकपर्दिस्यपि
वज्रिनी जयाचसुमुखेष्टय्या रेवतीमाधवीतथा
वारुणीवायवीप्रोक्तापश्चाद्दत्तोविदारिणी तत
स्ससरजालस्त्रीर्द्धापिनीमाययाविता पत्तारुद्रा
कपीठस्थाः सिन्धूरारुणविग्रहाः शृङ्गोमलकपाला
ज्वाग्रलेकृतकरावुजा अथप्रयोगः यथा अंश्री
कंठपूर्णोदरीभ्यां नमः इतिललाटे अंश्रुनंतवी
जाभ्यां नमः इति मुखवृत्ते पंचक्रमेण सर्वं कुर्यात्
अथ षोडश्यासः तदुक्तं वीरतंत्रे केवलांमातृकां

कृत्वा मातृकां तारसंघटाम् मातृकाप्रदितं तारं
सेत्साधकसतमः ॐ ॐ ॐ पवंतथैव मातृकाप्रदितं
पवंकामप्रदितं तत्प्रदितं कामम् शक्तिप्रदितं तत्प्र-
दितं शक्तिम् लज्जाप्रदितं तत्प्रदितं मूलजाम् मंत्र-
प्रदितं तत्प्रदितं मंत्रम् पुरजुलोमविलोमतः के-
वलं मंत्रं मातृकास्थानं मन्त्राग्रहोत्तरशतेन व्याप-
कं कुर्यात् इति गुप्तेन उर्गाया अंगघोषा प्रकीर्तिता
तारायाः कालिकायाश्च तन्मुखाश्च तथापि वा कृते
न्मासवर्ष्ये तत्सर्वं पापं प्रणश्यति विषादमसुर-
राणां ग्रहरोगादिनाशनम् उष्टु सत्वा विनश्यति शत्रु-
वोयांति मित्रताम् कविता लहरी तस्य द्वास्तारस्य
रं परा अणिमाद्यष्टसिद्धिस्तत्सहस्रेण वा स्थिता
कायिकं वाचिकं वापि मानसं वापि उक्तं सर्वं
तस्य विनाशं त्वया तिमासस्य चिंतनात् पुरस्कृत-
त्वं याति यत्किं विदुषपातकं यदुपेक्ष्यते यो-
पि स तदुपेक्ष्य गच्छति यं न मंति मद्देशानि घोषाप्र-
दितं विग्रहाः अस्यायुः स भवेत्सद्यो देवता कंयते भि-
या अथ तत्तन्मासः मूलविद्यासंतत्रे आत्मविद्या
शिवैस्तत्तत्तन्मासं समाचरेत् अथ जीवन्मासं
कुर्यात् यथा कुमारी तत्रे ब्रह्मरन्ध्रे भुवोर्मध्ये ल

शुभा
२
१०

लाटेनाभिदेशके गुह्येवकेतुसंघीगेसप्तवीजान्क
मान्मसेत् अथप्रयोगः आद्यवीजमुच्चार्यनमो
स्तुत्ये पंचद्वितीयवीजंभुवि तृतीयंभालेचतर्थं
नाभौपंचमंगुह्ये षष्ठंवक्त्रे सप्तमंसंघीगेमसेत्त
तःप्रणवमुदितमूलेनव्यापकमासंकुर्यात् नव
था सप्तथा पंचथा वामस्तकादिपादपर्यंतं पादा
दिमस्तकांतमसेत् तदुक्तंभैरवतंत्रे पंचथानवथा
वापिमूलेनसप्तथातथा व्यापकंकुर्यादिपादिस
तंत्रेपि मूलेनव्यापकंमासंनवथाकारयेत्त्रिये इति
महामहोपाध्यायश्रीपरमहंसपरिव्रजकश्रीसु
र्गानन्दगिरिविरचितेश्वरामारुह्येमासांतविवर
णानामप्रथमःपरिच्छेदः १ अष्टांतर्धजनंनवद्वेष्टु
दृष्टफलप्रदम् गुरुध्यानंप्रकुर्यात्तथापूर्वविष्णो
लथीः स्नायाच्चविमलेतीर्थपुष्करेरुदयाश्रिते वि
दुतीर्थेनवास्नायात्सुनर्जन्मनविद्यते ईशसुषुमे
शिवतीर्थकेऽस्मिन्ज्ञानोवृणोऽथरतःशरीरे
ब्रह्मांभुभिःस्नातितयोःसदायःकिंतस्यांगौरपिपु
ष्करैर्वा इतिस्नानम् शिवशक्त्योःसमायोगायस्मि
न्कालेप्रजायते सासंध्याकुलनिष्ठातोसमाधिः
स्थैःप्रतीयते इतिसंयोगासनम् अथमूलाधार

कुलकण्ठलीसोमसूर्याग्निशृण्णिम् समुत्थाय
परविन्दनिभिद्यदेहदेवतांतर्पयेत् तत्तुम् चन्द्रका
नलसंजुष्टाकलितंयसामृतम् तेनामृतेनदिद्येन
तर्पयेतेनदेवताम् इतितर्पणम् ब्रह्मरन्ध्रादयोभा
गेयच्चान्द्रपात्रमुत्तमम् कलासाधनसंपूर्णतर्पये
तेनविवरीम् इत्यर्घ्यसाधनम् आधारेलिंगनाभोरु
दयसरसिजेतालमूलेललाटे द्वेपत्रेषोऽशारेद्वि
दशदशदलेद्वादशाहचतुर्के वासोतेवालमध्ये
उफकटसहितेकंठदेशेसरांश्च हृदोकोदण्डमध्ये
मसतविमलधीर्माससम्पत्तिसिद्धौ इतिमातृका
णांत्वंच्छदक्रमेणध्यायेत् अथषडंगस्यासः त
उक्तंगौतमीये इममानरुदर्थोऽयंरुदयेस्याच्चिदा
त्मकः क्रियतेतत्परत्वेनरुन्मेत्रेणततःपरम् सर्व
ज्ञादिगणोत्तंगेसंविदुपेपरात्मनि क्रियतेविषया
हारःशिरोमंत्रेणदेशिकः हृच्छिरोरूपसिद्धामम
यताभावनादृष्ट्वा क्रियतेनिनदेहस्पशित्वांमंत्रेण
देशिकः मंत्रात्मकस्पदेहस्पमंत्रवाचेनतेजसा
सर्वतोयर्ममंत्रेणग्रहग्रहनिर्भृतिः इतिग्रहिंस
नीयवह्निलक्षणम् यत्रतृणोदिसाणांदिंसोपायान
प्रवर्ततेइत्यर्थः योददातिपरंज्ञानंसंविदुपेपरात्मनि

शुभा

२

१८

१४

हृदयादिमयेतेजःस्योदेतन्मैत्रसंसितम् आध्यात्मि
कादिरूपेयत्साधकस्यविनाशयेत् अविद्याशतमं
उतसंस्थामसमीरितम् इतिषडंगमासंविधाध्या
नेकुर्यात् यथाउदयाकरपटसं शक्तिद्वयपुटंत
स्थलतद्वयसंसंस्थितम् सोतिसत्त्वमयध्यायेत्क
लाकुलनियोजनात् अथवाष्टंगाटद्वयमध्यस्थश
क्तिद्वयपुटीकृतम् सदासमरसंध्यायेत्कालंतकल
योगिनाम् अथच किरणस्थतदग्निस्यचन्द्रभास्क
रमध्यगम् महाशूमेनयत्कृत्वापूर्णस्तिष्ठतियोगि
राट् महाशूम् इतिसर्वापाधिविनिर्मुक्ते पूर्ण इति
सर्वापाधिविनिर्मातात् विभागविरहात्पूर्णयव
भवतीति अथवा निरालंबयदेष्टूमेयतेजउपपद्यते
तदर्भमिति अंतःकरणस्थ अभ्यसेदिति वारंवारं क
र्यादिसर्थः इति ध्यानम् अर्चयन्विषयेः पुष्पेस्तत्त
णातन्मयोभवेत् त्वासस्तन्मयताबुद्धिः सोहंभावे
न पूजयेत् तन्मयेतितदेवात्मतत्तत्तानम् सोहमिति
तत्त्वपदशोषणार्थपरिचितनमां पूजोपकरणमि
त्यर्थः विषयपुष्पाणि यथा अमायामनहंकारमा
वादा मपदंतथा अमोहकमदंतंचतत्तेषां दोषकंत
था अमात्सर्ग्यमलोभंवदशापुष्पं विउत्तुथाः अहिंसा

परमं पुष्पं पुष्पमिन्द्रियनिग्रहम् दद्यात् पुष्पं तस्मात् पुष्पं
ज्ञानपुष्पं च पंचमम् इत्यष्टसप्तभिः पुष्पैः पूजयेत् परमे
श्वरीम् इति पूजनम् मालापंचाशिकाशोक्ता सूत्रेण
क्षिप्वात्मकम् प्रथिता ऊर्णलीलाशक्तिः कल्पते मेरु
संस्थितः पंचविधिनावर्णमालासुपस्कृतमेरुरूपं।
कृत्वा प्रकारादित्कारांतं लकारादिश्रीकंठांतं मूल
मंत्रं जपित्वा परतेजसि समर्पयेत् अथ होमः आत्मा
नमपरिच्छिन्नं विभाव्यांतं वा परमात्मज्ञानात्मसु
रूपं च तत्संविक्ता एतन्मानन्दमेव लाघुतम् अहं
माशकृतये निभूषितं नाभौ ध्यात्वा तन्मध्यस्थं ज्ञान
गोचुक्रयात् यथा मूलोत्तेनाभौ चेतमरूपा गोहवि
षामनसा शुचा ज्ञानप्रदीपिते निममत्तवृत्तिर्जुहो
म्यहं सारा मूलोत्तेयर्मायर्माहविर्दीप्तमात्मा गो
मनसा शुचा सुषुम्नावर्त्मनानिममत्तवृत्तिर्जुहोम्य
हं सारा इति द्वितीयाहुतिं दत्त्वा मूलोत्तेप्रकाशाका
शहस्ताभ्यामवलंब्योत्तनीशुचा धर्मायर्माफल
सहस्रं विद्मो जुहोम्यहं सारा अनेन तृतीयाहुतिं
दद्यात् ततो मूलोत्ते श्रुतं निरंजननिवर्त्य न मेयमाने
मायायकारं पृथिनि संविदगो कस्मिंश्चिदुत्तमरी
विविकाशभूमौ विप्रं जुहोमि वसुधादिशि वा वसा

शुभा

२

११

नाम् इत्येतर्पजनं कृत्वा साक्षाद्ब्रह्ममयो भवेत् न तस्य पा
पप्राणानि जीवन्मुक्तो भवेद्ब्रुवम् इति श्रीशुभाचारस्ये
द्वितीयः परिच्छेदः २ अथ साधककुलवेषो कृत्वा क
लवेषो च कारयित्वा पीठमा संकुर्यात् तदङ्कं कुमारी
तत्र ततः स्त्रीवेशधारी स्यात्सिन्धुरङ्कितभालकः शृ
गारोज्ज्वलवेषाद्यस्तोत्रलपरिताननः पञ्चवेषादिकं कृ
त्वा वनितामपि कारयेत् पीठमा संततः पञ्चादाधारशः
किं पूर्वकम् प्रकृतिकमठं चैव शेषं पृथ्वी तथैव च
संध्यावर्धिमणिदीपं चिन्तामणिगुहं तथा श्मशानं पा
रिजातं च तन्मूले रत्नवेदिकाम् तस्योपरि मणोः पीठं
मासे साधकसत्तमः चतुर्दिक्षु मुनीन् देवाग्निं वांश्च श
वशुक्रकान् धर्मांश्चैव अथर्मांश्च पादगात्रचतुष्टये
पादगात्रचतुष्टये स्त दक्षिणः दक्षः शूलः दक्षजंघाः द
क्षपाशः नाभिः वामपाशेषु हृदिकन्दं तथा पद्मे स्त
र्यसोमं महेश्वरि वैश्वानरं तथा सत्वरजश्चैव तमस्त
था आत्मानं चैव विष्णुं शक्तिं ह्यसमके समेत आ
त्मानमिति आत्मशब्देनात्मचतुष्टयमुच्यते शक्तिर्य
था ईच्छा ज्ञाना क्रिया चैव कामदा कामदायिनी रती
रतिप्रियानन्दा तथैव च मनोऽत्मनी वा भवं प्रथमं चो
क्ता परायैतदनंतरम् अपरायैद्विरूपायैतौ वाचम

तः परम सदाशिवमहोपेतरे नमो यथासंनतथा नम
शेवमंत्रोयं पीठम्यासउदाहृतम् एवं पीठे देहमये वि
तये दिष्टदेवताम् अथादौ कामकलारूपमात्मानं
विभाव मूलाधारात्कारलिनीपरमशिवांतथात्ता
चन्द्रामृतेन संसायकरकच्छपिकया पुष्पं गृहीत्वा
सुषुम्नया वासहृदयाष्टदलरक्तपद्ममध्ये ध्यायेत्
तउक्तं संतंत्रे अतः कामकलाध्यानमावाप्तकालि
कांशिवाम् कूर्मात्ममुद्रया पुष्पैश्चक्रमध्ये निधाय
येत् अथ कामकलायथा मुत्तं विदुवदाकारं तद
यः ऊचयामकम् सर्वविद्यामृतापूर्णं सर्ववाग्विभ
वप्रदम् सर्वार्थसाधकं देवि सर्वं रजनकारकम्
तदयः सपरार्थं च सुपरिष्कृतमात्रलम् सर्वदेवादि
भूतातः सर्वदेवनमस्कृतम् सर्वज्ञादसंस्पृष्टं
सर्ववर्णप्रवर्णकम् यत्तत्कामकलाध्यानं सुगोप्यं
साधको तमेः श्रीक्रमेपि यासामधुमतीनाम्नामा
यामोहनकारिणी वाद्याभ्यंतरयोगेन विन्तनीया
वतांशुण त्रैलोक्यमेकरूपेण सात्मानमेकरूपिणी
एकाकृतिसरूपेण सर्वं शांतिं विचिंतयेत् कामये
कामिणी सर्वदेवी मीसरूपिणीम् चिंतयेत् सुन्द
रीदेवी सर्वव्यापककारिणीम् ईकारः सर्वमंत्रः स्याद

श्या

२

२१

20

वरः स्याच्चतुष्टयम् विन्दत्रयस्य देवेशि प्रथमे देवि चक्र
के विन्दुद्वयं स्तनद्वन्द्वं हृदि स्थाने नियोजयेत् हकारा
हं कलासूक्ष्मा योनिमध्ये विचिंतयेत् तथा कामकला
रूपं मदनाङ्गुरागोचरे उद्यदादिसंकाशां सिन्धुराभां
स्तनद्वये विन्दुसंकल्पवेकैतस्फुरदीपशिखिप्रिये
ग्राधाराद्ब्रह्मरन्ध्रात्तन्तुमार्गाणामभावयेत् कामो विन्दुरहं
देवितत्रस्था परमेश्वरीम् शिवशक्तिमयं देवितद्वयः
स्यात्तु चतुष्टयम् तद्वयः स पराहं च विन्दुयोपरमां कला
म् सापिङ्गुणरत्नीशक्तिः कामकलासूरूपिणी सा
शिखावर्त्मगच्छती भित्ताग्रं चिंतयेत् देशं प्रविश्य पर
मार्गात् सूक्ष्ममार्गं सूरूपिणी सापिचत्रिविधासृष्टि
ब्रह्मविस्मयसूरूपिणी संविंमसायकश्रेष्ठसैलोक्यं व
शमानयेत् एतत्तत्कथितं देविकामकलाविनिर्णयम्
गोमयं हि प्रयत्नेन यद्विच्छेदात्मनोदितम् अथ कूर्मसु
द्रायथा कालिकाप्रणो वामहस्तस्य तर्ज्यं दक्षिण
स्य कनिष्ठिकाम् तथा दक्षिणतर्ज्यं वामाङ्गुष्ठेन योज
येत् प्रोन्नतं दक्षिणाङ्गुष्ठं वामस्य दक्षिणादिकाः अङ्गु
लीर्यो जयेत् दक्षिणास्य करस्य च वामस्य पितृतीर्थ
नमध्यमानामिकेतथा अथो मुखे च ते कूर्पा दक्षिणास्य
करस्य च एवं विधः सर्वसिद्धिददाति पाणि कच्छपः ॐ

ध्यातनयनाश्रितनिमीलनयनद्वयम् समंकायशि
रोग्रीवंकृत्वास्थिरतरोबुधः ध्यानं समाभेत्तन्त्रीसर्व
पापविनाशनम् ध्यानं यथा स्तंत्रे देव्या ध्यानं प्रव
त्सामि सर्वदेवोपसेविताम् अंजनादिनिभां देवीकरा
लवदनां शिवाम् मुण्डमालावकीर्णां शंखमुक्तकेपी
स्मिताननाम् महाकालरुदंभोजे स्थिता पीतपयोध
राम् विषरीतरतां शक्तां चोरदंष्ट्रां शिवैः सह नागयज्ञो
पवीतां च चन्द्रार्द्धकृतशोखराम् सर्वालंकारपुक्तां च
मुण्डमालाविभूषिताम् मृतहस्तसहस्रेस्तकांची
वह्नादिगंवरीम् शिवाकोटिसहस्रेस्तयोगिनीभि
र्विराजिताम् रक्तपूर्णमुखां भोजामदपानप्रमत्तकां
वह्नुर्केशशिनेत्रां तवह्निविन्दुरिताननाम् विगता
शुकिशोराभ्यां कृतकर्णावतंसिनीम् कंठावशक्त
मुण्डालीगलदुधिरचर्चिताम् प्रमशानवह्निमध्यस्थां
ब्रह्मकेशववन्दिताम् सद्यस्त्रिन्शिरःखड्गवराभी
निकरांबुजाम् तत्रवामोर्ध्वहस्तेन कपालं तदधः शि
रः दक्षिणोर्ध्वहस्ते प्रभयं तदधो वरमिति तडक्तं म
हाकालकृतस्तवे ऊर्ध्ववामे कृपाणां करकमलत
लेच्छिन्नमुण्डं तथायः सद्येवाभीविरेवेति ध्यानांतरं
यथाभेदवतंत्रे करालवदनां चोरां मुक्तकेपीचतुर्भु

शुभा

२

२१

२१

जाम् कालिकां दक्षिणां दिव्यां मुण्डमालाविभूषिताम् स
यस्मिन्नशिरः खड्गवामाधोर्द्वयं कण्ठं चाम् अभयं वरं देवे
वदक्षिणोर्द्वयं पाणिकाम् महो मेघप्रभां श्यामां तथै
व च दिगं वरीम् कंठं वशक्तमुण्डां लीगलदुधिरच
र्विताम् कर्णावतंसं तानीतशवयुगमभयानकाम्
द्यौरदंष्ट्रां करालास्यापीनोन्नतपयोधराम् शवानां क
रसंघातैः कृतकांचीहसन्मुखीम् सूक्ष्मादृष्यगलदंष्ट्रा
धारिभिः स्फुरिताननाम् द्यौरूपामहोरौद्रीशमश्या
नालघवासिनीम् दंतुरां दक्षिणव्यापिमुक्तालं विक
चोच्चयाम् प्रावरूपमहादेवहृदयोपरिसंस्थिताम्
शिवाभिर्द्यौरावाभिश्चतर्दिक्षु समन्विताम् महाका
लेन वसमं विपरीततातराम् भजे त्रिजगतां धात्री
स्मेराननसरोरुहाम् पवंसंचिन्तयेत्कालीधर्मका
मार्थसिद्धिदाम् अथामयोरेकतरेण देवीध्यात्वा मा
नसोपचौरारण्यपूर्ववज्रपद्मं कृत्वा नमस्कार
स्तोत्रपाठं कुर्यात् यंत्रनिर्माणां र्थपात्राण्यथ मु
ण्डमालां तत्र ताग्रपात्रे कपाले वा शमशाने काष्ठनि
र्मिते शनिभोमदिने वा पि शरीरे मृतसंभवे स्वर्ण
रौप्येण लौहे वा चक्रमभ्यर्चयत्ततः स्वतंत्रेपि इत्यवि
मलदेहः सन् वक्रराजं समालिखेत् सुवर्णं रजतेता

प्रेषाणां वा एथातु इति अथ वदिः पूजार्थम् वस्य
माणगन्थाष्टकलिमे स्पर्णादिङ्गाङ्गोलस्यं भुङ्क्तु।
समागुरुलिमेवा स्पर्णरत्नतताप्रशालाकया विनुकं
ठकेन पुष्पेण वामं त्रमुच्चरन् विनुमायायुतत्रिको।
एयंच वृताष्टदलपद्मवत्तरसंवत्तर्हीरात्मकम् यंत्र
राजं लिखेदिति सत्संप्रदायावदंति तथा च कालीतं
त्रे श्रौतौ त्रिकोणं विमल्य त्रिकोणं तद्वदिर्मसेत् त
तो वै विलिखेत् त्रैवी त्रिकोणं त्रयमुत्तमम् ततो वृत्तं
समालिख्य लिखेदष्टदलं ततः वृत्तं विलिख्य विधिः
लिखेद्भूरायुगमकम् इति सत्तंत्रेपि स्वयं भुङ्क्तु सत्सं
ङ्गाङ्गोलोत्थं रोचनायुक्तं काश्मीरमृगनाभी च शि
लं च चन्दनद्वयम् पद्मगन्धः समाख्यातः सर्वदां च
काप्रियः पतेन गन्धयोगेन योनिचक्रं समालिखेत्
योनिद्वयं ततः ऊर्ध्वात् कोणवृत्तं ततः प्रिये ततश्चा
ष्टदलं भूमिं च तर्हीरैः समन्विताम् पतते कथितं च।
क्रमत्र पुष्पांजलिं किरेत् ऊमारी कलेपि श्रौतौ त्रि
कोणं विमल्य त्रिकोणं तद्वदिर्मसेत् वदिस्त्रिकोण
मालिख्य कोषवृत्तं लिखेद्दहिः मध्ये तत्रैव चक्रं
वीजमायाविभूषितम् षट्कोणात् वदिहृते ततोऽ
ष्टदलं लिखेत् वदिहृतेन संयुक्तं भूषणैः केन संयुतं

शृणु

१

२२

२२

तत्तैवमुक्तिमामोतियंत्राजंनसंशयः एतत्तविलि
वेतामेऊगाउगोलविलेपिते स्वयंभुऊसमेधुऊऊऊ
मागुरुसेविते ननुउक्तंपंचदशकोणांकथमुक्तंस
तंत्रादितंत्रविरोधात् नचवाच्यंकालीतंत्रमतमि
तितत्रैवपूजायांषट्कोणपदश्रुतेः तद्यथा काली
कपालिनीऊलंऊरुऊलंविरोधिनीम् विप्रचिन्तात्
संप्रत्यवहिःषट्कोणकेवयः इतिवहिरुपादानां
व्यर्थमेव श्रुतःषट्कोणभावात्तवचनान्तरदर्शना
च्च तथाकालीतंत्रे पंचशक्तिंसमालिख्यग्रथोव
ऊसलक्षणम् इतिकालिकाश्रुतौच त्रिकोणंवि
कोणंनवकोणंप्रमितिऊलसंभवेपि त्रिकोणं
विन्यसेत्तद्येपुनश्चापित्रिकोणकम् नवकोणंपुन
स्तत्रतन्मध्येस्थापयेत्त्रिवाम् तस्मात्षट्कोणम्
उशत्यात्मकमिति नन्वेवत्रिकोणद्वयांतर्गतमेव
वीचकवन्नवकोणंमत्तांतरस्यात् तैवेतदातत्रैव
पूजायामहाविरोधः तद्यथाऊलसंभवे कालीक
पालिनीऊलंऊरुऊलंविरोधिनीम् विप्रचिन्ताम्
सैवैववहिःषट्कोणकेवयः उग्रामुग्रप्रभादीनांय
त्रिकोणकेमसेत् नीलांबनांवलाकांचतथैवा
परकेत्रिके मांमामुद्रामितौचैवपरत्रिकोणकेवयः

एतदुक्तं भवति षट्कोणावरणांतेष्वपरित्रिकोणके
त्रयावरणम् तथापरेत्रिकोणत्रयं अपरं त्रयं यजेदि।
मस्यार्थो भवन्मते तत्र त्रिकोणं यत्र नास्मैव त्रिकोण
शब्दस्य केवल त्रिकोणात्मकेष्टं गट्टकेशक्तिनात्
न च वाच्यं न वयोर्न वा स्य कोणाष्टकस्यैकैककोणाय
दशक्तिरिति तत्रिपंचारपीठानुपपत्तिः समग्रचक्र
ज्ञाभावाच्च तस्मान्न वयोमात्मकमिति भावः वस्तुत
स्तु सतंत्रादितंत्रमेदात् षट्कोणांतर्गतत्रित्रिको
णात्मकमपियंत्रांतरं भवति यतः षट्कोणशब्दस्य
पारिभाषिकेशक्तिरन्यत्र लक्षणा नदिकोदिदृष्टय
रिकल्पनां विहायादृष्टं कल्पयति यत्तु कालीतंत्रे ष
ट्कोणमुक्तं तत्तत्र तन्मते वोढव्यम् अत्र कल्पनेमा
नाभावात् न चैकदेवतमंत्रे यंत्रद्वयकल्पने विरोध
इति वाच्यम् तारातंत्रे एकदेवतमंत्रस्य विविधयंत्रा
दर्शनात् एतत्तत्र तस्याः पूजायामग्रे लिखिष्यामः अ
थ सार्णादि सिंहामने पुरतोभ्यधोक्तयंत्रं संस्थाप्य तत्र
रिष्टजेय्यथा ॐ ह्रीं आथारशक्तये नमः ॐ प्रकृते न
मः ॐ कूर्माय नमः ॐ अनेताय नमः ॐ लंपृथिव्यै
नमः ॐ संधां बुधये नमः ॐ मणिह्रीपाय नमः ॐ
चिंतामणिगुहाय नमः ॐ श्मशानाय नमः ॐ पारिजा

प्रण

२

२३

२३

तायनमः ॐ रत्नवेदिकायै नमः ॐ मणिपीठाय नमः
दित्त ॐ नमो देवेभ्यः परितः ॐ वक्रमांसास्थिमोदमान
शिवाभ्यः ॐ शवमुत्तेभ्यः पूर्वादिवत्तदित्त ॐ धर्मा
यनमः ॐ ज्ञानाय नमः ॐ वैराग्याय नमः ॐ ऐश्वर्या
यनमः ॐ वक्रादिदित्त ॐ अथर्माय नमः ॐ अज्ञा
नाय नमः ॐ अवेराग्याय नमः ॐ अनेश्वर्याय नमः
मध्ये ॐ अनेताय नमः ॐ पद्माय नमः ॐ अंशुर्कम
ण्डलाय नमः ॐ ॐ सोममण्डलाय नमः ॐ मंवरि
मण्डलाय नमः ॐ संसत्ताय नमः ॐ रंजसे नमः ॐ
तेतमसे नमः ॐ अंशुआत्मने नमः ॐ अंशुतरात्मने न
मः ॐ पंपरमात्मने नमः ॐ ह्रीं ज्ञानात्मने नमः पत्र
मूले पूर्वादि तः ॐ रच्छाये नमः ॐ ज्ञानायै नमः ॐ
क्रियायै नमः ॐ कामिने नमः ॐ कामदायै नमः
ॐ रसे नमः ॐ रतिप्रियायै नमः ॐ आनन्दायै नमः
कर्णिकायाम् ॐ मनोत्तमे नमः मध्ये ॐ पंपरायै
नमः ॐ पंपरायै नमः ॐ पंपरायै नमः तैः
सदाशिवमहाप्रेतपद्मासनाय नमः इति पीठपूजा
ऊर्ध्वात् नमोऽन्तेन सर्वव ततः कलसस्थायनं ऊ
र्ध्वात् तत्र लक्षणमाह तत्रांतरे कलांकदंष्ट्रीत्वा
तदेवानां विश्वकर्मणा निर्मितोऽयं सुरैर्यथा क

लसस्तेन उच्यते यस्यादावर्घ्यास्तु कलासेवते इति क
लमः सौवर्णराजतं वापि मार्तिकं वा यथोदितम् ता
लयेदस्त्रमंत्रेणाकुंभं सम्यक् स्तरे श्वरि इति स्तंत्रे अथ प्र
योगः स्वामे विन्दुषट्कोणाचतुरसंकृत्वा सामागो
दकेनाभ्युक्ष्य तत्राधारशक्तये नमः इति पूजयेत् ततो
नम इति द्वालिताधारं तत्र निधाय ओं मं वह्नि मा एउ लाय
दशकलात्मने नम इति संपूज्य फट्ति द्वालित चंदर
क्तवस्त्रमात्पादिभिर्लेकृतम् ओं इति देवी बुध्या मंत्र
लोपरि निधाय अर्कमा एउ लाय द्वादशकलात्मने नम
इति संपूज्य मूलमुच्चरन् कारणेन तत्संपूज्य द्रव्ये ओं
उं सोम मा एउ लाय षोडशकलात्मने नम इति दत्त्वा फट्ति
ति देर्भेर्द्रव्यं संतामकुंभं सवर्गं समूलेन वीक्ष्य नमः ३५
भुक्षणां कृत्वा मूलेन गंधमादाय ओमिति मंत्रेणाकुं
भे पुष्पं दत्त्वा शायमोचनं कुर्यात् ततः कुंभं स्तंत्रे तत
स्वकारणाद्रव्यं समानीय च देस्थितम् वेष्टितं रक्तव
स्त्रेण रक्तमात्रेण भूषिताम् वामभागे महेशानिम
ण्डले चतुरस्रकम् ततः संस्थाय येद्भक्त्या देवी बुध्या
वरानने माण्डले कलसे द्रव्ये वस्तुर्कशशि माण्डलम्
पूजयेदिति मर्थः भावतूष्णमणो स्वामभागे षट्को
णात्तन्मथ्ये ब्रह्मरन्ध्रकम् लिखित्वा तत्र कुंभं वै सौव

श्या
२४

२५
ॐ राजतं च वा तां भूमि मयं वापि यद्वा लोह विवर्जितं
तेजोतरे आधारे स्थापयेत्तन्त्री सौवर्ण वायराजतम्
काशप जम्भामयं वापि छटमत्राण शालिनम् सौवर्ण
भोगदंष्ट्रोक्तं राजतं मोक्षदं स्तम्भम् काशपं कांतिकरं चै
वम्भामयं पुष्टिदं भवेत् अथ कायशापविमोचनं क
र्यात् तडं कंकु मारीतं त्रे अमचुष्टा देवेशि यथाया
नादिकर्मणि दोषो न जायते देविता त्वे मंत्रान्ष्टा
ष्टमे एकमेव परं ब्रह्म स्थूल सूक्ष्म मयं भुवम् कचोद्ग
वा ब्रह्म हस्तो ते न तेनाश्याम्प हम् सूर्य्यमाण्डल संभू
तवरुणमाण्डल संभवे अमा बीज मये देवि शुक्र शापा
द्विमुच्यताम् देवानां प्रणवो बीजं ब्रह्मानन्द मयं यदि ते
न स तेन देवेशि ब्रह्म हस्तो व्यपोहत पर्वमंत्रत्रयेणैव
अभिमंत्र्य सरां शुभाम् प्रदद्यात्कालिका ये च ततो नै
वेयं भुगभवेत् इति मंत्रत्रयं द्रव्योपरि त्रिजपेत् ॐ रां
रीं रूं रौं रः ब्रह्म शापविमोचिता ये स्रथा देव्ये नमः ३
ति ब्रह्म शापविमोचनं द्रव्योपरि दशधा जपेत् ॐ ह्रीं
श्रीं क्रीं कीं कूं कैं कौं कः सरा कृष्ण शापविमोचय
अमृतं प्रावय प्रावय साहा इति कृष्ण शापविमोच
नं दशधा जपेत् यथोत्तरं तत्रे हंसः शुचि सदस्रं रत
वीक्षं स होता वेदी मरुति पिष्टो न सत् नृषद्वय दृशत्

सद्योमसदज्ञागोजाग्रतजाग्रविजाग्रतं वृहत् ३
तिअवावारत्रयंद्रव्यमभिमंमतउपरि आनन्द
भैरवो ध्यायेत् यथा सूर्यकोटिप्रतिकाशंवन्द
कोटिसुशीतलम् अष्टादशभुजैर्मुक्तं पंचवक्त्रं
त्रिलोचनम् अमृताणि वमध्यस्थं ब्रह्मपद्मोपरिस्थि
तम् वृषात्रुं नीलकंठं सर्वाभरणभूषितम् कणा
लावट्टागधरं चटाउमरुवादिनम् पाशांकुशधरं
देवगदामूलधारिणम् त्रिज्वलितकपटीशं मुकु
रं शूलदंतकम् विचित्रविटकंदर्पावरदाभयपाणि
नम् लोहितं देवदेवेशं भावयेत् साधकोत्तमः एवं
ध्यात्वा हसन्तमलवरं युञ्ज्यान्नन्दभैरवाद्यवष्ट
इत्यानन्दभैरवं त्रिःसंस्पृश्यान्नन्दभैरं वीध्यायेत्
यथा भावयेच्च संधा देवीं वन्द्यकोट्यालनप्रभाम्
ह्रस्वकुन्देन्दुधवलं पंचवक्त्रं त्रिलोचनाम् अष्टाद
शभुजैर्मुक्तां सर्वां नन्दकरोयताम् प्रहसंतीं विशा
लाक्ष्मीं देवदेवस्य सुमुखीम् एवं ध्यात्वा हसन्तम
लवरं यीसंधा देवैर्वोषट् इति आनन्दभैरं वीं संस्पृ
श्याद्रव्योपरि त्रिकोणचक्रे विलिख्य तत्र त्रिपंक्ति
मेण आदि ६ कादि ६ ध्यादि ६ हंलं दंतमध्यला
सितं विलिख्य शिवशक्त्योः समायोगाद्रव्यमध्ये

शुभा

२

२५

अमृतं विचिन्त्य ये नु मुद्रया मृती कृत्तुं सर्वं इति वरुणा
वीजं मूलमंत्रं वाष्टया त उपरि जपित्वा देवता मयं भाव
येदिति इत्युद्धिः तत्तुं सतंत्रे ततश्च भावयेद्व्येस
ध्वेलकृत्तुं निमेषिये अकथादिभिस्त्रिपंक्त्या तद्दलं
मध्यम एतत्तुं पूर्वोक्तयोनिमुद्रया शिवशक्त्योः
समागमम् अमृतं चिन्तयेद्व्येस मष्टया प्यमृतं जपेत्
अष्टयामूलमंत्रं च जपेद्दुत्वा च ततः पतत्तुं कारणां दे
विसुरसंघं निषेवितम् अतएव तस्य नाम सुरेति भु
वतत्रये अस्मिन् गन्धः केशवस्तु ते न गन्धेन कौलिकः
न पूजेयेत्तुं देवीदक्षिणां कालिकां शुभाम् ततः
शंखवीरपात्रं स्थापयेत्तुं मध्यभागतः श्रीविद्योक्त
क्रमेणैव ततः पूजां समाप्तेन समयाचारेऽपि सा
मासां च ततः कृत्वा प्यसासायकोत्तमः ततः लो
मा एतलं कृत्वा पात्राणि स्थापयेद्व्येस कुमारी तंत्रेपि
ततोऽर्च्यं कारयेत्तुं वीतया नार्घ्यां सुवेशया अर्च्यं
इत्यमर्च्यं पात्रे निःक्षिपेद्यत्ततः सुधीः ऊर्ध्वगोलो
द्भव इत्यमर्च्यं भूक्तुं समेतथा नार्घ्यं जायते देवि
महामंत्रं साधने सुएतमालायां च रक्तवन्दनवि
त्वादिजवाक्तुं समवधरेः अर्च्यं दत्त्वा मदेशानि सर्व
कामार्थसिद्धये सुगया अर्च्यं दत्तेन योगिनीनां।

भवेत्त्रियः महायोगी भवेदेविषीठप्रक्षालितैर्जलैः
स्वयंभूक्तुसमेदते भवेत्सट्कर्मभाजनः सुशीतल
जलैर्वापिकसूरीकुंकुमावितैः ऊणगोलोत्पवी
जैर्वा सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् जवादिना कृतार्थतप
श्च शोधितद्रव्यं किंचित् लिपेत् तत्तुक्तं श्रीक्रमे अथ
वियौ पूर्वतः शोधितद्रव्यं गुप्तेनैव तसंक्षिपेत् अथ
वाताग्नप्रकरणोच शंखस्थितं तोयपूर्णं जवापुष्पं
च वध्वरम् चन्दनं चार्ककुसुमं शुद्धं चैवापराजितं
आदानं च विशेषेणानिमपूजाक्रमं स्मृतम् अथात्मा
यत्र योर्मध्ये ईकारगर्भत्रिकोणवृत्तषट्कोणच
तत्तत्संखिलित्यवतरसे ह्येष्टं शैलाय नमः ॐ उ
द्रीयमानपीठाय नमः जंजालन्यपीठाय नमः
कांकामृगपीठाय नमः इति संपूर्णषट्कोणोषड
गानिमूलत्वात् त्रयेण त्रिकोणाग्रदक्षिणतं संपूर्ण
मध्ये आधारशक्तिं संपूर्ण त्रिकोणवृत्तषट्कोण
भूषिताधारं तत्र संस्थाप्य नमः इति सामामान्यैर्पादके
नाभ्युक्ष्य तत्र वक्त्रे देशकलाः पूजयेत् यं धूमाक्षिषे
नमः वं उमायै नमः लंजालिमै नमः वंजालिमै न
मः शंखिस्फुलिगिमै नमः वं सुप्रियै नमः संस
रपायै नमः हंकपिलायै नमः लं ह्यवाहनोयै नमः

श्या

२

२६

26

हं कव्यवदोयेनमः इति संपूज्य मं वद्विमा एलायदः
शकलात्मने अर्घ्यपात्रासनायनमः इति संपूज्य षट्
कोणोषडंगमध्ये अस्तमूलेन देवीमीष्टुकपालादि
पात्रं फडितित्तालितं तत्राधारोपरि संस्थाप्य सूर्य
माण्डलं तत्र यजेद्यथा कंभतपिमेनमः विवंतापि
मेनमः गंफं धूम्रायेनमः घंघं मरीच्येनमः इं. ने।
ज्वलिमेनमः वंघं रुच्येनमः छंदं सप्तमायेनमः जं
यं भोगदायेनमः कंतं विष्णवेनमः नं गं बोधिमे
नमः टं धारिणेनमः टं उं दमायेनमः नमोऽन्तेन
संपूज्य अं अर्कमाण्डलाय द्वादशकलात्मने अर्घ्यपा
त्रायनमः इतीष्टुविकोणवृत्तषट्कोणं पात्रमध्ये
विलिख्य समस्त अस्तमंत्रेण विकोणं संपूज्य वमिति
वरुणबीजं मूलमंत्रं विलोममातृकां च पठनद्यदः।
स्थकारणामृतेन विभागमं च संपूज्य शेषं जलेन
पूरयेत् ततोऽर्घ्यादत्तरक्तचन्दनजवार्कश्वेताप
राजिताकरवीरविल्ववर्चरीकुन्दसुगन्धिद्रव्याणि।
शुद्धिमीनमुद्राकुण्डलादिकंच संशोध्य तत्र निः
क्षिप्य सोममाण्डले पूजयेद्यथा अं अमृतायेनमः
आं मानदायेनमः इं पुष्पायेनमः इंत्येनमः उं पु.
ष्ट्येनमः उं रं तेनमः मं हं तेनमः मं शशिमेनमः

लं वन्दिको येनमः लं कांसेनमः पंजोत्तरो येन।
मः पंश्रियेनमः ॐ प्रसेनमः ॐ अंगदो येनमः
अं पूर्णो येनमः अः पूर्णामृतो येनमः ॐ सोममण
लायघोऽशकलात्मने अष्टपात्रामृताय नमः ३।
तिसंस्तु पूर्ववयं चकारणोलिखित्वा त्रिकोणात्रि
रेखायां अं १६ कं १६ वं १६ मध्ये दं लं तं विलिख्य मू
लवाण्डत्रयेणात्रिकोणमिष्टाष्टकोणोष्ट्रगानि
संस्तु ॐ गंगे च यमुने चैव गंगादावरिसंस्तु न
मो देसि न्युकावेरि जलेऽस्मिन् सन्निधिं कुरु इमने।
नां कृष्णमुद्रया सूर्यमण्डला तीर्थमावाह्य आनंद
भैरवं भैरवे प्रहो क क मेण संस्तु पूर्वदिक् क मे।
णं चरन्तं यजेद्यथा स्तुगगणमण्डलेभ्यः स्तु
सर्गरेभ्यः स्तु पातालरेभ्यः स्तु मर्त्यरेभ्यः
स्तु नागररेभ्यः इति नमोऽन्तेन पूजयेत् अथेषां
भेदोऽपिलिख्यते तडकं यामले मांसं त्रिविधं
प्रोक्तं जलभूचरवेचरम् गोधा चैवाश्वमहिषव
राहाजमगोद्वम् मरुमांसाष्टकं प्रोक्तं देवताप्री
तिकारणम् मांसाभावे तदनुकल्पं निदिधेत् तड
कं समयाचारे लवाण्डकपिण्णकगोभूममांसपं
चमम् लशुनं च मरुदेवि मांसप्रतिनिधौ स्मृतम्।

श्या

२

१७

27

मत्स्यत्रिविधं प्रोक्तं उत्तमाधममधमम् उत्तमं त्रि
विधं प्रोक्तं उत्तमाधममधमम् देविशालपाठीनरोदितः
प्रवीणं कंठं कैर्हीनैस्तैलाक्तं साउसंयुतम् देव्याः
प्रीतिकरं चैव मध्यमं स्थाचतर्विधम् त्रिशणिता
निसर्वाणि अधमात्मा ऊरुतमाः मुद्राद्विविधा य
थाकृत्वाणि वे त्रेह्यं मण्डलाकारं चन्द्रविवनिभं
शुभम् वारुण्यं मनोहारि शर्कराद्यैः प्रश्रितम्
पूजाकाले देवताया मुद्रया परिकीर्तिता यामले
पि भृष्टात्मदिकं यद्यच्चर्त्तणीयं चर्त्तयेत् तेषां
संज्ञा कृता मुद्रा महामोदप्रवर्हिनी कूलकसमभेद
तग्रे लिखिष्यामः श्रेष्ठेषां मुद्रा लिख्यते तदुक्तं मे
खतं त्रे ओं प्रतद्विस्तरते वीर्येणानुगोलभीमकु
चयोगरिष्ठाः यस्योरुषु त्रिषु विक्रमोऽपि धिदियं
तिभुवनानि विष्ठाः अनयामासमभिर्मम्यं यं व
कं यजामहे सुगन्धिं पुष्टिवर्धनम् उर्वारुकमिव ब
न्धनान्मर्त्योर्मदीयमा मृतात् इत्यनयामत्स्यं सं
शोध्य ओं तद्विस्मोः परमं पदं सदा यशं पतिसूरयः दि
वीवचत्तगततः तद्विष्ठा सोदिराणवो जागृवांसः
समिभ्यते विसोर्यत्परमं पदम् इति ऋचा मुद्राम
भिर्मम्यं ओ विसूर्यो नि कल्पयत तवष्टारूपाणि पि।

षत आसिंचतप्रजापतिर्यातागंभदधातते गर्भे।
येदिसिनीवालिगंभयेदिसरसति गर्भेतिआश्वि।
नौदेवावायतांपुकरसजौ संस्कृं म्लूं हूं साहाअ
मृतेअमृतोद्वे अमृतवर्षिणिअमृतंसावयसा।
वयसाहा इतिऊगोद्वेदिकमभिमंअसंवेऊ।
मिसवंगुंठयेनुमुद्रयामृतीकृमतालत्रयंदिग
न्यनम् कृतासंवेषामुपरिमूलमंत्रंमयाजये
त इतिमांसादिषोयनम् ततःपेंड्रीसौ ब्रह्माण
रसंभूतमशेषरससंभवम् आपूरितंमहापात्रं
पीयुषरसमावहम् अवापेकरसानन्दकरेपरस
धात्मनि सच्छन्दस्फराणामत्रनियेयकूलरूपि।
णि अकूलस्थामृताकारेशुद्रज्ञानकरेथरे अमृत
त्वेनियेयसिन्वस्तनिक्रिन्नरूपिणि तद्रूपेणो।
करस्यचकृतापेतस्वरूपिणि भूतापरमृताका
रंमयित्स्फुरांकुरु यभिमंत्रैरर्च्यमभिमंअमध्ये
कामकलोविलिख्यतत्रेष्टदेवतामावाप्ततालत्रयं
दशदिग्वंधनंकृताऊमिसवंगुंठनमुद्रयावंगुंठ
रमितियेनुमुद्रयामृतीकृमयोनिमुद्रांप्रदर्शं हं
सोनमरतीष्टाशांखमुद्रांप्रदर्शंषडंगोनसकली
कृममत्स्यमुद्रयाच्छाद्यमूलमंत्रंतत्रउपरिदशधा।

पृष्ठा
१
२८

जहादेवता रूपमर्थभावयेत् ततः पुष्पांजलित्रये
दत्ताश्रुपदीपौ प्रदर्शयेत् इत्यर्थसाधनं संक्षिप्तम्
संपूर्णप्रकारस्तु मत्कृतं तत्त्वानन्दतन्त्रं गीष्णामनु
सन्धेयः पूजासमाप्तिं यावत् तावदर्थं न चानयेत्
अथावगुंठनमुद्रायथाज्ञानाणि वे सत्यरस्तकृता
मुष्टिर्दीर्घाधोमुत्तर्जनी अवगुंठनमुद्रेयमभितो
भ्रमितासती तडकं तत्रैव मध्यमे मुष्टिकाकारे त
त्र मुपरि संस्थिते अनामिका मध्यगते तथैव हि
कनिष्ठके मूर्ध्ना पकत्र संयोज्य अंगुष्ठपरिपीडिताः
योनिमुद्रा समाख्याता त्रैलोक्योपनिमातृका शा
खमुद्रायथा तंत्रातरे वाममुष्टिं तरेः कुंठुनियो
ज्जसरांगुलीः दक्षिणस्य करस्येव वामांगुष्ठेन
संस्पृशेत् शाखमुद्रेयमाख्याता मंत्रविद्विरनुत्तमा
देवतांगोष्ठं गंवसकलीकरांगं भवेत् दक्षपाणिष्ट
ष्ठे देशे वामपाणि तलं क्षिपेत् अंगुष्ठौ चालयेत् स
ज्जुदेयं मत्स्पर्शिणी ततो देव्यां जगृहीत्वा चटुश्री
पात्रयोर्मध्ये पात्राणि स्थापयेद्यथा चटुसमीपे गु
रुपात्रं ततो भोगपात्रं ततः शक्तिपात्रं योगिनीपात्रं
वीरपात्रं वलिपात्रं पाद्यावमनीयपात्राणि सामान्या
र्थं मुत्क्रमेण स्थापयेत् ततः शुद्धिसहितकारणो

नतत्त्वमुद्रयाश्रीगुरुपाउकांस्मरन् तस्मात्त्रामृतेनश्री
शुभकानन्दनाथगुरुपाउकांतर्पयामिनमः इति
त्रिःसकृदामूर्द्धिगंसंतर्प्यपवंपरमगुरुपरापरगुरु
परमेष्ठिगुरुनपिसंतर्पयेत् ततःश्रीपात्रामूर्द्धिग
श्रीश्रानन्दमेखंतर्पयामिनमः इतिमंत्रेणत्रिःसं
तर्प्यततोदेवीसायध्यांसवाहनोसपरिवारोहृदिसे
तर्पयेत् अथतत्त्वमुद्रायद्यास्तंत्रे अंगुष्ठानामिका
योगाहामहस्तस्यपावति तर्पयेत्कालिकादेवी
सायध्यांसपरीकराम अथतत्त्वमुद्रिङ्क्यात् तउक्तं
शुभौ ॐ प्राणापानव्यानोदानसमानामेशुद्युतांजो
तिरहं विरजाविषामाभूयांसंसारः १ ॐ शिष्यमे
जोवाय्वाकाशानिमेशुद्युतांजोतिरहं विरजाविषा
माभूयांसंसारः २ ॐ प्रकृत्यहंकारशुद्धिमनःश्री
जाणिमेशादि ३ ॐ त्वक्चक्षुर्जिह्वाघ्राणवचंसिमे
शसादि ४ ॐ पाणिपादपाशूपस्थशकुलमेशसादि ५
ॐ स्पर्शरूपगन्धाकाशाणिमेशसादि ६ ॐ वायुःतेजः
सलिलभूमात्मानौमेशुद्युतांजोतिरहं विरजाविषा
माभूयांसंसारः ७ इति सप्ततिश्रुतिविमर्षकार
णोनकरतलेसमार्ज्यदत्तहस्तेत्रिकोणंलिखितक
लापसदृशीशुद्धिदक्षिणोवामभुवसंश्रुतमध्येषुनि

शुभा
२
२५

थायवामहस्तागुष्ठमध्यमातामायोगैरेकां गृहीत्वा
मस्त्रांतेहीं श्रीं आत्मतत्त्वेन स्थूलदेहं शोधयामि स्वा
हा अनेनाथः स्यां शुद्धिं सी कृत्वा हीं श्रीं विद्यातत्त्वेन
सूक्ष्मदेहं शोधयामि स्वाहा अनेन दक्षिणस्थो सी
कृत्वा हीं श्रीं शिवतत्त्वेन परदेहं शोधयामि स्वाहा अ
नेन उत्तरस्थो सी कृत्वा सर्वतत्त्वेन तनुत्रयाप्रयं जीवं
शोधयामि स्वाहा अनेन वामदक्षिणमध्यस्थो सी
कृत्वा वस्त्रेण हस्तौ विशोध्य हस्ताभ्यां सर्वांगमाजये
दिति तत्तुष्टिः मत्तमेतंतमत्कृततत्त्वानन्दतरंगि
णामनुसन्धेयम् ततः श्रीपात्राद्विन्दुस्त्रीकांश्चांद्रं
ज्वलतीति ऋग्भिः सदैव तमंत्रेण वाकृत्वा श्रीपात्राम्
तेन पूजोपकरणभुक्ताणां सर्वब्रह्ममयं भवेदिति
ततः सिंहासनस्य पूर्वदक्षिणपश्चिमोत्तरेषु त्रिको
णवृत्तं विलिख्य ऐं ह्रीं हूं मां ह्ला य न मः इति मात्र
लां संपूज्य पूर्ववां वटुकाय न मः इति गन्धादिभिरि
ष्टुं अर्घ्यपूर्णसलिलमांसमीनमुद्रापुष्पयुतं वलि
मुपस्कृत्य वलिपात्रामृतेन वामांगुष्ठानामाभ्यां उत्तर
जेदनेन पद्मेदिदेवीपुत्रवटुकनाथकपिलजटाभा
रभास्करत्रिनेत्रजालामुखसर्वविघ्नान्नाशयनाशय
सर्वोपचारसहितं वलिं गृह्णा गृह्णा स्वाहा पद्मवलि

[illegible]

प्रपा

१

३०

हवत्संगमासंकृत्वा कामकलाविभाज्यतरुणादि
वाकराणां कुसुमांजलीकूर्ममुद्रयागृहीत्वामूला
धाराकुण्डलिनीब्रह्मपथे परशिवांतं ध्यात्वा हृद
यागृहलपीठे समानीय मूलेन मूर्तिकल्पयेत् तत्र
कृतं त्र्यंतरे देवीसुषुम्नामार्गिणश्रानीय ब्रह्मरन्ध्र
कम् वामनासागुटे ध्यात्वा निर्मातं स्वांजलिस्थितम्
पुष्पमारोप्य तस्य प्रतिमादौ निधापयेत् भैरवतंत्रे
च ततः पूर्वोक्त रूपं तां ध्यायेच्चैव हि दक्षिणाम् योगि
नीचक्रसंहितां महाकालसमन्विताम् कालीतंत्रेऽपि
ततो हृदयपद्मांतः स्फुरंती परमां कलाम् यंत्रमा
धेयं समावाह्यमासजालं प्रविशसेत् ऊमारीकल्पेः
पि ततो हृदयपद्मांतः स्फुरंती विद्युताकृतिम् सुषु
म्नावर्त्मनानीत्वा शिरःस्थानेन महेश्वरीम् ततो वै हृद
यासन्ने पुष्पांतरे समाहूयेत् नामवावामरादेवि
वायुबीजेन मंत्रवित् देवेशीति च मंत्रेण विनुना वा
हयेत् संधीः अथ पूर्वोक्त रूपं ध्यात्वा दीपादीपांतर
मिति च परशिखे संयोज्य मिति वायुबीजमुच्चर
न् वामनासागुटपथेन देवीकुसुमांजलावानीय
मंत्रमध्ये समावाहयेत् अनेन मंत्रेण देवेशि शक्ति
सलभे परिवारसमन्विते यावत्वा पूजयिष्यामिता

वत्सस्यिगभव दे इति यंत्रमध्ये देवीसमावाप्तमहा
कालसहितश्रीदक्षिणाकालिकेशरागच्छरागक
इतिष्टइतिष्ट इहसन्निहिताभव इहसन्निरुद्धस
ममपूजागृहाणहमावाप्तपूर्ववजीवमासेलेलिरा
मुद्रयाकुशविष्टरेणवाकृत्वा ऊं इहसवगुंठाघंउंगेतस
कलीकृतपरमीकरांकृत्वा छोटिकाभिदशादि
गंधनंविधायामृतीकरांकृत्वा जलिर्देवीनामसं
बोधनांते ओंसागतं कुशलमिदमासनमिदामता
मिति वदेत् **अथ वाहनादिमुद्रायथा** दक्षिणामूर्ति
संहितायाम् उद्धाजलमथः ऊर्ध्वादियमावाहनीभ
वेत् इयंतविपरीतास्यातदोवस्थापनीभवेत् ऊ
र्द्धांगुलौमुष्टियोगंतदेयंसन्निधापनी अंतरांगुष्टय
गलेतदेयंसन्निरोधनी अथलेलिरामुद्रायथा त
जनीमध्यमानामासमंऊर्ध्वादयोमुखम् अनामा
यांदिपेहुत्वा मुद्रुकृत्वा कनिष्ठिकाम् लेलिराताम
मुद्रयंजीवमासेप्रकीर्तिता अंजलिं चार्च्यं वत्कृत्वा
परमीकरांभवेत् ततः एवमुद्रावराभययोनीर्द
शीयित्वा प्रतिचक्रेऽग्निमवन्दे देवतामावाहयेत् तउ
क्तं सतंते ध्यात्वा देवीसमावाप्तयोनिमुद्रांतदर्शयेत्
ततश्च प्रतिचक्रेषु देवीमावाहयेत्सदा अथ एवमादि

शृणु

२

३१

मुद्रायथा कनिष्ठानामिकेव द्वासांगुष्ठेनैव दत्ततः
शेषांगुलीस्तप्रसृते संपृष्टेवङ्गमुद्रिका अंतरांगुष्ठ
मुष्टिचकृत्वा वामकरस्य च मध्यमायां दक्षिणास्य
तथा लेख्यप्रयत्नतः मध्यमेनाथ तर्जमांशुगुष्ठाभ्यां
विमृष्य च दक्षिणां योजयेत्माणि वाममुष्टौ च साधकः
दर्शयेद्दक्षिणे भागे मुण्डमुद्रयमुच्यते वरदाभवमु।
द्राच वरदाभववत्करु तर्जमनामिके मध्ये कनिष्ठा
दिक्कमेणात्त कर्यो र्योजयित्वैव कनिष्ठामूलदेशतः
अंगुष्ठांगुतनिःक्षिप्य महायोनिः प्रकीर्तिता अथ
रश्मिचन्द्रदेवतायथा कालिकोपनिषदि ओं काली
कपालिनी कुलाङ्गुरुकुलाविरोधिनी विप्रचिता
उग्राऽग्रप्रभादी सानीला च नावला काच मात्रा मुश
मिता चैव दशपंचकोणागा इति आसां ध्यानम्
यथा काली तंत्रे सर्वाः शृणामाग्रसिंकरा मुण्डमाला
विभूषणाः तर्जनी वामहस्ते नधारयन्त्यसंविताः
इति पूर्वदिपंचदशकोणो ध्यात्वा वाहयेत् तद्वक्ष्ये
कारिणाम् ततः पूर्वदि कोणेषु वामावर्त्तनविम
सेत् ततः पूर्वोच्चस्तदले ब्राह्म्यादिकं ध्यात्वा वाहयेत्
तयथा कुलसंभावे महिर्भास्वलतश्चापि ब्राह्मी नारा
यणी तथा माहेश्वरी च वा मुण्डा कौमारी वा पराजिता

वाराहीचतुष्टया पूजानां सिंहीतयेव च आसंथाने।
यथा ब्रह्माणीह संसृजं सर्वावर्णं चतुर्भुजाम्
चतुर्वक्त्रं त्रिनेत्रं च ब्रह्मकुर्वच पंकजम् दण्डपद्मा
तसूत्रं च दधंती चारुहासिनीम् नटाजटथरां देवीं
भावयेत्साधकोत्तमः नारायणी महादीप्तां प्रणामां
गरुडवाहिनीम् नानालंकारसंयुक्तां चारुकेशां च
तुर्भुजाम् चंद्रांशं कपालं च वक्त्रं सन्दधंती पराम्
मधुमत्तमदोलोलदृष्टिं सर्वांगसुन्दरीम् मादृशं री
रुषारूढां शुभ्रां त्रिनयनां त्रिताम कपालं उमरुं चै
व वरदाभयशूलकम् टंकं च दधंती देवी नानाभर
णभूषिताम् चाशुक्लामृदासां प्रकटितदशनां
भीमवक्त्रं त्रिनेत्राम् नीलां भोजप्रभाभां प्रमुदित
वपुषां नारमुक्तालिमालाम् विंशशूलं कपालं नर
शिरचटितं विटकं धारयंतीम् प्रेतारूढां प्रमत्तां
मधुमदमुदितं भावयेच्चण्डरूपाम् कोमां रीकुं कुम्भ
प्रभां त्रिनेत्रां शिवसंस्थिताम् चतुर्भुजां शक्तिपा
णमं कुशाभयधारिणीम् नानालंकारसंयुक्तां प्र
मत्तां परिचिन्तयेत् अपराजितां च पीतामस्तसूत्रव
रप्रदाम् कपालं मातलांगं च दधंती परिचिन्तयेत्
वाराही भूषवर्णा च वरास्वदनां शुभाम् फलकं विद्म

श्या

१

३२

३४

प्रवर्तते हलं वेदमुजैर्युताम् नारसिंही नृसिंहस्यविभ्र
तीसदृशवपुः अथकाम्पूर्वादिकनतमाविशो
षवचनात् यत्रवेरुदयः किंवा एमपूजकयोरंतर
राति आगमे सर्वदेवतपूजने एमपूजकयोरंतर
एवपूर्वादिक तउक्तं राचवभटेन यत्रैवभाउस्तुवि
ययुदेति प्राचीतितां वेदविदो वदंति अथांतरापूज
क एमयोश्च सदागमज्ञाः प्रवदंति तां त्र अथ च देव
साथकयोरंतरः पूर्वाशादिगिहोच्यते अपि च एमपू
जकयोरंतरः पूर्वाशौ वनिगद्यते तन्दांतरेऽपि होतः
पूर्वपूर्वभागं प्रतिष्टं सव्यं भागं दक्षिणस्वागनज्ञैः
दत्तं विद्या उत्तरं भागं मध्यं प्रज्ञाविद्भिः पश्चिमं भाग
मुक्तम् अग्रमिति संसुखमित्यर्थः यत्तु परन्दर
मुखो मंजीपूजयेत्त्रिपुरो यदि देवीयश्चात्तदा प्राचीप्र
तीची त्रिपुरेश्वरः इति गुणा विवचनम् तत्रिपुरा
विषये बोद्धव्यम् देवीमात्रविषयकल्पने मालाभवे
ते अथमूलमंजंते श्रीमहाकालसहितं श्रीदत्ति
णकालिकोत्तरं यमामीति त्रिः संतर्प्य सायुधो मय
रिवारो च तर्पयेत् ततोऽष्टादशोपचारैः षोडशोप
चारैर्द्वादशोपचारैः पंचोपचारैर्द्विदेवीपूजयेत् तउ
क्तं सतंत्रे आवाहयेत्सतिदलेमूलदेवी च तर्पयेत् त

पियेत्कालिकां देवीं सायुधां सपरीकराम् पाद्यादि।
भिर्मूलदेवीं संपूज्य तर्पयेत्पुनः अथोपचारायथा
तउक्तं फेत्कारिणाम् आसनावाहने चार्घ्यपाद्यमा
चमनं तथा स्नानं वा सोपवीतं च भूषणानि च सर्व
शः गन्धपुष्पं तथा धूपदीपावन्तं च तर्पणम् मात्स्या
नुलेपनं चैव नमस्कारविसर्जने अष्टादशोपचारै
स्तु मंत्री पूजां समाचरेत् मंत्ररत्नावत्पात पाया
र्घ्याचमनीयं च स्नानं च मनभूषणम् गन्धपुष्पधू
पदीपनैवेद्याचमनं ततः तावत्तुल्यमर्चनास्तोत्रं तर्प
णं च नमस्क्रिया प्रयोजयेद्दक्षनाया उपचारं स्तुतो
उशः अमृतं अर्घ्यपाद्यं निवेद्या यतथैवाचमनीय
कम् मधुपर्काचमनं चैव तथा गन्धप्रसूनके धूप
दीपो च नैवेद्यं दशोपचारकं स्मृतम् गन्धादिका।
नैवेद्यं ता पूजां चोपचारिका अथ पूजायां निवे
द्यो यथा कालीकल्पे श्रीपदं पूर्वमहमपाङ्काय
दमुद्धरेत् पूजयामिततः पश्चात् पूजयेद्दंगदेवताः
काल्यादयः पूजनीयाः क्रमेण परमेश्वरि साराहो
मेतर्पणो च तर्पयामीति संस्मरेत् देवीदक्षिणे महा
कालं पूजयेद्यथा ऊमारीकल्पे देव्यास्तदक्षिणे भा
गे महाकालं समर्चयेत् कालीकल्पेऽपि महाकालं

पृष्ठा

२

३३

33

यत्नेद्यत्नामस्यार्देवीप्रपूजयेत् अथमंत्रोपस्था ॐ ह्रीं
यां रं लं वां क्रौं महाकालभैरवसर्वविघ्ननाशाय
नाशाय ह्रीं श्रीं फट् साहा अनेन पाद्यादिभिराराध्य
त्रिसप्तपयित्वा मूलदेवीपूजयेत् यथा मूलं ते च ततः
पाद्यं महाकालसहित श्रीदक्षिणकालिकायै नमः
इति पादयोः पाद्यं महाकालसहित श्रीदक्षिणकालि
कायै नम इति पादयोः पाद्यं दद्यात् केषां चिन्मतेन
महाकालसहित पदसंबलितदेवीनामप्रयोगो न
भवतीति सांप्रदायिकाः अथाहं शिरसि दद्यात् एवं
आचमनीयम् मधुपर्कं च वमिति वरुणवीजांते
मुख्यं कजे दद्यात् स्नानीयं नम इति स्नानीयं दत्त्वा
शुद्धउरूलेनांगं प्रोम्नस्य विचित्रपटवस्त्रकस्तूरीकुं
कुमवन्दनसिन्धूरकञ्चलमुकुटकुण्डलताडुकसार
त्रयशोखकंकाणागदग्रीवाभूषणकांचीनूपुरस्तो
गुरीयकाद्याभरणानिविविधयस्मादिरचितमाल्या
दीनि निवेद्य केवलं पुनराचमनीयं दद्यात् तत उक्तम्
पाद्यं च पादयोर्दद्यात् नासां तेन च मंत्रवित् शिरोमं
त्रेण देवेशि अहं दद्याच्चि वोपरि आचमनं मधुप
र्कं च तथा मंत्रेण देशिकः स्नानं गन्धदद्यात्
प्राणिबोधितमपि ततो निवेदयामीति दद्यात् सर्वम्

देशरि स्वधामंत्रेणवरुणमंत्रेणइत्यर्थः स्वधेताव
 मनीयंचत्रिवारंमुखपंकजे तंत्रांतरेच नमःस्वा
 हास्वधाचैववौषडितियथाक्रमम् स्वाहासन्नि
 धिपाठाच्च आचमनीयं स्वधेति वकारमध्या
 णोयुक्तपवभवति तन्नसमीचीनंअत्रागमेप्रायः
 संकेतेनैवमंत्रोद्धारः क्रियतेएकमंत्रोद्दारेऽपिऊ
 त्रापि तत्तदक्षरेणऊत्रापि पर्यायशब्देनापि तत्त
 न्मंत्रोद्धारोदृष्टइति उकारमध्याणोयुक्तः नतव
 कारमध्याः अमथा राचवभट्टृतवचनविरोधा
 पत्तेः तद्यथा मधुपर्कमुवेद्यात्तजलमंत्रेणादे
 शिकः किंच वारुणोनतमंत्रेणमधुपर्कमुवा
 बुज इति नचवाच्यमधुपर्कविषयमेवेदंवचन
 मिति मधुपर्काचमनयोरेकमंत्रेणादनात् स्वधे
 तिपाठोयुक्तःएवेतिनिश्चितं ततोमध्यमानामिकां
 गुह्याद्योनमइतिगत्यंअंगुष्ठतर्जनीभ्यांपुष्पाणि
 वौषडिति पुष्पैःसंपूज्य साक्षतंस्रयंभूऊसुमारि
 कंचवौषडितिमंत्रेणादत्ताधूपपात्रंफडिति संप्रो
 द्यतमइतिइष्टापुरतोनिधाय वामतर्जत्यासंस्पृश
 न धूपंनिवेदयामीति श्रीपात्रामृतेनोत्सृज्यगजध
 निमंत्रमातःस्वाहेतिचुंटांसंपूज्यवामहस्तेनतांवाद्

श्रु
१
३४

यत् मध्यमानामिकांगैर्धूपं दत्त्वा देवताया यत्रोम् ।
लमंत्रं च जप्त्वा त्रियोत्तोलनं कृत्वा देवीं धूपयेत् अथ
संमुखे दीपभाजनं संस्थाप्य पूर्ववत् प्रोक्षणं पूजने
कृत्वा वाममध्यमया दीपपात्रं स्पृशन् दीपं निवेद-
यामीति निवेद्य च तं पूर्ववत् वादयन् मध्यमाना-
मिका मध्ये दीपपात्रं मंगुष्ठाग्रेण धृत्वा दर्शयेत् ततो
मधुद्रव्यं संमुखे कृत्वा ओं कालिका लिमहा कालि ।
रूं हूं अमृतमासवम् विधिवत् करुं करुं स्वाहा इति
मंत्रेण समयाभिर्मन्त्रं च ग्रासमुद्रया पात्रमादाय
दक्षिणपाणिना शुद्धादिकं गृहीत्वा कराभ्यां संयोज्य
मूलमंत्रं जप्ते शुद्धादिसहितमासवं निवेदयामीति ।
दद्यात् ततो नैवेद्यं स्वर्णादिपात्रे कृत्वा त्रिकोणमं-
त्रं लोपरि पुरतः संस्थाप्य ऊर्मित्पवगुं कथयामिति वा
पुर्वीजेन संशोध्य इमिति वद्विपुर्वीजेन संदह्य वमिति
वरुणवीजेन येन मुद्रया मृती कृत्य तत्र परिमूलं
समयाप्रजप्य वामांगुष्ठेन नैवेद्यपात्रं स्पृशन् नैवे-
द्यं निवेदयामीति दक्षिणहस्तं तत्तमुद्रया स्पर्शयेत्
ततो जलगाण्डूषं दत्त्वा प्राणादिपंचमुद्रां दर्शयन् वा
महस्ते ग्रासमुद्रां प्रदर्शयेत् ततः पुनराचमनीयं द-
त्त्वा कर्पूरादियुक्तं तं ब्रूलं वामांगुष्ठेन धृत्वा तं ब्रूलं

निवेदयामीति दद्यात् सर्वमर्घ्यजलेनोत्तरजेत् तत्
तत्तत्तमुद्रया अर्घ्यामृतेन देवीत्रिः संतर्प्यो निमुः
द्रोदर्शयेत् तत्तत्तं तं तं तरे मध्यमानामिकाभ्यां त
अंगुष्ठाग्रेण पार्श्वेति दद्याच्च विमलंगम्यं मूलमंत्रेण
देशिकः अंगुष्ठतर्जनीभ्यां तव क्रेपुष्पं निवेदयेत्
यथागम्यं तथा देवीभूषंदद्याद्विचक्षणः मध्यमाना
मिकाभ्यां तमध्यपर्वणि देशिकः अंगुष्ठाग्रेण देवे
शिथत्वा दीपं निवेदयेत् उत्तोलने त्रिधा कृत्वा गाय
त्रामूलयोगतः तत्तत्तमुद्रया देवि नैवेद्यं च निवेद
येत् मूलेना च मनं तो वृत्तेन मुद्रया तेन तत्तत्तसा
मास्यविशेषणार्थः सारदाटीकायां च भूषभाजन
मंत्रेण प्रोक्त्वा भूषं रुदात्मना अस्त्रेण पूजितं चंटा
वादयन् गुणुलं ददेत् अथवापि गजधनित्तो मंत्रमा
तः सारदेस्वदीर्घं च अभ्यर्च्य वादयन् चंटां सधूपैर्भूष
येत्ततः तं तं तरे च ततः समर्पयेत् भूषं चंटां वा यद्य
जसैनैरिति एवं दीपदाने चंटा वादनमिति सांप्रदा
यिकाः अथ गन्थादिनिवेदनस्थानम् यथायामले
निवेदयेत् पुरोभागं गन्धं पुष्पं च भूषणम् दीपं दत्वा
एतौ दद्यात् पुरे तेन तत्तत्त वामतः वामतस्तत्तथा भूषम्
येवान्तदक्षिणे नैवेद्यं दत्वा एव पुरतो न तत्तत्त

35

तः दीपमिति चतुष्टयं चेत्तदतिशयोक्तं चेत्तदमेव
सांप्रदायिकाः पंचसितावर्तिश्चेत्तदतिशयोक्तं रक्ताचेष्ट
मतः संमुखितननियमः नैवेद्यमिति सिद्धान्तं चेत्तदेव
तावामेशामान्वेदतिशयोक्तं अपि बोद्धव्यम् अथ पुष्प
नियमो यथा मुण्डमालायाम् पुष्पाण्यपि तथा दद्या
तत्तत्कृत्वा सितानि च श्वेतं रक्तं जवा पुष्पं करवीरं त
था प्रिये टांगं मल्लिकाजाती मालती युधिका तथा
धूलराशौ कवकं लैश्वेतं कृष्णपराजिता वकपु
ष्पं विल्वपत्रं चं पकं नागकेशरम् मल्लिकाकिंटी
का कांची रक्तयत्परिकीर्तितम् अर्कपुष्पं जवा पु
ष्पं बर्बरं च प्रियं भवेत् अष्टम्यां च विशेषेणातृष्टा भव
ति पार्वती पद्मपुष्पेण रक्तेण संतृष्टाः सर्वदेवताः
कृष्णं वायुं दिवा रक्तं कालिका वरदा भवेत् श्मशान
धूलराशौ वतृष्टा समावती परा अमपुष्पेः स विवि
धैः संतृष्टा देवि पार्वति आमलक्या स्तपत्रेणातृष्टा
भवति पार्वती अष्टम्यां च वतृष्टं नाना पुष्पैः सम
न्वेयेत् श्मशाने रात्रि शेषं वा शनिभौमदिने तथा म
त्स्यसूक्ते स्रगन्धिश्चेत्तलौ हि स्रगुसुमेरुश्च येदलेः
विल्वैर्मरुवकाद्यैश्च तलसी वर्जितैः शुभैः त्र्युपुष्पै
र्विशेषेण वज्रपुष्पेण मिश्रितम् सर्वपुष्पं प्रदातव्यं

भक्तिपुक्तेनचेतसा देवानामित्युपलक्षणं देवीनामि
तिबोद्धव्यम् तउक्तंतंत्रांतरे देवीपूजासदाकार्याज
लजेःस्थलजेरपि विदितेर्वाभिषिद्धेर्वाभक्तिपुक्तेन
चेतसा पूजनीयासदाभक्त्यान्तराणांशीघ्रफलाप्तये अ
थपुष्पादानविधानम् यथातउक्तंसारटाकीकायां
पुष्पवायदिवापत्रंफलनेष्टमधोमुखम् उवाचतत्स
माख्यातंयथोमन्त्रंतथार्घणम् अधोमुखंफलनेष्टं
पुष्पाजलिवियोनतत् अथनैवेद्यंयथा तउक्तंम
त्ससूक्ते पायसंकुशरंदयात् शर्कराशुभ्रसंयुक्तंम्
गव्यंमुखिमधुपयस्तथामानिनिवेदयेत् शालमत्स्यं
चपाहीनंगोधामांसमउतमम् अन्नेचमथुनायुक्तं
यत्नादद्याच्चमंवित् कृषरंतिलतण्डुलमित्यर्थः
पाहीनंवोदालमित्यर्थः अमत्रापि कन्यपक्वंस्नेहप
क्वंहेतुसंयुक्तपायसम् ममप्रियंचनैवेद्यंदद्याद्वैद्ये
पुनःपुनःकन्यपक्वंभृष्टतण्डुलपृथुकादिकम् स्नेहप
क्वंलडुकादि ऊमारीकल्मेऽपि तांशूलंवसकर्षुरंन
रिकेलंसशर्करम् पायसंसंयुक्तंचैवशार्द्रिकंसंयुक्त
था सतण्डुलंतिलंचैवदीपंचैवसशर्करम् जंबीरंय
नसंचैवआम्रातकंफलंतथा कदलीतिंतिंतीचैवश्री
फलंफलमुतमम् करंजंबकलंचैवतालंखर्जूरमेव

प्रा

२

३८

च अमानिचसगाथीनिसाडनिचफलानिच मुण्डा
मालायामपि दधिहीरंगुंचान्नपायसंशर्करान्वितं
पायसंतौद्रमांसं च नारिकेलंसमोदकम् शशकं मे
षकंचैव आर्द्रकंच सशर्करम् शालमत्स्यचपाटी
नंशकुलंगुडकंतथा मधुरंचेलिखंडद्यात्मांसं माहि
षमेव च पदिमांसं वरारोहेडिंव नानासमुद्रवम् कु
सुम्भ्रागं महामांसं गोधिकारिणी तथा जलजेम
त्स्यमांसं च गण्डकीमांसमेव च नानाव्यंजनउत्थानि
व्यंजनानि बहूनि च नैवेद्यपात्रं यथा यामले तेजसे
प्रचपात्रेषु सौवर्ण्यराजते तथा ताम्रवाष्पस्त्रे वापि य
मपेत्रेऽथ वा पुनः यत्तदारुमये वापि नैवेद्यं कल्पयेदु
यः सर्वाभावे तमाहोषिस्तस्मिन् यदिति यद्योग्यमर्थ
पात्रे तत्तद्विधाय निवेदयेत् अमृतौघैर्यत्सृष्टमर्घ्य
पात्रस्थिते तैरेः नष्टं ह्यतिमहादेवीदत्तं विधि शतैरपि
अर्घ्यपात्रभेदस्त मत्कृतश्रीतत्त्वचिंतामणावनुसन्धे
यः अथ कृतांजलिः श्रीदक्षिणकालिके श्रावणं ते
पूजयामीति श्रांतां गृहीत्वा अग्नीशास्त्रवायव्यसंमुखे
दित्तचदेव्याः षडंगोवा षडंगदेवतां ध्यात्वा मासोक्तमंत्रे
ण यजेत् तत्तत्कंकलाणि च अग्नीशास्त्रवायव्यमध्य
दित्वा गणजनम् इति तंत्रांतरे च रक्षारुदयमाशेष्या

मेशामां तशिरो यजेत् नैर्ऋतां च शिवा एजा वाय
मां कवचं यजेत् अम्यर्च्य परतो नितं दित्वा सुमा
था च येत् अपि च वस्त्रादि दित्वा एजा ततदंगेषु च
क्रमात् ध्यानं यथा तद्यारस्फटिकश्यामनीलक
सरुणा च्छिषः वरदाभयधारिणः प्रधानतनवस्त्रियः
अथ गुरुपंक्तिं त्रयं पूजयेत् तदुक्तं सारदाटीकायां
वायवादीशायं यजेत् गुरुपंक्तिं समर्चयेत् तदशक्तौ
गुरुचतुष्टयं तदशक्तौ गुरुत्रयम् तदैव तत्तद्विमा
त्रं वा अथ गुरुपंक्तिं यथा तदुक्तं भावतूरामणौ श्री
भैरव उवाच मातर्देवि महामाये वन्द्यमोक्षप्रवर्ति
नि इदानीं श्रोतुमिच्छामि गुरुक्रममनुत्तमम् श्रीदे
व उवाच गुरुक्रमस्तव रुधामंत्रविस्तारगौरवात् का
लीनाम्पनादित्वा तत्कथं कथयामि ते न ज्ञात्वा गुरु
क्रमं देवनष्टमार्गो भविष्यति नष्टमार्गो नात्र विद्येत्
तादृक्कलगोचरम् गुरुणां शिष्यभूतानां नास्ति चेत्सं
ततिक्रमः मंत्रतंत्राश्च विद्याश्च निष्कलानात्र संशयः
विंशतिं पुरुषान्वापि न वसत उयोऽपि वा अज्ञात्वा ग
रुवंशानां शिष्यश्च नष्टसंततिः सर्वं शादधिकं ज्ञेयम्
गुरुवंशं महाशुभम् जनकादधिको ज्ञेयो मंत्रदक्ष
महेश्वर तस्मात्सर्वत्र देवेश संक्षेपात्तद्विज्ञातान् गुरुन

पृष्ठा

२

१७

आदौ सर्वत्र देवेशां मंत्रदः परमो गुरुः परापरगुरुस्त्वं
दिपरमेष्ठिरहंततः सर्वतंत्रेषु विद्यासंघप्रकृति
रूपिणी ततः पुरुषरूपश्च ततः सगुरु संततिः तेनैव
हि मंदेशाश्च मद्रूपाश्च विशेषतः शैवमंत्रेषु पुरतः
सर्वत्र सिद्धिदायकः दिव्योद्यागुरवो देवसिद्धौद्याग
रवस्तथा मानवौद्याः समासेन कथयामि तवाग्रतः
तत्रादौ कालिका देवी तस्याः शृणु गुरुक्रमम् महादे
वी महादेवस्त्रिपुराचैव भैरवः दिव्योद्याः गुरवः प्रो
क्ताः सिद्धौद्या कथयामि ते ब्रह्मानन्दः पूर्णदेवश्च
लचित्रश्च लोचनः कुमारः क्रोधनश्चैव वरदः स्मर
दीपनः मायामायावती चैव मानवौद्यान् शृणु प्रिये
विमनः रुशलश्चैव भीमः शूरः सुधाकरः मीनोगोर
क्षकश्चैव भोजदेवः प्रजापतिः मूलदेवो रंतिदेवो वि
ज्ञेश्वर रुताशनौ समरानन्द संतोषौ कालिकागु
रवः स्मृताः अथ देवी प्रतिभैरववाक्यम् तत्तुल्यं तत्रा
गावे दिव्यावसंति ये निम्पसिद्धभूमा विहापि च मा
नवौद्या मानवेषु मम रूपधराः सदा आनन्दनाथ
शब्दांता गुरवः सर्वसिद्धिदाः स्त्रियोः पि गुरु रूपाश्च
अवांताः परिकीर्तिताः मानवौद्यांति के देवि स्वगु
रुं परिपूजयेत् अथवा प्रातः कृतेषु यत्सामास गुरु

कलशकृतदेवार्चयेत् तद्यथाभावच्छामणौ अथवा
सर्वशास्त्रेषु गुरुवः पूर्वसूचिताः कलच्छामणौ एक
चित्तमना भूत्वा एतावत्समाहितः येषु येषु च मंत्रे
षु ये ये ऋषिगणाः स्मृताः ते ते पूजाः सपर्यादौ संतो
पाददितं यथा श्रुत्वा ता गुरुकुलं वा गुरुवित्तमर्च
येत् वत्सपुत्रं वा संकोचो नवकार्यस्ततः परम् गुरुः
परमगुरुश्चैव परापरगुरुस्तथा परमेष्ठिगुरुश्चैव क
थिता गुरुवस्तथा गुरुपूजां विना वत्स यदि पूजां स
माचरेत् तदोषसमये वत्सकुलपूजां समाचरेत् वि
गुणाय त्रयद्यत्स्यात्स्वगुणकुलपूजनम् कुलावलो
कनं चेत्स्यात्कृतः प्रोक्षणा मार्जनम् क्वचस्यानेकवा
शुद्धिः क्वचमासविशोधनम् दीक्षाप्रभुः कुलीनस्या
कलात्मा वटुकेश्वरः तद्देहे गुरुमानीय कुलरूपं ग
रुं स्मरेत् कुलयथा गुरुस्त्वत्तमविज्ञेयोनतथा कु
लसाधकः गुरुकर्मचकथितंगोपनीयं प्रयत्नतः
न देयं यत्र कुत्रापि योगभूष्ठे च वुं वुके पशोरगणैवे
वेष्टानामगुप्तं कुले श्वरः वैष्णवे शक्तितंत्रे वा गणाय
तेऽथ वा पुनः निजं गुरुं परोध्यात्वा ततो गुरुवत्तष्ट
यम् पूजयित्वा यजेदेवं नवसंकोचमाचरेत् श्रीम
हादेवं वा श्रीपादकां पूजयामि नमः इति संपूज्य गुरुं

श्या

१

३८

रुपात्रामृतेन त्रिःसकृद्वा तर्पयेत् पवं महादेवा नन्दनाथ
गुरुपाङ्कजां पूजयामि नमः इति संपूज्य सर्ववत् पूजयेत्
तर्पयेत् पवं क्रमेण गुरुपंक्तित्रयं संपूज्य मानवोच्चांत
सगुरुगुरुगुरुस्तदुत्तमत्रयं पूजयेत् तर्पयेच्च ततोऽर
स्मिष्टदेवताः पूजयेद्यथा वा एविकोणास्प संमुखे
ॐ काली श्रीपाङ्कजां पूजयामि नमः इति पाद्यादिभिः
संपूज्य योगिनीपात्रामृतेन तत्र मुद्रया तर्पयेत् पवं
देव्या वामे ॐ कपालिनी दक्षे कल्यांत दंतसि कोणे
ॐ ऊरु कलां ॐ विरोधिनी ॐ विप्रचितां तस्यांत
सि कोणे ॐ उग्रं ॐ उग्रप्रभां ॐ दीप्तां तदंतसि को
णे ॐ मात्रां ॐ मुद्रां ॐ मितां पाद्यादिना त्रिःसंपू
ज्य सर्ववत् तर्पयेत् ततोऽष्टदलयस्त्रे पूर्वादि क्रमेण
ष्टशक्तीः पूजयेत् यथा ॐ आं ब्रह्माणी श्रीपाङ्
कां पूजयामि नमः इति पाद्यादिभिः संपूज्य तर्पयेत्
अग्रे ॐ ईशानायानी दक्षिणे ॐ उमा देव्यं शीतेर्भूमां
ॐ अंबा मुखां वारुणे ॐ लंबुको मां रीवायो ॐ यं
स्य पराजितं उत्तरे ॐ ॐ वाराही ईशे अंग्रः नाराय
णे पूर्ववत् संपूज्य तर्पयेच्च ततः कंशुतो द्वितीयवा
तः षष्ठाष्टादश द्वादश चतुर्दश षोडश सरभेदेन
प्रथममेव प्रणावेनावाहनं च तेनैव पूजनं विदुः

ऊमादीकल्पेऽपि ब्रह्माद्याः पूजयेत्तत्रैव त्रयोभैरवाः
नृपतेन लोकपालांस्तथावासेतदस्त्राणि चतुर्द्वारिः
अथ भैरवान् यथाज्ञानार्णवे असितांगोरुरुक्षाः
क्रोधस्रोतमेवैवः कपालीभीषणश्चैव संहारश्चा
ष्टमः स्तः यथा मंत्रो यथा रुद्राणां विन्दुसंयुक्तावा
ऊमाया पूर्वभूषिता इति अत्र प्रयोगः पूर्वादिनामाव
र्त्तनं पेंद्रीं अंसितांगे भैरव श्रीपादकां पूजयामि नमः
पेंद्रीं इरु भैरव पेंद्रीं उवाउ भैरव पेंद्रीं क्रोधं भै
रव पेंद्रीं लुत्तमे भैरव पेंद्रीं एकपालि भैरव पेंद्रीं
ओं भीषण भैरव पेंद्रीं अंसंहार भैरव पूजयेत्तर्पयेच्च
ततो भूषरे इन्द्रादिलोकपालान् पूजयेत् यथा पूर्वादि
तः नां इन्द्र श्रीपादकां एवं वां वरुणां यमदां निर्ऋति
वां वरुणां वायुशं कुबेरदां ईशान निर्ऋति वरुणयो
र्मध्ये पेंद्रीं अनेत इन्द्रेशानयोर्मध्ये अंब्रह्माणाः श्रीपाद
कामितादि तद्वदिः तदस्त्राणि पूजयेत्तर्पयेच्च यथा
वं वज्र श्रीपादकां एवं शंशक्तिं दंष्ट्रां विंविहं पां पा
शं अंशं कृशं गंगादां शृंगले पं पमं चं वक्रं श्रीपादका
मितादि अथैवं क्रमेण सर्वावृत्तिदेवतानुलेपनं गंध
पुष्पधूपदीपद्रव्यादिभिः संपूज्य त्रिःसकृदपूजयेत्
तर्पयेच्च ततः कंकालार्णवे त्रिवारं तर्पयेद्वापि सकृदपि

प्रपा
२
३५

३१

यथेच्छया कालीतंत्रे सर्वासामपि दातव्या बलि पूजा
तथैव च अत्र लेपनकंगांधूपदीपो वपालकः त्रिसि-
पूजाप्रकर्तव्या सर्वासामपि साधकैः अतएव सर्वासां
वलीनां शक्तीनां पूजने त्रिवारमवश्यमेव दर्शितम् त
तो देव्या अस्त्रं पूजयेद्यथा देवीवामोर्द्वे रस्ते स्वे त्वं अ
थो मुमुक्षुं दत्तोर्द्वे अत्र भयं अथो वं वरं पूजयेत्तर्पयेच्च
ततः षडंगं विन्यस्य पूर्ववद्देवीध्यात्वा गन्धपुष्पाक्षत-
कुसुमधूपदीपै रक्ष्मापूर्च्य वहुंदां वा दधनधूपदीपै र-
क्षयेत् ततः पानीयादिद्रव्यं दत्त्वा पूर्ववन्नैवेद्यादिकं
निवेद्य त्रिस्तर्पयेत् यो म्नादिमुद्रां दर्शयेत् ततः पुष्पां
जलत्रयेण पंचभिर्द्वा देवीसायुधसं परिवारमहाका-
लसहितश्रीपादकां पूजयामि नमस्ति सं पूज्य त्रिस्तर्प
येदिति कालीतंत्रेऽपि एवं पूजां पुरा कृत्वा मूलैर्नैव
यथाविधिः नैवेद्यादीन्यथाशक्त्वादद्यादेवै पुनः पुनः
ततो वैदशवारं तदीयं दत्त्वा तसाधकः पुष्पादिकं पु-
नर्दद्यान्मूलैर्नैव यथाविधिः कुमारीकल्पेऽपि ततो
नीराजनं कुर्यात्तदशवारं प्रदीयकैः अस्पाथैः आ-
रात्रिकविधिना दीपान् प्रजरा मदेवतामस्तकां तं नी-
त्वा परिभ्राम्य नीराजनं कुर्यादित्यं दशधा आरात्रिक
विधानं तं श्रीतत्त्वचिन्तामणवत्सत्येयम् अथ पंचमा

ये देवीं परि तोषयेत् तउक्तं पूजयित्वा महादेवी सरा
मांसकसादिभिः श्रुत्वा नानाविधैर्देवि परि तोषय
चतीम् अथ मुण्डमाला तत्रे सरादान प्रशंसा सरा
दानेन देवेशि महायोगीश्वरो भवेत् सरातत्रिविधा।
देवि स्फाटिकी शकिनी तथा कांजिकी स्फाटिकी।
दानेन नृद्विरनुत्तमा शकिनी दानमात्रेण वैष्णवः सा
क्षा भवेद्भुवम् कांजिकी सरया देवियोः सुयेत रमेश
रीम् गुटिकांजन संभादि मारणोच्चाटनादिभिः महा
सिद्धीश्वरो भूत्वा वशोक्तत्वा युतं दिवि अर्घ्यं दत्ते महेश
नि महासिद्धिरनुत्तमा अथोत्तरे त्रिकोणमालिख्य मा
सतिलरक्तपुष्पभक्तान्मेकीकृत्य तत्र संस्थाप्य ओं
ह्रीं श्रीं रत्नायै कालिकायै सारा यषवलिर्नमः
सुत्तुम्भे नैऋत्याधारयेत् तउक्तम् पूजाते भोजनादौ
वा वलिं दद्यात् महेश्वरीम् इति वलिमुत्थाप्य नैवेद्यं नै
ऋत्यादिशि धारयेत् ततः प्राणायामादिकं कृत्वा काम
कलाविभाव्य शिरसि गुरुं व्याज्वाहृदि देवी भावयन् म
नसा अष्टोत्तरसहस्रं हस्तमालया वर्णमालया करमा
लया वा प्रजप्य पुनः प्राणायामं विधाय अर्घ्यं जलं पुष्पा
दिकं गृहीत्वा गुह्यातिगुह्यगोप्तं तं गृहाणात्कृतं जपे
सिद्धिर्भवतमे देवित्वस्य सादा त्वयि स्थिते इमनेन तेजो

पण

१

४०

मयं जपफलं देव्या दत्तहस्ते समर्पयेत् ततः कंकाली तं
त्रे ततः सावहितो मंत्री गुरुं नत्वा शिरःस्थितम् देवीय्या
त्वा अष्टोत्तरसहस्रं प्रजपेत्तनुम् तेजो मयं जपफलं दे
व्या दत्ते समर्पयेत् गुह्यातिगुह्यगोप्ता त्वमिति मंत्रेण
मंत्रवित् **अथ रहस्यमालायथा** ततः कंकाली तं त्रे दे
ता तमालया देविराजं दंते न मेरुणा प्रजपेदिसर्पः तस्य
द्वादशापटलेऽपि दंते न कालिकायास्तु पूर्वोक्ता भुवि
उल्लभा इति मुण्डमालायां च नाडीभिर्ग्रथिता मालाम
हा सिद्धिप्रदा भवेत् तत्रैव सर्वशाक्तैः नवांगुल्यास्थि
माला च ग्रथिता पर्वभेदतः सर्वसिद्धिप्रदामोक्षदायि
नी वरवर्णिनि नाडीसंग्रथनं कार्यं रक्तेन वा ससा अत्रपि
सदा गोप्या प्रयत्नेन मात्राञ्च जारवन्त्रिये अथ वर्णमा
लायथा विशुद्धेश्वरमहातंत्रे मालाविधानं परमं शु
ण्णार्घवति तत्त्वतः येनानुष्ठितमात्रेण मंत्राः सिद्ध्यति
तत्क्षणात् अनुलोमविलोमेन मंत्रमात्रं विभेदतः
मंत्रेणानंतरितं वर्णवर्णानांतरितं मनुम् ऊर्ध्वाद्वर्णम
यी माला सर्वमंत्रप्रदीपनीम् चरमाणं मेरुं संलंब्य
येन कदाचन रहस्यमेतत्परमं मयोक्तं ते यथा सिद्धि
तया गुप्ततरं कार्यं नाख्येयं यस्य कस्यचित् मत्तंतरे
मुक्तं यामले यथा सविनवर्णमुच्चार्य पश्चान्नंत्रं जपे

तृथीः तमेरुं कंजल्यधित्वा जपेत् नानातिलं चयेत् अ
त्र लोमस्थ कलत्रयावर्णमालया जपेत् तमेरुं समाश्रि
तं लेचनं तस्मिन् चरेत् अष्टोत्तरजपादादौ वर्गाष्टकं
प्रयोजयेत् अकचटतपयशा इत्येवाष्टवर्गः मुण्डमा
लायां च मेरुहीना च यामाला मेरुलंघा च या भवेत्
अशुद्धातिप्रकाशा च सामालानिष्कला भवेत् अथ
करमालायथा तडकं दृष्ट्वा श्रीक्रमे तर्जनीमग्रे तथा
मध्ये योजयेत् स तपायकृत् अनामायास्त्रयं पर्वका
निष्ठायास्त्रिपर्विकाम् मध्यमायास्त्रयं पर्वतर्जनीमू
लपर्वणी जपेदित्यर्थः मुण्डमालायां च अङ्गुलि
जपं कुर्यात् साङ्गुष्ठाङ्गुलिभिर्जपेत् अङ्गुष्ठेन विना क
र्मकृतं तदफलं भवेत् आरभ्यानामिकामध्याह्नाद
दिष्णक्रमेणात्र तर्जनीमूलपर्व्यंतं करमालाविधी
यते मेरुं प्रदक्षिणी कर्त्तव्यं अनामामूलपर्वतः मेरु
लंघनदोषात् अमथा जायते फलम् मध्यमात्रितया
ग्राह्या अनामामूलमेव च अनामामध्यपर्वत्र मेरुं
कृत्वा न लक्षयेत् तर्जनीमग्रे तथा मध्ये योजयेत् भ्रमा
न्तरः चत्वारितस्रस्रं पति आयुर्विद्याय शोवलम् रंस
पारमेश्वरेऽपि पर्वद्वयमनामायाः परिवर्तेन वैकृतात्
पर्वत्रयं मध्यमायास्तर्जनीमेकं समाहरेत् शक्तिमाला

प्रण

२

४१

५१

समाख्यातासर्वतंत्रप्रदीपिका निमंजपंकरेऊर्ध्वात्
नतकाम्यकदाचन मुण्डमालांतत्रेव जपंनिमंकरे
ऊर्ध्वात्नतकाम्यमबोधनात् अयंकमोनिशायां
करणीयः वलिपूजादिकंसर्वनिशायांक्रियतेसदा
ततदक्षयतांयातिकालीविद्याप्रसादतः ऊलक्ष्माम
णौच रात्रौपर्यटनंऊर्ध्वाद्रात्रौशक्तिप्रपूजनम् ना
करोतिकथंदेवसायकःकौलिकोभवेत् तउक्तंकालि
कापुराणे ह्यागतवामतोदद्यान्मदिष्वितरेत्यनः द
क्षिणेवामतोदद्याद्अग्रतोदेदृशोणिभूतम् नाभेरदस्ता
दुधिरंष्टुभागस्पवाप्रिये सगात्ररुधिरंदद्यान्नकदा
चितसायकः नोष्टस्पचिबुकस्यापिनेन्द्रियाणांतथैव
च कंठायोनाभितश्चांद्रहृद्भागस्पप्रयत्नतः पार्श्वे
योश्चापिरुधिरंउर्गभ्येविनिवेदयेत् नचरोगादिका
दंगाम्नायचात्ताच्चभैरव सौवर्णराजतेपात्रेकांस्पा
थारेचमानवः निधायदेवैदद्यात्ततउक्तंमंत्रंरुचकम्
यद्यदरुदयसंजातंमांसंरुक्पिथानतः तिलमुद्गप्र
माणंवादेवैदद्यात्तभक्तितः षणमासाभ्यंतरेभक्तः
काममिष्टमवाप्नुयात् ऊमारीकल्पेऽपि नराश्चगा
स्तथाप्येषामदिषाःशशकास्तथा पतेषांचैवरक्तानि
देयानिपरमेष्वरि मुण्डमालायांच ईषदत्तंघृतेनाक्तं

निशायादिवसेऽपि वा वलिंदद्याद्विशेषेण कृत्स्नपक्षे शुभे
दिने ह्यागेदत्ते भवेद्भाग्यमत्स्येदत्ते कविर्भुवम् मरिषे
यनवृद्धिः स्यात्तुगेभोगफलं लभेत् पक्षेदत्ते समृद्धिः स्या
द्भौतिकायां महाफलम् नरेदत्ते समृद्धिः स्याद्विष्टमिद्धि
रनुत्तमा ललाटहस्ताख्यदयशिरोदुमध्यदेशतः सदेह
रुधिरदेते रुद्धेह रवापरः वाणालवलिदानेन महासि
द्धिः प्रजायते ईषद्रक्तमिति मत्स्यमांसविशेषाणां तस्य
करणास्थलिवितवचनात् नरवलिस्तनविशेषावि
धेयः तउक्तं यामले राजानरवलिंदद्यान्नामोऽपि यः
मेषरि तत्रापि न तविर्येण ततो वत्समाणां मंत्रेण देवी
स्तुता प्रदक्षिणात्रये विधायाष्टप्रणामं कुर्यात् तउक्तं
कालीतंत्रे ततो वैशिरसे पुष्पं दत्त्वाष्टांगं प्रणम्य च अथ
प्रदक्षिणां यथा प्रसाध्य दक्षिणां हस्तसंयनं शिराः पु
नः दक्षिणां दर्शयन्मांश्च मनसापि च दक्षिणाः त्रिधा च वे
ष्टयेत्सम्पत्कालिकायाः प्रदक्षिणाम् सर्वान्कामान्
वामोतिपश्चान्नोत्तमवाचुयात् अष्टांगप्रणामो यथा
दोभ्यां पद्भ्यां च पाणिभ्यां उरसा शिरसा दृष्ट्वा मनसा वच
साचेति प्रणामोऽष्टांग इति तः अष्टांगो प्रणामः यथा वा
ऊर्ध्वां च सजानुभ्यां शिरसा वचसा धिया पंचांगकः प्र
णामः स्यादुच्यते परिकीर्तितः ततः सामयिकैः सह या

शपा

१

४२

नादिकं ऊर्ध्वात् यथाचक्राकारेण पञ्चाकारेण वाभि-
न्नासने सायकैः सदृशक्षिप्रगुमायुगमक्रमेण पद्मास-
ने नोपविश्य सामयिको ललाटे वन्दनात्तदत्वात् शिव-
शक्तिबुद्ध्या पुष्पं दद्यात् ततो यदि गुरुस्तिष्ठति तत्रादौ
गत्य चन्दनपुष्पादिना तं प्रपूज्य तत्पात्रं तस्मै दत्त्वा प्रा-
णमेतं गुरो रभावे तत्पात्रं जले दियेत् ततः पात्रं शुद्धि-
हितं शक्त्यै दत्त्वा सामयिके भ्योऽपि मेष्टानुक्रमेण वीर-
पात्रात् परा मृतं शुद्धि संहितं दद्यात् ततः सामयिकोऽ-
पि भक्त्या हस्ताभ्यां गृहीत्वा मूलमंत्रं तत्र पर्य्यष्ट्या जप्त्वा
पूर्ववत् आनन्दभैरवानन्दभैरव्यो संतर्प्य गुरुं देवतां
वर्तयेत् ततस्तु शुद्धिं ऊर्ध्वात् ततश्चक्रनायकस्यैः
सदृपात्रवन्दनं चरेत् श्रीमद्भैरवशेखरप्रविलसच्चन्द्र-
मृतासावितंक्षेत्राधीश्वरयोगिनीजनगणैः सिद्धैः
समाश्रितम् आनन्दार्णवकं महात्मकमिदं यत्तोत्रि-
विण्मृतं वन्दे श्रीप्रथमं करं बुजगं तं पात्रं विष्णुद्विप्र-
दम् इति भवन्त्यावामदस्तेन पात्रमुत्तोत्पवन्त्यनेकृत्वा
गुरुमिति गुरुशक्तिसाधकास्तं गृहीयात् ते च नुषस-
रतिवृष्टः ततो मूलाधारकृत्वा लिनीमिष्टदेवतासु
पां विभाव्य गुरुपाङ्कजं मूलाशिवोऽस्मिन् विविं स-
हस्ताभ्यां पात्रं गृहीत्वा मूलमंत्रमुच्चरन् कृत्वा लिनीमु-

विदेवतांतर्पयेत् तत्तुमुदयाकरपट्टं कृत्वा मंत्रा
तत्र स्मरेदुरुपदे देवी कला चिन्मयी पञ्चात्मा त्रवरं परा
मृत्युतं दायेद्युतं कज्जलेः पुष्पादिष्वभिर्मंत्रितं च नि
रितं सन्मोहकं वा सव्ये संचित्पिबंति यान्ति बलते
भुक्तिं च मुक्तिं पराम् तं वा तरे च सिद्धरतिलकं भाले
पाणौ च मदिरारसम् कृत्वा परगुरुं ध्यायेत् तथा देवीं च
चिन्मयीम् इति ततः पात्रमाधारोपरि संस्थाप्य पूर्वव
त्पात्रं गृहीत्वा पात्रवन्दनं कुर्यात् हे ममी नर सा वरं द
यितया दत्तं च पेयादिभिः किंचिच्च चलरक्तं कज्जला
तस्यैव समावेदितम् वामे साधु विष्णु द्विषु द्विकरणं पाणौ
विधायात्मके वन्दे पात्रमहं द्वितीयमथुना नन्दैकं स
वर्द्धनम् इमादिना पुनस्तेन च क्रमेण परामृतं गृहीत्वा
पात्रवन्दनं यथा सर्वास्माय कला कलाय कलितं को
तूहलद्योतनं चन्द्रोपेन्द्रमहेन्द्रं शुभरुणवस्त्रादिभिः
सेवितम् ध्यातुं देवगणैः परं मुनिगणैर्मोक्षार्थिभिः स
र्वदा वन्दे पात्रमहं तृतीयमथुना सात्मावबोधदामं
इति तृतीयपात्रं मयं मी नर सा वरं द रिहर ब्रह्मादिभिः
पूजितं मुक्षो मेथुन धर्म कर्म निरतं दाराम्भति काश्रयं
आचार्याष्टक कसित्युभैरव कला मां सेन संशोधितं पा
पासं च मकारतत्त्व सदितं पात्रं च तर्पणं नमः इति चतुर्थपा

शृणु

२

४३

उम् आधारेभूजगाधिराजवलयेपात्रमहीमारलम्
मयंसमसुद्वारिपिषितेवाष्टोवदिगंदतिनः सोऽहं
भैरवमर्चयन्प्रतिदिनेतारागणैरक्षितैरादिसप्रभुवैः
सुरासुरगणैःराजाकरैःकिंकरैः इतिपंचमपात्रम् त
तोयावन्नवलतेदृष्टिर्यावन्नवलतेमनः तावत्पानंप्रक
र्षीतपशुपानमतःपरम् अथास्यप्रमाणंयथा तउक्तं
रुद्रयामले साथकेभ्यश्चशाक्तेभ्योदयान्निर्मात्यचन्द्र
नम् सामयिकःसंमर्क्यतेदेविषानादिभक्षणम् अ
न्यत्रापि निवसेच्चक्रयेणपद्माकारेणवायथा शक्ति
युक्तोवशोहापियुगमयुगमविधानतः शिवशक्तिधिया
सर्वचक्रमध्येसमर्चयेत् तंत्रांतरेच ततःपुष्पसमादा
यगुरोःपात्रेनिवेदयेत् गुरवेचनिवेद्याथभूतैर्दत्तास्यं
हरेत् भावचूडामणौच साक्षाद्यदिगुरुर्नस्यात्तदातोये
विसर्जयेत् अत्रपात्रपरिमाणंयथा तउक्तंकुलसारे
नयनाग्निवाणसांख्याकर्षस्तपरमेष्ठरि देवपात्रंप्रकर्त
व्यमित्तंकुलशासने इमप्यधिकपात्रंनकर्तव्यंदि
साथकैः कर्षलौकिकमित्यर्थः तउक्तंकुलोद्गीशे गुं
जाहादशमासःस्यात्तदष्टौकर्षमुच्यते अथोत्तरतंत्रे
अनुज्ञापुरतीलब्धाट्टुमीतिसंयवेदेत् जुषसेसम्भु
ज्ञातोगुरुणावाकुलीनकैः ट्टुमीयाचसंयसिद्धोवदप

प्रासनः स्रुथीः कुलाणिवेच एकासननिविष्टायेभुंजी
ताश्चैकभाजने एकपात्रेपिवेद्रुंतेयातिनरकाथमे
एकपात्ररतिसर्वैर्मिलित्वा एकपात्रेणपिवेन्नतवारं
वारंद्रव्यापानेभिन्नभिन्नपात्रं कुर्यात् अनुष्ठानापत्तेः
न कुर्यात्पात्रशंकरमिति वचनविरोधात् तल्लिखिष्वा
मः सांप्रदायविरोधाच्च विनामद्येनया पूजाविनामांसे
नर्तयणम् विनाशक्त्याचयमानं तत्सर्वं निष्फलं भवेत्
सशक्तिं वीरशक्तिं वा दीक्षितांगुरुमर्चनीं पाययित्वा।
पिवेद्रुमिति शाक्तस्य निर्णयः न पद्मां च स्पृशेत्पात्रं
न विन्देत्पातयेदथः नैकदस्तेन दातव्यं न मुद्रावर्जितं
पुनः न च्छेयेदेकदस्तेन न पिवेदेकपाणिना अमोमव
न्दनं कृत्वा पिवेत्तदमृतं पुनः सद्येनो हृत्पात्रं तु मुद्रां
कृत्वा पश्यतः विना संगेन योगेन न कुर्याद्द्रव्यसंगतिं
साधारं नो दृष्टेपात्रं आधारे च विनिरुद्धे पात्रं न बाल
येत्यानात् न कुर्यात्पात्रशंकरम् सशब्दं न पिवेद्रुमत्।
ये वतं न पूरयेत् न स्थूलं नैव सूक्ष्मं च पात्रं कुर्यात्मतो र
मम् उच्छिष्टं न स्पृशेच्च केकुलद्रव्याणि दापयेत् निष्ठी
वतमथोवायुचक्रमध्ये विवर्जयेत् चक्रमध्ये च देभंगे
पात्रे च पतिते भुवि दीपनाशे च शांत्तं श्रीचक्रं कारये
त्स्रुथीः सपात्रस्थितहेतुं च न दद्याद्देववायव दत्ते च सिद्धि

शुभा
२
४४

हानिः स्यात्कुहाभवतियोगिनी परीरासंप्रलापंचवित
एतावद्भाषणम् औदासीन्यं भयं क्रोधं चक्रमध्ये विवर्ज
येत् नामो मंता इये सात्रनपात्रमानयेदथः गुरुशक्ति
सूतानां च गुरुमेष्टुकनिष्ठयोः उच्छिष्टं भक्षयेत्स्त्रीणां
नाभ्यो नोच्छिष्टं मर्षयेत् वक्रमध्ये च नियमं नामथा।
पतनं भवेत् कनिष्ठानां सशिष्याणां दद्याच्चोच्छिष्टमेव
हि दद्यात्स्नेहेन योऽमेभ्यः स भवेदापदापदम् अमत्रापि
शक्त्युच्छिष्टं पिबेदस्य वीरोच्छिष्टं च चर्चणम् पीत्वा पी।
त्वा पुनः पीत्वा पुनः पतति भूतले उशाय च पुनः पीत्वा
पुनर्जन्म न विद्यते ततः शान्तिस्तोत्रं पठेत् ततः कंठाम्भे
पीत्वा पेयं जनैः सार्द्धं शान्तिस्तोत्रं ततः पठेत् नश्यंत प्रेत
कुष्माण्डाः नश्यंत दृषकानराः साधकानां शिवाः संत
श्राम्नाय परिपालिनाम् जयंति मातरः सर्वाः जयंति
योगिनी गणाः जयंति सिद्धिदा किमोजयंति गुरुपद्भ्यः
जयंति साधकाः सर्वे विष्टुहाः कौलिकाश्च ये समयाचा
रं संपन्ना जयंति पूजकानराः नन्दंति श्रणिमा सिद्धान
न्दंति कुलपालकाः इत्याद्या देवताः संततं त्र्यम्बकं वास्तु
देवताः चन्द्रसूर्यादयो देवास्तु त्र्यम्बकं समभक्तिः नदा
त्राणि ग्रहा योगाः करणाराधयश्च ये सर्वे ते सुखिनो यो
ति सर्वा नयश्च पदिताः पशवस्तुरगाश्चैव पर्वता कन्द

राहुताः श्रुषयो ब्राह्मणाः सर्वशान्तिं कुर्वन्त सर्वदा शु
भामे विदिताः संतु मित्रास्तिष्ठन्त पूजकाः ये ये पाप
पियः स्वभूषणरताः सति नृकाः पूजने देवाचारविमते
नष्टरुदया भ्रष्टाश्च ये साधकाः दृष्ट्वा च कमर्षमन्दा
रुदया ये कौलिका उषकास्ते ते यां त विनाशमत्र सम
ये श्रीभैरवस्पाज्ञया ये हेष्टारः साधकानां स देवा म्ना
य रघिकाः अकिनीनां सुविद्यां तत्तत्ता सति शितैस्त
ताः यशो बोनाशमायां तममनिन्दाकराश्च ये हेष्टारः
साधकानां च ते न शंपतु शिवाज्ञया ततो यथाविधि ना
शिवशक्ति समायोगं कृत्वा देवीपादेष्वात्मानं समर्प्य
श्रीपात्रमुत्तोल्य देव्या उपरि त्रिधा भ्रामयित्वा मूलमुच्च
रन् श्रीदक्षिण कालिके पराङ्मुखां च सारा ३ मर्च्य द
त्वा त उपरि पुनः संस्थाप्य संहारमुद्रया देवीं सलदिस
मानी य श्रीदक्षिण कालिके पूजिता सितमसेति वि
स्तम्भे शान्तां मातुलिकां कृत्वा निर्मात्येन निर्मात्य
वासि मे नमः इति मातुलेविः संपूजयेत् ततः कुंकुमासी
कल्पे देवता ग्रेत संभागे देवता प्रीणानं भवेत् संभोगं त
परं कृत्वा देवीं सलदिसमानयेत् कृतकृपा भवेत् संजीनात्र
कार्त्तविचारणा अद्यात्त समर्पणमंत्रो यथा इतः पूर्व
प्राणबुद्धिदेहधर्माधिकारतो जाग्रतसमस्तसु सुखवस्था

शुभा
२
४५

सकायेन मनसा वाचा कर्मणा रसाभ्यां पञ्चाशद्विंशति
शिखा यत्स्मृतं यत्कृतं यत्कृतं तत्सर्वं ब्रह्मार्पणं भवतु
सारा मां मदीयं च सकलं श्रीदक्षिणाकालिकाचरण
समर्पणमस्तु ॐ तत्सत् अथ कालीतंत्रे च विसृज्य पा
र्याभक्त्या सन्निधापनमुद्रया उद्वाह्य हृदये देवी तन्म
यो भवति श्रवम् पुरश्चरणकालेऽपि पूजा चैषा प्रकी
र्तिता भैरवंतंत्रेऽपि स हृदये च वदिर्देवी समर्प्य विधि
वसनः निर्मात्यैवैषु चोद्देशेनैवैषं भक्तयेततः ततः श्री
पात्रा मृतं स पात्रे कृत्वा सीकृतमभूमौ पात्रं मुञ्जीकृत्य तत्र
परिपुष्पं निक्षिप्य पात्रप्रक्षालनं कृत्वा गोपयेत् तत्र कं
तंत्रांतरे अर्घ्यादिवन्दनमाचर्या अर्घ्या मृतं पिबेत्ततः
मुञ्जीकृत्वा संपात्रं तत्र पुष्पं विनिक्षिपेत् प्रक्षाल्य गोपये
त्पात्रं तत्र चिंतामणौ बुधः ततस्तदमृतं स्निग्धमभूमौ माया
वीजं विलिख्य कनिष्ठांगुलिना तिलकं कुर्यात्तदेनं यं
यं स्पृशति पादेन यं यं पश्यति चक्षुषा स एव दासतां या
ति यदि शक्रसमो भवेत् ततो यंत्रं लेपं मूर्द्ध्नि कृत्वा नैवेद्यं
सर्वदेवाय सायकाय च दत्वा शेषं सीकृत्य सादरमिति भा
वयेत् वासतो वै स वाचारपरायणो निःशंको यथा स
खं विहरेत् तत्र कंकलं चूडामणौ ब्रह्मरथे गुप्तस्थाने
यत्र लेपं तथारयेत् नास्तिकेभ्यो न यशुभ्यो न मूर्खेभ्यो

नवादिजे ऊलीनायचदातव्यं अथवाजलमध्यतः ततः
साहमिति ध्यात्वा वै सवाचारतमरः हरिनाम्ना जातः
भावो भावाविलविचेष्टितः चौरवद्विचरेदेकः सदा सं
गविवर्जितः यामलेऽपि नैवेद्यं त्रिपुरादेव्या वांछंति
विबुधाः सदा तस्मादेवं सारप्रेष्ठब्राह्मणो वै सवेऽपि च
महं शुक्राय सूर्याय गणेशाय यमाय च वरूयेवरु
णाया पिताय वेधनाय च ईशानाय महेशानि साय
काय प्रदाय येत अथ त्रिपुरापदमुपलक्षणा मिति
अथ देवी विसर्जनानंतरं पानादिकं कुर्यात् ततः कं
ऊलार्णवे दिव्यं देव्यग्रतः पानं वीरमेकांतवासिनं
अमत्रापि पानं तत्रिविधं प्रोक्तं दिव्यवीर्यशुक्रमैः
दिव्यं देव्यग्रतो ध्यायेद्दीर्घवीरासनस्थितम् तृतीयं त
पशोः पानं पापकृत् लोकमोहकृत उदयाकरयदसां
असंस्कृतं दृष्ट्वा पानं संस्कृतं भैरवः स्वयम् वक्रपूजा
विधौ प्रोक्तं सर्वसिद्धिकरं शुभम् असंस्कृतं पशोर्दी
नं कलदोष्ठे गकारकम् संस्कृतं सिद्धिजनकं प्राय
श्चितादिदृष्ट्वा मंत्राणां स्फुरांते नमहापातक
नाशनम् आयुः श्रीकांति सौभाग्यं पदानं संस्कृतपानतः
नष्टैश्चर्यं विवरतं पतनं विधिर्वर्जनात् इति श्रीश्यामा
हरस्ये सपर्यायपद्यास्तृतीयः परिच्छेदः ३ । अथ

शुभा
१
४८

सुतिः यामले कर्षंमथमोससपरिरहितंसेनुवा
मादिपुक्तंवीजंतेमातेरेतत्रिपुररवधुविःकृतयेज
पति तेषांगयानिपयानिचमुत्वरुहराडुलसंमेववाचः
सिद्धन्दंघातथाराधरुचिरुचिरेसर्वसिद्धिगतानाम् ।
ईशानंसेनुवामप्रवणपरिगतंवीजममन्महेशिद्ध
नुतेमन्दचेतायदिजपतिजमोवापमेकंकदाचित् जि
त्वावाचामधीपांथनदमपिचिरंमोहयन्नेवुजादीवृ
न्दचन्द्रार्द्धचूरेप्रभवतिदिमहाद्यौरवालावतंसे २ ई
शोवैश्वानरस्थःशाश्वरविलसद्वामनेत्रेणपुक्तंवी
जंतेदन्मन्यद्विगलितचिह्नरेकालिकेयेजयति
दृष्टारंजतिचित्रिभुवनमपितेवशपभावंनयतिस्
क्कादन्हासथाराप्रकटितवदनेदक्षिणोकालिकेति
३ उर्ध्वामेकपाणकरकमलतलेछिन्नशृङ्गंतथा
यःसंघेचाभीचरंचत्रिजगद्वहरेदक्षिणोकालिके
च जसैतन्नामवर्णतवमनुविभवंभावयंमेतदन्वते
षामष्टौकरस्थाःप्रकटितवदनेसिद्धयस्त्यवकस्य ४
वर्गाद्यंवर्युक्तंविभुरतिकलितंतत्रयंकूर्चयुग्मम्
लजायुगमंचयस्मात्स्मितशुभितयथष्टयंयोजयित्वा
मातेर्ययेजयतिस्सररमहिलेभावयंतःसूरूपंतेल
त्मीलास्यलीलाकमलदलदृशाःकामरूपाभवंति ५

प्रमेकं वात्रयं वा ह्यमपि च परं वीजमसंतगुणं तत्त्वा
म्रायो जयित्वा सकलमपि सदा भावयंतो जयंति ते
षां नेत्रा रविन्दे विहरति कमला वक्रशुभ्रांशुर्विवेवा
देवी चित्रमुण्डा गतिशयलसत्कंठिपीनस्तनो मे
गतासूनां वाक्प्रकरकृतकांचीपरिलसन्निर्वादि
त्वस्त्रां विभुवनविधां त्रीत्रिनयनाम् शमशानस्येत
ल्लेशवल्गुदिमहाकालसुरतप्रसक्तां त्वां ध्यायन्
जननिजउचेता अपि कविः ७ शिवाभिर्जोराभिः
शवनिवहं मुण्डास्थिनिकरैः परं संकीर्णयां प्रकटि
तवितायां हरवभूम् प्रविष्टां संतष्टा मुपरिसुरते
नाति युवन्ती सदा त्वां ध्यायति क्वचिदपि न तेष्वापरि
भवः ८ वदामस्ते किं वा जननिवयमुच्चैर्जरूपियो
नधाता नापीशो हरिरपि न तेवेति परमम् तथापि
त्वद्भक्तिं श्रुत्वरयति वास्माकमपि ते तदेतत्तत्तयं न
वल्लपशुबोधः समुचितः ९ समंतादापीनस्तन
जवनशृंग्योवनवती रताशक्तो नक्तं यदि जयति भ
क्तस्तव मनुम् विवासास्त्वां ध्यायनालितचिकुरस्त
स्यवशागाः समस्ताः सिद्धोवाः भुवि चिरतरं जीवति
कविः १० समाः सुस्थीभूतां जयति विपरीतां यदि स
दाविचिंत्य त्वां ध्यायन्नतिशयमहाकालसुरताम्

एषा

२

४०

५४

तदा तस्य दौणीतलविहरमाणस्य विडम्बः करंभो
जो वश्याः स्मरहरवभ्रमहासिद्धिनिवहाः ॥ प्रसूते
संसारं जननिजगतीं पालयति च समस्तं क्षित्यादिप्र
लयसमये संहरति च अतस्त्वधातापित्रिभुवनयतिः
श्रीपतिरपि मदेशोऽपि प्रायः सकलमपि किंस्तोमि
भवतीम् ॥ २ अनेके सेवते भवदधिकगीर्त्तननिव
हान्निमूढास्ते मातः किमपि न हि जानंति परमम्
समाश्रय्या माद्यो हरिस्तु विरिञ्चादिविबुधैः प्रपन्न
ऽस्मिन् सेवति रसमहानन्दनिरताम् ॥ ३ धरित्री की
लालं शुचिरपि समीरोऽपि गगनं त्वमेका कल्याणी
गिरिशारमणी कालि सकलम् स्तुतिः कोते मातस्त
व करुणायामा मगतिकं प्रसन्ना त्वं भूयाः भवमनुता
भूयान्मम जनुः ॥ ४ शमशानस्थः सुस्थो गलितचि
कुरोदिकटधरः सहस्रं त्वर्काणि निजगलितवीर्ये
ण कुरु मम जयंस्तत्प्रसेकं मनुमपि तव ध्याननिर
तो महाकालि सेवंसंभवति धरित्री परिदृढः ॥ ५
देसन्मा ज्ञेया परिगलितवीजं हि कुरु मम मध्याह्ने
नि संविरचयति चितायां कुरु जदिने समुच्चार्य प्रेम्ना
मनुमपि सकृत्कालि सततं गजारूढो याति दिति
परिवृष्टुः सत्कविवरः ॥ ६ समुष्पे राकीर्णं कुरु मय

उषोमन्दिरमहोपुरोधापत्पायनयदिजपतिमान
स्तवमनुम् सगन्धर्वश्रीणीपतिरिवकवित्तामृतम्
दीनदीनः पर्यतेपरमपदलीनः प्रभवति ॥ त्रिपं.
चारेपीठेशवशिवादिस्मरवदनामहाकालेनोच्चै
मदनरसलावाणनिरताम् समासक्तो नक्तं सद्यम्
पिरतानन्दनिरतो नरो यो ध्यायेत्त्वा भवजननिसम्प्रा
त्स्मरहरः ॥ सलोमास्तिस्वरं पललमपिमाजीरम्
पितेपरंचोष्टैमेघनरमदिषयोऽस्मागमपिवा वलि
तेष्टजायामयिविरलवक्त्रेवितरतां सतां सिद्धिः सा
र्वाप्रतिपदमपूर्वा प्रभवति ॥ वर्षीमंत्रं लक्षं प्रज
पतिरविष्माणनरतो दिवामातयुष्मच्चरणयुगा
लध्याननिरतः परं नक्तं नगो निधुवनविनोदेन च
मनुजपेत्तुल्यं सप्तात्स्मरहरमदत्तः दितितले ॥
३२ स्तोत्रं मातस्तवमनुसमुद्धारणजनः सूरपात्रि.
पादां बुजयुगलपूजाविधियुतम् निशांष्ट्रं वा पूजा
समयमविवायस्तपठति प्रलापस्थस्यापि प्रसरति
कवित्तामृतसः ॥ कुरंगादी वृन्दतमनुसरति प्रे
मतं लवशास्तु सौणीपतिरपि कुवेरप्रतिनिधिः
विष्णुकारागां कलयति च तं केलिकलया विरजीव
न्मुक्तः प्रभवति स भक्तः ॥ प्रतिजनः २२ इति श्रीमहा।

शुभा

२

४८

५४

कालविरचितं सरूपाख्यं स्तोत्रं संपूर्णम् ॥
अथोत्तरतंत्रे कवचं लिख्यते कैलासशिखरारूढं भे
रुवचन्द्रशेखरम् वक्षःस्थले समासीना भैरवी परिष्ट
च्छति श्रीभैरव उवाच देवेश परमेशानलोकांशु
हकारक कवचं सूचितं पूर्व किमर्थं न प्रकाशितम्
यदि मे मरती प्रीतिस्तवास्मिन् कुलं भैरव कवचं का
लिका देव्याः कथय सानुकथया श्रीभैरव उवाच
अप्रकाशमिदं देवि नरलोके विशेषतः लक्ष्म्यं
वारितासि स्त्रीसभावाद्दिष्टं च सि श्रीदेव उवाच से
वका वरदो नाथ कुलधर्मपरायणः यतस्तत्क
जीवासाशवोपरिचितोपरि तेषां प्रयोगसिद्ध्यर्थं
सरत्कार्यविशेषतः दृष्ट्वा मिव रुशो देव कथय स
दयानिधे श्रीभैरव उवाच कथयामि एतत् प्राज्ञे
कालिका कवचं परम् गोपनीयं पशोरग्रे स यो निर
परे यथा सर्वविद्यामहाराज्ञी सर्वदेवनमस्कृता
कालिका कवचम् भैरव ऋषिरुस्मिन् कुलन्दः अ
द्वैतश्रिणी श्रीरक्षिण कालिका देवतांद्गीवीजम्
ऊं शक्तिः क्रीं कीलकं सर्वाय साधपुरः सरमंत्रसिद्धौ
विनियोगः ओं सरस्वारे महापद्मे कर्पूरधवलंगुरुः
वामोरुस्थिततच्छक्तिः सदा सर्वत्र तत परमेशः

७२: पातपरापरगुरुस्तथा परमेष्ठीगुरुः पातदिव्य
सिद्धिप्रमानवः महादेवीसदापातमहादेवस्तदाव
त त्रिपुरोभैरवः पातदिव्यरूपधरः सदा ब्रह्मानन्दः
सदापातपूर्णदेवः सदावत चलचित्तः सदापातवे
लाचलसपातमाम् कुमारः क्रोधनश्चैववरदः स्मर
दीपनः मायामायावतीचैवसिद्धोद्याः पातसर्वदा वि
मलः कुशलश्चैवभीमसेनः सुधाकरः मीनोगोरक्षः
कश्चैवभोजदेवः प्रजापतिः कुलदेवोरतिदेवोविभ्र
शरकुताशनः संतोषः समयानन्दः पातमोमानवाः
सदा सर्वः पानन्दनाथाताः श्रवातामातरः क्रमात्
गणनाथः सदापातभैरवः पातमोसदा वटकोतः स
दापातउर्गामपरिरक्षत शिरसः पादपंथं तपातमो
द्योरक्षिणा तथाशिरसिमोकालीहृदिशूलचरत्
त संपूर्णविद्ययादेवीसदासर्वत्ररक्षत कींकींकी
वदनेपातहृदिऊंऊंसदावत ह्रींहीपातसदाधारे
दक्षिणोकासिकेहृदि कींकींकीपातमेपूर्वऊंऊंद
क्षेसमावत ह्रींहीमापश्चिमेपातऊंऊंपातसदोतरे
पृष्ठेपातसदासारासूलासर्वत्ररक्षत षडंगेयुवती
पातषडंगेषुसदैवमाम् मंत्रराजः सदापातकुर्हीयो
दिविदिकस्थितः वक्रराजः स्थिताप्रापिदेवताः परि

शपा
र
४५

पांतसाम उग्राग्रप्रभादीसापातपूर्वत्रिकोणके नी
लाचनावलाकाचतथापरत्रिकोणके मात्रामुशमि
ताचेवतथामध्यत्रिकोणके कालीकपालिनीकु
लाऊरुऊलाविरोधिनी वहिःषट्कोणकेपांतवि
प्रवितातथाप्रिये सर्वाःशपामाः।वद्रथरावामदस्ते
चतर्जनाः ब्राह्मीपूर्वदलेपातनारायणीतथाग्रिके
माहेष्परीदत्तदलेवामुण्डारात्तसेऽवत कौमारीप
श्चिमेपातवायवेचापराजिता वाराहीवोतेरेपात
नारसिंहेशिवेऽवत पेंड्रीअसितागःपूर्वभैरवःपरिर
दत्त पेंड्रीवाणस्तदक्षिणे पेंड्रीकोथोनैःअतःव्या
तेपेंड्रीउन्मत्तकस्तथा पश्चिमेपेंड्रीमांकपालीवा
युकोणके पेंड्रीभीषणाख्यअतरेऽवतभैरवःपें
ड्रीसंदापेशान्यामातृणामंकगाःशिवाः पेदेतको
वटकःपूर्वदलेपातसदेवमां पेंत्रिपुरांतकोवटक
आग्नेय्यासुखेदावत पेंअग्निजिह्ववटकोऽवतनै
रसंपश्चिमेतथा पेंकालवटकःपातपेंकरालवट
कस्तथा वायव्योपेंपकःपातउतरेवटकोऽवत पेंभी
मवटकःपातपेशांमादिशिमांसदा पेंड्रीड्रीऊंफट
साहाताअतःषष्टिमातरः ऊर्ध्वाधोदत्तधामाग्रेष्ट
देशांतपांतमां पेंड्रीसिंहव्याघ्रमुखीपूर्वमांपरिरत्तत

पंकांकीसर्पसमुत्थीश्रुतिकोणोसदाऽवत पंमांमाम्
गमेषमुत्थीदक्षिणोमांसदाऽवत पंचौचौगजराजम्
वीनैरुमांमांसदावत पंपंमंविशालमुत्थीपश्चिमे।
पातमांसदा पंचौचौकोष्ठमुत्थीवायुकोणोसदाऽवत
पंरांरांरुसदीर्घमुत्थीनवौदरमहोदरी पातमांसदा
रेकोणोपंचौद्वीशिवकोणके रुसजंजतालजंजप्र-
लंबौष्टीसदाऽवत पताःश्रमशानवासिमोभीषणावि-
कृतानताः पातमांसदादेवःसाथकाभीष्टश्रिका
रुद्रोमांसदादेवोदोग्रध्यामग्निदेवता दक्षेयमःसदा
पातनैरुमांनैरुतिश्चमाम् वरुणोऽवतमांसदा
वायुर्मावायवेऽवत ऊर्वरश्चोतरेपायातयेशांमांसदा
सदाशिवः उर्ध्वब्रह्मासदापातमथश्चानंतदेवता प-
र्वादिदिक्स्थिताःपातवज्राद्याश्चायुधाश्चमां का-
लिकाऽवतशिरसिरुदयेकालिकाऽवत आधारे-
कालिकापातपादयोःकालिकाऽवत दिक्षुमांकालि-
कापातविदिक्षुकालिकाऽवत उर्ध्वमेकालिकापा-
तमथश्चकालिकाऽवत चर्मासुश्र्वांसमेदोःस्थिम-
जाश्रुकाणिमेऽवत इन्द्रियानिमनश्चैवदेहंसिद्धिश्चमे-
वत आकेशापादपर्वणंकालिकामेसदाऽवत विय-
तिकालिकापातपथिमांकालिकाऽवत शयनेकालि

इयो
बं
५०

कापातसर्वकार्येषु कालिका पुत्रान्मेकालिकापात
धनं मेपातकालिका यत्र मे संशयाविष्टास्तान् शंभुः।
शिवास्तथा इतीदं कवचं देवि ब्रह्मलोकेऽपि उल्लभम्
तव प्रीत्या मया व्यातंगो यतीयं स यो निवत तव नान्नि
स्मृते देवि सर्वयज्ञफलं लभेत् सर्वपापः क्षयं याति वा
चा सर्वत्र सिध्यति नाम्नः शतगुणं स्तोत्रं ध्याने तस्मात्
ज्ञाताधिकम् तस्मात्ज्ञाताधिको मंत्रः कवचं तच्छ्रुता
धिकम् शुचिः समाहितो भूत्वा भक्तिप्रवृत्ता समन्वितः
संस्थाप्य वामभागे तं शक्तिं स्वामिपरायणम् रक्तव
स्त्रपरीधानं शिवमंत्रधरां शुभाम् या शक्तिः सामहो दे
वी हररूपश्च साधकः श्रमोऽस्य चित्तनादे विदेवत्वमु
पजायते शक्तिपुक्तो यजेद्देवीं वक्त्रे वामनसापि वा
भोगैश्च मधुपर्कौघैस्तान्ब्रूलेष्वसुवासितैः ततस्तु क
वचं दिव्यं पठेदेकमनाः प्रिये तस्य सर्वार्थसिद्धिः स्यात्ता
त्रकार्यविचारणा इदं हरस्य परमं परं स्वस्वयनं मह
त यः स ह्युत्तमपठेदेविष्टाया हा समाहितः स सर्वान्
लभते कामास्यरे देवी पुरं व्रजेत् सकृद्यस्तु पठेदेवि।
कवचं देव उल्लभम् सर्वयज्ञफलं तस्य भवेदेव न सं
शयः संग्रामे च जयेत् सा चूना तं गानि व केशरी नास्ति
गितस्य शस्त्राणि शरीरे प्रभवन्ति च तस्य बाधिः क

दाचित्तुः खनास्तिकराचन गतिस्तस्यैव सर्वत्र वायु
तस्यः सदा भवेत् दीर्घायुः कामभोगी शो गुरुभक्तः स
दा भवेत् श्रोकवचसाहात्म्यपठमानस्तनिसशः वि
नापिनययोगेन योगीशः समतां व्रजेत् भूर्जत्वचिसा
मालिख्यचक्रं तत्र विनिर्मितम् मध्यत्रिकोणो संलित्वा
साध्यसाध्यकयोर्लिपिम् उदरे नमूलमंत्रं च मातृकार्ण
नवेष्टयेत् लघुमिश्रेण वन्देण वन्दनाभ्यां सुरेश्वरि प
तन्मंत्रं मदेशानि सुरासुरसुडलीभम् गोरोचनां कुंज
साभ्यां तद्वाप्येकवचं लिखित् प्रेतसूत्रेण संवेष्ट्य लात
यापरिमणयेत् पंचामृतैः पंचगव्यैः स्नापयित्वा शुभे
हनि संपूज्य देवता रूपं गुटिकां सर्वकामदाम् प्राणप्र
तिष्ठां मंत्रेण प्राणतत्र नियोजयेत् अन्तर्यामि ततो ध्या
त्वा तत्र संस्थापयेदुधः पश्चात् गुटिकां देविकंठलगा
खिलप्रदा शीर्षवश्यकरी देवीनामोस्तंभनकारिणी
वडावामभुजे ह्येषा वैरिपक्षक्षयं करी जठरे रोगदम
नी पुत्रदा रुदिसंस्थिता विद्याकरी ललाटस्था शिवा
यांतयशः प्रदा सर्वकामप्रदा देवी सर्वरोगक्षयं करी
दक्षिणे वाक्मूले वैद्यदितिष्ठति सर्वदा तदा सर्वार्थसि
द्धिः स्याद्यद्यन्मनसि वर्तते अहातकवचस्यास्पृष्टना
द्वारणात्प्रिये सर्वाङ्गकामानवाप्नोति तव स्नेहात्प्रकाशि

शुभा
१
५१

51

तम् गुरोः पादप्रसादेन सहिष्यायदिलभ्यते तथैव क।
वचं देविना जज्ञा गुरुपाङ्कजम् तत्फलं नाशमाप्नोति य
रे नरकमाप्नुयात् संप्रसंगं पुनः संप्रसंगं संपुनः पुनः
नशक्नोति प्रभावं तत्कवचं स्यात्सर्ववर्णितम् यस्यैकस्मै
नदातव्यं कवचं च सङ्गृह्य भूम् न देयं परशिष्येभ्यः कृपा
णेभ्यः सुरेश्वरि शिष्याय भक्तियुक्तायैव कायतथै
व च गुरुभक्तिविहीनाय परदारताय च निन्दकाय रु
लीनाय दांभिकाय च सन्दरि यो ददाति निषिद्धेभ्यः क।
वचं मम सुखात्पुनः तस्य न शंतिरित्येव शिष्यायः कीर्ति
यशः प्रियः न हि संति सदा देवियोगि सोमात्समात्सला
त परे नरकमाप्नोति जन्मकोटिशतानि च देयं शिष्याय
शांताय गुरुभक्तिपराय च सर्वलक्षणयुक्ताय तत्तन्म
युताय च उत्तरतरे काली प्रस्तावे काली भैरवसेवादे
श्रीमदक्षिणकालिका कवचं संपूर्णम् शुभम् ॥
विरूपाक्ष उवाच नमामि गुरुमक्षोभ्यं मंत्रशक्तिसमन्वि
तम् प्रसन्नेतानमजानं देतुं बुद्धिप्रकाशकम् गजेन्द्र
वदनं नौमिरक्तविज्रविदारकम् पाशाङ्कुशवराभीतिल
सङ्गजचतुष्टयम् भैरवः सर्वदा पातञ्जलिर्मिशिरसो य
रि सुखेन्दुः सदा पातञ्जलपुष्पविजयात्मकम् गुणत्र
यमयी शक्तिः परशक्तिस्तुतिता ब्रह्मसंरूपिणी पातञ्ज

दयेममकालिका बीजसूरपिणीपातक्रीकारीशक्ति
रूपिणी हंशक्तिः सर्वदापातसर्वदासूरपिणी महा
कालः सदापातमहाभीमपराक्रमः ददातममकामा
तिसर्वसिद्धीश्वरोयतः आदित्यवर्णपर्यताः हृदयेम
ममातकाः पद्योतेऊादिचांतास्वरक्षतवाङ्मयके
नभमध्यागतावर्णमादिचांतास्तथैवच सविन्दवः सा
दापातजङ्घः योरुभयोर्मम भूतप्रेतपिशाचायाविन्न
देहास्तथापुनः पृथग्भावाः समध्यास्वरवर्णरक्षत
मांसदा समस्तरोमकूयेषुमर्मस्थानेषुसन्धिषु नाडी
धातविकारेषु रक्षतमममातकाः शक्तिराधाररूपा
यासापातपरमेश्वरी श्रवणः सर्वदापातसर्वदेवमयः
स्वयम् फणागतावनिः पातसमुद्रः पातमांसदा रत्न
हीपः सदापातरक्षतकल्पपादपाः श्मशानपीठकः
पातपातमांमानवेदिका सदाशिवमहाप्रेतशवोमा
परिरक्षत द्वारदेशोद्वारपालायोगिमः पातमांसदा
सिद्धयोः ह्येसदापातपृथ्वीदिवसदिगाताः कालीक
पालिनीकुलाङ्कुरुकुलांतथैवच विरोधिनीविप्रचि
त्रानमामिसर्वसिद्धये पतास्तवशयोगिमोवदिः षट्
कोणकेशिताः रक्षतमांसदादेव्योमातरोभक्तवत्स
लाः उग्रासुग्रप्रभादीज्ञानमाप्तात्मविभूतये सर्वसि

श्या

२

५२

५२
हिं प्रयच्छेत्तपास्तमांशुवत्सदा नीलां च नां वलाकां
च प्रणमामि समुत्सुकः सर्वविघ्नान् समुत्सार्य रक्षत
कलषार्णवात् मात्रा मुद्रामिता नोचनमामि चरणौ बु
जम् देवी प्रेमसखी नोच शरणं यामि सिद्धये यताः पंच
दशो कोणोपकैकावरदा सदा तर्जनी वामहस्तेन त्रि।
दं दक्षिणपाणिना मुण्डमालाधराः शीर्षे नीलां जनवयो
यमाः शत्रून् भयः सिद्धिदा श्लाघाः पातमां कालिका प्रियाः
वरिः पद्मदलोत्तेजः ब्रह्मा एषा घृष्टशक्तयः रक्षत मे प्रय
च्छेत्त सर्वसिद्धिं दयान्विताम् ब्रह्माणी पातमां सर्वसा
क्षीः शिववरप्रदाः वक्रो नारायणी पातमां सर्वकामार्थी
सिद्धिदा माहेशी दक्षिणे पातमां सर्वमंगलकारिणी चा
मुण्डो नेत्रे पातमां सर्वशत्रुप्रमर्दिनी कौमारी पश्चिमे
पातमां शक्तिरक्ता विसृदिनी अपराजिता च वायव्यो पा
तमां जयदा शुभा उत्तरे पातमां वाराही वरदा चोत्तराक्षिणी
नारसिंही सदा पातमां पेशां संभयनाशिनी यतास्तपर
विद्यायाः शक्त्यश्चाष्टदेवताः ब्रह्मविष्णुशिवादीनां ते
जोभिन्त कलेवरा सूर्येन्दुवरुणी देवते वेन्दुवे परमेश
री नमामि दक्षिणामूर्तिकालिका परभैरवीम् भिन्ना
जनवयप्रदां प्रवीनशवसंस्थिताम् गलच्छोणितया
राभिः स्मेराननसरोरुहाम् पीनोन्नतऊवददन्तपीन

वदो नितं विनीम् ददितो मुक्त केशानी दिगं वरवि-
नो दिनीम् महाकाल समाविष्टं सैरानन्दोपरिस्थितं
सुखसान्द्रसितामोदमोदिनीम् दविह्वलां आरक्तसु-
खसान्द्रादिनेत्रलीभिर्धिराजिताम् शवद्वयकृतोत्त-
मांसिन्दूरतिलकोज्ज्वलाम् पंचाशन्मूर्तिचटितमालां
शोणितलोहिताम् नानामणिविशोभासं नानालंका-
रशोभिताम् शवास्थिकृतकेयूरपावकंकणमण्डिताम्
शववक्षःशवमांसकृतग्रासांसादहासां मुकुट-
विक्रमुत्तथरावामेसवेः भयवरप्रदाम् दन्तराचमरा-
रौंद्रीवाण्डनादातिभीषणाम् शिवाभिर्चीरावाभिर्व-
ष्टितां भयनाशिनीम् मांभेर्मांभैः स्वभक्तेषु जल्पन्तीं
चोरनिस्त्रने शूयं किमिच्छथ ब्रूथ ददामीति प्रभाषिणीं
त्वगतिः शरणं देवित्वं माता परमेश्वरि पारिमांकरुणा
सां त्रेन मस्ते परमेश्वरीम् नमस्ते कालिके देवी नमस्ते
भक्तवत्सलेः सर्वतां हर मे देवि प्रतिभा प्रतिदायिके
गद्यपद्यमयी वाणी तर्क व्याकरणादिकीम् अनधीत
गतां विद्यां देहि दक्षिण कालिके जयं देहि सभा मध्ये
यनं देहि यनागमे देहि मे चिरजीवित्वं कालिके रत्नद-
क्षिणे यजं देहि यशो देहि पुत्रान्दाराय न तथा देहांते
देहि मे मुक्तिं जगन्मातर्नमोः स्तुते मंगला भैरवी उर्गा

प्रा

२

५३

५३

कालिकात्रिदशेश्वरी उमादेसवतीकलाकलाभीभैर
वेष्वरी कालीब्राह्मीचमादेशीकौमारीमधुसूदनी
वाराहीवासनीचाणानांजगुंमुनयोमुदा उग्रतारेतिता
रेतिशिवेतेकजटेतिच लोकोत्तरेतिवालेतिगीयते
कृतिभिःसदा यथाकालीतथातारातथाछिन्नावकु
लका एकमूर्तिस्तत्रभिस्तदेवित्वंकालिकापरा एक
द्विविधादेविकोटिधाननरूपिणी श्रृंगारकैनाम
भेदेःकालिकेतिप्रगीयते शंभूःपंचमुखीनैवगुणा
त्वंकृतमोहते वापलंघ्यकृतं सर्वतमस्तुभदामव
प्राणान्नक्षयशोरक्षपुत्रदारयनंतथा सर्वकालेसर्व
देशेषादिदक्षिणकालिके यःसंपूज्यतेदेवतादिवा
वासन्ययोस्तथा अवाप्यमहंतीप्रज्ञां सर्वकामास्त
तोलेभेत् यद्यत्प्रार्थयतेचितेतत्तदाप्नोतिकाकथा
सयंलक्ष्मीर्वसेदेरेमुक्तिःकरातापुनः इतिश्रीरुद्रया
मलेउत्तरंतत्रेदक्षिणकालिकाकवंचसमाप्तम् ॥
अथस्तोत्रम् महाकालेभैरवउवाच स्तवराजेश्वरा
रामसर्वकालमनोहरम् यस्मिन्मरणमात्रेणकालि
कासंप्रसीदति यद्भक्तस्त्वयदेवासिभृगुवंशसमुद्भव
गोपनीयंप्रयत्नेनपठनीयंपरात्परम् कालीस्तोत्रम्
मन्त्रेयःकस्मैचिन्नप्रकाशितम् कथ्यतेत्वंदनुरोधेन

सर्वपापप्रणाशनम् शुभं रामशुभं रामशुभं रामस
देवदि गोपनीयं गोपनीयं गोपनीयं न संशयः गण
गत्रे मुक्तकेशो नगः शक्तिस्तस्य गतः रक्तचन्दनसि
नूरैस्तथापंचोपचारकैः मत्स्यमांसस्य राद्यैश्च तां वृ
लैश्च विशेषतः पूजयित्वा महाकालीं महाकालर
तां त्रयम् तीर्थपानं विधाया दौतां वृलं भक्तयेततः
भगलिङ्गमृतं मध्ये निवेदयेत्ससाधकः जपित्वा च
महामंत्रं काली रूपं मनोहरम् मनसा चिंतयेत्काली
पठन्तो वृत्तसाधकः रक्तोदपिशाचेभ्यो नित्यं र
त्नाकरं परम् प्रसन्ना कालिका तस्य पुत्रत्वेनानुकंय
ते दक्षिणे कालिके मातस्त्रिणामालाविभूषिते भक्त
त्राणाय चित्ते यमजां विनाशाय जलचित्तानि मा
ध्यस्थे परिवारसमन्विते त्वसदा भोजमापन्नं रत्नमां
पुत्रवत्सदा महामेघच्छविमासे मेतृकेशि च तर्भुजे
पाणिपंकवित्तां चैव मत्स्यं देहि मरेष्ठरि वामोर्ध्वे च
महात्वरं विधारय सिंहाकरि अथोलसच्छिन्नमुण्डं
मम विज्जविनाशाय अभयं दक्षिणे चोर्थं तस्यायः पाणि
नावरं कंठसंसक्तमुष्णालि महाकालिनमोः स्तुते
सततं त्वत्सुरूपं ये स्मरन्ति साधकोत्तमाः तेषां समस्त
शस्त्रेषु गतिरव्याहता सदा चिन्तयामि च तन्नाम रत्न

श्या

२

५४

५५

मांसर्वतः सदा दिगंबरीकगलास्पाञ्चोरदंष्ट्राभयाना-
काम् कर्णमूलेशवयुगमास्थूलतंगपयोधराम् महा
रौद्रीमहाद्योसंश्रमशानालयवासिनीम् शवपाणिस
मूहैश्चकृतकांचीरसन्धुवीम् ओष्ठप्रान्तगलदक्तया
राविस्फुरिताननाम् मुण्डालीसंसवद्रेकैः संघोगवा
रुचक्षिताम् शिवाभिर्घोररावाभिश्चतुर्दित्समन्विता
म् पूजाकालेपठेद्यस्तुसद्भावपुलकोबुधः सभवेत्का
लिकापुत्र इति व्यातिमुपागतः रजसलाभंगोपपन्न
स्वाकालीमहामनुम् स्तुवेनानेन संस्तुतसायकः किं
नसाययेत् अष्टोत्तरशतं जप्त्वा योनिमांमंत्रमंत्रवित्
संगम्य पठनादस्य सर्वविदोऽश्वरो भवेत् मातेवदक्षिणा
तस्य सर्वत्र दित्कारिणी तस्य देहे सदा काली वसेद्वा
मनसंशयः पूजाजपविहीनाय स्त्रीसुरानिन्दकाय च
षण्मार्गस्य च रुद्धाय गुरुभक्ताय सर्वदा शृणुवत्स
प्रयत्नेन स्तवमेनेन दर्शयेत् प्रमदादर्शनाद्वापितस्य
सिद्धिर्भवेन्न हि इति श्रीकालिकापरमरहस्ये काली
हृदये महाकाले भैरवपरशुरामसंवादे श्रीदक्षिणा
कालिकास्तवः समाप्तः ॥
तंत्रांतरोक्तकवचम् श्रीभैरव उवाच कालिकाया
महाविद्या कथिता भुवि उल्लभा तथापि हृदये शल्प

मस्तिदेविकृपां ऊरु कवचं तमहादेविकथयसा
नुकंपया यदि नो कथ्यते मातर्विश्रुचामितदा तनुम
श्रीदेवुवाच शंकापि जायते वत्स तव स्नेहात्प्रका
श्यते न वक्तव्यं न दातव्यमतिशयतरं महत् कालि
का जगतां माता शोक उः खविनाशिनी विशेषतः
कलियुगे महापातकहारिणी काली मे पुरतः पात
एष्टतश्च कपालिनी ऊलामेदक्षिणे पात ऊरु ऊला
तथोत्तरे विरोधिनी शिरः पात विप्रचिता वक्षसि
उग्रामेनासिका पात कर्णे बोधप्रभा तथा वदने
पात मेदीतानीला वचिबुकंतथा घनाग्नीवांसदा
पात वलाका वाङ्मयमकं मात्रा पात करद्वन्द्वं वा
लो मुद्रा सदा वत्स मिता पात स्तनद्वन्द्वयोनिमात्र
लदेवताः ब्राह्मी मे जठरं पात नाभिं नारायणी तथा
उरुमादेश्वरी पात वामाग्रपात लिंगकम् कोमा
री वकंदी पात जंघायामंतथैव च अपराजिता च
पादौ मे वाराही पात चांगुलीः सन्धिस्थानं नारसिं
ही पत्रस्या देवताः वत्स रक्षाहीनं च यस्यानं वक्षितं
कवचेन तत्सर्वं रक्षते देविका लिके चोदक्षिणे
उर्ध्वमथस्तथादिक्षपात देवीस्यैव पुः दिक्षेभ्यः स
र्वदा पात साथकं च जलाधिकात् रक्षिणा कालिका

शुभा
१
५५

55

देवीस्वायम्भुवमेतदावत इदं कवचमज्ञात्वा यो भजे ह्यो
रदक्षिणाम् नृणां फलमामोति विब्रुस्तस्य पदे पदे
कवचेनावृतो नित्यं यत्र यत्रैव गच्छति तत्र तत्राभयं
तस्य नतो भविष्यते कवित इति श्रीदक्षिणकालि-
का कवचं समाप्तम् ॥ अथ सहस्रनामस्तोत्रम्
श्रीशिव उवाच कथितोऽयं मह्यं मंत्रः सर्वमंत्रोत्तमो
त्तमः यामासाद्य मया प्राप्तमैश्वर्यं पदमुत्तमम् सं-
युक्तः परया भक्त्या यथोक्तविधिना भवान् कुरुतां
मर्चनं देव्यास्ते लोकविजिगीषया श्रीराम उवाच
प्रसन्नो यदि मे देव परं मेश पुरातन इह स्पृश्यादे-
व्याः कृपया कथय प्रभो विना चैनं विना होमं विना
मांसं विना वलिम् विना गन्धं विना पुष्पं विना निषो-
दितं क्रियाम् प्राणायामं विना ध्यानं विना भूतवि-
शोधनम् विना दानं विना जापं येन काली प्रसीदति
श्रीशिव उवाच पृष्टुं त्वयोत्तमं प्राज्ञं भृगुवंशसमुद्भ-
वं भक्तानामपि भक्तोऽसित्वमेव साधयिष्यसि देवी
दानवकोटिं ज्जीलीलयारुधिरप्रियाम् सदास्तोत्रप्रि-
यापुष्पां कामकौतुकलालसाम् सर्वदानन्दरूपा
मासवोत्सवमानसाम् माधीकमत्स्यमांसां सुराणि
नीवैस्सर्वीपराम् श्मशानवासिनीं घ्रेतगणान् सम

होत्सवाम् योगप्रभावायोगेशीयोगीन्द्रस्यस्थितां
ताम्रग्रकालिकारामप्रसादधितमर्हसि तस्यास्तोत्रं
परंपुराणसंयुक्ताप्रकाशितम् तवतत्कथयिष्या
मिश्रुत्वावत्सावधारय गोपनीयं प्रयत्नेन पठनीयं प
रासमम् यस्यैककालपठनात्सर्वविद्याः समाकृताः
नश्यन्ति दहने दीप्ते पतंगारवसर्वतः गद्यपद्यमयी
वाणी तस्यांगगाप्रवाहवत् तस्य दर्शनमात्रेण वादि
नो निष्प्रमागताः तस्य हस्ते सदैवास्ति सर्वसिद्धिर्न
संशयः राजानोऽपि वदासत्वं भजंते किं परे जनाः
निशीथे मुक्तकेशस्तनयः शक्तिसमाहितः मनसा
चिन्तयेत्कालीमहाकालिनलालितां पठेत्सहस्रना
मांस्त्र्यस्तोत्रं मोक्षस्य साधनं प्रसन्ना कालिका तस्य पु
त्रत्वेनानुकंपते यथा ब्रह्मा मृतैर्ब्रह्मकृत्सु भैः श्रिता
परा प्रसीदति तथा नेन मृतता काली प्रसीदति अस्या
श्रीदक्षिण कालिका सरस्वतामस्तोत्रस्य महाकाले भे
रवश्च पितृष्टुष्टुन्दः श्मशान काली देवता धर्मार्थः
काममोक्षार्थं विनियोगः ॐ श्मशान कालिका काली
भद्रकाली कपालिनी गुह्यकाली महाकाली कुरुकु
ला विरोधिनी कालिका कालरात्रिश्च महाकालनितं
विनी काले भैरव भार्या चक्रलवर्त्मप्रकाशिनी काम

एषा

२

५६

56

दाकामिनीकमाकमनीयस्रुपिनी कस्तूरीरसलि।
मांगीकुंजरेष्वरामिनी ककारवर्णसंघागीकामि
नीकामसुन्दरी कामार्त्ताकामरूपावकामधेनुः क
लावती कंठाकामस्रुपावकामाख्याकुलकामिनी
कुलीनाकुलवत्सवाउर्गाउर्गतिनाशिनी कौमारीकु
लजाकुल्लाकुल्लदेहाकुशोदरी कुशांगीकुलिशांगी
चंकीकारीकमलाकला करालास्याकरालीचक्र
लकोतापरजिता उग्रउग्रप्रभादीताविप्रचितामहा
वला नीलाचनामेचनादामात्रासुदामितासिता ब्रा
ह्मीनारायणीभद्रासुभद्राभक्तवत्सला मोहेश्वरीच
वामुष्मावाराहीनारसिंहिका वज्रांगीवज्रकंकाली
नृमुण्डसग्विनीशिवा मालिनीनरमुण्डालीगलद
क्रविभूषणा रक्तचन्दनसिक्तांगीसिन्दूरारुणमस्तका
चौररूपाचौरदंष्ट्राचौराचौरतराशुभा महादंष्ट्रामहा
मायासदतीयुगदन्तरा सुलोचनाविश्यादीविशा
लादीविलोचना शारदेन्दुप्रसन्नास्यास्करत्नेरावु
जेक्षणा श्रद्धासाप्रफुल्लास्यासेरवक्रासुभाषिणी
प्रफुल्लपद्मवदनासितास्याप्रियभाषिणी कोटरादी
कुलश्रेष्ठामहतीवक्रभाषिणी सुमतिः कुमतिश्चाश
वण्डमुण्डातिवेगिनी प्रवाण्डावण्डिकावण्डीवच्चि

तावएवेगिनी सुकेशीमुक्तकेशीचंद्रीकेशीमहा
कचा प्रेतदेरकणीप्राप्रेतपाणिसेमेवला प्रेतासना
प्रियप्रेताप्रेतभूमिहृतालया श्मशानवासिनीपुण्या।
पुण्यादाऊलपणित्ता पुणालयापुणपदेरापुणप्लो
काचपावनी-पूतापवित्रापरमापरापुणविभूषणा पु
ण्यनाम्नीभीतिहरावरदावदूपाशिनी नृमुण्डरुक्ता।
शाताचब्दित्तमस्तासनासिका दक्षिणाश्यामलाश्या
माशातापीनोन्नतस्तनी दिगंबरीचोररावासुक्तात
रक्तवाहिनी चोररावाशिवांसगानिःसंगामदनातरा
मत्ताप्रमत्तामदनासुधासिन्धुनिवासिनी अतिमत्ताम
हामत्तासर्वाकर्षणकारिणी गीतप्रियावाद्यरताप्रे-
तनृसपरायणा चतुर्भुजादशभुजाअष्टादशभुजात
था कात्यायनीजगन्माताजगतीपरमेश्वरी जगद्व-
न्द्युर्जगद्धात्रीजगदानन्दकारिणी जगजीववतीदेम
वतीमायामहालया नागयज्ञोपवीतांगीनागिनीना
गशायिनी नागकम्पादेवकम्पागायत्रीकिन्तरीसुरी
मोहरात्रीमहारात्रीदारुणाभासुरासुरी विद्याथरीव
सुमतीयक्षिणीयोगिनीजरा राक्षसीशकिनीवेदम-
यीवेदविभूषणा श्रुतिःस्मृतिर्महाविद्यागुह्यविद्यापु-
रातनी चिन्ताचिन्तासुधासाहानिद्रातन्द्राचपार्श्वती ।

शपा

२

५०

57

अपार्णनिश्वलालोलासर्वविद्यातपसिनी गंगाकाशीश
चीसीतासतीसतपरायणा नीतिःसनीतिःसुरुचिसुष्टिः
पुष्टिर्धृतिःतमा वाणीबुद्धिर्महालक्ष्मीर्लक्ष्मीर्नीलम
रसती श्रोतसतीश्रोतवतीमातंगीविजयाजया नदी
सिन्धुःसर्वमयीताराशूम्निवासिनी शुद्धातरंगिनी
मेधासाकिनीवररूपिणी सदानन्दमयीसत्पासर्वान
न्दसरूपिणी सनन्दानन्दिनीस्तमास्तवनीयासभा
विनी रंकिणीटंकिनीचित्राविचित्राचित्ररूपिणी पद्मा
पद्मालयापद्ममुखीपद्मविभूषणा शाकिनीहाकिनी
दांताराकिनीरुथिरप्रिया भ्रान्तिर्भवानीरुद्राणिमु
कुनीशत्रुमहिनी उपेन्द्राणीमहेशानीज्योत्स्नावेन्द्रा
सरूपिणी सूर्यात्मिकारुद्रपत्नीरोद्रीस्त्रीप्रकृतिःपु
मान शक्तिःसूक्तिर्मतिमतीभुक्तिर्मुक्तिःप्रतिव्रता
सर्वेश्वरीसर्वमाताशर्वाणीहरवल्लभा सर्वज्ञासिद्धि
दासिद्धाभाष्याभयाभयापरा कर्त्रीहर्त्रीपालियत्रीश
र्वरीतामसीदया तमिस्रायामिनीस्थावस्थिराधीरा
तपसिनी वांछगीचंचलालोलजिह्वावारुवरित्रिणी
त्रयात्रयावतीलज्जानिलज्जाङ्गीरजोवती सत्त्ववतीध
र्मनिष्ठाश्रेष्ठानिष्ठुरवादिनी गरिष्ठाउष्ट्रसंहंत्रीविशि
ष्टाश्रेयसीक्षणा भीमाभयानकाभीमनादिनीभीःप्र

भावतो वागीश्वरीश्रीर्यमुनायज्ञकर्त्रीयजुःप्रिया ऊ
क्तामार्थवनिलयारागिणीशोभनसरा कलकंठीकं
तुकंठीवेणवीणापरायणा वंशिनीवैसवीसच्छाया
त्रीविजगदीश्वरी मधुमतीऊएउलिनीऊरुहिःसिद्धिः
शुचिस्मिता रंभोर्वशीरतीरामारोहिणीरेवतीरमा शं
शिनीचक्रिणीकृष्णागदिनीयमिनीतथा शूलिनीय
रिचास्त्राचयाशिनीशार्ङ्गयाणिनी पिणाकधारिणी
धुम्राशरभीवनमालिनी वज्रिणीसमरप्रीतावेगि
नीरणपण्डिता जटिनीबिंबिनीनीलालावसांभुधिच
न्द्रिका वलिप्रियासदाश्रमाश्रणीदैतेन्द्रमाथिनी मरि
षासुरसंहंजीवासिनीरक्तदन्तिका रक्तपारुथिराक्तो
गीरक्तवर्षरहस्तिनी रक्तप्रियामांसरुचिरासवाश
क्तमानसा गलच्छेणितमुण्णलीकंठमालाविभूषणा
शवासनाचितांतस्थामादेशीवृषवादिनी व्याघ्रत्वव
राचीनचेलिनीसिंहवादिनी वामदेवीमहादेवीगौरी
सर्वेश्वरभाविनी वालिकातरुणीवृद्धावृद्धमाताजरत्न
रा सुभुविलासिनीब्रह्मवादिनीब्राह्मणीमही स्वमा
वतीवित्रलेखालोपासुद्रासुरेश्वरी प्रमोद्यारुन्धतीती
त्ताभोगवसनुवादिनी मन्दाकिनीमन्दरासाज्वाला
शायसरान्तका मानदामानिनीमासामाननीयामदोहता

शुभा
२
५८

58

मदिरामदिरोन्मादोमेध्यानवाप्रसादिनी समध्यानंत।
गुणिनीसर्वलोकोत्तमोत्तमा जयदाजित्वराजेत्रीजय
श्रीजयशालिनी सखदाशुभदासतासभासंतोभका
रिणी शिवहृतीभूतिमतीविभूतिर्भीषणानना कौ
मारीकुलजाकुलीकुलस्त्रीकुलपालिका कीर्तिर्यश
सिनीभूषाभूष्याभूतपतिप्रिया सगुणानिर्गुणाष्टष्ट
निष्ठाकाष्ठाप्रतिष्ठिता धनिष्ठाधनदाधन्मावसुधास
प्रकाशिनी उर्वीगुर्वीगुरुश्रेष्ठासगुणात्रिगुणात्मिका
महाकुलीतानिष्कामासकामाकामजीवना कामदे
वकलारामाभिरामाशिवनर्तकी विन्तामणिकल्पलता
जाग्रतीदीनवत्सला कार्तिकीकीर्तिकीकृपाश्रयो
ध्याविषमाससा सुमंत्रामंत्रिणीचूर्णाह्लादिनीक्ले
शनाशिनी त्रैलोक्यजननीरुष्टानिर्मासामनोरूपि
णी तडागनिम्बजहराशुक्लमांसास्थिमालिनी श्रवंती
मथुरामाघोत्रैलोक्यपावनीशरी व्यक्ताव्यक्तानेकमू
र्तिःशर्वरीभोमनादिनी लेमंकरीशंकरीचसर्वसम्प
दकारिणी दुर्दुतेजसिनीक्लिन्नामदानेजसिनीतथा
अद्वैताभोगिनीपूज्यायुवतीसर्वमंगला सर्वप्रियंक
रीभोग्याथरणीपिशिताशना भयंकरीपापहरानिष्क
लंकावशंकरी आशातृसावन्दकलानिद्रामावायु

गिनी सदससूर्यसंकाशाचन्द्रकोटीसमप्रभा वह्निम
एलसंस्थाचसर्वतत्प्रतिष्ठिता सर्वाचारवतीसर्वदे
वकम्पाधिदेवता दत्तकम्पादत्तयज्ञनाशिनीउगतिरि
का इजाएजाविभीर्भूतिःसत्कीर्तिर्ब्रह्मरूपिणी रंभो
रुसतराराकाजयंतीकरुणाऊरुः मनसिनीदेवमा
तायशस्पात्रलवारिणी ऋद्धिधावृद्धिदावृद्धिःसर्वाद्या
सर्वदायिनी आथारूपिणीधेयामूलाधारनिवासि
नी आज्ञाप्रज्ञापूर्णमनाश्चन्द्रमुखनरुलिनी वावह
कानिमनभिःसमासन्ध्यावृद्धवता आन्वीदिकीदेउ
नीतिस्रयीत्रिदिवसन्दरी ज्वलिनीज्वालिनीशैलतन
याविन्ध्यवासिनी अमेयावेचरीधेय्यातरीयाविम
लातरा प्रगल्भावारुणीच्छायाशशिनीविस्फुलिंगि
नी भुक्तिःसिद्धिःसदाप्राप्तिःप्राकाशामहिमाणिमा
इच्छासिद्धिर्विसिद्धाववशितोर्ध्वनिवासिनी लचिमा
चैवगायत्रीसावित्रीभुवनेश्वरी मनोहराचितादिद्या
देव्युदारामनोरमा पिंगलाकपिलाजिह्वासरसज्ञार
सिंकारसा सुषुम्नेशभोगवतीगाथारीनरकान्तका
पौवालीरुक्मिणीराधारध्याभीमाधिराधिका अम
तातलसीवृन्दाकैटभीकपटेश्वरी उग्रचण्डेश्वरीवीर
जननीवीरसन्दरी उग्रतारायशोदाद्यादेवकीदेवमा

श्या
र
५८

६९

निता निरंजनाचित्रेदेवीकोथिनीकुलदीपिका कुलवा
गीश्वरीवाणीमातृकाद्राविणीद्रवा योगेश्वरीमहामा
रीभ्रामरीविन्दरूपिणी हृतीप्राणेश्वरीगुमावकुलाचा
मरीप्रभा ऊज्जिकाज्ञानिनीज्येष्ठाभूषणीप्रकटातिथिः
द्रविणीगोपनीमायाकामवीजेश्वरीक्रिया शंभवीके
केकरामेनामूषलास्रातिलोत्रमा अमेयविक्रमाकुरा
संपत्शालात्रिलोचना सृष्टीः व्यवहारीतिरम्माभूषाचि
रंगदा तपिमीतापिनीविष्णोभोगाधारिणीधरा त्रिव
एजाकोथिनीवर्णासकलाशत्रुरूपिणी वीजरूपामहा
सुद्रयोगिनीयोनिरूपिणी अनंगकुसुमानंगमेखला
नगरूपिणी वनेश्वरीवज्रयिनीसर्वदुन्दुतयंकरी धरं
गयुवतीयोगयुक्ताज्वालाशुमालिनी उराशयाउराधा
राउर्जयाउर्गरूपिणी उरंताउच्छ्रुतिहराउर्ध्वयाउरतिक
मा हंसेश्वरीत्रिकोणस्थायीशंकभयनुकंपिनी त्रिको
णनिलयानिसायरमामृतरंजिता महाविद्येश्वरीश्वे
ताभेरुण्डाकुलसुन्दरी त्वरिताभक्तिसंशक्ताभक्तव
र्णासनीतनी भक्तानन्दमयीभक्तभाविकाभक्तशं
करी सर्वसौन्दर्यनिलयासर्वसौभाग्यशालिनी स
र्वसंभोगभवनासर्वसौख्यनिरूपिणी कुमारीपूजनर
ताकुमारीव्रतचारिणी कुमारीभक्तिसुखिनीकुमारी

रूपधारिणी कुमारी पूजक प्रीता कुमारी प्रीतिदा प्रिया
कुमारी सेवका संग कुमारी सेवकालया आनन्द भेरी
वीवाला भेरी वटु भेरी प्रमशान भेरी काल भेरी
पुर भेरी महा भेरी वपत्नी च परमानन्द भेरी सुधा
नन्द भेरी च उन्मादानन्द भेरी मुक्ता नन्द भेरी च त
थातरुण भेरी ज्ञानानन्द भेरी च प्रमत्तानन्द भेरी
वी महाभय करीती जाती ब्रवेगात पस्विनी विपरा
परमेशानी सुन्दरी पुर सुन्दरी विप्रेक्षणी पंचदशी
पंचमी पुरवासिनी महासप्तदशी चैव षोडशी विपु
रेक्षरी महाकुशास्ररूपा च महाचक्रेश्वरी तथा नव
चक्रेश्वरी चक्रेश्वरी विपुरमालिनी राजराजेश्वरी
धीरामहाविपुरसुन्दरी सिन्धूररक्तविकाश्री मत्रि
पुरसुन्दरी संवीग सुन्दरी रक्ता रक्तवस्त्रोत्तरीयणी
जवाजावक सिन्धूररक्तचन्दनधारिणी यवायावक
सिन्धूररक्तचन्दनरूपधृक् चामरीवाल कुटिलिनी
मल्लश्यामकेशिनी वज्रमौक्तिकरत्नाब्जकिरीटमु
कुटोत्तला रत्नकुण्डलसंशक्तस्फुरद्गण्डमनोरमा
कुंजरेश्वरकुंभोष्ठमुक्तांरजितनासिका मुक्ताविडु
ममालिकाहरा मस्तनमण्डला सूर्यकांतेनुकान्ता
ज्योत्स्ना शमकंठभूषणा वीरहरस्फुरद्दीजदन्तपंक्ति

पृष्ठा

२

६

60

रत्नमा कामकोदण्डकाभुग्रभूकटाक्षप्रवर्धिणी
मातरुं भवतो जालसक्तो कनदेहणा मनोजशकु
लीकर्णदंसी गतिविभुविनी पद्मरागांगदमोतिदीप्त
तक्षप्रकाशिनी नानामणिपरिस्फूर्जच्छुद्धकांचन
कंकना नोगेन्द्रदन्तनिर्माणा वलयंकितपाणिनी
अंगुरीयकचित्रांगी विवित्रक्षत्रद्वंद्वटिका पट्टावरपरी
धानाकलमंजीरी शिंजिनी कर्पूरागुरुकस्तूरीकुं
कुमद्रवलेपिता विचित्ररत्नपृथिवीकल्पशाखित
लस्थिता रत्नदीपस्फुरदकसिंहासनविलासिनी
चट्चक्रभेदनकरी परमानन्दरूपिणी सहस्रदलय
मानसश्चन्द्रमाण्डलवर्तिनी ब्रह्मरूपशिवकोडनाना
सखविलासिनी हरविष्णुविरिंचीन्द्राग्रहनायकसे
विता शिवाशैवाचरुद्राणीतथैव शिववादिनी मा
तंगिनी श्रीमती चतथैवानन्दमेखला शकिनी योगि
नी चैव तथोपयोगिनी मता माहेश्वरी वैष्णवी च भ्रा
मरी शिवरूपिणी अलंबुषावेगवती क्रोधरूपा समे
खला गंधारी हस्तिजिह्वाचर्इति चैव शुभं करी पिंग
लावली च सुषुम्ना चैव गन्धिनी आत्मयोनिर्वल
योनिर्जगद्योनि रयोनि जा भगारूपा भगवती भगिनी
भगरूपिणी भगामिका भगधाररूपिणी भगमालिनी

लिंगाख्याचैवलिंगेणीत्रिपुराभैरवीतथा लिंगगीतिः
सुगीतिश्चलिंगस्थालिंगरूपशृङ्खला लिंगाभिधायिनी
लिंगप्रियालिंगनिवासिनी लिंगस्थालिंगिनीलिंगरू-
पिणीलिंगसुन्दरी लिंगगीतिर्महाप्रीताभगागीतिः।
र्महासखा लिंगनामसदानन्दाभगनामसदागतिः
भगनामसदानन्दालिंगनामसदागतिः लिंगमाला
कंठभूषाभगमालाविभूषणा भगलिंगामृतप्रीता।
..... भगलिंगासूत्रपावभगलिंगस

खावहा स्वयंभूक्तसुमप्रीतास्वयंभूक्तसुमार्चिता स्व
यंभूक्तसुमप्राणास्वयंभूक्तसुमोस्थिता स्वयंभूक्तसु
मास्नातास्वयंभूक्तसुतर्पिता स्वयंभूक्तसुचटितास्वयं
भूक्तसुधारिणी स्वयंभूक्तसुतिलकास्वयंभूक्तसुच-
चिता स्वयंभूक्तसुनिरतास्वयंभूक्तसुमग्रहा स्वयं
भूक्तसुयज्ञाशास्वयंभूक्तसुमात्मिका स्वयंभूक्तसुनि-
वितास्वयंभूक्तसुमप्रिया स्वयंभूक्तसुमादानलालसो-
न्मत्तमानसा स्वयंभूक्तसुमानन्दलहरीस्निग्धदेहिनी
स्वयंभूक्तसुमाधारास्वयंभूक्तसुमाकुला स्वयंभूक्तसु
निलयास्वयंभूक्तसुवासिनी स्वयंभूक्तसुमस्निग्धास्व-
यंभूक्तसुमात्मिका स्वयंभूक्तसुकरिणीस्वयंभूक्तसु-
पाणिका स्वयंभूक्तसुमथानास्वयंभूक्तसुमप्रभा स्व

पृष्ठा
१
६१

६१
यंभूऊसमज्ञानासंयंभूषणभोगिनी संयंभूऊसमो
लासासंयंभूषणवर्षिणी संयंभूऊसमोत्साहासा
यंभूषणरूपिणी संयंभूऊसमोत्तादासंयंभूषण
सुन्दरी संयंभूऊसमाराध्यासंयंभूऊसमोद्भवा स
यंभूऊसममग्रासंयंभूषणपूर्णिता संयंभूषणक
प्रज्ञासंयंभूहोतृमातृका संयंभूदातृदित्रीस
यंभूक्ततारिका संयंभूषणकग्रस्तासंयंभूषणक
प्रिया संयंभूवन्दकाधारासंयंभूनिन्दकान्तका
संयंभूप्रदसर्वसासंयंभूप्रदपुत्रिणी संयंभूप्रद
समेरासंयंभूप्रदशरीरिणी सर्वकालोद्भवप्रीता
सर्वकालोद्भवामिका सर्वकालोद्भवोद्भवसर्वका
लोद्भवोद्भवा ऊणपुष्पसदाप्रीतिर्गोलपुष्पसदार
तिः ऊणगोलोद्भवप्राणऊणगोलोद्भवामिका
संयंभुवाशिवायात्रीयावनालोकपावनी कीर्ति
र्यशसिनीमेधाविमेधाशुक्रसुन्दरी अश्विनीकृति
कापुष्पातेजस्कावन्दमण्डला सूक्ष्मासूक्ष्मावलाका
चवरदाभयनाशिनी वरदाभयदाचैवमुक्तिवयवि
नाशिनी कामुकाकामदाकान्ताकामाख्याकुलसु
न्दरी उःखदासखदामोक्षामोक्षदार्थप्रकाशिनी उ
ष्टाउष्टमतिस्त्रैवसर्वकार्यविनाशिनी शुक्राधाराशु

करुणाशुक्रसिद्धनिवासिनी शुक्लालयाशुक्रभोगाशु
क्रपूजासदारतिः शुक्रपूजाशुक्रहोमसन्तष्टाशुक्रवा
त्सला शुक्रमूर्तिःशुक्रदेहाशुक्रपूजकपुत्रिनी शुक्रा
स्याशुक्रिणीशुक्रसंस्पृहाशुक्रसुन्दरी शुक्रस्नाताशु
क्रकरीशुक्रसेवातिशुक्रिणी महाशुक्राशुक्रभवाशु
क्रवृष्टिविधायिनी शुक्राभिधेयाशुक्रार्हाशुक्रवन्दक
वन्दिता शुक्रानन्दकरीशुक्रसदानन्दाभिधायिकाशुक्रो
त्सवासदाशुक्रहर्णाशुक्रमनोरमा शुक्रपूजकसर्व
स्वाशुक्रनिन्दनाशिनी शुक्रात्मिकाशुक्रसंपत्तशुक्रा
कर्षणकारिणी शारदासायकप्राणासायकासक्त
मानसा सायकोत्तमसर्वसासायकाभक्तकरुणा
सायकानन्दसन्तोषासायकानन्दकारिणी आत्म
विद्याब्रह्मविद्यापरंब्रह्मसूरुषिणी विक्रुटस्थापंच
कूटासर्वकूटशरीरिणी सर्ववर्णमयीवर्णजपमा
लाविधायिनी श्रीशिवउवाच इतिश्रीकालिका
नामसहस्रंशिवभाषितम् गुह्याद्गुह्यतरंसाक्षात्
हायातकनाशनम् पूजाकालेनिशीथेचसन्ध्ययो
रुभयोरपि लभतेगाणपसंसयःपठेत्सायकोत्तमः
यःपठेत्माठयेद्वापिष्टुणोतिश्रावणोदथ सर्वपापवि
निम्मुक्तःसयातिकालिकाप्रम श्रद्धयाश्रद्धयावापि

पृष्ठा

२

६२

६२

यः कश्चिन्मानवः स्मरेत् उर्गुर्गुणतंतीर्त्वासयाति परं
मागतिम् वर्यावाकाकवर्षावामृतवत्सावयागना
श्रुत्वास्तोत्रमिदं पुत्रान् लभते चिरजीविनः पंचकामय
ते कामपठन्तोत्रमनुत्तमम् देवीपादप्रसादेन तत्त-
दाप्नोति निश्चितम् सर्वभूतसुखैः सुकैः सुगन्धि सु-
मान्वितैः जवायावकसिन्धूररक्तचन्दनसंयुतैः मत्स्य
मांसादिभिर्धौरोमयुभिः सायपायसैः भक्ष्योपनीतैर्म-
न्त्रैः शोधितैः सहस्रं चमैः पंचोपचारैर्वैद्यैर्बलिभि-
र्बहुशोणितैः पूजयेत्तस्माद्देवी पूजयित्वा मनोह-
रैः जलामरामनुत्तोत्रं पठेत्तु किं समन्वितः अतश्च
ताः स्थिरधीमुक्तकेशोदिगंवरः शवारुद्रश्चितास्थो
वाश्मशानालयमागतः श्रुमालयगतो वापि शय्या
स्थो वा शिवात्मकः स भूत्कालिकापुत्र इति ख्यातिः
मुपागतः सर्वविद्यावतां श्रेष्ठो यत्नेन च यथाधिपः
वायुतत्त्वलोके उर्जयः शत्रुमर्दनः सर्वशंकर
पुर्तार्णः सर्वसिद्धि समन्वितः मधुमत्पासंघं देव्यासेव्य
मानः स्मरोपमः महेश्वरयोगीन्द्रः सर्वसत्त्वपुस्क-
तः कामिनीकामरूपोऽसौ सर्वाकर्षणकारकः जल
सूर्येन्दुवायुनां संभको राजवल्लभः यशसीसक्तवि-
र्धमानस्तं त्रीको किल सरः वरुपुत्रीगजाशानामी

श्वरोधार्मिकः कृती मार्कण्डेयश्वायुष्मान्जरापलित
वर्जितः नवयौवनयुक्तः स्यादपि वर्षसहस्रभाक् वरु
किं कथ्यते तस्य पठतः सोऽत्र मुत्तमम् न किंचिदुल्लभं
लोके यद्यन्मनसि वर्तते ब्रह्मदत्तासुराणां नैवेद्यं च
गतागमः सर्वमाशु भवते वस्तवस्यास्य प्रसादतः २३
सलाभां पश्यन् जप्त्वा कालीमहामनुम् सुवेनानेन
संस्तुतसाधकः किं न साधयेत् परदारपरो वापि ज
प्त्वा मंत्रं पठन् स्तवम् ऊवेरश्वविताब्जो जायते साध
कोत्तमः अष्टोत्तरशतं जप्त्वा यो निमामं मृतं तत्र वित् सं
गम्य पठनादस्य सर्वविद्ये श्वरो भवेत् दिग्वरो मुक्त
केशः शय्यास्थो मेथुनीनरः जप्त्वा स्तुत्वा महाकाली
विचरो जायते विराट् शुक्रोत्साराणकाले च जप्यता
परायणाः श्मशानकालिकां स्तुत्वा वाणी वसक्तविर्भ
वेत् आलोकयन्ति नयन्वा विवस्वा परयोषिताम् ज
प्त्वा स्तुत्वा महाकाली सर्वपापैः प्रमुच्यते सुरतेषु मनु
जप्त्वा स्तुत्वा भगवतीं शिवाम् सर्वपापैः परितप्तो मा
नवः स्यात् शुक्रोत्तमः ऊरूष्णो नृसंक्रांतिवत्तद्दृश्यते
मीषु च नवम्यां मंगलदिने पठेत् सोऽत्र स साधकः भौ
मावासां निशीथे च तत्र यथागतो नरः मासभक्तवर्ति
दत्तासदृशमीनशोणितम् अष्टोत्तरशतं जप्त्वा पठन्ता

शुभा
२
८३

63

ममहसकम् सोऽदर्शनोभवेदाशुदेवगन्धर्वसेवितः
येनेतेन प्रकारेण कालीस्तुतिपरायणाः स्तुभयेदिव
लानलोकानराजानमपिमोहयेत् आकर्षयेदेवक
मावशयेदपिकेशवम् मारयेदखिलानुडष्टानुच्चाट
यतिशात्रवान् नरमार्जारमहिषच्छागमूषिकशो
णितैः सास्थिमौसैः समधुभिः सौवीरैः उग्रपायसैः यो
निलताणतोयेन भगलिङ्गामृतेन च शुक्रैः पूजाजपैः
तेन काली सन्तर्प्य साधकः सहस्रनामभिर्दिक्कैः स्तो
तिभक्तिपरायणाः मातेवदक्षिणा तस्य सर्वत्रहितका
रिणी परनिन्दापरदोहपरदभयराय च खलाय परा
तंत्राय भ्रष्टाया साधकाय च शिवाभक्ताय उष्टाय दृ
षकाय उरात्मने हरिभक्तिविहीनाय परदारपराय च
पूजाजपविहीनाय स्त्रीसुरानिन्दकाय च नस्तवं दर्श
येदेविसन्दर्शणशिवराभवेत् ऊलीनाय महोत्साया
उर्गाभक्तिपराय च वैष्णवाय विष्णुहाय भक्तिपुक्ताय
मंत्रिणे श्रेष्ठानन्दरूपाय निवेदितरताय च दद्यात्
स्तोत्रं महाकात्याः साधकाय शिवान्नया गुरुविस्मय
देशानामभेदेन मद्देशरीम् स्वमंत्राभावयेन्मन्त्रीमद्दे
शः स्यान्न संशयः सणाक्तः शिवभक्तश्च सपववै सवी
तमः संपूज्यस्तौतियः कालीमहैतभावमावहन देया

नन्देन सानन्दो देवीभक्तेन भक्तिमान् सपवथ सोयस्या
र्थमरेशो व्यग्रमानसः कामयित्वा यथा कामं सवमेन
मुदीरयेत् सर्वरोगविनिर्मुक्तो जायते मदनोपमः चक्रं
वास्तवमेन वाधारयेदंगसंगतम् विलिख्य विधिवत्सा
धुः सपवकालिकातनुः देवैर्निवेदितं यद्यत्तत्संशोभ
त्येन्नरः दिव्यदेहयरो भूतो देवाः पार्श्वचरो भवेत् नै
वेद्यनिन्दकं दृष्ट्वा नृसंतियोगिणी गणाः रक्तपा नो घा
ताः सर्वमांसास्थिर्वर्धणो यताः तस्मान्निवेदितं देवै
रुष्टुश्रुत्वा च मानवः नतिन्दे स न सा वाचा सर्वव्याधिप
रो मुखाः आत्मानं कालिकात्मानं भावयन्तौ तियः शि
वाम् शिवोपमं गुरुं ध्यात्वा सपव श्रीसदाशिवः यस्या
लयेति हृति स्म न मे तत्सोत्रं भवान्मालिखितं विधितैः
गोरोचनालक्तककुंकुमाक्तसिन्दूरकर्पूरमधुद्रवेण
न तस्य चौरस्य भयं न तस्योर्मि नोरथो नाशनिवह्निभीतिः
उत्पातवायो रपिता व्रशं कालक्ष्मीः सद्यतत्र वसेद्
लोला स्तोत्रपटञ्चेत्तदनन्तपुण्यं कालीपदं भोजपा
रो मनुष्यः विधानसृजाफलमेव सम्पदं प्राप्नोति सं
पूर्णमनोरथोऽसौ मुक्ताः श्रीचरणारविन्दविमुखाः
सर्गमिनो भोगिनो ब्रह्मोपेन्द्रशिवात्मिकाश्च न सखि
लोकेषि नो लेभिरे श्रीमत्सद्गुरुभक्तिपूर्वकमहाकाली

पृष्ठा
२
६४

पदध्यादिनोभुक्तिर्भुक्तिः । स्वयंस्तुतिपराभुक्तिः करस्या-
यिनी इति श्रीकालिकाऊलसर्वसेहरामसंवादेकालि-
कासरसनामस्तोत्रं समाप्तम् ॥ अथ मंत्रसिध्यर्थ-
पुरस्चरणविधिर्लिख्यते तत्तत्कालीतंत्रे आदौ पुर-
स्क्रियां ऊर्ध्वननियमेन यथाविधि लक्ष्मणे कंजपेदिद्या-
हविष्पाणीदिवाशुचिः रात्रौ तानूलपूरणः शय्यायां ल-
क्ष्मणतः ततः सिद्धमनुर्मन्त्रीप्रयोगार्हो नवाभ्यधा ।
जीवहीनो यथादेही सर्वकर्मसु नक्षमः पुरस्चरणही-
नोऽपि तथा मंत्रः प्रदायकः तस्मादादौ पुरस्चर्यो ऊर्ध्वा-
त्साधकसतमः नानाचारं न कर्तव्यं नोच्चारणमितस्त-
तः भूतहिंसा न कर्तव्या पशुहिंसा विशेषतः बलिदानं वि-
ना देवादिना सर्वत्र वर्जिता अथ मंत्रपुरस्कारं निन्दो वै-
विवर्जयेत् प्रयोगं च ततः ऊर्ध्वात् सर्वमेव उल्लभम् ।
स्तंत्रेऽपि दिवा लक्ष्मणशुचिभूता हविष्पाणी जयेन्तरः
ततस्तत्तदंशं शोभनरोमये हविष्पात्रिये तीर्थतोये न पय-
सामधुना सर्पिषा दिवा मधुना वा सितामिश्रतोये न-
परमेश्वरि देवी वा भिषि चेतोये सूर्याणं च दशांशतः
तदंशं स हविष्पान्नं भोजयेत् रक्तितः प्रिये काली मंत्र-
विदो विद्वान्दक्षिणां गुरुवे ददेत् पाशवं कथितं कर्म
पूजां चैवं ततः प्रिये फेत्कारिणीऽपि भक्ष्यादिनियमा

हारः सकृदत्रोविधीयते दिवाचैव जपं कुर्यात्पौरः
स्वार्णिको हि जः शाकयावकभक्ष्याशीचरुणा सर
सर्पिषा दधामूलफलैर्वापि कुर्यादर्शनमन्त्रम्
ब्रह्मचर्यं तथैवाक्तं स्नानं हिवसनन्तथा पूर्वाह्ने देव
तायाश्च पूजां कृत्वा विशेषतः सर्वमंत्राः प्रयोक्तव्याः
प्रायश्च प्रणवादिनाः वाराहीतत्रैव नवात्रसिद्धिमा
मोतिदीने च प्रणवान्तरे ढह्यांते ढह्यं च नमोऽने च
नमो न च वाके चैव कामः शक्तिश्च प्रणवः श्रीश्च कथ
ते तदाद्येषु च मंत्रेषु प्रणवं नैव योजयेत् वैश्वे प्रण
वं दद्यात्सो वै शक्तिं नियोजयेत् शक्तौ कामं गणेशे च
रमावीजं नमोऽस्तुतः सूर्ये चैव तदा मेषां तार्तीयं वि
नियोजयेत् प्रणवाद्यं गृहस्थानां तच्छ्रमं निष्फलं भ
वेत् आद्यन्तयोर्ध्वनस्थानां यतीनां मरुतामपि अत
मचेता आसीनो वाग्यतो विदिता शतः जप्तव्या मूल
मंत्राश्च गुरुवन्दनपूर्वकम् ताराप्रदीपे च कूर्मचक्रा
सुखं वीक्ष्य आसनं तत्र कल्पयेत् चैनाजिनं कुशेषे च
सुवित्रकं बलेषु वा आसनातिप्रकल्पाय संविशेत्
साधकोत्तमः शरीरं कृशं दर्भे वा न च र्मणितथा पुनः
महाशंको परिस्थित्वा साधयेद्वा प्रयत्नतः अत्रापि
देवता गुरुमंत्राणामैकं संभावयन्धिया जपेदेकमनाः

शुभा
१
६५

प्रातःकालमध्यदिनावधि यावत्संख्यं समाख्यंतत
कर्तव्यतवश्यकम् यदिहनाधिकं कुर्याद्भुतभ्रष्टोभ
वेत्तरः शुभमात्रायाम् प्रातःकालं समाख्यं जपेत्
६५ मध्यदिनावधि प्रथमेऽनियतं ततस्तद्वदिनेदिने
मूनादिकं न जतव्यं समाप्ते सदा जपेत् संख्यापूर्णा
निजद्वयैर्जपसंख्यां दशांशतः यथोक्तकृते कुर्या
द्यथाविधिसमाहितः अथवा प्रसूतं जप्ता कुर्यात्तद
शांशतः ततो होमदशांशान्तजले संस्पृश्य देवताम् त
प्राणादिकं कार्यमिहादि कुलसंभवेऽपि स्नातः शु
क्लावरथरः शुचिः प्रयतमानसः दिवा चैवं प्रकर्तव्यं स
र्वकामार्थसिद्धये ताराप्रदीपे च विवेकविधिवद्विष्टा
मात्रं लक्ष्मणोदरम् तस्मिन्कलसमो रोप्य कायतो
यैः प्रक्षुरयेत् निक्षिप्य नवरत्नानि तत्र गन्धाष्टकं पु
नः श्रावाद्यैः पूजयेत् तत्र देवीमावरोहः सह कलसाग्रे ज
पेत्तंत्रं संख्यया पूराणां वधि ततः पूर्णं समागत्य गुरु
देवो विधानतः अभिषिचेत् सिष्यमूर्द्धि कलसोदर
वारिभिः ततः शिष्यप्रयत्नेन यथायैस्तोषयेद्गुरुम्
तथैवं विधिना लक्ष्मणं प्रजप्य तदशांशं होमं तदशांश
भर्ग्यां तदशांशाभिषेकम् तदशांशाब्राह्मणभोजनं
कारयेत् तदशांशं होमादि संख्याद्विगुणं जपो विप्रेण

कार्यः त्रिगुणजपः वैश्वेनचतुर्गुणजपः
पञ्चगुणजपः कार्यः तदुक्तं कुलप्रकाशे य
द्यदंगं विहीयेत तत्संख्याद्विगुणजपम् ऊर्ध्वं तत्रिच
तः पंचसंख्यासाधकोत्तमः अथवापि होमकर्म
एव शाक्तानां विप्रानां द्विगुणजपः उत्तरेषां च वर्णानां
त्रिगुणादिः समीरितः गुरुं सन्तोषयेद्देवं मंत्राः सिद्धिं
तिमंत्रिणः मुण्डमालायां च होमाद्यशाक्तो देवेषु क
र्त्तव्यं तद्विगुणजपम् यदि पूजाद्यशाक्तः स्यात् तद्वा
भावेन सुन्दरि केवलं जपमात्रेण पुरस्कर्त्तव्यं विधीय
ते अथात्र ब्राह्मणभोजनमवश्यमेव तदुक्तं कुलप्र
काशे एकमंगं विहीयेत मंत्रसिद्धिमवाप्नुयात् अ
न्येष्वतर्विधैर्देविपदाद्यैः षड्भिरपि सभोजितेषु
विशेषसर्वदिसफलं भवेत् सप्तकुसिद्धैकमंत्रस्य
पंचांगोपासनैव हि सर्वमंत्राश्च सिद्धंति तत्प्रसादा
त्कलेश्वरि अथवापि सर्वदा भोजयेद्द्विप्रान्कृत
सांगत्वं सिद्धये विप्रारथं न मात्राणां वंगं सांगं भवे
त्सदा तत्रांतरेपि कृत्वा मंत्रजपं मंत्री पुरस्काराय सं
यतः दशांशं जुहुयाद्गोघृष्टोक्तविधानात्तयः य
द्वाजपचतुर्थींशं सादान्तं मूलमुच्चरन् ततो होमद
शांशं तत्सादान्तं तर्पयेत्तैलैः तर्पणस्य दशांशेन न

पृष्ठा
२
६६

66

मोः नमूलमुचरन् अभिविचेत्समूहीनं जलेः कुंभा
ल्यमुद्रया फेत्कारिणाम् स्नाहानेनैवमंत्रेण कुर्या
होमं वलितया मंत्रातेनामसंयोज्यतर्पयामीति तर्प
णम् इति पाशावकल्पम् अथ एकवीराकल्पे वि
शेषो यथा तडकं कुलदृशमणो पुरस्सरणकालेऽ
पि परयोषो प्रपूज्य च दीक्षितं वस्त्रप्रस्थाद्यैर्भोजैः
पायससंभवेः आरंभकाले नियतं स्वयंपक्वान्नभोज
नम् नानाविधं पिष्टकंच नानारससमन्वितम् उगंध
यि च तंतकं नवनीतं सशर्करम् उपलावा उच्छ्रां च
नानाविधरसायनम् नारिकेलं कपिशं च नागरंगं
सुदर्शनम् लिप्साकं वीजपूरं च दाडिमीफलमुत्तमं
नागरंगफलं चैव नानागन्धविलेपनम् चन्दनं मृग
नाभिं च श्रीलाङ्गनवपल्लवम् टंकनं लोधकं चैव ज
लजं वनजन्तया नानाशैलसमुद्भूतं नानालंकार
भूषितम् शूमगोहे समानीय अर्घ्यादकविभूषितं
अमृतीकरां कृत्वा शक्तीं आभिमुखं विनयेत् शक्ति
यथा तडकं तत्रैव ब्राह्मणीद्वित्रिया वेश्या पूडा च
कुलभूषणा वेश्यानापि तत्कम्पाचरन् कीयोगिणी
तथा विशेषवैदग्ध्ययुताः सर्वपवकुलभूनाः अ
थ दीक्षिताः शक्तीः क्रमेण संस्थाप्य पूर्ववद्दृष्टव्यम्

पात्रादिकं स्थापयित्वा अर्घ्योदकेन तामभ्युक्ष्यात्।
तमंत्रेण येन मुद्रया मृती कृत्वा घृष्टाक्तिरूपमेदं ज्ञात्वा
ब्रह्मण्यघृष्टाक्तीनां संज्ञातिर्नामकरणं कृत्वा
कृत्वा आसनादिकं गन्धपुष्पं दद्यात् ततः कृतं तत्रैव
अष्टकम्यारूपमेदं विलोक्या मर्षयेत् तस्मिन् ब्रह्मण्य
घृष्टाक्तीनां नामभिः कृतं संज्ञकः आसनं च ततो द
त्वा स्वागतं च पुनः पुनः अर्घ्यपाद्यं च पानीयं मधुप
र्कजलं तथा स्नापयेद् गन्धपुष्पाद्यैः केशसंस्कारमा
चरेत् धूपयित्वा ततः केशां कौशोद्यं च निवेदयेत्
ततः स्नानान्तरे पीठमासीर्यपादकाढ्यम् दत्वा
तत्र समासीनां नानालंकारभूषणैः भूषयित्वा नु
लेपं च गन्धमास्यं निवेदयेत् ततः स्नातां शक्तिं पूजा
प्रकरणोक्तकृतेण ध्यात्वा तासां मूर्द्धिगब्रह्मण्य
दिमातुः समावाह्यजीवमासादिकं गन्धपुष्पधूप
दीपान्नानाद्रव्यानु रंजनादिकं दत्वा तासां सवक
र्णकृतेण स्तोत्रं पठेत् ततः कृतं तत्रैव तांतां शक्तिं स
मावाह्यमूर्द्धिगतासां समानयेत् भाग्यं मण्डपमध्ये
तस्मात्पात्रे सुशोभने वर्ध्वा चोष्णं लेपयेत् भक्ष्यं भोक्ष्यं
निवेदयेत् अदीप्तितायास्तस्मात्ततो मायं निवेद
येत् तासां सर्वेषु कर्णेषु ततः स्तोत्रं समाचरेत् मान

शुभा
२
६०

67

देविनमस्तेः स्तुत्रालरूपधरोः नचे कृपयाहरविघ्नं
मेमंत्रसिद्धिप्रयच्छमे महेशिवरदेदेविपरानन्दस
रूपिणि कृपयाहरविघ्नमेमंत्रसिद्धिप्रयच्छमे कौ
मारीसर्वविघ्नेशे कुमारकीर्तने परे कृपयेत्यादि
विस्तरूपधरेदेविविनतासुतवाहिनि कृपयेत्यादि
वाराहिवरदेदेविशक्रादिसुररूपजिते कृपयेत्यादि
वामुण्डेमुण्डमालासुकवर्चिते विघ्ननाशिनि शुभ
येत्यादि महालक्ष्मिर्महामाये लोभसन्तापनाशिनी
कृपयेत्यादि मितिमातृमयेदेविमितिमातृवहिः
कृते एकेवक्रविघ्नेदेविदित्यरूपेनमोः स्तुते एतत्
स्तोत्रं पठेद्यस्तु कर्मरंभेषु संघतः विद्वानां समा
लोकात्तस्य विघ्नो न जायते कुलीनस्य हारदेवाः क
थितास्तव प्रवृत्तक दीप्ता कालेनित्यपूजा समये नार्च
येद्यदि तस्य पूजाफलं वत्सनीयते यत्तदा तस्यैः य
द्वित्रीयापरासात भोजने तद्गृहादृष्टिः स्तितं स्तोत्रं प
ठेद्यावन्नावृत्तिः प्रजायते आचम्य मुखवासादि
तां वृत्तं च निवेदयेत् ततो दद्यात्सुनर्मात्पुण्यं च न
नपस्कितम् विसृज्य प्रदक्षिणी कृत्य वरं प्रार्थ्य सुखी
भवेत् अमासदिनगच्छन्ति निजकमानि जानुजा
अग्रजामातृलानीवामातावातत्सपत्निका वयसो

जातिनोवापिदीनावापरमाकला पूजाकुलवैः।
सर्वेर्निजाहंकारवर्जितैः सर्वाभावेपकतराएजनी
याप्रयत्नतः संस्कृतासंस्कृतावापिसपतिर्निषाति
अथा पूर्वाभावेपरापूजामदंशयोषितोयतः एक
श्रेकलशास्रतः पूजार्हस्तत्रैव सर्वसुरादयः
पूजाः संसं ब्रह्मशिवादयः एकाचेतयवतीतत्रपू
जितावावलोकिता सर्वापेवपरादेवः पूजिताः कु
लभैरव आदावतेचमध्येचलत्तपूतौविशेषतः
नपूजयतिचेत्कानांतदाविज्ञैर्विलप्यते पूर्वाजि
तफलं नास्तिकाकथापरजन्मनि तस्मात्सर्वप्र
यत्नेनयदीच्छेदात्मनोदितम् ममापिकोथसन्ना
पशमनंविघ्ननाशनम् यत्नतः पूजनीयाः सुः कु
लाकुलजनाः सुत श्रेष्ठेतेनक्रमेणलक्षजपादोम
ध्ये अन्नेचशक्तीः पूजयेत् ततोरात्रौप्रथमप्रहरण
तेपंचमैनैवदेवीसंपूज्य ररस्यमानयाग्रुंशिरसि
हृदिदेवीचध्यात्वाशिवोहमितिभावयन्जपं कु
र्यात्तत्तृतीयप्रहरंयावत् तत्तत्सुखमात्रालायाम्
गतेतत्प्रथमेयामेत्तृतीयप्रहरावधि निशायांचप्र
जमयंरात्रिशेषेजपेन्नरि स्वतंत्रेपि रात्रौमांसासेवे
देवीं पूजयित्वाविधानतः ततो नग्रास्त्रियं नग्रां रमन्

पृष्ठा

२

६८

६८

पतंत

क्लेदयतोऽपि वा नपेलक्षंततो देवि होमयेत्तलिता
नले यो निऊते स्थिते सर्पिर्मांसमत्स्ययुतं भृशम्
दशांशं तर्पयेन्मद्ये मांसमिश्रेः सुसाधकः तर्पणस्य
दशांशं तत्र अभिषिज्य जगन्मयीम् दशांशं भोजयेत्
साधुसाधकं कालिकाप्रियम् मद्ये मांसं च मत्स्यं च
चर्षणं च प्रदापयेत् ततस्ततोषयेद्भक्त्या गुरुं स्वर्णं
दिभिः प्रियैः कल्पद्वया देवि मंत्रैः सिध्यति निश्चितम्
विनापीता सुरां भुक्त्वा मांसं गत्वा रजस्रलाम् योज
येदक्षिणां देवी तस्य उः खं पदे पदे काली तंत्रैः पि त
र्पणस्य विधिं वक्ष्ये येन कार्याणि साधयेत् तर्पयेच्च
पयोभिश्च रक्तधारायुतैस्तथा मज्जाभिश्च तथा तद्वत्स
कीयेन कचेन च आकर्षितायाः कमायाः कुलप्रस्ता
लनेन च मेषमाहिषरक्तेन तररक्तेन चैव हि मूषमा
र्जीररक्तेन तर्पयेत्परदेवताम् एवं तर्पणमात्रेण
साक्षात्सिद्धी श्रयो भवेत् कविता जायते तस्य द्वाचारस्य
परंपरा वृहस्पतिः समो भूत्वा दिवि बभूव विमोदते तत
स्य पापपुण्यानि जीवन्मुक्तो भवेद्भुवम् उत्तरतंत्रैः पि
यो निरूपं हि ऊर्गं वै कृत्वा वितस्तिमात्रतः हस्तविस्त्रा
रितस्तावत्कृत्वा चापितथाप्यथः तत्र कार्यादि मंत्रे
ण अग्निस्थापनिका क्रिया महाकालाय देवाय दद्याच्च

प्रथमाहुतिम् एवमाद्येनमांसेनभक्तेनरुचिरेणच क
स्पृष्टेणसाजेनसरक्तेनविशेषतः आमिषादिरप्ये
वंशमशानेजुह्यात्सुधीः कुलसंभवेऽपि रात्रौनग्नौ
मुक्तकेशोमैथुनेनापितत्ततः प्रकर्तव्यप्रयत्नेनसर्व
कामार्थसिद्धये द्विजानोचैवसर्वेषांदिवाविधिविदो
व्यते शूद्राणांचतथाप्रोक्तंरात्राविष्टमहाफलम् यद्य
त्कामयतेकामततदाप्नोतिनिमग्नः कालिकाश्रुतौ
च अथदेनांकालिकामनुजापीयःसदा अद्वात्मा
ज्ञानैवेराग्ययुक्तः सांभवदीक्षासुरतः शाक्तेषुवादि
वाब्रह्मचारीरात्रौनग्नौमैथुनाशक्तमानसः जपपूजा
दिनियमोद्योषित्सुप्रियकरःसुभगोदकेनतर्पणम्
तेनैवपूजनंसर्वदाकालीरूपमात्मानंविभावयेत्
ससर्वयोषिदाशक्तोभवति सर्वहृत्पातरतेमद्यदा
नानि अथपंचमकारेणसर्वमाप्नोतिविद्यापशुधने
धामसर्ववशंचकवित्वंचनामःपरमःपथाविद्यतेत
मोक्षाद्य ज्ञानायथर्मायतत्सर्वभूतभवेयत्किंचिदृ
ष्टादृष्टमानंस्थावरजंगमतत्सर्वकालिकातंत्रेत्
तत्प्रोक्तंवेदेयंश्रुतंमनुजापीसपाप्मानंतरतिसतश्च
गम्यागमनंतरति सुभ्राह्मणंतरतिसर्वपापंतरति
सर्वसुखमाप्नोतिसर्वज्ञानातिसर्वपाप्मासीभवति स

पृष्ठा
२
६५

विविक्तो भवति सर्ववेदाध्यायी भवति स सर्वज्ञापी भ
वति स सर्वशास्त्रार्थवेत्ता भवति सर्वयज्ञाधिकारी भ
वति आवयोर्मित्रभूतो भवति इमां ह भगवान् शिवः
निर्विकल्पेन मनसा यः सर्वं करोति अथैव पुरश्चारी
प्रयोगार्ही भवति अथादौ शक्तिशुद्धिर्विलिख्यते
अथ दीक्षितांगनासंगात्त्रिन्दाश्रुतेः तदुक्तं भावचूडा
मणौ अदीक्षितांगनासंगात्सिद्धिरानिः प्रजायते
तत्कथाश्रवणोऽष्टातत्तत्प्रागमनं यदि सकुलीनः
कथं देवः पूजयेत्परमेश्वरीम् श्रीक्रमेण संशोध्य न
मना चर्य्य स्त्रीषु मर्त्येषु साधकः कृतेऽपि सिद्धिरा
निः स्यात्क्रुद्धा भवति चण्डिका तस्मात्शक्तिः शुद्धिः
काव्या तदुक्तं कोलतंत्रे अभिषेकाद्भावशुद्धिर्मन्त्रेण
स्वारणात्श्रुतो रतिकाले मरेशानि दीक्षादानेन क
मका वनाद्यायततोऽप्यर्थादभिषेकं समाचरेत् स
पारेतसावापि जलेन मनुनाथवा संभोगेऽभिषेचेना
रीराणां वा मन्त्रवर्जिताम् आदौ बालासमुच्चार्य्य त्रिपु
रायै समुच्चरेत् नमः शंभु समुच्चार्य्य इमां कान्तां ततो
वेदेत् पवित्रीं कुरु शंभु ते मम शक्तिं कुरु प्रिये वह्नि
जायां समुच्चार्य्य शुद्धिर्मन्त्रं सुरेश्वरि अनेन मनुनादे
विश्रुतिभिः कृताः स्त्रियः सदा रममाणो भूमेऽन्ति स सर्व

सिद्धिमवाप्नुयात् इहलोके परं भोगं भुक्ता सिद्धिमवा-
प्नुयात् अमत्रापि आनीय कल्पकां दिव्यां चृणालजा-
विवर्जिताम् सकान्तां परकान्तां वा दीहि तां यो वना-
न्विताम् पूजकः पूजयेन्नि तं वामपाशं निवेश्य च स्त्रीय-
कल्पोक्तविधिना मासजातं प्रविश्य सेत् ततो जपेत्स्त्रियं गच्छ-
देवी त्रिभुवनेश्वरीम् शक्तौ विशेषो यथा कु-
मारी तं नदीकापालिनी वेश्णारजकीनापितां गता-
ब्राह्मणी शुद्धकमाचतया गोपालकम्पका मालाका-
रस्य कम्पापिनवकम्पा प्रकीर्तिताः पतासकां चिरानी-
यततस्तयो निमण्डले पूजयित्वा महादेवी ततो मैथुन-
मारभेत् धर्माधर्मद्विदीप्ते आत्माग्रौ मनसा शुचा-
सुषुम्णावर्त्तनानि तन्मत्तदृती जुहोम्यहम् साहान्तोऽ-
यं महामंत्र आरंभे परिकीर्तितः ततो जपेत्स्त्रियं गच्छ-
देवी त्रिभुवनेश्वरीम् प्रकाशाकाशहस्ता मासवतं वो-
नमरी शुचा धर्माधर्मकलास्त्रे हृष्टा मग्नौ जुहोम्यहं-
साहान्तोऽयं महामंत्रः अकृतागो प्रकीर्तितः अथास्य प्र-
योगः निशायां शक्तिं पूर्वोक्तां स्ववामभागे समानीय त-
स्यागात्रे सकल्पोक्तमासान् विधाय अदीहि तां चेत्तदा-
पूर्वोक्ताभिषेकमंत्रेण तीर्थादीनां अभिषेकं कृत्वा त-
स्याः कर्णे अभेदवद्वा मंत्रमुच्चारयेदिति शक्तिशुद्धिः

पृष्ठा
१
७

ततो मकारं पंचमेन देवीं संपूज्य मूलान्ने धर्मा धर्मसा
दिपठनमात्पीठे पितृमुखं दत्वा जपं कुर्यात् ततो मू
लांते प्रकाशा काशे सादिपठनं तत्र मुत्सृजेत् अथ वा
मात्पीठे पितृमुखं दत्वा जपं कुर्यात् सावराणां देवी
ध्यात्वा शिवोऽहमिति भावयन् उभयोः संगमं कृत्वा पृ
र्वज्जपादिकं कुर्यादित्यपरप्रकारः इति प्रणामादहं
पंचमपरिच्छेदः ५ अथ मंत्रभेदाः निरूप्यन्ते तत्र कं
सिद्धेश्वरं तत्रे अथ वत्सामिते देवी कालिका भवतः
विहं यांतात्वा सायको भोगान्भुक्ता मोक्षमवाप्नुया
त् मूकोऽपि कवितामेभिधनेन च यनधिपः रत्नेन प
वनः साक्षात् रूपेण च मनोहरः मंत्रोद्धारं शृणुष्व मंग
ला दुस्तं प्रिये साभा दिवद्भि मा रूढं वामने त्रेण संयु
तम् चन्द्रार्द्धविन्दुना मूर्द्धिगभूषितं परमेश्वरि साक्षा
दिवामने त्रयं वद्भि चन्द्रसमन्वितम् बीजरत्नमिदं प्रो
क्तं साक्षात्कल्पदुर्मप्रिये मादने चन्द्रबीजस्य भूतस्वर
समन्वितम् चन्द्रार्द्धविन्दुभूषां संपूर्णसिद्धिदं मनु
असौ वाशेषमासात्संपवक्तुं नार्हं महेश्वरि तथापि कथ्य
ते देवि संक्षेपादस्य यत्फलम् मात्तार्थं लभते मोक्षं के
वलं परमं पदम् देवी रूपं जगत्प्रपेक्ष्येत तत्र विवर्जये
त् अथ मंत्रान्तरं तत्रैव तत्र कं मंत्रान्तरं प्रवक्ष्यामि शृणु

पार्श्वतिसादरम् यस्याराधनमात्रेण सर्वसिद्धिश्चरो भ
वेत् अप्रकाशं परं गुह्यं न देयं यस्य कस्यचित् न कुत्रा
पि समाख्यातं तव स्नेहादि होच्यते पूर्वोक्तमंत्रराजः
स्पर्शोषवर्णद्वयं प्रिये संहारसृष्टिमार्गेण वन्धुभ्योऽ
पि न दर्शयेत् मंत्रस्मरणादेव सहृदयस्सुन्दरि
कोटिजन्मा जितं पापं तत्तन्ना देव न श्यति न कुत्रापि
समाख्यातं तव स्नेहादि होच्यते पूर्वोक्तमंत्रराजस्पर्श
ोषवर्णद्वयं प्रिये संहारसृष्टिमार्गेण मुक्तः कायेक
रोति च तस्य दर्शनमात्रेण वादिनो मूकसंकुलाः दुन्दु
भावं परित्यज्य किमप्यदृज्जल्पितैः यद्यत्प्रार्थयते
चित्ते ततदा मोति नित्यशः ऋषिः स्याद्देववोदेवोऽनुष्टु
पश्चन्दः प्रकीर्तितम् देवताकालिका प्रोक्ता वर्णवर्ग
फलप्रदा ध्यानमस्याः प्रवक्ष्यामि एतन्पार्श्वतिसादरं
नित्येन्द्रीवरसन्निभां त्रिनयना मापी नतं गस्तनीम्
भासन्मौलिकिरीटभोगिगगनां वीणां भुजैर्विभ्रतीम्
त्वङ्मुण्डवराभयोस्मितमुखी मोहान्धकारापहाम्
ध्यायेत्सम्पगनाकुलेन मनसा प्रेतासनां कालिकाम्
पुनर्ध्यानपरो देवि सर्वान् कामानवाप्नुयात् उक्तपीठे
महेशानिततः पूजां समाचरेत् रात्रौ द्वितीययामे च अ
शक्तौ दिवसेऽपि च हेमादिपात्रमादाय कुर्यान्मंत्रविच

शपा
२
७१

७१
तथाः अष्टपञ्चलिविमयेचतर्ह्यसशोभितम् तन्मध्ये
त्रिस्तिकोणं स्यात्तन्मध्ये विलिवेन्मनुम् अथ दक्षिणाव
त् प्रातः कृत्वा दिव्यापकम् आसं समाचरेत् तत्र विशेषो
यथा तत्रैवोक्तं आचारान्तो मूलमंत्रेण शिवां वद्धा तमे
व्रतः स्नातान् मूलमुच्चार्य सर्ववश्यकरीति च मनुना
नेन देवेशि शिवा वन्यनमाचरेत् तत उत्कामूलमंत्रं
सर्वशुद्धिं समानय अनेन मनुना देवि स्थानशुद्धिं समा
चरेत् षड्दीर्घयुक्तेनायेन षडंगानि न्यसेदुभयः ततोयं
त्रिनिधाय दक्षिणावर्त्ती दृष्ट्वा ऊच्यते किन्तु पीठश
क्तौ विशेषः तदुक्तं तत्रैव ब्रह्माणीमंगला उर्गा जयं
ती विजयां जयाम् वाराही भुवने श्री च प्रागादिषु वदितं
व संप्रजगत्प्रपुष्पेस्तु देवीं ध्यायेत्समाहितः गन्धार्घ्यै
रर्चयेन्मन्त्री आत्मानं देवतामयम् आसमार्गक्रमेणो
वयं त्रमध्ये तसायकः समानीय ततो देवीं तत्रावाप
चमुद्रया प्राणप्रतिष्ठां कृत्वा तपद्यादिभिस्तथा चयेत्
अनुलेपं प्रयत्नेन दद्याद्भुजादिभिर्भुजम् नानाविधं च
नैवेद्यं पायसं शर्करा युतम् दद्यात्प्रयत्नतो मन्त्री वलिं
चैव विधानतः षडंगानि प्रपूसाय तत्रैवावरणं यजेत्
त्रिकोणो पूजयेद्देवीं कामाख्यां भद्रकालिकां त्रिपुरां
च समभ्यर्च्य वामावर्तक्रमेणात्त उपवासाप्रवासावभे

ॐ वीचापरेत्रिके मोहेश्वरीमहाउर्गावैसंवीचापरेत्रि।
के ततोऽष्टदलपत्रे तत्रास्त्राद्याः पूजयेत् क्रमात् पा
द्माद्वहिः समभ्यर्च्य भैरवाष्टकमेव च तद्विष्ठापिते
वैशिष्टिकपालास्तसमर्चयेत् स्नाहान्ते नैव मूले न दे
वी सावरणांततः पद्माद्यैरर्चयित्वा त्रयथाशक्ति ज
पं चरेत् एवं पूजापरो देवि साधको विजितेन्द्रियः प
वं क्रमेण लक्षप्रजप्य तदंशं शं होमादिकं कुर्यात्
पतत्रमाणमेकाक्षर्याः कल्पेऽपिलिखितमेव श
भुनात तत्र अग्रे लिखिष्यामः अथान्यः प्रकारः तउक्तं
कालिकाश्रुतौ अथ सर्वविद्यां प्रथममेकं दृश्यं त्रयं
वानामत्रयप्रदितं वा कृत्वा जपेत् गतिस्तस्यास्तीति
नामस्य रद्गतिः ॐ सप्ततत्सत् अथ हेनगुरुं परितो
ष्य गोभूहिशापादिभिर्दृष्टीयात् सत्राजम् गुरुस्तम
पिशिष्याय सत्कुलीनाय विद्याभक्ताय शुश्रूषवे सि
यं स्पृष्ट्वा स्वयं परिपूज्य निशायां विहरेत् एकाकीशि
वो हे लक्ष्मि तदं दंष्ट्रं वा जप्ता देयम् ॐ तत्सत् सप्तनाम।
प्रकारेण सिद्धिर्भवतीह कालिकामनोर्वाभावेति वि
पूर्वामनोर्वा सर्वस्य उर्गामनोर्वा सद्यं शिवोपरि ॐ त
त्सत् इति सर्वा विद्यामिति पूर्वोक्तं द्वाविंशत्तर्क्याः प्र
थमवीजं वा वीजं दृश्यं वा वीजं त्रयं वा केवलनामवावी

शुभा
१
७२

जत्रयप्रदितं नाम वा जयेदित्यर्थः कालीरूपद्वयविद्यां
वसिष्ठविद्यां महोदयाम् पुराणेन यथा जप्ता सिद्धिमा
युर्दिवोकसः कामाक्षीं वद्वि संस्थामिन्दिरानादविन्द
भिः मंत्रराजमिदं व्यातं उल्लंभपापचेतसाम् सुलभं पु
ण्यचिन्तानां साधकानां महात्मनाम् त्रिगुणात्तविशेषः
षेण सर्वेषां स्रेष्ठप्रबोधिका अनया सदृशी विद्या अनया
सदृशो जयः अनया सदृशी पूजा न हि सारसतप्रदा आ
कर्षणवशीकारमारणाच्चाटनन्तथा शान्तिपुष्पादि
कर्माणि साधयेदनया चिरात् किं वक्तव्यमनेनापि
वर्णितं नैव शक्यते जिह्वाकोटीसहस्रेस्तव क्रको
टिशोतेरपि अनया सदृशी विद्या अनया सदृशो जयः
अनया सदृशं ज्ञानं न भूतं न भविष्यति ध्यानपूजादि
कैर् सर्वसाधनपुनस्क्रिया अस्मिन्निरुद्धसरस्वताः
समानं समुदीरयेत् अथ कुलचूडामणौ ब्रह्मासर
सती गुणो देवतासुखसंयुता वीजव्यक्तिसमाकीर्णः
कालीमंत्र उदाहृतः एकं वा द्विगुणं वा त्रिगुणं वा
पि मेरुव जप्त्वा कर्षयति स्वैरंस्थावरं जगमादिकम्
पद्मागुणमहाकाली गुणानुसूत रास्यता सिद्धेश्वरं ते
त्रेव एतदेवि प्रवक्ष्यामि पकाक्षरमनुप्रिये यस्य वि
ज्ञानमात्रेण जीवन्मुक्तस्य साधकः गुणानुसूतं मंत्रं

नदेयं प्राणसंशये त्वान्तं हि वद्विमा रूढं सवेतर
गन्धितम् वन्दविन्दसमायुक्तं परं गुणं महेश्वरि अ
थविशेषो यथा तत्तत्कलत्रं मणौ पूर्ववीजं
परं शक्तिं वीजेन मूर्तिकल्पना घट्टदीर्घभाजावी
जेन कुर्यादंगानि नामतः अथास्या ध्यानं यथा त
त्तत्तत्रैव ध्यायेत्कालीकरालास्यां देष्टुभीमविलो
चनाम् स्फुरच्छरकरप्रेणीकृतकांचीदिगंवरीम्
वीरासनसमासीनां महाकालोपरिस्थितां शुति
मूलसमाकीर्णसूक्तां वारुणादिनीं गुणमाला
गलद्रक्तवर्चितां पीवरस्तनीं मदिरासादनास्फाल
कंपिताविलमेदिनीं वामहस्ते खड्गमुण्ठधारिणीं
दक्षिणे करे वराभययुतां चोरवदनां लोलजिह्विकां
शक्रन्तपद्मसंयुक्तां लकारां विभूषणां शिवाभिः
चौरावाभिः सेवितां प्रणयोदितां चण्डहासवार्तना
दवाण्डास्फालैश्च भैरवैः गृहीतानरकं कालं जयश
रूपरायोः सेविताविलसिद्धोद्यामुनिभिः सेवितां
परां पवंतां कालिकां ध्यात्वा पूजयेत्कलनायकः यो
विना पर्यानेन विचरंतः प्रसंगं यत्किंचित्कलसि
द्धिस्तत्तायते न मनागपि सर्वसिद्धिप्रदा देवी हेलया
पिवचिन्तिता ततः सा दक्षिणाम्ना त्रिषु लोकेषु गी

शुभा
२
७३

73

गीयते सतंत्रेपि ध्यानं शृणु वरारोहे साधकानां स ३
हंभं शवाशुं महामां चो रं दं वरप्रदं हं स्य यु।
क्रां त्रिनेत्रं च कपालकर्तृकाकरं मुक्तकेशीलल
जिह्वापिवंती धिरं सुरः चतुर्बाहुं युतां देवी वरा।
भयवरां स्मरेदिति । अथास्या पूजनम् सिद्धेश्वरं तं
उमतेन दक्षिणावत् किन्तु अव्यवहितविद्यावदिति
तत्तुक्तम् ऋषिणां संपूजनं च देवास्तत्पूर्ववद्भवेदिति
पुरश्चरणैः पिलत्तं सख्यजपः कार्यः तत्तुक्तं तत्रैव
एवं ध्यात्वा जपेत्तत्र लक्ष्मिं मेकं विधानतः तद्दशां
शं विधानेन ततो होमादिकल्पनम् पूर्वोक्तमंत्रा
जस्य जपमेवं वरानने अथात्मसंप्रवक्ष्यामि कालि
कामंत्रमुत्तमम् येन विज्ञानमात्रेण जीवन्मुक्तस्य
साधकः कृत्वा रूढं महाकालीशिवादीश्वरसंयु-
तां चन्द्रादिविन्दनाक्रान्ता तत्परोत्तमनात्तरं नानावि-
न्दकलासां हं महामंत्रोदितः प्रिये इन्द्रा रूढ दिवाना
द्योभागतर्प्यः स्वराचितः कलाविन्दुसमायुक्तः कथि-
तः कामतः प्रिये गोपयोगः यं महामंत्रो न देयो यस्य
कल्पचित् पुरुभक्ता यथा ता यदद्यादात्ता यच्चैव हि
ध्यानं पूजादिकं देविसर्वं सर्ववराचरेत् एकलक्षे
ण सिद्धिः स्यात्पुनश्चरणकर्मणीति अथ प्रकारा

तं तउक्तं कालीं तत्रे अथातः संप्रवक्ष्यामि मंत्रं कल्प
दुमं परम् येन जपेन विधिवत् सिद्धयोऽष्टौ भवंति हि
अस्य स्मरणमात्रेण पलायंते महापदः यस्य स्मरण
मात्रेण वाचश्चित्रायते नृणाम् यज्ञानादमरत्वं चल
भेन्मुक्तिं च त्रिविधाम् येन पतिपरां देवीं नियमेन च
संस्थिताः देवाः सर्वे नमस्यंति किंपुनर्मानवा दयः
वृहस्पतिः समो वामीथे नैर्यनपतिर्भवेत् कामत
स्यश्च नारीणां रिपूणां सयमो यमः तस्य पारां बुजह
नं राज्ञां किरीटभूषणम् तस्य भूतिं विलोक्यैव कुवे
रोऽपि तिरस्कृतः यपनां चिंतयेद्देवीं नियतः पितृका
नेने तस्य चाक्षकः सर्वे सिद्धयोऽष्टौ भवंति हि न
स्यैव जननीयन्यापिता तस्य सरो यमः संप्रदायवि
दावक्ता यपनां वेत्ति तत्ततः अस्य विज्ञानमात्रेण कु
लकोटी समुद्धरेत् नन्दति पितरः सर्वे गाथां गापंति
ते मुदा अपि नः सकुले कश्चित्कुलतानी भविष्यति
सथन्यः सच विज्ञानी सकविः सच पाणिनः सकुली
नः सच कृती सवशी सच सायकः सुवाह्मणः सवे
दज्ञः सोऽग्निहोत्री सदीक्षितः सतीर्थसेवी पीठानां स
निवासी ससर्वदः ससोमपायी सव्रती सवज्रा सपरं
तपः ससन्मासी सयोगी च समुक्तो ब्रह्मविचसः सर्वै

शुभा

१

७४

७५

सर्वः सौवर्गसमोऽसौः सवर्गाण्यः सवर्गानवेताच।
यपनोवेतितत्ततः तस्मात्सर्वप्रयत्नेनसर्वावस्थासु-
सर्वदा पदो ध्यात्वा जयेन्मन्त्री सखमोक्षमवाप्नुयात्
विद्यारत्नप्रवक्ष्यामि शुक्लाकर्णावतंसवत् मायादृष्टं
कूर्चयुग्मं मैत्रांतं मादनत्रयम् मायाविन्हीश्वरयुतं
दक्षिणो कालिके पदम् संहारक्रमयोगेन वीजसप्तक
मुद्धरेत् एकविंशत्पदरात्यस्ताराद्यः कालिकामनुः
पूर्वाक्तमंत्रराजस्य कुर्यात्पूजां विचक्षणः भैरवतंत्रेः
पि मायादृष्टं कूर्चयुग्मं मैत्रांतं मादनत्रयम् मायाव
हीश्वरयुतं दक्षिणो कालिके पदम् संहारक्रमयोगेन
वीजसप्तकमुद्धरेत् एकविंशत्पदरात्यस्ताराद्यो वि
सृजितम् आकाशं वामकर्णेन युतं विन्दुविभूषितं
चतुर्थं वीजमाख्यातं त्रैलोक्यवशकारणम् स्वाहात
सत्रयोविंशत्पदरोमंत्रराजकः विंशत्पदमहाविद्या
महाप्राणविवर्जिता ध्यानपूजादिकं सर्वं दक्षिणाव
उपाचरेत् । सिद्धसारस्ततंत्रेऽपि एतदेव प्रवक्ष्या
मि कालिकामंत्रमुत्तमम् मायादृष्टं कूर्चयुग्मं मैत्रां
तं मादनत्रयम् मायाविन्हीश्वरयुतं दक्षिणो कालिके
पदम् संहारक्रमयोगेन वीजसप्तकमुद्धरेत् द्वाविं
शत्पदराविद्यावर्जितायां विताशुभा कालिकेयं म

हाविद्यासिद्धिदाभुवनत्रये मायावीजैषडंगानिमहा
देव्याः प्रकल्पयेत् भैरवोऽनुष्टुप्कालिकावज्रविष्णु
नक्षत्रदेवता । अथान्यप्रकारम् तत्तत्कालीतंत्रे अ
थवक्ष्ये महाविद्यासिद्धिविद्यामहोदयाम् ईश्वरेणपरा
प्रोक्ता देवी हृदयसंस्थिता असंज्ञानप्रभावेन कला
यामिजगत्त्रयम् प्राणवैपूर्वमुच्चार्य हृदये वा वीजमु
ह्येते रतिवीजं समुद्भूय यं च मभगान्वितम् दृढये
न समायुक्ता विद्या राज्ञी प्रकीर्तिता अनया सदृशी
विद्या कालीतंत्रे सुगोपिता वीजं च वीजमस्माच्च हृ
दये वा शक्तिरुच्यते षड्दीर्घमाया वीजेन प्राणवायेन
कल्पयेत् अष्टांगकं ततो मस्य ध्यात्वा देवी शिवो भवे
त् पूजनं च प्रयोगं च । त्वद्भेदं त्रिनेत्रं विंशत्यक्षं दमतर
सला वितं गीत्रिनेत्रं सौम्यं पाणौ कपालोद्भूतं दमज
मथो मुक्तकेशी पिवंती दिग्ब्रह्मावहकां वीमलाम्
यमुक्तुं दायैर्घुता दीप्तजिह्वा पायान्त्री लोमलाभा रवि
शशिविलसक्ता उलालीढपादा ज्येष्ठिंशति सार
स्वसहस्रैकेन संयुतम् होमयेत् तदृशांशेन मूत्रपुष्पेण
मंत्रवित् त्रिकोणं कृत्वा मासाद्य सिद्धविद्याः शिवो भवेत्
पूजनं च प्रयोगं च दक्षिणावतं पावरेत् पकादर्थ्याम्
हा कल्पसमानं सर्वमेव वा रक्तपद्मं होमेन सात्तद्वै

शुभा

२

७५

75

अवणोभवेत् विल्वपत्रस्य होमेन राज्ञं भवति निश्चितं
रक्तप्रसूनहोमेन वशयेद्विलंजगत् पीतपुष्पस्य हो-
मेन सक्तं भयेद्विषमप्यथ मालतीपुष्पहोमेन साक्षाद्
कृपति सन्निभः कृष्णपुष्पस्य होमेन शत्रून् नारयतेः
विरात् अत्र सर्वस्य होमेन संख्याया दयुतं विधिः
अस्याः स्मरणमात्रेण महापातककोटयः सद्यः प्रलय-
माप्नोति साधकः विवरो भवेत् । अथ कालिका मंत्रं तं
तउक्तं सन्तत्रे श्मशानकालिका मंत्रं पृष्ठ्वा वरिता
शिवे वाणीमायां ततो लक्ष्मीकामवीजं ततः परम्
कालिके संपुटत्वेन चतुर्ध्वं वीजमालिखित् एकादशा-
र्णदेवेशि चतुर्वर्गप्रदायिनी कृषिर्भृगुर्हृदच्छन्दो दे-
वता कालिका परा श्मशानाद्या च याज्ञाये वीजश-
क्ती महेश्वरि कीलकं कामवीजं तत्पृष्ठ्वा पूजाविधिं
प्रिये चतुर्द्विस्त्रिंशत्तुर्वर्गे विद्यामंत्रं षडंगकम् विस-
मध्याने कर्तव्यं कालिकायाः समाहितः अंजनादिनि-
भो देवी श्मशानालयवासिनीम् त्रिनेत्रा मुक्तकेशीं ।
चक्षुष्कमांसातिभीषणाम् पिङ्गाक्षी वामहस्तेन मद्य-
पूर्णकपालकम् सद्यः कृतशिरोदत्तहस्तेन दधतीं शि-
वाम् स्मितवक्त्रां सदा वाममांसवर्धयान्तराम् नाना-
लेकारभूषाङ्गीन् ततो न्मतां सदा सदैवः पर्वध्यात्वा जपे

देवीशमशानेतविशेषतः दृष्टेवापि दृष्टस्य समन्तेऽप्यर्मा
सैः सुशोभनैः नगोभूत्वा महापूजां कुर्याद्रात्रौ विशेष
तः पद्मे वाष्टदलं दृष्टं तद्वाले धरणीतलम् वतर्होरा
समायुक्तं मध्ये मूलं समालिखितं दलेषुष्टासु विलि
खित्कवर्गाद्यष्टवर्गकम् धरणीं विलिखितं दायं चतुष्कं
चतुष्ककम् पूर्वादिउत्तरांताशां मध्ये देवीप्रपूजये
त् ब्रह्माद्याः पूजयेन्मातृदलेषुष्टासु पूर्ववत् भैरवा
नसितागाद्यान् धरणीं पूजयेत्प्रिये । अथ पुरश्चरण
नियमो यथा तत्तत्कंसं तत्रे वर्णलक्षं जपेन्मंत्रतद्दशां
शेन होमयेत् वर्णलक्षं मंत्रवर्णसंख्याजपमित्यर्थः
रजस्रलोस्त्रियंगत्वारेतोरुधिरसंयुतम् मध्यं वाष्टवि
धं मांसं मत्स्यं वक्रविधं प्रिये नैवेद्यं चात्मसात्कृताका
लीभक्तियरायणः तदा भोगं च मोक्षं च लभते नात्र सं
शयः । अथ मंत्रांतरम् कामवीजं समालिख्य कालि
कायै पदं लिखितं नमोऽन्ते न च देवेशी समारोमं नुरु
त्तमः सर्वंगकालिका देवि अमृतं सर्वं तत्पूर्ववत् गा
रुड्यापि कृपां लब्ध्वा सर्वसिद्धिं मवाप्नुयात् इति श्री
पूर्णानन्दगिरिविरचिते श्यामाहरहस्ये मंत्रभेदविवरणं ना
म षष्ठमः परिच्छेदः ६ अथ विद्यामाहात्म्यम् तत्तत्कं
कालीतंत्रे पंचसमस्तविद्यानां वामीस्तोत्रं न शक्यते

पृष्ठा
२
७८

७६

वक्रकोटिसहस्रैस्तु जिह्वाकोटिशतैरपि सर्वसिद्धिप्र
दाभूमिरनिरुद्धसरसती तस्मात्तस्याज्ञानमात्रासिद्ध
योऽष्टौ भवन्ति हि अनिरुद्धसरसत्याज्ञानमात्रेण साध
कः पाणिउत्पेवकवित्तेववागीशसमतो ब्रजेत तस्य
पाणिउत्पेवदग्ध्यविवित्रयदजल्पनात् देवा अपि विल
ज्जेते किंपुनर्मानुषादयः अपि वेत्त्वत्समाना रीमत्स
मः पुरुषोऽन्ति चेत् अनिरुद्धसरसत्याः समानो नास्ति
वैतदा अस्याजपो ब्रह्मजपो ज्ञानशोके महोत्सवे म
हामोहे महामौल्ये महारिप्ससंकटे योगसाधार
णसम्पन्नध्यानमस्थानसंशयः महायदिमहापापे म
हाग्रहनिवारणे महाभयमहोत्पाते महाशोके महोत्
सवे महामोहे महामौल्ये महारिप्ससंकटे महाराणे
महाष्टमे महाज्ञाने महाराणे उपादिउपावासे उभि
दे उन्निमित्तके समस्तकेशसंघाते स्मरणादेव नाश
येत् अस्याज्ञानं ज्ञानमेव ध्यानमस्य त्वचिंतनम् त
स्मादस्याः समाविधानास्ति तत्रेन संशयः प्रमशानश
यनो वीरः कुलस्त्रीभिर्विहारवान् कुलामृतनिषेवी च
कालीतत्तार्थचिन्तकः ब्रह्मादिर्भुवने तस्य समो ना
स्ति कृतः परः सपवस्रकृती लोके सपवकुलभूषणः
धन्यावज न नीतस्य येन देवी समर्चिता धनेन धननाथ

अतेजसाभास्करोपमः वेगेनपवनोऽपेधयेनदेवी.
समर्चिता गानेनतंबुरुः साक्षात्दानेनवासवोय
था दत्तात्रेयसमो ज्ञानीयेनदेवीसमर्चिता वह्निरि
वरियोर्दंतागंगेवमलनाशकः शुचौशुचिसमः सा
क्षादिन्दोरिवसखप्रदः पितृदेवसमः शोभो कालः
स्पेवडरासदः वागीशश्वगंभीरो निर्ऋतेरिवउर्थः
रः वृहस्पतिसमो वक्ता धराणीसदृशः क्षमी कन्द
र्पसदृशः स्त्रीणां येनदेवीसमर्चिता अहोभाग्यम
दोलोकेऽलज्जानीभविष्यति तेषामध्येऽपियः
कोपिकालीसाधनतत्परः सजसित्वेन कदाचित्
मांसं परमं प्रियम् मादृशं तत्र कचित्काले सजसित्वे
शुचिस्मिन् तथा कालीज्ञानिने च सप्तसित कदाचन
नदिकालीसमाप्नुजानदिकालीसमं फलम् नदि
कालीसमं ज्ञानेन नदिकालीसमन्तपः ये गुणाः परा
मेशास्पपंचकृतविधा यिनः ते गुणाः सन्ति सर्वेऽपि
कालीतत्त्वस्य नाम तथा कालिका हृदयज्ञानी लता
साधनतत्परः देववत्मानुषो भूत्वा लभे न्युक्तिं च तर्हि
धाम् इति ते कथितं सम्पक् कालिका तत्त्वमुत्तमम्
अमेन सम्पगाथाय सर्वकामफलं लभेत् इति श्री
श्यामा हरस्य विद्यामाहात्म्यकथने नाम सप्तमः परि

श्या

२

७७

७७

चेदः ॥ अथाचारक्रमोलिख्यते तत्तत्कालीनं तत्रे
श्रीरश्मि उवाच अथाचारं प्रवक्ष्यामि यत्कृतेः मृत
ममृते सर्वभूतहिते युक्तः समयाचारपारगः अनि
सकर्म संसागी निम्नानुष्ठानतत्परः परस्पादेवता
यांच सर्वकर्मनिवेदकः अत्यमंत्रार्चनश्रद्धाश्रममं
त्रप्रयोजनम् कुलस्त्रीवीरनिन्द्याचतत्रवेषोपहार
णम् स्त्रीषुरोषं प्रहारं च वर्जयेत्कतिमात्सदा स्त्रीम
यंच जगत्सर्वं स्वयंचैव तथा भवेत् स्त्रीद्वेषो नैव कर्त
व्यो विशेषात् पूजनं स्त्रियः न पश्चान्ने महाशं विनिवे
श्योर्द्ध्वं जपंचरेत् स्त्रियं गच्छन्स्पर्शान् पश्यन् विशेषा
त्कलजां शुभाम् भक्त्यां बलमद्यां प्रभतद्रव्यान् य
थारुचिम् मांसमत्स्यदधिद्वौद्रपयः साकाशमैतवं
भक्ताद्यशेषभक्ष्याणि दत्त्वा भक्तं जपंचरेत् दिक्का
लनियमो नास्ति स्थित्यादिनियमो यथा न जपे का
लनियमो नार्चादिषु बलिष्वपि सत्त्वानियम उक्तो न
महामंत्रस्य साधने वस्त्रासनस्थानदेहस्पर्शादिगो
वाधिनः शुद्धिन चार्चयेदत्र निर्विकल्पं मनश्चरेत् ।
सुगंधिष्वेतलोदित्युक्तमैरर्चयेत्कलैः विल्वैर्म
रुवकाद्यैश्च तलसीवर्जितैः शुभैः पयंचर्च्य तथा चो
ष्णं भक्ष्यं भोगं गृहं सत्त्वम् सर्ववपुवती रूपं भावयेद्य

अमानसः कुलजायुवतीवीक्ष्य नमस्कृत्यात्समाहितः
यदिभाग्यवशेनैवकुलदृष्टिस्तुजायते तदैवमानसी
एजातउतासांप्रकल्पयेत् कालावायोवनोन्मत्तां
ह्वावासुन्दरीतथा कुसितां वामदाउष्टानमस्कृत्य
भावेयेत् तासांप्रद्वारं निन्द्यां च कौटिलामप्रियं तथा
सर्वथानचकर्तव्यममथा सिद्धिरोधकृत् स्त्रिया देवाः
स्त्रियः प्राणाः स्त्रिय एव विभूषणम् स्त्रीसंगिना सदा भा
व्यममथास्तस्त्रियामपि विपरीतरतासात्त भविता
रुदयोपरि नयन्मजायते सधु किंच यन्ममदान्मवे
त् सेच्छाचारोऽत्र गदितः प्रचयेत् रुष्टमानसः इत्या
चारपरः श्रीमान् जय एजादितपरः पानतः कुलत
नीनां परतत्वे प्रलीयते कौलतं त्रेपि शृणु देवि प्रव
त्सामि कौलिका चरणयथा पाने भ्रातिर्भवेद्य स्पृष्ट
णा स्याद्रक्तवेतसोः शुद्धो वा शुद्धता भ्रातिः पापशं
का च मेष्टुने सभ्रष्टः एजयेद्देवीं वाग्निमंत्रं कथं जपेत्
रोगी उः स्त्री भवेद्देवी रौरवे नरके वसेत् पंचमात्रपरं
नास्ति शाक्तानां स्त्रावमोक्षयोः भावतूपा च या देवी रेतः
प्रीता सदानद्ये रेतसेतर्पणं तस्या मद्ये म्मांसेः संमप्रिये
केवलैः पंचमैर्देविसिद्धो भवति सायकः ध्यात्वा ऊए
लिनी शक्तिं मनुरेतो विमुचयेत् अमंत्रावयदानारीर

श्या

२

७८

१४

साद्यत्नात्तलभ्यते आत्मदेहस्वरूपेन तत्कर्णमंत्रमुच्च
रैत् ततश्च शक्तिरूपा स्यात् भुक्तिमुक्तिप्रदायिनी रंभा
च उर्ध्वशीमुख्या बानारी गगने भुवि पातोले वा स्थिता या
चेतस्यानाद्यस्तु कौलिकः तस्यापि वर्ध्या घानार्थस्तु
स्याः शृणु विधिं प्रिये गुरुरेव शिवः साक्षात्तत्तात्त्रीय
रमेश्वरी मनसा कर्मणा वा चारमणां तत्र वर्जयेत् त
स्य देवपदे भक्तो मुक्तिं प्राप्य परां व्रजेत् गुरोः स्तुषा गुरोः
कमा तथा च मंत्रप्रवृत्तिः पतस्यारमणां वर्ध्या वल्लभमा
नसेऽपि च कौलिकस्य च पत्नी च सा साक्षादीश्वरी शिवे
तस्यारमणमोत्राण कौलिको जारकी भवेत् मातापि
गौरवाद्दृष्ट्या अमावाविहिताः स्त्रियः भूतीया गोचक
त्रेये विचारो मंत्रवित्तमैः अत्यस्थाने विचारे च देवीशा
यः प्रजायते शिवहीना च या शक्तिरूपांतां परिवर्जयेत्
श्रीभवेकाद्भवेत् शुद्धिर्मन्त्रोच्चारणतः शुभो पंचमेन
च देवोऽसि सर्वपापैः प्रमुच्यते केवलेनाद्ययोगेन सा
धको भैरवो भवेत् द्वितीयेन मद्देशानि पूजको ब्रह्मा
रूपभाक् केवलेन तृतीयेन मद्भाभैरवतां व्रजेत् च
तर्धेन तत्तत्तेन भुवि पूज्येकतायकः परे च परंताया
तिममतल्पः परमेश्वरि पंचमेन भवेद्योगी सर्वासि
द्विपरायणः इतीदं कथितं देवि सुगोप्यमति यत्नतः

नदेयं पशवे देवि कुलनिन्दा पराय च कुलाचारं गुरुं
गत्वा भक्त्या पापविशुद्धये पाचयेदमृतं ज्ञानं तद्भा
वे जलं पिबेत् कुलाचारेण यच्छ्रद्धा दत्तं पात्रं तं भ
क्तितः नमस्कृत्य प्रगृहीयात् अमृतं नरकं व्रजेत्
अमृतं अपि दृष्ट्वा कालं जगमयेत् श्रुतं कीर्तिना सह्यः
गमयेद्देवता पूजा जपयागस्तवादिना गुरोः कृपात्वा
पकथास्तोत्रागमविलोकनैः गमयेदनिष्टं कालं न
वदेत् परदृष्ट्याम् प्रसन्ने वा परोऽदो वा प्रसन्नं प्राणमे
कुरुम् गुरोरेष्टं कुरु जामोहं संच विवर्जयेत् दी
क्षां व्याख्या प्रभुत्वं च गुरोरेन कारयेत् गुरुशय्या
संनयानं पाउकोपानं होतव्यं स्नानोदकं तथा च्छा
यां लंघनं न कदाचन श्रीगुरुं कुलशास्त्राणि पूजा
स्थानानि ध्यानि च भक्त्या श्रीपुत्रं कंदे विप्रणम्य परि
कीर्तयेत् गुरुनाम्ना न भाषेत जपकालादृते प्रिये
श्रीनाथ देवसामीति विवादे साधने वदेत् उत्पादक
ब्रह्मदात्रो गरीयान्मंत्रदः पिता तस्मान्ममेव सत्तंतं
पितरप्यधिकं गुरुम् कुलाचारं गुरुं देवं मनसापि
न निन्देत् कुलस्त्रीवीर्यनिन्दां व्रजेत् नमति मान्सा
अन्तःशाक्ता वरिः शैवाः सभायां वेष्टवामताः नाना
मूर्तिधराः कौलाः विचरन्ति महीतले निगमेत् गुरु

शुभा
२
७५

७९

एतलोकितः शिष्यउत्तिष्ठेदासनं सजेत गुरुणा सर्वस
हापिय उक्तं तन्न लंघयेत् रभं मे युनं मिथ्या यो वदे
दंतिके गुरोः सयाति नरकं चो रभै रवेणापि भाषितं
संक्रांतिर्न वमी पूर्णा वाष्टमी च चतुर्दशी एकादशी
व्यतीपाते कर्मलोपन कारयेत् तत्तद्दीनं कृतं क
र्म जप कर्म वनिष्फलम् शंभवी कृप्यते तेभ्यो ब्र
ह्महत्यादिनेदिने भावचूडामणौ च एकाकी निर्ज
ने देशे प्रमशाने निर्जने वने शून्यागारे नदीतीरे निः
शंको विहरेन्मुदा वीराणां जयकालस्तु सर्वका
लः प्रशस्यते सर्वदेशे सर्वपीठे कर्तव्यं नात्र संशयः
अथ उक्तम् स्वकुलात्तेषु रस्यर्था कार्या रात्रौ च ना
मथा वेदहीने ठिजे देवयथानश्रुति संस्क्रिया वि
स्मभक्तिं विना देविभक्तिर्न वयथा भवेत् शक्तिज्ञा
ने विना मुक्तिर्यथा द्वासाय कल्पते गुरुं विना तथा
तंत्रे नाधिकारः कथंचन पतिहीना यथानारी सर्व
कर्मविवर्जिता कुलं विना तथा दिव्यो वीरो वामम
सायकः नाधिकारी तत्कौलेषु तस्माद्यत्नपरो भव
अविनीतं कुलं यस्मै कथं मम पूजकः तस्माद्यत्ना
तथा कार्यं यथासाधिनयान्वितमिति तंत्रचूडा
मणौ च विस्मभक्तो यदा देवकुलदीक्षापरो भवेत्

पुत्रदारधनतस्य नाशायामिनसंशयः कुलदेवंदि।
जहतिवैसवंदेशिकं यदि करोति कुलशिष्योऽ
सौभ्रष्टो भवति साधकः हविरारोपमात्रेण वद्वि
दीप्तो यथा भवेत् कुलदेवमुवात्तदुत्तथा दीप्तो
भवाम्पदम् दीक्षाणात्सु जनाहो मातया दृष्टावलो।
कनात् यत्किंचित्ज्ञानमात्रेण पशुनानिर्जितो म
तः साधकस्य मरापापं दत्त्वा तस्य हराम्पदम् पशो
द्विद्या समासाद्य यदि पूजायरो भवेत् तस्य वक्रं स
मालोक्य कुलवक्रं विलोकयेत् पशुपदिष्टं यत्किं
चित्क्रियते कुलसाधकैः तत्तत्कर्म मरादेव अभि
चारय कल्पते यदि देवात्पशो द्विद्यां लभ्यते कुल
जैर्बुधैः द्विजस्य कौलिकी प्राप्य पुनर्द्विद्यामुपाल
भेत् अज्ञानाद्यत्कृतं कर्मना लोच्य कुलकौलिकीं
क्षमस्ते देवितसायं हरदेवि कृपां कुरु एवं प्रार्थय
न दीक्षां कुर्यात्साधकसततमः अमउक्तं तत्रैव म
नसावचसा देवकुला कुलगुरुं यदि निन्द्य करोति।
पापो यस्य सस्योपरि च जायते पतत्प्राप्त्यसंगतप
तस्य सुस्तकदर्शनम् पशोरेन कर्तव्यं प्राणांतेऽपि
कदाचन कृत्वा सूर्यमुवां दृष्टुमर्तव्यः कुलनायकः
पशुनायः सरालापः सदृशया सरासनम् संसर्गिष्ठे

एषा
२
८

४०

वमेवात्रकुलीनस्यमहात्मनम् पातकंनतैवेतेषां
संतयेपुण्यशयः प्रभवंतिनतीर्थानिनंगानच
काशिका महाविद्याजयादेवचत्वारिपातकानिच
भण्पतिवनसंसर्गःतयंयातिकदावन अज्ञानाप
शुसंसर्गायदिदेवात्प्रजायते तदा द्वादशवर्षां
व्रतार्थयत्नमाचरेत् कुलीनायाःसमीपस्थःकुल
सेवापरायणः उच्छिष्टभोजीतन्नामजापीवतपते
रपि तदासेतांसमभ्यर्चयत्तैश्चपरितोषाच शुचि
भूत्वापरांविद्यांशुदीप्ताशुद्धिमाश्रयात् व्रताशक्तो
यदिभवेत्सर्वाङ्गकुलतोषकृत् दद्यात्कुलायपाप
नांतयार्थकुलसाधकः ज्ञानात्संसर्गमासाद्यशु
द्धिं प्राप्नोतिनैवच पशुभ्योभाषणाच्चैवयोनिमाल
भ्यसाधकः नानाकेशसमाश्रितो नरकात्प्रतिपद्य
ते नैवेवंदीक्षयेन्नामनवात्पदर्शनंचरेत् ममशा
स्त्रकथावागेप्रयत्नेनविवर्जयेत् कर्मणामनसा
वाचापशुशास्त्रांगपूजनम् प्रकुर्वतिमहापापा
स्मात्प्राप्तकुलपांशुलः निर्जीवकाष्ठेलोष्ठेवाशर्क
रायांरतोऽपिवा सर्वत्रविनिताचारंनपशोर्मि
त्रविग्रहे चेतनाभावान्निधमोनास्तितादृशः प्रस
न्नातेनगोसयाकुलीनैःसिद्धिहेतवे अत्युत्कृतत्रै

व दीक्षायां कुलपूजायां शिष्यत्वे यदि वा गुरौ लक्षापरं
कुलतः उन्निमापि निम्ननिद्रिता अथ स्नादृष्टिमात्रेण त
स्मविद्यास्य धोमुखी निमीलनात्कृता विद्या बोधनात्मा
येद्भुवम् पार्श्वलोकनेनैव व्याधिदारिद्र्यपीडिता
वत्तर्दिगवलोकनेन उच्चाटनगता भवेत् पतादृशं कुल
देवयदिकुर्यात्कथंचन तदा कुलगुरुं प्रार्थ्य कारये
द्दीक्षां ततः उपदेष्टा यदा देवतदा प्रतीतकमका
पूजादी च तदा देवी तदा माता न संशयः सर्वथापि
तु प्रतीभ्यामूलयोगेन दृश्यते तत्कृते पापबुद्ध्या वै उ
भौ नस्कगामिनौ चैव केन प्रत्यक्षा सत्ते पशुग्रामे च भे
दुव नवक्तुं न कर्तुं न च वाच्यं कथंचन एवं कृते ग
ुरो शिष्ये मम शापो भविष्यति शिवागमे च शक्त्युच्छि
ष्टमविचार्य पिवेच्च केशरो यदि चोरं च न रंकं याति
कुलमार्गपतेद्भुवम् तस्माद्विचार्य यत्नेन शक्त्युच्छि
ष्टपिवेत्सुधीः आनन्दं कारयेद्दीरस्तत्त्वं निभ्रान्ति तः
पिवेत् शक्तिः शिवः शिवः शक्तिः शक्तिर्व्रह्म जनार्दनः
शक्तिरिन्द्रावीधः शक्तिः शक्तिश्चन्द्रो ग्रहो ध्रुवम् शक्ति
रूपं जगत्संख्यो न जानाति नारकी वीरं तत्रैः पि स्ना
नादिमानसं शौचं मानसः प्रवरो जपः पूजनं मानसं
दिव्यमानसं तर्पणं दिकम् सर्वपवशुभः कालो नाश

श्या
२
८।

४१

भोविद्यतेकचित् नविशेषोदिवारात्रौनसन्ध्याया-
महानिशि सर्वदापूजयेदंवीसस्नातः कृतभोजन-
महानिश्युचोदेशोवलिमंत्रेणादाययेत् पतेनदिव-
सेऽपिपंचतत्तेनसंपूजनकार्यमिति सूचितंयत् रा-
त्रावेवमहापूजाकर्तव्यावीरवन्दिते इतिस्वतंत्रवचने
नदिनेसर्वथाकार्याशासनात्मंत्रसब्रते हविष्या
शीदिवालक्षंपुरश्चारीतयोजयेत् तत्रमात्रंदिवापूजा
पशुबहुधवन्दिते इतिस्वतंत्रवचनम् तत्रपुरश्चरण
विषयेवाह्यमिति तत्ररात्रावेवइतिशृङ्खरसात्
सामामाधिकारपरइतिश्रुमः कालीतंत्रादिसरसाच
तत्रजपेनकालनियमंइतिपुरैवल्लिखितम् एवं-
छिन्नमस्तांतंत्रेऽपि सिद्धमंत्रेणादोषःस्यान्नापौचेनि
यमेऽपिच नकल्पनादिवारात्रौनचसन्ध्यावसानकं
सदैवपूजयेत्सत्रीमैथुनेतद्विशेषतः किन्तुनपश्ये
सतिताननग्रासुन्मत्ताप्रकटस्तनीम् दिवसेनरमे-
न्तारीतद्योनिनैववीक्षयेत् कुलार्णवेऽप्येवम् तत्र
करणत्वात् पुरश्चरणपरंवा इति अथरुद्रयामले
पशोःसंभाषणादेविमंत्रसिद्धिर्नजायते पशुस्तद्धि-
विधोदेविदीक्षितोऽपिभवेत्पशुः दीक्षितश्चकुलावा-
रनिन्दकोटिविधःपशुः गोलकेनसहालापास्पर्शा

संभावसंस्कृतात् नसिधतिमदेशानिसंमंसंवा
दाम्परम् विकल्पितानसिधतिजग्यासिधतिलो
कराः तस्मादेतस्मरित्यसिद्धिः स्यात्केवलजपात्
वीरदत्ताच्युतापानांवीरजायानिषेवनम् महापातक
मित्याहुः कौलिकानां क्लेश्वरि अर्थाद्वाकामतोवा
पिलोत्पादपिचयो नरः लिंगयो निरतो मंत्रीरौवं
नरकं व्रजेत् इति मरुमहोपाध्यायपरमहंसपरित्रा
नकसर्गानन्दगिरिविरचितेष्णामारहस्ये पुरुषा
र्थसाधनाचारविवरणं नामाष्टमः परिच्छेदः ८
अथ कृष्णगोलोद्भवादिग्रहणः विधिः तउक्तं तंत्रात्
रे आनीय प्रमदां मत्तां दीक्षितां यौवनाविताम् स
कांतां परकान्तां वाचुणालजाविवर्जिताम् पराङ्मु
खीयविष्टसुनिशामामर्दरात्रके देतयुक्तं सतां च
लेदत्तामासानविधाय च मौलौकं तलकर्षणं नय
नयोराचुवं नगा एयोर्दनेनाथरपीउनेत्यदिहतिम्
ष्णावनाभोभगे कक्षाकंदकपोलमण्डलकृवश्रो
णीषु देयानखाः सीमंते लिखनं नो वैरुरसि जं गृही
तगा छंततः ऊर्ध्वीताविरतं मनोभवगृहे मातंगली
लामिति जं चो गृह्यदोरुगुल्फहननं चामोयतः का
मिनोः आर्द्रं द्वां प्रमुकी दावयसाहा इति वित्प

प्रण

१

८२

४२

सेतु पेंद्रीचपलेचलचिन्तातरेतोमुचदयंपठेत्
स्त्रुंकीस्त्रींकीदेवेषिद्राविणीवीजमुत्तमम् तस्या
यो नोत्सोदयंमैशुनंकारयेन्निघे शुद्धमंत्रोषधेनै
वयोनिप्रमथनंचरेत् मात्स्यमानेपुनस्तस्याजायतेत
त्तमुत्तमम् गृहीयात्तत्प्रयत्नेनद्रव्यंक्रुणोद्रव्यंशुभं
निःशंकमादितंद्रव्यंगृहीत्वातेनपूजयेत् सात्रिथ्यं
जायतेदेविसर्वकाममुपालभेत् क्रुणोद्रवामंतद्र
व्यंकथितंउर्लभंमया पंचमीयामलेपि चव्यंचोष्यं
निवेद्याथवस्त्रालंकरणादिकम् पूजयेदत्तैःशुकै
स्तस्यामदनमन्दिरम् भावयेत्कामतत्त्वेनतासतत्त्वं
नचोत्सजेत् शुद्धमंत्रोषधेनैवमथयेत्तदनालयम्
मथ्यमानेपुनस्तस्याजायतेतत्तमुत्तमम् गृहीयात्त
त्प्रयत्नेनद्रव्यंक्रुणोद्रव्यंशुभम् अथशुद्धमंत्रोषधंय
था तउक्रुलोद्रीशो मायागच्छपदंशुकसंभनका
रिणिद्वयम् अनेनार्कपरांगेचजातीमूलसमानयेत्
पतद्दत्वासाधकेन्द्रःशुकसंभनमाचरेदिति गोलो
द्रवंतथादेवगृह्यतेचविधानवित् कुलजादीदितान्म
तापतिहीनांविचक्षणां शक्तियोंपांस्वरूपांचअन
पतांसमानयेत् सुन्दरीशोभनादिव्यापीनोन्नतपयो
धराम् द्विरष्टवर्षदेशीयांसदाकामाभिलाषिणीम्

पूर्वोक्तमयोगेन कृत्वा मासादिकं ततः तत्र प्रष्टुं
यत्नेन पूजार्थं साधकोत्तमः इदं गोलोद्वंशं देवा
तासृष्टिकारकम् अनेन पूजयेद्यो हि सर्वकाममुपा
लभेत् सयं भूकथयिष्यामि पूजार्थं साधकोत्तमः
एवं वन्मासवर्षान्तकारयेदेविसुन्दरि तस्यास्तमा
दनागारे पूजयेत्परमेश्वरिम् सयमस्तोभितो भूत्वा
साधकः पंचमीयजेत् सेव्यास्तमतीशक्तिः सा
दादेविसुश्रेष्ठरि तस्याः पुष्पसंयतद्रव्यं प्रय
त्नतः बस्त्रालंकारपुष्पाणां शक्तिं च पूजयेत्सदा यथा
काले तथा पुष्पसंयतद्रव्येत्सकृतं गृहीत्वा तस्य
यत्नेन सयं भूकृतसमं चरेत् सयं भूपुष्पयोगेन सा
त्तेन समर्चयेत् विद्यां समावर्ती ज्ञानादिप्रमाक
र्षणादिकम् देवताश्च महानागारात्तसादानवाश्च
ये राजानश्च स्त्रियः सर्वातिपंवश्या भवेति हि मुनि
मालायाम् सयं भूकृतसमं देवि त्रिविधं भुवि जायते
आषाढादनुष्ठाया उत्तमा सर्वसिद्धिदा वलात्का
रेण उष्ण्या मध्यमा भोगवर्द्धिनी रजोयोगवशाद्
म्यावायमाफलदायिनी तत्र चूडामणोच एणव
त्सकुलद्रव्यमाहात्म्यं परमं शुभम् यत्प्राप्य कुलदे
वेन लभ्यते वांछितं मरुत अमावस्या तिथौ देविसंयं

११
२
८३

भूमध्यवर्तिनी अमृतं वर्षते सा त्रिदिनं पृथिवी तले
तस्यां तिथौ कुले देवि यदि विद्यां समुच्चरेत् पूर्वसेवा
भवत्प्रसन्नचारणमेव हि तस्मात्सर्वप्रयत्नेन कुले
वीक्ष्य जपं कुरु दृष्ट्वा च अमृतं देवगलितं परिगृह्य च
साधयेत्साधनं सर्वकुलाचारसिद्धये शिवदीना
यदा शक्तिः सर्गाद्ये कर्षते यतः तदेव परमं द्रव्यं स्वयं
भूक्तं समाख्यकम् स्वयं भूक्तं समं द्रव्यं त्रैलोक्ये चा
पि उल्लभम् क्वचिन्न्यत्रैराजेन लभ्यते वा न राधि
पैः यदि तल्लभ्यते देवलाक्षारससमन्वितम् क
स्तूरीकुंजमाक्तं च वंटीकृत्वा सुगोपयेत् मंत्रराजं
समालिख्य पूजयेद्यदि साधकः एतेनाक्षतयोगेन
मधुमती सिद्धमानयेत् सुप्तादिदोषयुक्ता ये मंत्रा वि
द्याश्च कीर्तिताः प्रबुद्धास्तत्र योगेन यावत्सा पुनरा
गता ततः प्रयोगविद्यानां मंत्रादीनां च कारयेत्
यवं प्रबुद्धा भवति नैव तादृक् कदाचन एतत्र याणां
मध्ये तस्य भूक्तं समं द्रव्यं श्रीकृष्णे कस्तूरीकुं
जं मरुतचन्दनागुरुकादिकम् नानासुवायिकं द
त्वापकीकृतं तत्साधकः एतेनाक्षतयोगेन पूजये
त्परमेश्वरीम् स्वयं भूक्तं समैः पूजां प्रसदयः समाच
रेत् तस्य मधुमती सिद्धिरथीना देवि जायते अथ ह

तीयजनविधिः याममात्रगतेरात्रौ कुलगेहगतः पु
 मान् तां ब्रूलपुरितमुबोधयामोदसुगन्धिभिः रक्त
 चन्दनलिंसागोरक्तमाल्यानुलेपितः रक्तवस्त्रपरीधा
 नोलात्तारुणगृहस्थितः रक्तमाल्येनसंवीतो रक्त
 पुष्पविभूषितः पञ्चीकरणसंकेतैः पूजयेत्कुलनाथि
 काम् कुलनाथिकायथा तउक्ततत्रैव नटीकाया
 लिनीवेशणापुक्कसीनापितांगना रजकीं रजकीं चै
 वसैरिन्ध्रीवसुभाषिणी चटिकाचटिकाचैव तथा
 गोपालकमका विशेषेवैदग्ध्ययुताः सर्वापववा
 रंगनाः गुरुभक्तादेवभक्ताष्टणालज्जाविवर्जिताः
 संगोपनरताः प्रायस्तरुण्यः सर्वसिद्धिदाः एवं यथो
 दितां प्रसूक्तलिकोपरिसंस्थाप्य पूजाभारभेत् तउ
 क्ततत्रैव श्रद्धेताचारसंपन्नां चणालज्जाविवर्जिताम्
 सदनुष्ठाननिरतां सात्त्विकीभक्तिसंयुताम् देवता
 भावसंयुक्तां गुरुभक्तां दृढव्रताम् ईर्ष्यालसेनरहि
 तां समयाभक्तवत्सलाम् वातर्ष्योदार्यदक्षिण
 करुणादिकलान्विताम् रूपयोवनसंपन्नां शीलसो
 भावपशालिनीम् सदापरिगृहीतां वायहासंकेतमा
 गताम् अथवातत्त्वणायातां मदनानलतापिताम्
 विलिंसारक्तगन्धेन रक्तावरविभूषिताम् सुगन्धिव

पृष्ठा

२

८४

८४

दृक्कर्मसर्वभरणभूषिताम् सधूपधुपितान्तर्नीं
दृतीकर्मणियोजयेत् एवंभूतायजेतांचप्रसूनत्
लिकोपरि अंगंगीविकृतांगीवासविकल्पकमान
साम् वर्षीयसीपापरतां कुरामत्पन्नलोलुपाम् अ
भक्तामनसादीनां वर्जयेत्साधकोत्तमः समानीय
कुलं सोऽपि गुरुभक्तमनंतरम् स्नाते अदृक्कुलादि
बुलेपनशोभितम् खलंकृतं गतं श्रान्तिं सागतं च
सने तथा निवेश्य तलिकामथे प्रसूनेन सुगन्धिना
चन्दनागुरुकर्पूरकस्तूरीकुंकुमादिभिः समाकीर्ण
सपर्य्यं के पूजयेत्कलनायिकां अंगमासकरमासौ
प्राणायामस्ततः परम् विधाय सात्त्विकामांसकुलो
गोऽपि प्रविश्य सेत ततः पूर्वोक्तविधिना चटाक्षीस्था
पनादिकम् विधाय तद्वरांगेषु पूजयेत्परमेश्वरीम्
ततः कुंतैव पूजयेदपि पलंकमथे मण्डकमग्रतः
कालाग्निरुद्रमाधारशक्तिं कूर्ममनंतकम् वरहं
थिंबीकंदमृणालं केशरापि पद्मचकारिकां चै
व मण्डलं च समर्चयेत् धर्मैवेरापे मेषर्यं ज्ञानमा
ज्ञानमेव च अने सर्य्यं मवेरापमधर्ममपि पूजयेत्
आत्मतत्त्वं ज्ञानतत्त्वं परतत्त्वं च पूजयेत् गन्धपुष्पाद
तादीनि दत्त्वा तत्रैव धूपयेत् तस्मापरि कुलं स्थाप्य

जातुष्ठानमेवच पूजयेत्ततस्तस्यांपंचकामान्समा
दितः स्त्रीचैवकामवीजंक्लीकन्दर्पोक्तंमन्मथः
सुमकरकेतनश्चैवस्त्रीचैवहिमनोभवः ओंकारादि
नमोऽन्तचक्रसमैर्गन्धसंयुतैः अर्चयित्वाचतर्दि।
तत्पूजयेत्कलनायकः बटुकंभैरवंचैवउर्गाचदो
त्रपालकम् तंत्रांतरेव वाग्भवंकामवीजंवस्त्रीवी
जंकामराजकम् हसन्नेमात्मकंदत्वाश्चाधारशक्ति
मुच्चरेत् श्रीपाडकांततोदत्वा पूजयामिवदेततः
अनेनमनुतातस्याललाटेसुमनोहरम् त्रिकोणंत
त्रसंलित्वासिन्धुराद्यैर्ध्वजानने उत्तरतंत्रेव तस्या।
मूर्द्ध्नित्रिकोणंचयंत्रमालित्वासायकः महाप्र।
तासंतमध्येअथोवालांचपूजयेत् मौलौगाणोशं।
केशाग्रेकुलाध्वंक्षलाटके उर्गाभूवोस्तथास्तद
मीरसनायासरसंती स्नानहृदयेवसंतंमदनंच
पूजयेत् सुविस्रथाकरंष्ट्रेस्त्रीजीजानेतरोदिते द
क्षिणांशंसमाश्रित्यआशिरश्चरणवधि पूजाः का
मकलास्तस्याःसायकांगेषुसायकः अष्टाप्रीतिरिति
शैवभूतिःकांतिर्मानोरमा विमलामोदिनीचोरा।
मदनोत्पादिनीसदा मोहिनीदीपनीचैवशोथिनीशं
करीतथा रंजनीचैवमदनाकलाःसरविभूषिता त

५५
२
८५

तस्यन्दकलाः पूजाः आशिरश्चरणावधि दृष्टावशाः
वसमनारतिः प्रीतिर्भूतिस्तथा सिद्धिः सौम्यामरीचि
स्तथाचैवांशुमालिनी मदिराशशिनीच्छायाता
थासंस्पर्शमात्रला तद्विषयप्रमत्ताचैव पूजाश्चन्द्र
कलाश्माः स्वैरेव प्रपूज्यादिसर्वकार्यार्थसिद्धये
ललिताद्यामिदीपिकायांत भोगतदीयेविद्यंतेना
अस्त्रिस्तः प्रथानिकाः एकातनाडिकासौरीवन्दी
वात्मावनाडिका आग्नेयीवापरजेया पूजयेतांच
सायकः श्रुत्स्ववतिवन्दीदिपुष्पं स्ववतिभानवी
वीजं स्ववतिवाग्नेयीतास्तनामभिरर्चयेत् वाग्भवा
द्यैर्नमोयुक्तैः पूजयेत्सप्रसन्नधीः उत्तरंतत्रेऽपि
पूजयेन्मदनागारेरक्तगन्धेन वच्चिते भगमालाम
नुप्रोच्य त्रितारानंतरंतथा ऐं ह्रीं श्रीं कूं हूं क्लिन्नेता
तः परम् सर्वानीति भगानीति वशमानयमेततः
ह्रीं ह्रीं क्लीं क्लीं भगमालिमेनमः साहा पूजयि
त्वात्ततश्चक्रंगन्धैः पुष्पैस्तथा दत्तैः धूपैर्दीपैश्च नै
वेद्यैर्विविधैः कुलसायकः विधाय नन्दितांतां चत
उच्छिष्टं स्वयंदरेत् अर्चयेद्भूयः पुष्पाद्यैः सशिरस्तद
नंतरम् मूलमंत्रततः ओं ह्रीं नमः शिवाय ततः परं
यजेत्ततस्तुराद्योरेसंयोजाते श्वरामपि निवृत्तिश्च

प्रतिष्ठाचविद्याचतदनंतरम् शान्तिश्चशांसीतीता
वषट्गंतदनंतरम् समग्रमविद्यामुच्चार्यत्रिकोणं
वैवर्जयेत् अत्रापि इहाद्यावादनं नास्ति जीव
मासोऽपि नैव च अथेनां विधिना षोडशोपचारैः
ष्टदेवीप्रपूजयेत् ततस्तंतुतरेतं अवधूते शंरीक
ज्जांकामाख्यां समग्रामपि राजेशंरीकालिकां चत
थादिकारवासिनीम् महाचारेशंरीतारां पूजयेत्
असाधकः तदनुज्ञांतोलब्धादज्ञातां हलमुत्तमं
शिवं चतुर्भिः क्षिप्य गजतण्डुलमुद्रया गजतंश
मुद्रायथा अंगुष्ठानामिका मध्यायोमाकारेण योज
येत् गजतण्डुलं कृतिर्देवी शारदा भगवान्हरः अत्रा
प्यारंभे सागोचर्यार्थार्थमहरीसादि मंत्रद्वयं गृह्य
चनोत्तरदर्शनात्तथा शिवशक्तिसमायोगो यत्र
उपजायते तत्र तत्र त्वयं ग्राह्यो धर्माधर्मादिको मनु
रिति ततोऽष्टोत्तरसहस्रमष्टोत्तरशतं वा अत्र व्यो
जयेत् ततस्तंतुतरेतं प्रजयेत्तोभरदितश्चाष्टोत्तर
सहस्रकम् शतमष्टोत्तरं वापि अत्र व्यस्थिरमानसः
जयांते तज्जपेदेवै समर्प्य तदनंतरम् त्वया मनोभ
वसौ वैः पूजयेत्सुविशंवसात् गलच्चक्रादलंतस्मा
द्देवी त्वाक्काण्डगोलकम् अर्च्य स्थापनं यं ज्ञांकं चन्दना

२
 ८६
 ६
 दिव्यो जयेत् ज्ञानार्णवे विशेषो यथा शिवशक्तिस
 मायोगो योगपवनसंशयः चित्तकारो घञ् रूपस्त्ववा
 चनस्तवनं भवेत् आलिंगनं तत्कस्तूरीकर्पूरचुवनं
 भवेत् नावदन्तस्तताम्यत्र पुष्पाणि विविधानि च मे
 शुनंतर्पणं विहि विधीयात्तो विसर्जनं इति कुलार्ण
 वे च आलिंगनं चुवनं च स्ननयोर्मदनंततः दर्शनं स्प
 र्शनं योनेर्ब्रि काशं लिंगचर्चणम् प्रवेशः स्थापनं
 शक्तेर्नवपुष्पाणि वर्जयेत् रुद्रयामलेऽपि संयोगा
 जायते सौख्यं परमानन्दलक्षणम् कुलामृतं प्रयत्ने
 न गृहीयादुर्लभं नरः तेनामृतेन दिव्येन तर्पयेत्त्रिपु
 रां परम् साविध्यात्तत्क्षणायाति प्रीता सिद्धिं प्रयच्छ
 ति समस्तदेवतानां च तर्पणं च सदा मृतैः गुरुणां
 सायकानां च सर्वेषां तर्पणं भवेत् तेनामृतेन दिव्ये
 न सर्वैश्च भवंति च यत्कामं कुरुते मंजीतत्क्षणादे
 वसिध्यति समर्थार्णवे च कुलामृतं समादाय ततोः
 द्यौवादिपेदुयः इति श्रीशूर्पानन्दगिरिविरचिते शण
 मायहोमसु सोमोपादानं नाम नवमः परिच्छेदः १
 अथ सामाससाधनम् तदुक्तं कालीतंत्रे अष्टोत्तरे
 कालिकायाः सामासं साधनं प्रिये कृते नयेन विधि
 नापलायते महापदः शिवावल्लिख्यदातव्यः सर्वसि

हिमभीष्मभिः महोत्पातेमहायोगमहादोषमहाग्र
हे महापदिमहाघुहेमहाविग्रहसंकुले महाद्वारि
क्षमनेमहाउःसप्तदर्शने महाशांतौमहारणेम
हासम्पद्यनेतथा चोराभिचारशमनेचोरोपद्रव
नाशने कूटघुहादिशमनेकूटशत्रुनिवारणे रा
जादिभयशांतयं राजकोयोपशांतये नरदातिव
लियस्तशिवायाः शिवत्सये सपापिष्टोनाथिका
रीकुलदेव्याः प्रपूजने कुलीननावमसेतकुलजा
परिपूजयेत् कुलजेषुप्रसन्नेषुकालिकासन्निधि
र्भवेत् अशोधमवतांलोकेजानातिकुलदर्शनम्
तेषामध्येचयःकोपिकुलदेवीसमर्चयेत् कुलाचा
रविहीनोयः पूजयेत्कालिकानरः ससर्गमोक्षभा
गीचनस्यासत्पन्नसंशयः श्रायुरारोग्यमैश्वर्यव
लेषुष्टिर्मदघ्नाः कविताभक्तिमुक्तीवकोलिका
पदपूजनात् कुलचूडामणौ कुलवारेकुलाष्टम्या
वत्तद्दर्शनाविशेषतः योगिनीपूजनंतत्रप्रथानंकु
लपूजनम् यथाविस्रतिथौविस्रः पूजितोवाञ्छित
प्रदः यथाकुलतिथौडर्गापूजितावरदायिनी अथ
कुलवारादयोयथा तदुक्तंयामले रविशस्त्रेगुरुःसौ
रिश्चत्वारश्चकुलामताः भौमशुक्लौकुलायोतबुधः

पण
२
८७

वारः कुलाकुलः द्वितीयादशमीषष्ठीकुलाकुलमुदाहृतम्
विषमाश्राकुलाः सर्वाः शेषातिथयः कुलाः
वारुणाईभिनिमूलकुलाकुलमुदाहृतम् कुला
तिसमीपिष्ठानिशेषभासकुलानिव तिथिवारेवन
तेत्रैशकुलस्याधिनेजनः कुलाधिजाधिकोनिमं
साम्पेवैवकुलाकुलम् पंचकुलवारादिकं ज्ञात्वा सा
धकः कर्मकुर्यात् अथ शिवावलिप्रकारः तउक्तं
कुलचूडामणौ विल्वमूले प्रान्तरे वा शमशाने वापि
साधकः मासप्रधानेनैवेद्यसंस्थाकाले निवेदयेत्
कालिकालीतवक्तवे तत्रोमाशिवरूपिणी पञ्चरूपा
समायातिपरिवारगणैः सह भुक्तारौ तिर्यदेशां
मुखमुत्तोल्य सस्रम् तदैव मंगलं तस्य नामया कु
लरूपांश्च अवश्यमन्त्रदानेन नियंतोषयेत् शिवा
निस्रष्टेतथा संस्थावदनं पितृतर्पणम् तथैव कु
लदेवीनां निस्रताकुलपूजने पञ्चरूपां शिवां देवीं
यो नार्चयति निर्जने एकया भुज्यते यत्र शिवया देव
भैरव शिवाभावेन तस्याश्च सर्वं नश्यति निश्चितम्
जपपूजाविधानानि यत्किंचित्सकृतानिव गृहीत्वा
शायमादाय शिवारोदिति निर्जने एकया भुज्यते य
त्र शिवया देवभैरव वा चूनाद्विगुणं कर्मसंयुक्तं सा

यथेष्टतः तेन सर्वप्रयत्नेन कर्तव्यं पूजनं मद्गत ए
जादिभयमापन्ने देशांतरभयादिके शुभाशुभाति
कार्याणि विचिंतयन्ति मादरेत शृङ्गदेवि मया भागे
शिवे कालाग्रि रूपिणि शुभाशुभफलं यत्कं वृद्धि
रूवलितव एवमुच्चार्य दातव्यो वलिः कुलजनप्रियः
यदि न शृणुते वत्स तदनेव शुभं भवेत् शुभं यदि भवे
तस्य भुञ्जते तदशेषतः एवं ज्ञात्वा महादेव शान्ति
संस्पृश्य न चरेत् कुलाचारं दद्यात्सं कथितं तव
सुव्रतम् न कस्मैचित्प्रवक्तव्यं दीच्छुभमात्मनः नि
र्जने चैव कर्तव्यं न चैवं जनसन्निधौ न पितः सन्नि
धाने वा न मायुः सुतसन्निधौ किं वा पतिपतंगी
दिदर्शने नैव कारयेत् पाताले मासले वा पिण्डद्वारे
वास्यं त्रिते कुलपुंषु कुलद्रव्यं कुलपूजां कुले जा
यम् गुरुं कुलपतिं वापि कुलमालां कुलाकुलम् कु
लवक्त्रं कुलध्यानं सर्वथानप्रकाशयेत् प्रकाशान्ते
सिद्धिदानिः स्यात्प्रकाशादुत्थनादिकम् प्रकाशान्ते
व्रताशः स्यात्प्रकाशादेव हि मनम् प्रकाशान्तरसुला
भः स्यात्प्रकाशं कदाचन पूजाकाले च देवेशि यः
दिकोऽप्यत्र गच्छति दर्शयेद्देसं वीमुद्रां विस्मयां सं
तथांतरम् प्रकाशाद्यदि गतिः स्यात्प्रकाशेन ह्येषां

पृष्ठा
२
८८

४४

गोपनाद्यदिव्यक्तः स्नातनगुप्तिः साभिधीयते कदाचि
दंगहानिस्तनवयक्तिः कदाचन अथसमयाचारः त
उक्तंतेवैव एणपुत्ररहस्यमेसमयाचारसंभवम्
येनहीनानसिध्पंतिजन्मकोटिसहस्रशः मानवः कु
लशास्त्राणां कुलचर्यानुसारिणाम् उदारचित्तः सर्व
त्रैवैसवाचारतपरः परनिन्दासहिस्त्रः स्नाउपकारर
तः सदा पर्वतेविपिनेचैवनिर्जनेष्टन्यमाउपे चत्त
स्यथेकलामध्येपरिदेवात्गतिर्भवेत् क्षाण्धात्वा
मनुजसानत्वागच्छेद्यथास्त्वम् ग्रीध्रवीक्ष्यमहा
कालीनमस्त्रुर्घ्यादलक्षितम् तेमं करीतथावीक्ष्य
जबुकीयमहतिकाम् ऊरुरंशेनभूकाकौकृत्समा
ज्जारमेवच पूर्णोदरिमहावण्डमुक्तकेशीवलिप्रिये
कुलाचारप्रसन्नास्येनमस्तेशंकरप्रिये प्रमशानेच
शंवट्टष्टाप्रदक्षिणामनुव्रजन प्रणम्यानेनमंत्रेणमं
त्रीस्त्वमवागुयात् चोरदंष्ट्रेकठोरदिकिविशब्द
प्रनादिनि बुष्टचोरवास्फालेनमस्तेचित्तिवासिनि
रक्तवस्त्रारक्तपुष्पाविलोक्यविप्ररात्मिकाम् प्रणामे
देणवद्भूमाविमंमंत्रमुदीरयन् वन्धूकपुष्पसंकाशे
विप्रेभयनाशिनि भाग्योदयसमुत्पन्नेनमस्तेवर
वर्णिनि कृत्स्नवस्त्रं तथापुष्पैराजानेराजपुत्रकम्

हस्मश्वरथशस्त्राणिफलकानवीरयोरुषान् महिषं
कुलदेवचट्टमहिषमहिनीम् नयउर्गासरेन्मन्त्री
शातविज्ञेर्नलिप्यते जयदेविजगदाविविपरायेविदे
वते भक्तेभ्योवरदेदेविमहिसिन्नमोः स्तुते मयभा
ण्डसमालोक्यमत्स्यमांसवरस्त्रियम् दृष्ट्वाचभेरवीदे
वीप्रणम्यविमृषेन्ननुम् चोरविघ्नविनाशायकुलाचा
रसमृद्धये नमामिवरदेदेविमुण्डमालाविभूषिते र
क्तधारसमाकीर्णवदनेत्वा नमाम्यदम् एतेषां दर्श
नेदेवियदिनेवप्रकृष्टे शक्तिमंत्रपुस्कृतसप्तसि
द्धिर्नजायते एतेषांमारणोच्चोटोहिंसनंवाग्भवादि
भिः कुरुतेयदिपापात्मा मद्भक्तः सकथंभवेत् प्रथा
नांशसमुद्रतापतेकुलजनप्रियाः आकिम्यस्तथा
सर्वामंदशाः एणोभेरव लब्धसिद्धिसमायोगात्तडा
किनीहिंसनंयदि अथवादानवानांचमद्भक्तानांवि
शेषतः वटुकानांभैस्वानांतस्यसिद्धिर्नजायते ३
निष्पीष्टानन्दगिरिविरचितेशपामारहस्येदशा
मःपरिच्छेदः १० अथमंत्रसिद्धिप्रकारोलिख्यते न
जक्तंवीरतंत्रे अथातः संप्रवक्ष्यामिगुरुसिद्धिपरंपरां
रहस्यमंत्रसिद्धेरुत्तुपरस्वर्यादिभिर्विना गोपितंको
टिशस्त्रेषु इदानीं प्रकटीकृतम् एवंज्ञात्वाविशेषतो

पृष्ठा
२
८५

गोपयेत्सीतयेमम पतत्प्रकाशनात्लोकेमहाहनिः
पदेपदे शिवशिविसितभांनुपंचमाससरांजित
यमिदमपूर्ववीजमुग्रप्रभायाः क्षणमपि स्वमणीनां
मण्डलान्तर्द्धिभावत्तपयति डरदृष्टं वादिराट्जायेते
सः सजयतिरिपुवर्गान्वादिराज्ञो विवादे लसति व
रमणीनां चित्तचौरश्चिरायुः कलयतिकविराजैरप्र
दृष्टं सुकायं मधुमतिरपि देया किंपुनः सिद्धसंयाः
कुलपुवतिसुयो नौ मंत्रवर्णान् विलिख्य निखिलनि
गमवर्णान् सप्तदोषादिदृष्टान् विदितगुरुकुलांतर्वा
स्यवर्त्मा विधिज्ञो मनुषु टितसुधीमान् साधयेद्वात
चेताः कुलपथमनुसन्ध्यायामितासां सुभूमौ तव
जननिजनो यंतर्पयेत्तीर्थतोयैः रुधिरभवसुपुष्पै
र्गन्धमात्मानुलेपैश्चित्तपुवतिवेशस्त्वद्विधाध्याय
तेसः परिचरतिसमस्तैर्मसपूर्वैः प्रसिद्धैस्तवपरि
करजालैर्यो निचक्रे प्रहृज्य सुविमलकुलजातं श्री
शृणावर्जितं यः स्वयमपि रचितंगः सो भवेद्योगि
नीनाम् ४ पशुरिपुकुलचक्रं संस्पृशन्मध्यशाखां
कुलपतिकुलनाथं हृदयं योजयित्वा मनुषु टित
विमृगं योजयेत्तद्विद्यां जननितव कलानां कोविदां
कामरूपः कुमतिरहितचित्तः संलिवेतां विधामे वि

गतभयविवादधानजालःसंधाशुः तवचरणतन्त्रा
तर्धुलिजालैर्विशालैःपिरकलितवपुस्तद्धर्मभिर्देव
हृदयैः ६ परिवरतिसविज्ञामोक्षचर्याधिपञ्चमदन
मदवधुनावीजमुहसशक्तिम् तदनुकठिनवीजं
ज्ञानचक्रंतदंतर्धदिजपतिमंदतर्भावमासाद्यसयः
सुरनगरगतिज्ञैःसिद्धवृन्दैःप्रहृष्टशिवभृगुमददृष्टी
शक्तिपुक्तसंसिद्धम् हरिहरचतुरास्यस्रस्रभूतिप्र
सृतपरमवदरसतःक्षोभकृत्कामिनीनाम् इतिप
तिरपिवाचाश्रीयतिःसार्धभोमःभृगुमदकठिना
यःकामवीजंतदग्रे भुवनभयविनाशःक्षोभिणी
योजयित्वाजपतियदिसकृद्वाचिन्ततेवीरसिंहः ऊ
लघुवतिकुलांतःक्षोभकृत्कामभावः ५ मदनमद
लतायःशक्तिवीजनियोमस्सरहरहरिरूपीकामा
रूपःऊर्वरः रिपुकुलहरिणाक्षीलोचनांभोजविपुः
विपुलजलनिषेकात्तत्वाणितान्तःस्थतापः ५ शिव
भृगुमदमूलंलोभमूलंसमूलंभजतियदिगुराणां
वर्त्ममूलंविमृषम् निधिरपिनिशिनार्थोगीष्यतीः
तुद्रवेताःयदिभवतितदेतन्मुख्यमुख्यपतितम् ॥
वरुणराणविवर्जज्ञानमेकंविबर्जंतउपरिमृगविर्ज
हन्तुमेतद्भवान्माः निविलमनुवरेणांमोक्षदोनैकद

शुभा
२
९

१०
हंसदसदसयधर्माक्षेपहन्त्रराजम् १२ अनल
शिरसिचर्मवादिराजसतंत्रभवसमनययुक्तंवी
जमेतद्रवात्माः दितयमपिविमानवक्तृमीशोम-
देशः किमिदं कमलजन्मा जन्मधारासहस्रेः १३
हभजतियपनंमंत्रराजं सभागेः भवतिजननिषु
समादयप्रोत्थजन्मा तजसिपरपुमांसमादृशंका
पिकालेनावलनपुनरर्द्यंतस्यकाचित्कदाचित्
१४ विदितगुरुमुवाहावालकाढापशोर्वाहिलिवि
तमपिसुबुद्धाप्राप्यकस्मादकस्मात्स्मरिपुपुण्या
रेमोक्षचर्माश्चपारेपरमपदविलीनः सर्वसौभाग्य
भोगेः १५ अनलपुरविभागैकालिकावक्त्रवीजंत
दपियदिविदध्यादित्तंतमांतवर्णम् नयनपुतल
कारंमस्तकेनामयुक्ततदनुविकटदेष्टासोक्तं
वीजयुक्तम् जयति यदि समस्तगुणगुणातिगुणं
विजगति किमिहास्ते क्लेशलभ्यं कथंचित् १६ क्रम
पठितमपूर्वं सर्वमेवावुवध्यमनुमपिपरवाच्यंत
स्पमध्यस्थरूपम् भजतियदिचिदानन्दात्मधृक्केव
लोऽसौविपिनधुविमनुष्यः कौतुकीकामदेवः १७
इतितेकथितंसर्वरहस्यपरमाद्भुतम् यथानुक्रम
तोलोके किंनसाधयतियोगिराट् इति श्रीपूर्णानन्द

परमं सविचित्तेषां मारुहस्ये मंत्रसाधनोपायप
कादशः परिच्छेदः ॥ अथ कामप्रयोगोलिखिते न
उक्तं कालीतंत्रे अथ कामविधिं वक्ष्ये न सर्वत्र सर्व
गः साधकः साधयेत्सिद्धिं देवानामपि दुर्लभं कुला
गारं पुष्पितायाः दृष्ट्वा योजयेत्तै नरः अथुतैकप्रमाणे
न साधकः स्थिरमानसः केवलं गुप्तभावेन सततवि
द्यानिधिर्भवेत् अथुतैकप्रमाणेति दिनत्रयं व्याप्ता
युतं जपेदित्यर्थः इदं सप्तशतं वेव कर्तव्यं न तद्वि
मेविविधविधिनिर्यायुतेरिति संस्कृताः प्राकृताः
सर्वा लौकिका वैदिका सद्या वशाभायं तिते सर्वे
साधकस्य न चामथा कुलसर्वस्यः पि सततमया
भगं पश्यन् योजयेत्तुतं नरः अनुकुलापितहाणी
गद्यपद्यमयी भवेत् छन्दोबद्धा परावाणीतस्य वा
क्रात्प्रजायते अथ कालीतंत्रे अथ वा मुक्तकेश
सहविष्णुं भक्तये नरः प्रजप्य चायुतं प्राप्नुयत दे
वफलं लभेत् नग्रापरं तां यश्यन् अयुतं यस्त
साधकः प्रजपेत्स भवेत्सद्यो विद्याया वलभः सयं
तस्य दर्शनमात्रेण वाटिनः कुंठतां गताः गद्यपद्यम
यीर्वाणी सभायां तस्य जायते तन्नाम्ना सुधियः सर्व
प्रणमंति मुदा विताः तस्य वाक्यं परिचयात् न जहा भवं

पृष्ठा
२
२१

तिवागिमिनः सारसर्वस्वेऽपि नग्रां पारसिंयवीक्ष्य योज
येदयुतं नरः स भवेत्सर्वविद्यानां पारगाः सर्वदेवदि
कवित्वं जायते तस्य वाचा जीवसमो भवेत् अथ वा मुक्त
केशश्चरविष्णुं भक्तये नरः प्रजयेदयुतं तावदेवं प्रति
निधिर्भवेत् धनकामस्तयो विद्वान्महदेष्टव्यकामु
कः वृहस्पतिसमो यस्तु कवित्वं कामये नरः अष्टोत्तर
शतं जप्त्वा कुलमांमं अमंत्रित् मेयुनयः प्रयासेषः
स तसर्वफलं लभेत् लतारतेषु जमयं मरुपातक
मुक्तये लता यदि न संसर्गः तदोरेतः प्रयत्नतः स मुत्
सार्य जपेन्मंत्रिधर्मकामार्थसिद्धये महाचीनदु
मलता वेष्टितः साधको तमः रात्रौ यदि जपेन्मंत्रं सैव क
ल्पलता भवेत् महाचीनदुमलता वेष्टेतेन च यफलं
तस्यापि शोऽंशोऽंशेन कलानां हति तेशवाः शवासना
धिकफलं लता गोरप्रवेशनम् । अथ विशेषो यथा
त उक्तं कुलचूडामणौ रजोऽवस्थां समा लोका तन्म
लेषिष्टदेवताम् पूजयित्वा महारात्रौ त्रिदिनं पूजयेत्
मनुम् लक्ष्मीं च फलं देव लभते नात्र संशयः वेताल
पाउका सिद्धिं खड्गसिद्धिं च भैरव अंजनं तिलकं गुतिं
साधयेत्साधको तमः प्रजयेदिति प्रतिदिनमष्टोत्तर
रसरसमित्यर्थः यत्र जाये च होमे च संख्या नोक्ता म।

नीषिभिः तत्रेयंगणनाप्रोक्तागजाष्टकसदृशकम्
ष्टवीमृतमंतीवीक्ष्यसदृशं यदि नित्यशः तदावादीस
सिद्धांतः रतः दितितलं विशेषतः पर्वतेरुसमारोप्यनि
र्भयः शुद्धमातसः कवितां लभते सोऽपि शुभ्रतत्वं वग
च्छति पंचमदृष्टा तथा विन्दुं वंजनं शिखिनं तथा चामरं
रवि विंबवतिलपुष्पं सरोवरम् विमलं वीक्ष्य जप्त्वा च
पातशः शुद्धभावतः सप्रसादं सुवचनं सुलोचनं सुरा
स्यकं सुवेशं सुभंगं गन्धं सुजनं सुखमेव च लभते।
च यथा सख्यं शृणु पाठं तिसादरम् सदा चीनक्रमेण
वेदेवी ध्यात्वा प्रष्टुमर्हति तदुमोद्भवपुष्पेण पूजयेत् इति
भावतः समवेत्तु लोदेव अकलकमगतः शुचिः ब्रह्म
तरोर्मिरापमेदेवी ध्यात्वा यथाविधि तत्सुधारसधारं
णतर्पयेन्मातृकानने तिथिक्रमेण सख्याभिर्लताभि
र्घृष्टितो यदि तदा ममेन सिद्धिः स्यात् सदृशजपमानतः
अष्टम्यां च चतुर्दश्यां हि गुणं यदि दृश्यते तदेव मरुती
सिद्धेर्देवानामपि डलभा जपकल्पमहोदेवि शृणुष्व
कमलानने सयंकर्तुमशक्तं संप्रदायविदोऽथवा
देशिकेन पुरश्चर्या कारयेन्मंत्रसिद्धये तथा च योगि
नी हृदये तस्माज्जपं सयंकुर्याद्गुरुं वा कारयेद्बुधः शु
रो रभावे विप्रं च सर्वप्राणिहिते रतम् गृहीत्वा भाष्यतो

श्या
२
१२

मंत्रमिमंसरुवक्रतः पुरश्चर्याप्रवर्णदिकृत्तवि
जितात्मनः उत्तरतंत्रेऽपि सर्वसेनापिकर्तव्यपुरश्चर
णमुत्तमम् अमथानाधिकारः स्यात्तस्यप्रजादिषुप्रिये
कारयित्वापुरश्चर्यामंत्रिणांशास्त्रवेदिनम् वस्त्रालं
कारवसुभिः प्रीणयेद्देवताधिया ततोऽस्यमंत्रसिद्धिः
स्याद्देवतावप्रसीदति अथकुलसारे एवंविधविधाने
नपुरश्चारीभवेत्तरः लक्ष्म्याजपेदेविहोमंऊर्ध्वा
दृशाशतः विल्वपत्रेणवादेवितथानीलावुजेनच श
कंराचुतयुक्तेनमधुयुक्तेनवापुनः एवंकृत्वाततो
देवितर्पणं चतथापुनः तर्पयेत्तत्पुष्टुङ्गेथेष्टतथाच
विमलैर्जैलेः कुंभात्प्रमुद्रयादेविश्रमिषेकं समुद्र
नि ब्राह्मणाभोजयेद्देवैः पदार्थैः षड्रसेरपि विप्रा
राधनमात्रेण वंगंगासांगभवेद्यतः गोभूदिरापव
सुभिस्तर्पयेद्देशिकः सुधीः देशिकायततोदेविद
क्षिणांविभवावधि दातव्यापरमप्रीणाकार्यसिद्धि
मभीसुभिः देशिकेपरितृष्टेचतष्टाः सुः सर्वदेवताः
एवंविधंजपं कृत्वा सर्वसिद्धिमुपालभेत् अथजप
नियमः तडं कुलार्णवे लक्ष्म्याजपेद्यस्तमरा
पायैः प्रमुच्यते लक्ष्म्येनपापानिसप्तजन्मभवान्म
पि महापातकमुत्थानिनाशयेन्तावसंशयः चत्तर्ल

क्षेत्रे देवि महावागीश्वरो भवेत् ऊवेर इव देवेशि पं
चलक्षान्न संशयः षड्लक्षजपमात्रेण महाविद्याय
रो भवेत् समलक्षजपात्मन्त्रीवेचरीमेलको भवेत्
अष्टलक्षजपेन्मन्त्रीदेवपूजो भवेन्नरः अणिमाद्यष्ट
सिद्धीनां नायको भवति प्रिये वरदास्तस्य राजानः यो
षितस्तु विशेषतः नवलक्षप्रमाणानियोजपेत्का
लिकामनुम् रुद्रमूर्तिः स्वयं कर्ता र्त्ता साक्षान्न संश
यः सर्वैवेत्याः सदा सस्यः सर्वसौभाग्यवान् भवेत्
यत्र वा कुत्र विद्वांगे लिङ्गं स्यात्तस्मिन् सस्यम् स्वयं भू
र्वाणालिङ्गं वा दृष्ट्वा शून्यं जलस्थितम् पश्चिमायतनं
वा त्रैतराहापि सव्रते शक्तिक्षेत्रेषु गंगाया नद्या
पर्वतमस्तके पवित्रसस्यले देवि जपेद्विद्यां प्रसन्न
धीः । अथ यामले पंचकृतपुरश्चर्यः स्वयं वा गुरु
णाथवा सर्वकामसमृद्धिः स्यात्प्रयोगान्तराचार
येत् भैरवतंत्रेऽपि महापीठे शिवक्षेत्रेषून्पागा रेव
तस्यथे पूजयित्वा गन्धपुष्पैर्हृत्पदीपात्रलेपनैः
कालिका परमेशांती जपेत् द्युतमामकम् अष्टम्या
वचतर्दशपांसंक्रान्ता पूर्णिमा तिथौ भौमकुंडलावि
शेषेण स्वयं वा गुरुणाथवा जपेत् सहस्रमानंतसा
ष्टशतमथापि वा होमयेन्मथुरोपैतैः पायसैः सर्वसि

प्रपा
२
१३

१३
द्वये कुलसर्वस्यः पि कारयित्वा स्वस्त्यनेदितेनाग
मवेदिना प्रतोष्यदक्षिणाभिस्तवशोक्तत्वायुतं दिवि
कुलसारसंग्रहे पुण्यकालेषु गाद्यायां पुष्पमूलोत्त
रासव स्रगन्धिकुसुमेर्द्वीमर्चयित्वा वरानने ज
पेत्साष्टसदसैस्तर्पयेद्गुग्गुलुवणकेः मरुतीश्वर
मामोतिराजानस्तस्य किंकराः ततो वीरतंत्रे च आनी
यदेशीकं शुद्धं जितेन्द्रियं च यं द्विजम् कारयित्वा ज
परात्रैष्टयित्वा मदेष्टरीम् गन्धतां वृक्षधूपैर्घैर्नै
वेद्यैश्च पृथग्विधैः शृष्टोत्तरसदसं तसां शतमया
पित्वा प्रसदं कारयेद्दीमानया वत्रिंशदिनं भवेत्
शर्मा मासे त्वमंत्रं ततो षयेदुनयामकैः पुत्रवत्पालय
तेषां कालिकासायकं सदा अवश्यं कालिकाम्
त्रेजयोरात्रौ मतः प्रिये एज्यो गुरुः सदा चास्मिन् परमो
पि गुरुस्तथा परमेष्ठि गुरुश्चैव परापरगुरुस्तथा
उत्तरोत्तरतश्चैषां प्रशस्ता जयकर्मणि गुरुर्नरुद्धोद्
ष्टयो नापि द्रव्यस्तथैव च इंदरदस्य देवेशिना भक्ता
यप्रदर्शयेत् कुलजाय सृष्टीलाय वदामा यमहात्म
ने गुरुभक्ताय शान्ताय सर्वभूतहिताय च प्रदद्याद्दे
शिको देवि विधानं कालिकामतम् अथ निशायां
दीप्तितायां कुलनायिकां समानीय व्यापकम्पांसं कु

ध्यात प्रथमं साधकं श्रेष्ठो देवीकूटस्थं मंत्रवित् वि
लिख्यं मंत्रं पूर्वांक्तं पूजयेत् कुलवर्त्मना पीठे देवी प्र
थमे च पूजयेद्गन्धपुष्पैः महाभागततो मूलदेवी
मावरोः सह लक्ष्मिकंतत्र जप्त्वा तद्वोद्गीयानंततो वि
शेत् देवीकूटस्थातिपादपद्मोपरि तस्मीठे योगनिद्रा
यां पूजयित्वा ततो जपेत् तिजेष्टदेवतांतत्र जपेत्
क्षेमसाहितः उद्गीयात् मरुयुगमित्यर्थः कामरूपं
ततो ध्यात्वा तत्र कात्यायनीं जपेत् कामरूपं प्रजाप
तित्यर्थः तत्रापिलक्ष्मणेन तज्जप्त्वा मंत्रं समाहितः
ततः पूर्णं दृष्ट्वा त्रायजे चार्चिततो जपेत् पूर्णगिरौ
शिरसि इत्यर्थः यजेदिति मूलदेवी सावरां प्रपूज्य
लक्ष्मं जपेदित्यर्थः कामरूपांतरे वत्सकामायां प्रा
थमं यजेत् कामरूपं विन्दुचक्रं जप्त्वा तत्रैव समाहितः
संख्यापूर्तः पुनः दृष्ट्वा तं देविकूलोत्तमे एवं कृते
विस्मिताचेत्सनामगोत्रकास्यपि तत्रैष्टदेवतैरादंष्ट
णश्च वरमुत्तमम् ततः प्राणम्य देवेशीं दृष्ट्वा यादृश
मुत्तमम् एवं जपच्च षण्णदेवी पुनः पूर्वांक्तमाचरेत् अ
दोर्भतकुलाचारपरिचर्यापरायणः अथवा सर्व
पीठेषु यजेन्महिषमर्दिनीम् ततः प्रसन्ना भवति से
रकुलवरं प्रिये ततो जप्त्वा मूलमंत्रं सर्वसिद्धीश्वरो भ

श्या
२
१४

१५

वेत इति पूर्णानन्दपरमहंसविरचिते श्यामारहस्ये
हादशः परिच्छेदः १२ अथ ग्रंथगोरवभयानमहा
भवादिपीठक्रमो नलिखितः किंतु सर्वपीठमदि
षमदिनी पूजा प्राप्तत्वात् ततः क्रमोलिख्यते तउ
तं कुलचूडामणौ श्रीभैरव उवाच आतर्मदिष
मदिषाः संकेतं कथयस्व नः ऊलाचारस्य संसिद्धौ
भुक्तिमुक्तिप्रसिद्धये श्रीदेव उवाच सृष्टिस्थिति वि
नाशानामादिभूतामदेष्वरी गोप्ता सर्वप्रयत्नेन
पृणतं कथयामिते त्रैलोक्यबीजभूता ते संबो
धनपदंततः सृष्टिसंहारवर्णोद्घोनिष्ठामदिषम
दिनी अस्मार्थः मदनरिपुशक्तिबीजांते मदिमदि
नीपदमाभिमुख्यार्थेनोदसवक्रिललनामुदरेदि
ति अतिगुप्ततराविद्यासृष्टिस्थिति विधायिनी स
र्वदेवसर्वसिद्धिबीजभूता सनातनी नकस्मैचित्प्र
योक्तव्या कथिता सिद्धिदायिनी अतस्तगुरुभक्ता
यशिष्या ययदिकथ्यते तदाष्टवर्णावक्तव्यं तवी
जनापि साधनम् साधारणी प्राणविद्यारूपेण
सिद्धिगोचरा पतत्सर्वस्थिता देवी गुरुसिद्धिप्राणा
शिनी विशेषतः कलियुगमहासिद्धौ चदायिनी
गुराणां कुलनाथानां महाशायप्रदायिनी जयउ

गीतयाप्रोक्तापरमासिंदवादिनी त्रैलोक्यवीजभूः
तोतेसापरमदिनीकुलम् वरंवद्भिप्रियापुक्तादेवा
ननसमन्विता दत्तातेपरमाविद्याउपकुरुदयानि
ता सर्वत्रकुलशास्त्रेसमहाशापप्रदायिनी तस्मा
त्सर्वप्रयत्नेनगोमयेयंनवाक्षरी अष्टलक्षजपेन
मंत्रतदशांशंक्रमेत्ततः नारदाः स्रग्भूषिः प्रोक्तस्र
द्भोगायममीरितम् देवतामदिषद्भीयं पूर्ववीजं प
रायरा अथास्याः पूजाक्रमः प्रातः कृत्वादिस्नाना
दिकं विधाय द्वारे देवताः पूजयेत् ततः कृतं तत्रांतरे उ
र्ध्वं उर्वरके विंशमहालक्ष्मीसरस्वतेम् ततो दक्षिण
शाखायां विंशेक्षेत्रे शमथ्यतः तयोः पार्श्वगतौ
गायमुनेषुष्यवारिभिः देहत्यागं च येदं प्रतिष्ठा
रमिति क्रमात् ततस्त्रिविधविद्योत्साराणं स्थापनं
भूतशुद्धिप्राणायामं च पूर्ववत्कृत्वा ऋष्यादिमासा
कुर्यात् ततः क्रमं नारदः ऋषिर्गायत्री च्छन्दः श्री
मदिषमदिनी देवतां ह्रीं वीजं स्वाहा शक्तिर्मदिष
मदिनी कीलकं चतुर्ध्वं रश्मि लप्य पूर्ववत्पूजेन
तदा करन्यासं कुर्याद्यथा ओं मदिषर्हिं सकं कं फट्
अंगुष्ठाभ्यां नमः ओं मदिषशत्रो सर्वं कं फट् तर्जनी
भ्यां स्वाहा ओं मदिर्हिं सयं कं फट् मध्यमाभ्यां वषट्

शपा
२
१५

महिषेहनहनदेविङ्कफट्प्रनामिकाभ्याङ्कं ओंमहिषम
दिनिङ्कफट्करतलकरष्टष्टाभ्याप्रस्त्रायफट् इतिम
स्पयवंपंचांगेवंगमासंकृत्वाकुट्टीद्वितालत्रयंकृत्वा
दशदिग्वन्तंऊर्ध्वात् तउक्तंतत्रैव ओंमहिषहिंस
केङ्कफट्छदद्यायनमोहदि ओंमहिषशत्रोसर्वेङ्क
फट्शिउदीरितम् ओंमहिषहिंसयङ्कफट्शिखामे
त्रउदीरितम् ओंमहिषेहनहनदेविङ्कफट्कवचर
मपि ओंमहिषमदिनिङ्कफट्प्रस्त्राणिष्टाभिरवः
ततःपूर्ववत्सात्कामासव्यापकमासौकृत्वा ऊ
लऊसमादिनावृत्तषोडशादलकेशराष्टदलाष्टव
णिष्ठंतवृत्तवत्संवत्तर्ह्यकारिकासवीजात्मकं
यंत्रंनिर्मायपुरतःसिंहासनेसंस्थाप्यतत्राधारश
क्त्यादिपीठदेवताःच संपूज्यपूर्ववदक्ष्यस्थापनादि
कंकृत्वादेवीध्यात्वातउक्तंतत्रैव ध्यायेत्कालीम्
होदेमपुढवासरसोन्मुखीम् दक्षिणोवक्रावज्ञौववा
णमूलंतथैवच वामेशांतथावर्मथनुस्तर्जन
मेवच विभ्रंतीकालतीञ्जोरुमहिषांगनिषेडपीम्
पीतांबरधरादेवीपीनोत्ततऊचहयाम् जटामुकुट
शोभाञ्जपितृभूमिसखावहाम् पंचध्यात्वामान
सोपचौरैःसंपूज्यश्रावहनादिकंकृत्वाषोडशोपचा

ॐ देवी पूजयेत् अंगं मंत्रै रंगानि संपूज्य कामाख्यादि
 शिष्यं तं पूर्वाक्तप्रज्ञादानन्दताद्यादिगुरुपंक्तिं गुरु
 परमगुरुपरमेष्ठिगुरुं स पूजयेत् पूर्वाद्यष्टदले ओं
 उगीये इवरवर्णिमे ऊं आद्याये पंकनकप्रभाये पे
 कृतिकोये ओं अभयप्रदाये ओं कर्माये अः सरूपा
 ये नम इति पूजयेत् ततः कंतं तत्रांतरे आदौ उगीततोव
 र्णांततोऽपि आद्यकाह्याम् ततः कनकप्रभांचैव
 कृतिकामभयप्रदाम् कर्मकाचसरूपाचयजेत्
 र्वादितः सधीः कुलवृद्धामणो अष्टपत्रेयजे देवी उगी
 यादीर्घपूर्विकाम् दीर्घशब्देनात्रपरिभाषिकग्रहणं
 तेन आहुपेयो ओं अः इति शारदाटीकाकारेणोक्तं
 ततो देव्यादलोर्द्ध्वस्ततः यत्राग्रं यवक्रायनमः वत्स
 गायनमः लंबाणायनमः वंशूलायनमः वामोर्द्ध
 तः शंखायनमः चं चर्मणोतमः दंतजिनायनमः
 संधनुषेनमः इति पूजयेत् ततः कंतं तत्रैव आयुधानि
 यलाशाद्रेयादिभिः कर्मशोयजेत् ततोऽष्टदलवा
 स्त्रे ब्रह्माण्याद्यष्टशक्तीः प्रपूज्य च तत्र संपूर्वादि कर्म
 णालोकपालान् तद्विस्तदस्त्राणि पूजयेत् ततः कंतं
 तत्रैव ब्रह्माण्याद्यास्ततः पश्चात् लोकपालान् ततोव
 हिः तदस्त्राणि सिद्धमंजीप्रयोगं च समाचरेत् ततः पुन

पृष्ठा
२
१६

१६
देवीं संपूज्य यथाशक्ति जपं कृत्वा अर्घ्यं जलपुष्पाभ्यां
गुणतिगुणमंत्रेण देवा वामकरे जपं समर्प्य स्तुतिं
कृत्वा प्रदक्षिणां द्वागप्रणामं विधाय देवीं सहृदिवि
सर्जयेदिति अथ पुरस्सरणनियमो यथा अष्टलक्षं
जपेत्सं तदंशं शंक्रुनेततः ततो होमदंशं शतं य
णं तदंशं शांतिभेकं तदंशं शत्राह्णामोजनमिति
पुरस्सरणां गत्वा दक्षिणा होमद्रव्यनियमो यथा व
शयेति लहोमेन नरान्तरपतीतपि सिद्धार्थैर्जुह्या
न्मरीचो गैर्मुच्येत तत्तत्तत्तत् पयं कृत्वा यजेत्तत्तत्तत्
उर्वाभिः शांतिमेव च पलाशं कुसुमेः पुष्टिर्था मेः था
मश्रियं लभेत् काकपक्षैः कृतो होमो देववितनुते
राणाम् मरीचहोमैर्मरीचं रिपुरा मोति सर्वदा तदा
भिचारभूतादीन् पाल्वा देवीं विनाशयेत् कुलचूडाम
णो प्रयोगो होमसंशये सदसवसुसंज्ञकम् यथा
विद्यामहाविद्यानदेयाय स्पृकस्य चित् यदि भाग्य
वशादेव कुलदेवी कुलोत्तमैः दीक्षिता कुलजाभि
स्तु सिद्धिदो सेवनामथा उपरहस्योक्तमदिष्टमर्दि
त्मा कवचं लिख्यते श्रीभैरव उवाच शृणु देवि प्रव
क्ष्यामि मर्दिमाः कवचं शुभम् यस्या राधनमात्रेणाम
होभैरवतां व्रजेत् देवैर्देवत्वविषये सिद्धैः विवरसि

सिद्धये पन्त्रोगोराक्षैर्मैर्मिनिभिः सेवितं सदा आ।
स्याः कवचं महापुण्यं सद्यः वक्रादिभिः सतम् भुवने
समेषु द्वेषु प्रकरसंकुले कल्पयेदासनं धीमाको
मलंकं वलासनम् वामे गुरुं पुनर्नत्वा दक्षिणे च ग।
णाधियम् मध्ये तु मर्दिनीं नत्वा सर्वैरक्षतं मासदा
आग्नेय्यां नैर्ऋते पातयेत् शान्तां वायवे तथा उत्तरे पा।
तललिता जिह्वा ललनभीषणा कोमारी यस्मिन्
तथ नदा च दिशो दशः शाकिनी डाकिनी पातमर्दि
नी पातसर्वदा कल्पवृक्षः सदा पातविज्ञे चरुं दंति
का पतास्तु वरयोगि मोरक्षं तसाथ काग्रतः पदि
त्वा पादयित्वा च कवचं सिद्धिदायकम् पठेन्मासत्र
यं मंत्री वारं मेकं तथा निशि रात्रौ वारत्रयं जप्त्वा ना।
शये द्विज्जमेव च जपेन्मासत्रयं विद्यां राजानो वश
मानयेत् भीतो भयात् प्रमुच्यते देवि सत्पुनः संशयः
अप्रकाशं मिदं गुह्यं न देयं यस्य कस्यचित् सकली
नायशांता यस्य जने दं भवति ते दद्यात्सोत्रमिदं।
पुण्यं सर्वकर्मफलप्रदम् कवचं यो न जानाति जपे
त्तद्विषमर्दिनीम् दारिद्र्यं तं भवेत्तस्य सत्पुनः संशयः
हम् अनया सदृशी विद्या नास्ति तं त्रेषु गोपिता इति।
श्रीकवचं समाप्तम् । अथ स्तुतिः तत्तत्कुलचूडा

श्या
२
१०

मणो श्रीभैरव उवाच मच्चित्ते चरचण्डित्तुर्णित उवाच
रप्रवाण्डासे वै सैरं दारय भुवि उर्य रद्रवद्रोहोर्मिमर्मा।
स्पदः तेनायं निरुपद्रुतो निरुपम श्रीपादपद्माटवी
प्रातानंतवशांतये ममममनो हंसश्चिरं नन्दत । हित्वा
वण्डिराण्य दारण्य उप्रोदामदंतां गुलिः स्फालक
त्यस्य मेरुसादरसटादोपं न सिंहराः मातस्तस्य शुभा
शयेश लयट्ट श्रीपादसंसेवितं सेवने करिवैरिणं के
मरिभिर्भीतिर्भवत्सेविनाम् २ चण्डित्तुर्द्विषयांतर
क्षणापदं श्रोत्रांतरं चेदंततत्तत्पुरुषप्रकृत्युगांत
ब्रह्मादिभिर्गीयते तस्मादेविसमस्तदेवतसुखासा
रैकयामस्फुरत् श्रीमत्पादसरोजचुवनपरं मामस
संभावय ३ मन्त्रिद्वयदिवास्ततः कलयथाचारह
रं मास्तवाकीर्तिः केशवकोशिकाच्च न करीने वास्त
सत्सन्निधिः मातर्ब्रह्महरिस्मरारिऊतभुग्देसा रि।
सेवापदश्रीमत्पादसरोजचिन्तनविधौ चित्तं सदैवा
स्तनः ४ निर्दिष्टोऽस्मिद्यदित्वदीपदयुक्पूर्वापरी।
भावेने निर्दिष्टस्तदा ममापि विरलं किं वास्तसिद्धा
स्पदम् तस्मादेविकृपाभवाजितप्रवं श्रीपादपद्म
यं मच्चित्ते क्षतसंयदि प्रसरत्क्षेमं करीक्ष्यताम् ५
स्वात्मानं परिरम्भभूतपतिरप्यन्मादसासादितः से

रंजीवनरत्नोसवकृतीनेवाभविष्यत्प्रभुः देवादि
चुतचन्द्रचन्दनवनप्रागल्भ्यार्गवन्माधीर्णभव
सदैककमलामोदेननासादितः ६ हाहामातरना
दिमोहजलधियाहारसिद्धाविलवल्गानन्दरसाभि
षेकनिरससानोदौर्मादृशी अस्माकंसुरवृन्दनि
र्भरमनस्त्रायाभिभूतितमश्रीमद्भक्तिरसातिउर्दि
नपरीणाहः सदासर्पत ७ यमादस्फुरदंशुजाल
जठराचण्डाशुकोटिस्खलत्स्वातधातविसारिनि
र्मलचिदानन्दत्रयदैवतम् स्वर्गसंसृजतेस्थिति
वितनुतेसृष्टिं पुनर्लेपतेप्रोक्षित्वाजननीलनीर
जमहच्चितेतदेवाल्लनः ८ पाशाशान्मदिषच्छल
स्फुलमिलद्गर्भद्विधारस्फुरद्भक्तान्तः प्रसरतम
स्तमशिरोदैतंसमालंबते साउर्गाभयउर्गाउर्गति
हरालंबांतरवासिनीदृष्टदैवतैरिसाराण्यदूर्जी
याजयाज्ञादिनी ९ नृमतेवटकचामरांजनचर
चक्रायवरावरस्फायच्छेलशिलीमुखोच्छलद
नस्याजिच्युतास्तायुथौ चांछावातविसर्पिनर्ति
तशिरःसोढापडष्टासरवूटतवणविवर्णितावि
लशकुलसुसिपासाकुलैः १० कांचीकल्पविराम
कालकलितंतीव्रोहसंपादकोत्मान्मन्मादिषति

शुभा
२
१८

१४
ध्यागायतशिरःशृंगान्नरालस्थले वीर्णवर्णसुपत्रा
मध्यकलितेरक्षाश्रुतीमातृभिः सेव्येचारुवरंगनेर
णमुदाचर्णायमानास्मरेत् ॥ कुधार्यः कमसव्यवा
मकरयोश्चकंदरं कर्तृकावेदं वाणयत्रुस्त्रिपूलभ
यकृन्मृदादधानां शिवाम् शुभामां नीलचनोच्चकं
चलचपप्रन्नधनूदास्फलहीरास्फाललसत्कराल
वदनां चोराट्टासोद्गटीम् ॥ पंचयेभवदेविमूर्ति
मनोज्ञाध्यायंति उर्गादिभिः प्राक्रोद्यैरपि पूजितां पर
पुरतोभादिकंकुर्वते राजंशत्रुजयः सदर्थविषण्ण
काव्यामृतदेशिकः संभोच्चाटनमारणादिकृतिनां
तेषां स्वयं जायते ॥ स्तोत्रं ते चरणारविन्दयुगलध्या
नावधानान्मया मंत्रोद्धारकलोपचाररचितं गुह्येप
दिष्टायदि येषु एव तिष्ठन्ति देवि सहस्रा श्रीमोक्ष
कामादयस्तेषां हस्तगता भवन्ति जगतां मातृनम
स्तेजयः ॥ इति स्तुतिः समाप्तम् ॥
चितामध्ये च यो दध्यादुल्लिखितयमुत्तमम् काल
रात्रिमहाकालिकालिके चोरनिखने गृहाणो मव
लिं मातृदहिसिद्धिमनुत्तमम् कालिकाये वलिंद
त्वापवगयेन सुन्दरि अस्थिसंप्रोक्षणां कृत्वा पीठमं
त्रं मसेततः भूर्जे वा पटपत्रे वा तत्र पीठमनु मसेत्

पीठमास्तीर्यतस्मिन्नेवमसेहीरासनंततः वीरासने
नदेवेशिरुद्रादित्प्रकल्पयेत् ऊर्ध्वगुणमह्यं देवि
मायागुणमततः परम् कालिके चोरदंष्ट्रे च प्रचण्डे च
एनायिके दानवान्द्रावये सुत्कारनेति हितयंततः
शवशरीरमहाविघ्नं हृदयद्वितयंततः द्विष्टांतेव
र्मशस्त्रांते वीराज्ञायं मनुर्मतः अनेन मंत्रिणां लो
हपाशैर्दित्प्रविनिःक्षिपेत् तत्मध्ये भैरवो देवो न
विघ्नैः परिभूयते यदि प्रमादा देवेशि साधको भय
विह्वलः ततस्ते स्तेः सुरुद्रैर्गौरक्षितानां भिभूतयः
अर्केन्दुसितवाह्यालमूलैर्निर्मितवर्तिकां प्रदी
पतत्रं संस्थाप्य अस्त्रं तत्र प्रपूजयेत् ह्येतस्मिन् महा
दीपे विघ्नैश्च परिभूयते तदथ आस्त्रमंत्रेण निवर्त्तयेत्
ऊर्ध्वदीपकम् ततः कल्पविधानेन भूतशुद्धादिकं
चरेत् सोढां वातारकं वापि विमलं पूजयेत् ततः मंत्र
ध्यानपरो भूत्वा जपेत् तत्र मनस्यधीः पकादरी यदि
भवेद्विकसहस्रं ततो जपेत् द्युत्तरे चाष्टसहस्रं अ
द्व्युत्तरे च तार्क्ष्यकम् अतः परं त्र्यंशं ज्ञात्वा तत्कसा
हस्रकम् निशायांतं समाख्यात्वा उदयांतं समाचरेत्
अमत्रापि पंचोपचारेण पुरतो देवतां परिपूजयेत्
यद्यस्य भयं वापि नेत्रे वस्त्रेण बध्ययेत् ततोऽर्घ्यं

श्रु

२

१५

११

त्रिपर्यंतं यदि किंचिन्न पश्यति जय उर्गामनुनाद्यं
तै नैव सर्षपान्दियेत् जय उर्गामंत्रो यथा तउक्तं वृ
हन्मत्स्यसूक्ते तारो उर्गयुगं रक्षिततो जातं सलोच
नम् द्विष्टांता जय उर्गयं विद्यावेद्या दशाक्षरी तिलो
ऽसिसोमदैवसागोसवः सृष्टिकारकः पितृणां स्वर्ग
तृष्ट्यर्थं मर्त्यानां मृत्युसंरक्षकः भुतेषु तपिष्ठावा नां वि
शेषेषु शांतिकारकः इति द्वाविंशति लानां सचतुर्भा
गेषु वा दितः ततः सप्तपदं गत्वा पुनस्तत्रैव संविशे
त् देवं तत्रापि संपूज्य पूजयेत् सनुमुत्तमम् निर्भयः प्रज
पेयावत्सिद्धिरेये भवेन्नरः तत्संस्कारयित्वा च वरेये
द्वरमुत्तमम् यदा वलिं प्रार्थयति नरं कुंजरमेव वा दि
नान्तरे च दास्यामि सीकृतं सवष्टुहं व्रजेत् परेऽह्नि च।
ततो दद्यात्सिद्धे न न वकुंजरान् यवोद्भवयात्सोद्भवेन
वा तउक्तं तं जातरे यत्र ते व्रमयं वा पिशालिधामोद्भ
वं च वा चन्द्रहासेन विधिवत्तत्र नमोऽर्पणं ज्ञातयेत् च
चन्द्रहासेनाहं चन्द्राकृतिलेखेन इत्यर्थः नीलतंत्रैः पि
जया दोतवलिं दद्यात्सप्तादपि वलिं दरेत् जया ते ज
पमथ्ये वा देहि देहीति भावते तदापि च वलिं दद्यात्
महिषं छागमेव वा नदित्त्वा वीक्षणं किंचिन्न ववथु
समागमः जलादि उर्गसर्षपाणां दक्षिणां विभवावधि

गुरवेगुरुपुत्रायतसम्येवाप्रदाययेत् सम्पत्सिद्धौ
कर्मत्रयनासाध्यमिहकिंचन वरुमंत्ररतः ७५५
काकथाशिवपवसः श्मशानविशेषोद्यया तउक्तं
कुलसद्भावे श्मशानालयमागतमुक्तकेशोदिगं व
रः जपेदद्युतसंख्यंतसर्वकामार्थसिद्धये तत्रैवपे
तमारुह्यप्रजपेन्मंत्रमुत्तमम् अद्युतंमैथुनीभूत्वा
विभीःसप्तपरायणाः सयातिपरमांसिद्धिंदैवैरपिसु
उल्लभम् आकर्षणवशीकारमारणोच्चाटनादिकम्
स्नभनंमोहनं चैवद्रावणं त्रासनंतथा वामित्वं वथ
नित्तं च वरुपुत्रत्वं मेव च वरुवल्लभतामेतिसर्वप्रि
यत्वं मेव हि सयाति एव च रत्नं च दैवैरपिसु उल्लभम्
नजरानच मृत्युश्च नरोगोन च घातनम् अथवासभ
वेन्नित्तं कर्त्तुं विंशतिसिद्धिषु क् सदेरुथिराक्तैश्च
वित्वयेत्रैः सहस्रशः श्मशानैः भ्यर्च्य देवीं च वागीश
समतां व्रजेत् कालीं तत्रैव मद्रावीं न दुमलतामजा
भिर्चित्व यत्र कम् सहस्रं देवीं भ्यर्च्य श्मशाने साध
कोत्तमः तदाराज्यमवाप्नोति यदि नैवं पलायते अ
नादितां यथा दृष्ट्वा लक्ष्मिं जपति भूमिपः निर्मलं च त
तो दृष्ट्वा वृषार्थं मद्युतं जपेत् भैरवतत्रैः पि श्मशा
ने योषितं मंत्रीं संपूज्य मृतगां शुभाम् रक्तचन्दनसि।

शपा

२

१॥

क्रांगीरक्तवस्त्रैरलंकृताम् तावत्सुष्मेर्मनुप्रोष्यत
तोऽध्यायेच्चवणिकाम् पूजयित्वा लभेद्भयं यदि न।
व्रितयायते मेघमादिषरक्तेन वागिमन्त्रं तस्य जायते
यन्त्रितं जायते तस्य सर्वसिद्धिः प्रजायते वचसा स
भवेत्जीवोयनेन च धनाधिपः श्राज्यादेवराज्ये सौ।
रूपेणैव मनोभवः वलेन पवनो ह्येष सर्वसत्कार्य
साधकः साधितं शोधितं मांसं साश्चिदद्यात्सदा वलिं
मूषमांसं ह्यगमांसं नैवं मादिषमेव च सर्वसाश्चिप्र
दातव्यं तथा लोमसमन्वितम् अजीवस्य न वच्छिन्नं
केशं समाज्जनास्पदम् निवेदयेत् श्मशाने च सर्वसि
द्धिप्रदं भवेत् नारीरजोऽन्वितं कृत्वा पत्राणां शतम्
तमम् प्रत्येकं प्रजपेत्सं व्रततो होमं समाचरेत् यु
गानामयुतं देवि पूजिता दक्षिणा भवेत् सर्वसिद्धिर्भ
वेत्तस्य वाग्मीधीरश्च जायते न तस्य दुर्लभं किंचित्
यिच्छातस्य जायते कुलसद्भावेऽपि रेतोयुक्तेन पु
ष्पेण चार्कस्येव सहस्रशः श्मशानेऽभ्यर्च्य काली
न्त्रं सर्वसिद्धिं सविन्दति धनवान्बलवान्वाग्मी
सर्वयोषित्प्रियः सुखी जायते नात्र सन्देहो मरुका
लवचो यथा श्मशाने शयनं यस्या वासनगतः पु
मान् असकृच्च जपेत्सं व्रतं सर्वसिद्धिप्रदो भवेत् तर्पये

चशवास्तेतरक्तमांसादिभिस्तथा त्रिभिर्मंत्रपुदी।
यैवसर्वसिद्धिर्भवेत्ततः तर्पयेच्चपयोभिश्चरक्तधारा
युतेस्तथा रेतोभिश्चतथातद्वत्सकीयेनकचेनच
मेघमादिष्वरक्तेननररक्तेनचैवदि श्रूषमाज्जीररक्ते
नवागिमित्तं तस्य जायते वलितं जायते तस्य सर्वसि
द्धिश्च जायते भावचूडामणौ सर्वसिद्धिप्रदं साक्षात्
हापातकनाशनम् सर्वपापहरं चैव सर्वरोगविना
शनम् नाम त्सिद्धिप्रदे देवि वीरसाधनवर्जितम्
महाबलो महाबुद्धिर्महासाहसिकः शुचिः महासा
ह्यो दयावांश्च सर्वभूतहिते रतः तेषां कृते महादे
वि वीरसाधनमुत्तमम् हृदयश्रीकमसंहितायाम्
नाम्ना परतरं किंचित्सत्तरं सिद्धिदायकम् सर्वसि
द्धिर्भवत्येव श्रद्धोरात्रैकलौघुगे हापरेतच्च मासे च
तायावत्सरेण च कृते च दशभिर्वर्षैः सप्तसिद्धिर्न
संशयः अथाष्टम्या च तद्दर्शनां ऊजवारे वा प्रथमप्र
हराभ्यंतरे गुरुदेवी च नत्वा वीरवेशो यात्रां ऊर्या
त् तत्तत्कृतं तत्रांतरे यदीव न्यतवस्त्रं वस्त्रं मूलेन परि
धाय च तवार्येन पुनर्वस्त्रं मूलेनांगविलेपनम्
कृतोत्सीशश्च मूलेन सिन्धुरेणोर्ध्वं पुण्ड्रकम् इष्टदे
वगुरुं नत्वा यात्राप्रहरमध्यतः कार्या च साधकैः

११
 २
 ११
 सांढेरुदिमंत्रपरागमसु अक्षधोभुक्तभोमस्तथा
 दिष्वाहीरसाथकः दिव्योवायशुभावोवाभुक्तासाथ
 नमाचरेत् अथसाथनस्थानम् तउक्तंभावचूडाम्
 १०
 णो श्रूमागारेनदीतीरेयवृतेनिर्जनेऽपि वा विल्वमू
 ले शमशाने वा तत्समीपे वनस्थले अष्टम्याच चतुर्द
 श्यापक्षयोर्भूभयोरपि भोमवारे तमिस्रायां साधयेत्ति
 द्विमुत्तमम् उपचारं समादाय कुलामृतरसं तथा गु
 राईकरसेनैव सुरातबालाणां स्पृशेत् गोही चक्षत्रिय
 स्पेवमाधी वैश्यस्य तत्रैव कदली मधुं समिश्रयान
 त्वचिरेसैः सुरा संवत्स्रदस्य संप्रोक्तं यत्र वा तदुचि
 भवेत् गृहीत्वा तत्र दातव्यं सर्वं नैव च संस्पृशेत् अ
 मत्रापि द्विजानामनुकल्पं तनसाक्षाच्च विकल्पितं
 तउक्तं रुद्रयामले सप्तक्रमाच तद्वर्णैः दीराजम
 धुपिष्टकैः त्रेतायां पूजिता देवी हृतेन सर्ववर्णिभिः
 मधुभिः सर्ववर्णैश्च पूजयेद्वा परे युगे पूजनीया कलौ
 देविकेवलौघी सैव श्रुतेः मासभक्तं च शुद्धान्तर्युपदी
 पारिकं तथा तिलाः कुशाश्च सर्वाश्च स्थापनीयाः प्र
 यत्नतः अथ पूर्वोक्ता मत्तमस्थानं गत्वा सामान्या
 र्थं विधाय सर्वमुखो मूलान्ते फट्कारं दत्वा यागभू
 मिं प्रोक्ष्य गुरुणा णोशवट्कयोगिनीभ्यः पूर्वदिनः

संपूज्यपूर्वाक्तविधानेनमंत्रभूमौविलिख्येचात्रेसादि
पूर्वाक्तमंत्रेणभूमौपुष्पांजलित्रयंदत्वाप्रणम्यशमशाना
धियतिभ्यःपूर्ववद्वलंदत्वाश्वोरांमंत्रेणशिखावन्धनं
विधायसनदर्शनमंत्रांते आत्मानंरक्षतेतिरुदिरुं
दत्त्वाहृदंविधायपूर्वाक्तक्रमेणभूतशुद्धादिकंवि
धायजयडर्गामंत्रेणदित्सर्षपंविकीर्यतिलोसिमा
दिनातिलानविकीर्यविदितानसनसमीपंगच्छेत् तउ
क्तंमंत्रांतरे गुरुपूजादिकंसंख्यपूर्वाक्तमंत्रमुच्चेत् ये
चात्रेसादिमंत्रेणभूमौपुष्पांजलिसिपेत् शमशाना
धियतीनांतपूर्ववद्विलमाहरेत् श्वोरास्त्रेणमंत्रेण
शिखावन्धनमाचरेत् सदृशेनेनवारत्तामुभाभ्यांप
रिकल्पयेत् मायास्फुरद्वयंवर्माप्रस्फुरद्वितयंपुनः
श्वोरश्वोरतरेत्येतेतनु रूपयंदततः चटयुगंमंतंदतेच
प्रचटद्वितयंपुनः हनयुगंमंसमुहृत्यसहस्रारस्वरूप
कम् वर्मास्त्रांतमहामंत्रसुदर्शनंप्रकीर्तितम् भूतशु
द्धिततःकृत्वासासजालंप्रविमसेत् जयडर्गाख्येनम
नुनासर्षपान्दित्सर्षपनिःसिपेत् अथविदितशवोयथा
तउक्तंभावच्छामणौ यष्टिविष्टंशूलविष्टंखड्गविष्टंपा
योमृतम् रजुवदंसर्षदष्टंवाणालंवाभिभूतिकम् त
रुणंसुन्दरंशुद्रंरणानष्टंसमुज्जलम् पलायनविश्रुमं

श्या

२

१२

१०२

तसंभवेतिरावर्तिनम् पतेषाममतमं ग्राह्यमित्यर्थः अ
थ निषिद्धशब्दो यथा तउक्तं तत्रैव स्वेच्छामृतं द्विवर्षं च
वृद्धं स्त्रियं द्विजं तथा अन्नाभावे मृतं कृष्टी सप्तवर्षाधिकं
तथा पंचचाष्टशतं सक्ता पूर्वोक्ता मृतं मंशवम् गृही
त्वामूलमंत्रेण पूजास्थानं समानयेत् नीलतंत्रे च वा
एतलं वाभिभूतं वा शीघ्रं सिद्धिफलपदम् कालीतंत्रेऽपि
ब्राह्मणं गोमयं सक्ता साधयेद्दीरसाधनम् अथ शवः
समीपं गत्वा ओं फट् इति शवमभ्युक्ष्य ओं कं मृतकाय
नमः फट् इति शवोपरि पुष्पांजलि त्रयं दत्त्वा स्पर्शं पू
र्वकं वक्ष्यमाणमंत्रेण प्रणमेत् तउक्तं भावच्छासणो
प्रणवाद्यस्त्रमंत्रेण शवं वप्रोक्षणं चरेत् प्रणवं कूर्चं
वीजं च मृतकाय नमः फट् पुष्पांजलि त्रयं दत्त्वा प्रण
मेत् स्पर्शं पूर्वकम् देवीरपरमानन्दशिवा नन्दकुले
अरः आनन्दभैरवाकारदेवीपर्यंकं संस्थितः वीरो
ऽहंत्वं प्रपद्यामि उतिष्ठ चण्डिका चने प्रणम्यानेन मं
त्रेण क्षालयेत्तदनंतरम् अथ स्रगन्धिजलेन शवं स्त्रु
स्त्राणवाससाजलमुद्धृत्य धूपैर्धूपितं गन्धचन्दनादि
भिः शवं प्रलिप्य तत्कटिदेशे धृत्वा पूजास्थानं समान
येत् तउक्तं नीलतंत्रे तारं कूर्चं मृतकाय नमोऽन्तमंत्रं
मुद्धरेत् शवस्तपनमंत्रोऽयं श्लाघि धूपैः स्रधूपितं

कृत्वागम्यादिनाप्रतिष्ठाप्य रक्ताक्तोयदिदेवेशभक्तयेत
ऊलसाधनम् ततःऊशशय्यायांपूर्वेष्वपिःकृत्वाश
वंस्थापयेत् ततःऊक्तंतेत्रैव ऊशशय्यापरिष्कृततत्र
संस्थापयेत्शिवम् पलालवंगकर्षुरजातीखण्डिरसा
रकेः तातूलतस्त्रिवेदत्वाशवंऊर्ध्वादधोमुखम्
स्थापयित्वातस्यष्टपुंचरनेनविलेपयेत् वाङ्मू
लादिकट्यंतचतुरस्रविभाष्यच मध्येपञ्चचतुर्हो
रंदलाष्टकसमन्वितम् ततःप्रेनेयमजिनंकंवा
लांतरितंन्यसेत् तंत्रांतरेच गत्वाशवस्सान्निध्यं
धारयेत्कटिदेशतः यद्युपद्रावयेदस्पदयान्निष्ठीव
नंशिवे पुनःप्रक्षालनंकृत्वाजपस्थानंसमावयेत्
ततोद्वादशांगुलमानानियतकाष्ठानिदशादिस्त
संस्थाप्यपूजयेत्तत्रइन्द्रादिदशादेवताः विषमिन्द्रा
यसंलित्वासुराधिपतयेततः इमंवलिंगंरुद्रगुंगु
ह्रापययुगंततः विघ्ननिवारणंकृत्वासिद्धिप्रयत्न
दृढयम् अनेनमनुनापूर्ववलिंदद्याच्चसामिषम्
साध्यनामादिकंकृत्वापूर्ववद्वलिमादरेत् सर्व
पालोकपालानांततःसाधकसत्तमः तत्रायंक्रमः
लंइन्द्रायसुरादिपतयेपेरावतवाहनायवज्रहस्ता
यशक्तिपरिषदायसपरिवारायनमः इतिसंपूज्य

शुभा
२
१३

वलिंदयाद्यथा ओं इन्द्राय सुताधिपतये इमं वलिं शुक्र
शुक्रशुक्राय शुक्रशुक्राय विष्णुनिवासां ऊरुसिद्धिं प्रय
च्छसाहा एष वलिः इन्द्राय नमः वं वरुये ते जोः धिप
तये मे वा रुद्राय शक्तिरुक्ताय इत्यादि पूर्ववत्संपूज्य
वलिंदयात् ओं वरुये ते जोः धिपतये इत्यादि पूर्ववत्
यं यमाय प्रेताधिपतये दण्डरुक्ताय महिषवाहनाय इ
त्यादिना संपूज्य वलिंदयात् देवेन ओं यमाय प्रेताधिपत
ये इत्यादि पूर्ववत् तानि ईरुते यरुतोः धिपतये सवा
हनाय वरुद्रुक्ताय इत्यादि पूर्ववत् संपूज्य वलिंदया
त् देवेन ओं ति ईरुते यरुतोः धिपतये इत्यादि पूर्ववत्
वं वरुणाय जलाधिपतये मकरवाहनाय पाशरुक्ता
य इत्यादिना पूर्ववत् यं वायवे वाय्वधिपतये अं ऊ
षा रुक्ताय मृगवाहनाय इत्यादिना पूर्ववत्संपूज्य व
लिंदयात् देवेन ओं वायवे वाय्वधिपतये इत्यादि पूर्व
वत् ओं ऊवे राय यक्षाधिपतये गदारुक्ताय नरवाह
नाय इत्यादिना पूर्ववत् ह्रीं ईशानाय भूताधिपतये
मूलरुक्ताय वृषवाहनाय इत्यादिना पूर्ववत् निर्ऋ
तिवरुणयोर्मध्ये ओं अनंताय नागाधिपतये चक्र
रुक्ताय रथवाहनाय इत्यादिना पूर्ववत्संपूज्य वलिं
दयात् देवेन ओं अनंताय इत्यादि पूर्ववत् इन्द्रेशानयो

मिथ्ये आब्रह्मणो लोकाधिपतये पद्महस्ताय देसवा
हनाय रसादिपूर्ववत्संपूज्य आब्रह्मणो रसादिना पू
ज्यवत् शवाधिष्ठारदेवताभ्यो वलिंदयात् चतुषष्टि
योगिनीभ्यो नमः शक्तिनीभ्यो नमः अथ पूजा सामा
ग्रीम् समीपे भुवि चोत्तरसायकं च संस्थाप्य मूलं ते
द्वा फट् शवाय नमः रसादिना सने संपूज्य मूलमु
च्चरन् अश्वारोहणक्रमेण शवोपर्युपविश्य सपा
दतले ऊशान् दत्ताशवकेशान् प्रसार्य नुटिकां
वधागुरुं देवीच नमस्कृत्य प्राणायामपङ्कगमासा
न कृत्वा पूर्वोक्तवीरासनं दशादिद्वयमनुनालोष्टा
णि निःक्षिप्य संकल्पं कुर्यात् ततः कंभावतूजाम
णो पूजाद्वयं सन्निधौ च दूरे चोत्तरसायकम् समा
नयन् संपन्नं मां त्रिकं विजितेन्द्रियम् अभिषेक
विधिं ज्ञात्वा देवताभावयेत् परम् संस्थाप्यात्मानं
मभ्यर्च्य समं ज्ञाते ततः परम् फट्पतेन नमो ज्ञेयत
त्राश्वारोहणं विशेषतः ऊशान् पादतले दत्ताशवके
शान् प्रसार्य च दृढं निवध्य नुटिकां कृतसंकल्प
सायकः तंत्रांतरे शवोपरि समाकृत्य गुरुपूजादि
कंचरेत् प्राणायामं विधायाद्यदिद्वलोष्टाणि निः
क्षिपेत् ततः स्वामेशवसमीपे अर्घ्यपात्रदिकं सं

शपा

२

१४

१०५

स्थाप्यशुवजुटिकायां पीठ पूजादिकं कृत्वा षोडशो
पचारैः देवीसंपूज्य शवशुवे देवीं कारुणो नमैः त्रिः सन्त
पिथेत् तउक्तं भावचूडामणौ तत्र देवीसं संपूज्य उप
चारैः सुविस्तारैः नीलतंत्रे च शवास्य विधिवद् देवी दे
वताप्यायने ततः ततः शवा उस्थाप्य तस्य संमुखे ग
त्वा वक्ष्यमाणं मंत्रं पठेत् तउक्तं भावचूडामणौ ॐ
श्राय संमुखे स्थित्वा पठेत् इति परायणः ॐ वशो मे
भव देवेश ममाशु कपदं ततः सिद्धिं देहि मया भाग
कृताश्रमपदां वरं ततो मूलमंत्रं पठन् पटसूत्रेण
शवपादद्वयं दृढं निबध्य वक्ष्यमाणं मंत्रेण रक्तचन्द
नादिना त्रिकोणं चक्रं विलिखेत् तउक्तं तंत्रांतरे मू
लमंत्रं सुस्वरं नमस्त्री शवपादद्वयं ततः पटसूत्रेण व
धीयात् ततोऽस्यांतं नशक्यते भावचूडामणौ ॐ भीम
भीरु इयो भानद्रव्यलोचनभावकः इति मंत्रं देवदेवे
श शवानामधिपः इति पादतले तस्य त्रिकोणं
चक्रं मुल्लिखेत् ततोऽस्यांतं नशक्येति शवश्च निष्प्र
लोभवेत् शवहस्तद्वयं पार्श्वयोः प्रसार्य तउपरि कु
शान्द्रत्नात् तत्र स्यादौ निधाय पुनः प्राणायामं कृत्वा
शिरसि गुरुं रुदि देवी च ध्यात्वा ओं ह्राथरं संप्रदौ वि
हितमालया विभीक्ष्ण्येत् तउक्तं तंत्रे च उपविश्य पुन

सप्तबाहूनिः सार्वपाशयोः दस्तयोः ऊशमास्ती।
र्यपादौ तत्र निधाय येत् ओष्ठौ संप्रट्कौ कृत्वा स्थिर
चितः स्थिरेन्द्रियः तदा देवी हृदि ध्यात्वा मौलीजपः
मथाचरेत् अत्रापि श्मशानसाधनक्रमेण जपः कार्
य्यः यद्यर्हता विपर्ययं किंचिन्न लक्ष्यते तदा पूर्वव
त अर्चयित्वा नविकिरन् समपादगमनादिकं कृत्वा
जपं ऊर्चयति चलासने भयं नास्ति भये जाते वदे
ततः यद्यस्मार्थयसि देवेशि दातव्यं ऊजरादिकम्
दिनांतरे तदा स्नामि स्नानमकथयस्व मे इत्युक्तः सं।
सृते नैव निर्भयस्तु पुनर्जयेत् पुनश्चेत्सधुरं वक्ति
वक्तव्यं मधुरं ततः ततः संसंकारयित्वा वरं तत्र प्रा
रथ्येत ततः यदि संसंन करोति वरं वा न प्रयच्छति त
दा पुनर्जयेद्दीमान् एकाग्रमानसं तथा नरूपं वि
ना तत्र देवोऽपि जायस्यति यत्ततस्तेन बोद्धव्यं न
रो वा देवयो नरः माता मातुस्वसा वापि मातुलानी
तथैव च आगत्य चिरं कुरुते मायया च्छाद्य विग्रहं
उत्तिष्ठवत्सते कार्थ्यं संर्वायात न संशयः प्रभातसम
यो जातस्त्वमि ताकोशतेष्टम् प्रायो विमत्सरा लोका
राजानो दातारिणः कदाचित् केन वा दृष्टस्तदा किं
विद्म विष्मति इत्यादिविविधैर्वाक्यैर्न वजापं परिमजे

शुभा

२

१५

105

न मृताः पितृगणास्तत्र हरदेशनिवासिनः वा न्यवा-
स्तत्राच्छतिदेवरूपधरास्तथा स्त्रीपुत्रसंवकां दीष्ट
गृहीत्वानियतः परैः कुरुती पुत्रकाः सर्वे भ्रातरा नु-
शिष्यकाः निजकांतागसंस्पर्शवस्त्राद्याभरणादि
गृहीत्वानीयते पतिपानके सद्रूपं मजेत वा न्यवे-
स्तत्र दिवसे शंका तत्र प्रजायते यदि न लभ्यते तत्र त-
दा किं वा न लभ्यते स्त्रीरूपधारिणी देवी द्विजरूपध-
रः पुमान् वरं गृह्णीति शब्दे वै त्रिरात्राते वरं लभेत्
साधुना साधुना वापि योषि चैव हरदायिनी तदा वीर-
पतेस्तस्य किं न सिध्यति भूतले निष्ठाप्य पुरुषेणैव
कुलीने नैव संस्कृता अमंस्कृतवरा देवीणां पंगुक्ते-
न संशयः मंसुखेः संसुखे वापि संस्कृतं वक्ति वाप-
रम् सैव देवी न सन्देहः स देवो भैरवः स्वयम् न च
देवं भवेच्चैव माया चटितविग्रहः वरं न वरयेत् तत्र
न किंचित्प्रवदेत्ततः सचेत्संस्कृतमात्मानं वक्ति व-
क्तव्यमीदृशम् न चैव स्वयं कोलिकोऽपि वरं ग्राह्यं
निराकुलम् अथ वा उत्कटं किंचिज्ज्योतिर्वा नील-
लोहितम् शब्दे वा जायते सम्पगमं तं वापि लभ्य-
ते विचार्य तद्गृहीतव्यमेवं शिवेन भाषितम् देव-
कृपातव कथानवाकृतविबुद्धयः अवश्यं तत्र दा-

तं न च प्रसक्तं कवित् भेरवावट्टकोऽथैव कुला
 शास्त्रपरायणः पतञ्जलप्रसंगेन कृत्वा कुटि।
 लविग्रहाः प्रबोभूत्वा हरेर्द्विधा नारी भूत्वा विमोह
 येत तस्मात्तत्र भवेदोषविचारे यत्नमाचरेत् सप्त
 कृते वरं लब्ध्वा संसजे च जपादिकं फलं जातमि
 तित्वा त्वाचुटिकां मोचयेत्ततः अथ अपि शवं प्र।
 दात्पुंसं स्थाप्य वन्यं न मोचयेत्तदम् पदे च कं मां
 यित्वा पूजयित्वा जले क्षिपेत् शवं जलेऽथ गर्ते वा
 निःक्षिप्य स्नानमाचरेत् ततस्तत्तद्वृत्तं गत्वा वलिं
 दद्यात्तदिनांतरे अस्मिन् रात्रौ येषां देवानां यजमा।
 नोऽहं तेष्टुं तत्र मं वलिं इति भावचूडामणौ म्र-
 थयेषीति तस्मै शाननरं कुंजरशूकरानदत्त्वापि
 पृथगेतेव कर्तव्यं ससुपोधनम् योऽह्नि तस्मा
 वर्ध्मपंचगव्यं पिबेत्ततः ब्राह्मणान् भोजयेत्तत्रपं
 चविंशतिसंख्यकान् पंचपंचविहीनान् वा क्रमाच्चै
 व दशावधि ततः स्नात्वा च भुक्त्वा च निवसेत्ततमस्थ
 ले यदि न स्नाद्विप्रभोज्यं तदा निर्यनतां व्रजेत् तेना
 चेन्निर्यनस्तस्य तदा देवः प्रकृष्यति त्रिरात्रं वाथ षडरा
 त्रं न वरात्रं त्रिगोपयेत् स्त्रीशय्यां यदि गच्छेत्तया
 थिं विनिदिशेत् गीतं श्रुत्वा च वधिरा निश्चल्य नरसद

प्रा

२

१६

106

शनात् यदि वक्तिदिने वा कृतदास्यमूकतां व्रजेत् पंचद
शदिनां ते तदेहे देवस्य संस्थितिः गोब्राह्मणानां निन्दा
च न कुर्याच्च कदाचन देवगोब्राह्मणादींश्च प्रसहं सं
स्पृशेत् अचिः प्रातर्नित्यक्रियां ते तद्विल्वपत्रोदकं पि
वेत् ततः स्नायाच्च गंगायां प्राप्ते षोडशवासरे स्नात्वा
तमूलमुच्चार्य तर्पणं ते नमः पदम् पंचशतत्रया हृद्दे
वानैवैतर्पयेज्जलैः स्नानतर्पणशून्यस्य न स्याद्देवस्य
तर्पणम् इमनेन विधानेन सिद्धिं प्राप्नोति मानवाः
इह भुक्त्वा वरान् भोगान् अन्ते याति हरेः पदम् असांगं
वापि सांगं स्यात् सफलं निष्फलं च वा कृत्वा साधनमे
वैतत् शक्तेः प्रियतरो भवेत् शवाभावेऽप्यमशाने वा
कार्थ्ये वै वीरसाधनम् यो भावो यस्यैवै प्रोक्तं सैर्भावै
र्यदि नार्चयेत् दशाहं कमयोगेन भ्रष्टो भवति साधकः
नो यदि श्रेष्ठं तत्र भावं न रूपं तत्र सन्दिशेत् कुलान्मंत्रं
गृहीत्वा तया वत् बुद्धिः प्रजायते इति श्रीश्यामाचार्य
स्यैव तर्पणः परिच्छेदः १४ अथ प्रकारांतरसाधा
नम् तत्तत्कालीनं तत्रैव देविवरारोदे वीरसाध
नमुत्तमम् नृणां शीघ्रलावाप्ये प्रकारांतरमुच्यते
चतुष्टये चतुर्दिक्षु पुरुषं हृदयं विनेत् जीवि तं
स्मरत्येवै दीपं प्रज्वालयेदिति मध्ये तथा विनेदेकं

तत्र शुद्धासनं भवेत् पूर्वाङ्गेन च मार्गेण तत्र संस्कारः
भारभेत् महाकालादिदेवेभ्यो वलिं पूज्य वराहयेत् क
स्योक्तपूजां संपूज्य जपेत् प्रयत्नमानसः दत्तात्रेयमाल
मालया चैव राजदंतेन मेरुणा दिग्वासाः प्रजपेत् सत्र
मयुतं सर्वदेवतम् जपेत्ते च वलिं दत्वा दक्षिणा विभवा
वधि सर्वसिद्धीश्वरो विद्वान् सर्वदेवनमस्कृतम् अ
थ वा विजनेऽरापेऽस्थि शय्यासनो नरः उदयांतदि
वाजसा सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् विल्ववृक्षे निजकोठे
शवमारोप्य यत्नतः नृसिंहमुद्रया वीक्ष्य जपेत् मार
कया यदि सहस्रं तत्रैव जप्त्वा सर्वसिद्धीश्वरो भवेत्
वटमूले शयनीत्वा तत्र देवीं प्रपूज्य च सप्तातत्र मनुं
जप्त्वा सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् करकांची समादाय मु
ण्डमाला विभूषितः तेनैव तिलकं कृत्वा तत इक्षुवि
भूषितः श्मशाने च सकृज्जप्त्वा सर्वसिद्धीश्वरो भवेत्
ऊँऊँ मागुरुकस्तूरीरोचना च न चन्दनम् कर्पूरं पद्म
रागं च केशरं हरिचन्दनम् एकत्र साधितं कृत्वा प्र
त्येकं साधयेत् स्रथीः जिह्वाग्रं रुधिरं वीर्यं आकाशं च
समाहरेत् तेनैव तिलकं कृत्वा तत इक्षुविभूषितः
वटिकां कृत्वा भद्रकालीं ततो जपेत् नीलं नीलप
ताकां चलल जिह्वां करालिकाम् ललाटे तिलकं

पृष्ठा

१

१०७

कृत्वासायकोवीरभीः स्वयम् महाष्टमीनवभ्यास्तसं-
योगेपुरतःस्थितः द्वागमदिषमेषाणांचतर्दितशरा
नृदिपेत् कवन्थान्मुण्डपुञ्जाचदीपादिभिरलंकृतम्
मध्येकवन्थमासीर्यतत्रन्धर्वरूपयुक् तांबूलक्षर
रक्तास्यमंजनांजितलोचनम् कृत्वातत्रमञ्जुतस्मास
वृसिद्धीश्वरोभवेत् वियत्रययुतं देवितेजोतंचन्द्रभू
षितम् वीजंप्रसेकदेवानामिति तासांचपाद्येति मू
लमंत्रेणमंत्रजोजयेत्सांक्षिपतद्वयम् जिह्वायेरु
धिरंगुष्ठचामुण्डोच्चोरनिःसृजे वलिच्छिन्नावरंदेदि
रुधिरंगगतेमले कालिकालिप्रचण्डोयेततोऽस्त्रं
कवंचततः कालिकेयंसमाख्यातावीराणांदितका
म्ययाम् कूर्चयुगंममहादेविलीलयाकथितंतव वि
यतऊणसमायुक्तम् । चन्द्रवर्णसमायुक्तंतोनी
लयदंततः पताकेकंफडतेचपूर्वकूटमनुर्मतः
सुगुप्तेयंमहाविद्यातवस्त्रेहादिहोदिता जयश्रीक
रणीदेवीपताकेवरणस्थले तेननीलयताकेयंयो
ज्यावेनीलसायने उग्रचण्डमहाविद्यायापुराक
थिताप्रिले ललजिह्वातसाप्रोक्तासंयोज्यानीलसा
यने यासाविद्यामहातारासाकरालेति कीर्तिता भू
मिश्रसमायुक्तासामावस्याशुभोदया भाद्रपुष्करयो

गेचतस्यावीरवरोत्तमः विस्रुकांतासमानीयनिःक्षिपे
तमंत्रभूमिषु तत्रांसाधितां कृत्वा तदिने मृतदृष्टके
तत्र प्रसारितं मत्स्यमेकं मूलेन दापयेत् तज्जलेना
भिषेकं च पूर्ववच्च शोषपरि साधितां विजयां तस्य उ
दरे मुखवर्त्मना क्षिप्वा तत्र खने न मत्स्यमंजनां जि
तलोचनः तिलकी पूर्वद्वारेण उष्ट्राय च मंत्रं जयेत्
स्वयं वै तत्र भगवान् भैरवो लगुं कितः प्रमातीत
स्ततो वीरं तं विलोक्य जयेत् न मनुम् यदि भाग्यवशा
देविलगुं स्तत्र लभ्यते तदा स्वयं भैरवोऽसौ स्वयं
वीरेश्वरो भवेत् मत्स्यमानीय देवेशिनिःक्षिपेत्
पितृकानने तत्रासकृज्जपित्वा च देवतामेलनं ज
भवेत् तत्र नत्वा महादेवं महादेवीं च भाविनि तत्र
स्तिलकं कृत्वा स्वयं वीरेश्वरो भवेत् निशायां मृत
दृष्टे च उन्मत्तानन्दे भैरवः दिवा सावित्री मलीमसभू
षणो मुक्तकेशकः कृपाणां त्रिगुणरसश्च जयेत्
मातृका यदि तदा तस्य महादेवि सर्वसिद्धिः प्रजायते
शक्तिनी योगिनी वापि अमां वा भूतकांगनाम् तत्र वा
नीयं संपूज्य सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् सर्वेषां जीवहीना
नां जन्तूनां नीलसायने ब्राह्मणं गोमयं सक्तासा
ययेहीरसायनम् मृतासने विना देवि पूजयेत् सर्वं

एषा
र
१८

108

तीर्थिभ्याम् तावत्कालं वसेद्द्विरेषा वदाहृतं संस्रवम्
महाशवाः प्रशस्ताः स्युः कालिकावीरसायने क्षुद्राः
प्रयोगे कर्तृणां प्रशस्ताः सर्वसिद्धिदाः पवंनीलकंभेरे
विकथितं च तवानद्ये न कस्यचित् प्रवक्तव्यं मम प्री-
त्यामहेश्वरि श्रीदेव्युवाच ज्ञातमेतन्मया देवत्वत्प्र-
सादात्तद्वेश्वर असक्तानां तमे देवपुरस्सरं मुच्यतां
श्रीभैरव उवाच श्मशानेषु पुरस्स्या कथिता देवि उ-
लभा अथ वामप्रकारेण पुरस्सरं मुच्यते ऊजे वा-
शनिवारे वा नरशृंगं समायुतम् पंचगव्येन मिलितं
चन्दनाद्यैर्विशेषतः नित्यं भूमौ हस्तार्द्धमाततः ।
कान्ते वने तत्र तदिवसे रात्रौ सहस्रं यदि मानवः प-
काकी प्रजपेत्सं त्रं स भवेत्कल्पपादपः अथ वामप्र-
कारेण पुरस्सरं मिष्यते शवमातीयत द्धारिते नैव
परिव्रज्यते तदिना तत्तदिनं यावत् न जपेदष्टोत्तरं शतं
स भवेत्सर्वसिद्धीशो नात्र कार्या विचारणा अथ वा-
मप्रकारेण पुरस्सरं मिष्यते अष्टम्यां च चतुर्दश्यां
पक्षयो रुभयोरपि सूर्योदयात् समारभ्य यावत् सूर्य-
योदयात्तरम् तावत् जप्त्वा निरातंकः सर्वसिद्धीशो भ-
वेत् अथ वामप्रकारेण पुरस्सरं मिष्यते चन्द्रसूर्य-
ग्रहे चैव ग्रासावधि विमुक्तिः यावत् संस्रवम् नृज-

स्नातावहोमादिकंचरेत् सूर्यग्रहाणकालादिनामः
कालः प्रशस्यते अत्र यद्यत्कृतं सर्वमनेतफलदं
भवेत् तावदिति जपदशांशहोमादिकमित्यर्थः श्र
द्धान् चन्द्रसूर्यस्पर्शविः पूर्वमुपोषिताः नद्यांसमुद्रा
गामिमांसाभिमात्रोदके स्थितः यदाशुद्धोदके स्ना
त्वाशुचौदेशे समाहितः स्पर्शादिमुक्तिपथ्यंतं जपं
ऊर्ध्वादनमयीः अनंतरंदशांशेन क्रमाद्होमादिकं
चरेत् तदंते मरुती पूजा ऊर्ध्वाद्ब्राह्मणभोजनम
ततो मंत्रसिद्धिर्गुरुं संस्पृश्यात्तौघयेत् अथ का
लीतंत्रे शरत्काले चतुर्थ्यादिनवम्यंतं विशेषतः
भक्तितः पूजयित्वा चरात्रैतावत्सहस्रकम् जपे
देकाकी विजने केवलं तिमिरालये अष्टम्यादिनव
म्यंतमुपवासपरो भवेत् अथ गुरुमार्गस्य लघु
नैव कारयेत् अथ वात्यप्रकारेण पुरस्सरणमि
ष्यते अष्टमीसंधिवेलायां अष्टोत्तरलतागृहम् प्र
विश्य मंत्रविधिवत्ताः समभ्यर्चयन्तः पूजां
कृत्वा फलमासाद्य पूजादिकं समाचरेत् केवलं काम
देवाः सौजपेदष्टोत्तरं शतम् तासां तपत्रमूले न उ
गां संस्पृश्यात्कर्णिके मंत्रसिद्धिर्भवेत् सद्योलतादर्श
नपूजनात् अथ वात्यप्रकारेण पुरस्सरणमिष्यते

पृष्ठा
२
१०९

आहुस्योः ऊलागोरेभावयेत्तत्रमेवच प्रहृत्यतत्रसं
स्कारं कृत्वा तस्यै निवेद्य च किंचित् जपं मंत्रं नीत्वा देव-
ताभावतत्परः तां विस्मृत्य नमस्कृत्य स्वयं जप्त्वा स्वसं-
यतः प्रातः स्त्रीभ्यो वलिं दत्त्वा मंत्रसिद्धिर्न संशयः अथ
वामप्रकारेण पुरश्चरणमिष्यते गुरुमानीय संस्था-
प्य देववत् पूजनं विभोः वस्त्रालंकारदेमाद्यैः संतो-
ष्य गुरुमेव च तत्सुतं तत्सुतां चैव तत्पत्नीं च विशेष-
यतः पूजयित्वा मंत्रं जप्त्वा सर्वसिद्धीं शरो भवेत् अथ
वामप्रकारेण पुरश्चरणमिष्यते सहस्रारे गुरोः पा-
दपं मध्यात्वा प्रहृत्य च केवलं देवभावेन जप्त्वा सिद्धी-
ं शरो भवेत् गुरवे दत्त्वा दद्यात् यथा विभवमात्मनः
गुरो रनुज्ञा मात्रेण दृष्टं मंत्रोऽपि सिध्यति गुरुं विलं-
शस्तेऽस्मिन् नाधिकारः सुरैरपि यथा च मंत्रं तत्रा-
णां प्रयोगः क्रियते यदि गुरुवक्त्रं विना देवसिद्धि-
रानिः प्रजायते एतत्तत्र च मंत्रं च शिष्यभ्योऽपि न
दर्शयेत् अथ यात्रे त राजस्य भवने याति निश्चितम्
अथ कालिका दर्शनार्थं साधनांतरमातिष्ठते
प्रदोषे शुभं गृहं गत्वा उत्तराभिमुखोऽप्यविश्वभूत-
शुद्धादिकं मासांतं विधाय सिद्धिरेण नवकोणवृ-
त्ताष्टदलवृत्तचतुरस्रचतुर्द्वारात् सकंयं त्रिवलि

त्वसंमुखेऽङ्गमाय्याः शक्तिवीजं लिखित्वा पुरतः संस्था
पतत्रपीठपूजाविधाय द्वादशप्राणायामं कृत्वा देवीं
ध्यायेद्यथा तत्कपालसमरूढां नरमालाविराजितां
कृष्णभ्रुसन्निभारक्तवासोपरिविभूषिताम् चतुर्वीर्य
धरां देवीं दिव्यालंकारशोभिताम् निष्ठाशुखं समाकू
ल्य वावद्यामठयं भवेत् तावत्कालं जपेत्संवेका
लिकादर्शनात्सुकः चन्दनावीतनृशिरःशवोपरि
विराजितः हृतप्रदीपमालाभिस्तथैव परिवेष्टितम्
सुगन्धोपरिभवेन्सुगन्धोभयमोहविवर्जितः कुण्डलः
प्रजपेत्संवेदीया लोकततपरः सुगन्धोपरिभवेन्सु
गन्धस्तदीयं च नियापयेत् पूजयेन्मूलमंत्रेण कृत्वा
देव्या विलक्षणाः सिन्धूरमात्रं कृत्वा नवकोणं सम
न्वितम् शक्तिवीजं ततश्च लिखित्वा मेः समावृ
तम् वहिरष्टदलं पञ्चैते नैव कारयेद्बुधः तत्रावासज
गद्वात्री कालिका कृष्णविग्रहाम् पूजयेद्विधिवदेवै
नवरात्रं समाहितः ततस्तथा जगद्वात्री कालिका
परमेश्वरी सर्वसम्पत्तिदा देवी सायकस्या उक्तं यथा
नेदं प्रकाशयेद्यस्तु प्राणोः कंठगतैरपि शिष्याय भ
क्तिहीनाय भेदवेणापि भाषितम् इति श्रुत्वा मार
हस्यं च दशः परिच्छेदः १५ अथ काम्यहोमार्थं

शुभा

२

११

॥०

ऊरुनियमोयथा तउक्तंयामले शांतेचोक्तंतथाशो
पेऊरुंचवतरसकम् आकर्षणोत्रिकोणंस्पातउच्च
देवर्तूलंतथा मारणेचतथायोमवर्तूलंमंत्रिभिःस
दा तंजोतरेव उदीच्यापौलिकेऊरुम् ।
ॐनमःकालिकायै श्रीदेवुवाच ॐदेवदेवमहादे
वभक्तानांप्रीतिवर्धनः कालिकायामहाविद्यानि
दिष्टानप्रकाशिता श्रीमहादेवउवाच लक्ष्मलक्ष
सहस्राणिवारितासिमयापुनः स्त्रीसभावात्तहादे
विपुनस्त्वपरिष्टच्छसि अतंतउल्लभंदेविकवचं
सर्वकामदम् तथापिकथयाम्यद्यतवप्रीतावशान
ने उक्तंपुरामहादेविश्रुयतांतत्कृपामयि कवचा
ज्ञानतोदेविविद्यासिद्धिर्नजायते श्रीदेवुवाच कथ्य
तांकवचंदेवियदिस्रेहोमयिप्रभो अमथाजगतां
नाथप्राणोस्पजामितिश्चितम् श्रीमहादेवउवाच
कवचंकथयिष्यामिसुगोप्यमतिउल्लभम् गोपनी
यंप्रयत्नेनसख्योनिवद्वशानने पूर्वस्यापातकालीच
कपालीदक्षिणेऽवत ऊलारक्षतपाशासेऊरुऊ
लातथोतरे विरोधिनीतथेषान्योविप्रचित्ताग्रिको
णके नैर्ऋतेपातवोगाचवायावुग्रभावत दीप्ता
तरक्षतांशीर्षनीलाव्यानुवमाउले वनारक्षत

कंठे च वलाका हृदयेऽवत नाभौ सात्रां जंघयोश्चा
मिता सुद्रावत धजे ब्रह्माणायामहादेव्यः सर्वत्र
पांशुः सर्वदा श्लोकत्रयं महाप्राणं यत्तत्तात्त्विकं तत्स
मो भवेत् तव स्नेहात्महादेविकथयामि सुउल्लभम्
श्रीपरमशिव उवाच ॐ सर्पिः सागरविस्फुरन्मणि
भयहीने कंदे वा न्विते गोहेरतमये शवस्य हृदये र
त्नामृतेशानने वर्गाद्याननवामलोचनमंघ्री श्रीद
क्षिणां कालिकां सद्यस्त्रिभुवनशिरः करं भगवतीं ध्या
यंति प्राणप्राणाः मद्याच्छूर्णितलोचनत्रयं महाशो
भा मंघ्री योषितां लक्षैः सेवितपादपद्मयुगलां श्री
भैरवी योषिताम् श्रीमत्कालमुखां मुखां निदध्या
ती वांदी कलां विभ्रंती तां ध्यायंति सुसिद्धये भग
वती तद्भावना नन्दिताः मां सा सृगुग्धला एतच्छु
रितमधुमहापानमज्जं हसंती अट्टं कालकाल
कहकह इति प्रोलसंती सखीषु नृसप्रोदामा
हा सोमदमुदितमहाभैरवानन्दवाची मातंगी व
एयं तीममयवरकरां कालिकां तां भजामः इदं
तद्विष्णुकवचं मनोज्ञं देयं कदाचिद्गुरवेऽपि नैव
महद्भयात् स्नेहसेनदत्ताहानिः शरीरेण च सा
यकेषु यस्मादिदं तु कवचं लभ्यते वरुणपुण्यतः

पृष्ठा
२
१११

तेन दंतं तसकलं सद्गुरुं परमं प्रिये यस्मै तस्मै नदा।
तस्य प्राकृतेभ्यो विशेषतः प्रकाशे सिद्धिर्हानिस्मात्
तस्माद्यत्नेन गोपयेत् गुरुपादप्रसादेन यदि का।
लीप्रलभ्यते जप्ता काली महाविद्यामिदं त्वकवंचं
पठेत् अज्ञात्वा कवंचं देविकालिकाचेत् प्रजप्यते
समाप्नोति फलं तस्मात्परत्र नरकं व्रजेत् सर्वत्र सु
लभा विद्या कवंचं तस्य दुर्लभम् शरीरं यन् दारेण
गुरुं संतोष्य तत्पठेत् सफलं राजनी पूजादिवाप्य
जाचनिष्फला तस्मात्सर्वप्रयत्नेन राजन्यां कव
ंचं स्मरेत् विवादे चरणे युते विद्यायां कवितागमे
राजगोहे विचारे च सर्वत्र दं पठेत् नरः मोहनस्तंभना
कर्षमारणोच्चाटनं तथा कवंचं स्मरणा देवि जायं
ते सर्वसिद्धयः अथ वा किमिहोक्तेन सत्सं सत्सं म।
मप्रिये प्रपत्ता दक्षिणा काली वरं यच्छति सुन्दरि
गुरौ च कवचे तं त्रेयं त्रे देवी सदा भजेत् गुरुं स्नात्वा
महादेव कवंचं यः प्रयच्छति इदं त्वकवंचं प्राप्य दे
लने कुरुते तयः अचिरात् कुरुते समाप्नोति मम तस्यो-
पसायकः समाता जनकश्चैव स गुरुः सवपूजितः
सर्वदः सह आचार्यः कवंचं यः प्रयच्छति इति श्री
रुद्रयामले महातंत्रे श्रीदक्षिणा कालिकायाः परम

शिवोक्तं सर्वसिद्धिदं कवचं समाप्तम् शुभम् ॥
ॐ नमामि कुरुपिणीं कुरुंगयष्टिधारिणीम् स
मग्रतस्तसागरमपारपारगह्वरम् शिवाप्रभांसमु-
ज्ज्वलास्फुरच्चक्रांकशेखरम् ललाटरत्नभास्करं
जगत्प्रदीपिभास्करम् महेन्द्रकण्ठपाचितांसन
तुङ्गमारसंस्तुताम् सुगन्धरेन्दुवन्दितां यथार्थनि-
र्मलाद्रुताम् अतर्करोचिरुज्जितां विकारदोषवर्जि-
ताम् पुमुक्षुभिर्विचिन्तितां विशेषतस्तस्मिन्निताम्
मृतास्थिनिर्मितस्रजामृगोद्गवाहनाग्रजाम् सुशु-
द्धतत्त्वतोषणं विवेदपारभूषणम् सदैवितैका-
लदाणामनोजैवैरिसत्तणाम् अजंगहारहारि-
णीकपालवर्णधारिणीम् सुधोर्मिकोपकारि-
णीसुरेन्दुवैरिघातिनीम् ऊठारपाशचापिनीकृतांत
कामभेदिनीम् शुभांकपालमालिनीसुवर्णकल-
शाविनीम् श्मशानभूमिवासिनीद्विजेन्द्रमौलि-
भाविनीम् तमोऽन्धकार्यामिनीशिवसभाक्का-
मिनीम् सहस्रसूर्यराजिकां यनं जयोगकारिकाम्
सुशुद्धकालकन्दलांस्रभंगदृन्दमंजुलाम् प्रजापि-
नीप्रजावंतीनमामिमातरं सतीम् स्वकर्मकारणे
गतिंदरप्रियांचपाव्वेतीम् अनंतशक्तिकीर्तिदाय

शपा
२
॥२

शोः र्थभुक्तिमुक्तिराम पुनः पुनर्ज्ञागदितो नमाय्यं
सुगर्हिताम् नयेष्वरित्रिलोचने प्रसीदे विषादिमाम्
जयति ते स्तुवांतये शुभं लभन्तमोक्षतः सदैव ते ह
तद्विषः परं भवंति सज्जवः नराः परेशिवेः युना प्र
साधि मां करोमि किम् अतीव मोहितात्मनो वृथा
विचेष्टितस्य मे कुरु प्रसादितो मनो यथा सि जन्म
भजनः तथा भवंत तावका यथैव सोपिता लकाः
इमां स्तुतिं मे रितं पठंति कालि सायकाः न तेषां
नः सुदुस्सरे यतंति मोह गह्वरे इति श्री ब्रह्म कृत का
ली स्तवः समाप्तः । इति श्री पूर्णानन्द गिरि परि
व्राजक परमहंस विरचिते श्यामा रदस्य समाप्तम्
अथ कालिकोपनिषत् अथ हैनां ब्रह्मरथे ब्रह्म स
रूपिणी मां मोति स्रभंगा त्रिकोण युक्तानां मुक्ताका
मरे फेन्द्रि राविन्दु मेलन रूपा समष्टि रूपिणी यत्
त्रिगुणित मादौ तदु कूर्चं दृश्यं कूर्चं वीजं तद्योष
ष्ठसरविन्दु मेलन रूपम् तदेव हि रुचाय्य भुवना
दृश्यं भुवना तद्यो मज्जलनेन्द्रि राशून्य मेलन रूपा
तद्व्यं दक्षिणे कालिके रमभि मुत्पत्ता तदनु वीज
समक मुच्चार्य वृहद्भानु जाया मुच्चरेत् मत्ता शिव
मयो भवेत् गतिस्तस्यास्ति नान्यस्य सतनारीश्वरः

इति अभिनवजलधरसंकाशाद्यतस्तनीकटिलंदंष्ट्र
शवासनाकालिकाधेया त्रिकोणं त्रिकोणं त्रिकोणं
णयद्यंतस्मिन् देवीषु गेनाभ्यर्च्यतदिदं सर्वं गम् ॐ
कालीकपालिनीकृत्वाकुरुकृत्वाविरोधिनीविप्रचि
त्ता उग्राउग्रप्रभादीप्तानीलाचनावलाकामात्रामुद्रा
मितासेवदशपंचकोणगा ॐ ब्राह्मीमाहेश्वरीचै
न्द्रीचासुक्ताकोमारीअपराजितावाराहीनारसिंही
वाष्टपत्रगा द्वित्रिचतः षडष्टदशष्टादशचतुर्दशषो
डशस्रभेदेन प्रणवेणामंत्रविद्यात् अंगेतन्मूले
नावाहनंतेनेव पूजनं विडः यपनंमंत्रराजनियमे
नानियमेन वा लक्षंलक्षं आवर्तयतिसपाप्रानंत
रति सउस्कृतानितरति सव्रत्तत्वभागभवति सस
र्वलोकंतरति सवायुरारोपमेष्वर्ध्वलभते सदा
पंचमकारेण पूजयेत् सदाभक्तोभक्तोभवेत् प्रच्छ
न्नतावियतिर्मरुत्वंभुक्तिमुक्तीवसिद्धमंत्रस्यजापि
नासिद्धयोह्यणिमाद्याभवंतिसजीवन्मुक्तः ससर्व
शास्त्रजानाति ससर्वप्रत्यकारीभवति राजानोदा
सतांयांतिसिद्धमंत्रस्यजापिनाम् यन्नेदंयच्चपाप्मा
नेतन्मयंशिवएवहि जन्मासर्वदैवतंमंत्रजीवंयः
स्वयंशिवयवायंअणिमादिविभूतीनामीश्वरः का

प्र
२
॥३

॥३

लिकालभेत आवयोः पात्रभूतोः सौ स कृती स कृ क
ल्लभः जीवन्मुक्तः स विज्ञेयो यः सोऽक्षोरदक्षिणाम
दशांशं होमयेत्तदनुत्तर्पयेत् अथैरेकेषु यान कामा
न वाहयति उषयति अनिरुद्ध ज्ञानादनिरुद्ध सरस्वती
अथैरेनं कालिकामनुजयेद्यः सदा अष्टात्मा ज्ञान
वैराग्य युक्तः प्रांभवदीत्या सरतः शाक्तेषु वादिवा
ब्रह्मचारी रात्रौ नग्नः सदा मैथुना सक्तमानसः जपपू
जादि नियमो यो धितः सुप्रियकरः सुभगोदकेन त
र्पणम् तेनैव पूजनम् सर्वदा काली रूपमात्ममा
नं विभावयेत् स सर्वो धिदा सक्तो भवति स सर्व
दं मातरति अथ पंचमकारेण सर्वमाप्नोति विंश
पञ्चयनं धाम सर्ववशं च कवित्वं च नामः परमः पं
था विद्यते मोक्षा यज्ञाना यथर्मा यततः सर्वभूतं भ
वायत् किंचित् दृष्ट्वा दृष्टमानं स्थावरजंगमम्
तत् सर्वं कालिका तं त्रेतं तं प्रोक्तं वेदेयं यत् स्मृतं
श्रुतं मनुजापी स पापानं तरति स सर्वं सुखमाप्नो
ति स सर्वं ज्ञानाति स सर्वं शासी भवति स विविक्तो
भवति स सर्वं वेदाध्यायी भवति स सर्वं मंत्रजापी
भवति स सर्वं शास्त्रवेत्ता भवति स सर्वं यज्ञाधिका
रि भवति आवयोर्मित्रभूतो भवति इत्याह भगवा

नृशिवः निर्विकल्पेन मनसा यः सर्वं करोति अथ हे-
 नं भूलाधारं स्मरेद्विंशति कोणं तेजसां निधिम् तस्या
 गिरेः कामा नीयग्रथं दुर्द्धवस्थितम् नीलतोयदम-
 धस्थं तद्विलेखेव भासराम नीलां विविं ससपीतां
 भास्वरवदनुपमाम् तस्याः शिखामध्ये परमोर्द्धव्य
 वस्थिताम् सवस्त्रासशिवः सस्मरः सर्वपापैर्विमुच्य
 ते समहापातकेभ्यः प्रतो भूत्वा सर्वमंत्रसिद्धिं कृत्वा
 केवलं भजतीति भैरवोः स्रग्धिरनुष्टुप् छन्दः का-
 लिकादेवतालजावीजं वधुशक्तिः कवितार्थविनि-
 योगः इमे वं ऋषिश्चन्द्रो देवतं ज्ञात्वा समंत्रफलसा-
 कल्पमश्नुते अथ सर्वविद्याप्रमथमेकं दृष्टं त्रयं वा
 नाम त्रयमुदितं कृत्वा वा जपेत् गतिस्तस्यास्तीति नाम
 स्य रूपातिः ॐ संसंततसत् अथ हे नंगुरुं परितोषा-
 गोभूमिदिराणादिभिर्गृहीयात्तमंत्रराजं गुरुस्तमपि
 शिष्याय सत्कृतीनाय विद्याभक्ताय शुश्रूषवे स्त्रियं
 स्तृष्टुस्वयं परिश्रमनिशयां विहरेत्तपकाकीशिवगे
 देलक्षंतदं दं वा जप्त्वा देयम् ॐ ॐ ॐ संसं संसं नाम प्रका-
 रेण सिद्धिर्भवती ह कालिका मनोर्वा प्रावयति विप्ररा-
 मनोर्वा सर्वस्य उर्गामनोर्वा दं दं शिवो ॐ ततस्तत् ३
 माधर्वेण सोभाय काण्डे कालिकोपनिषत् समाप्तम्

सं. १५ ४५ वैशाखे सुभातं लिखनेन जन्म मध्ये

118

114

[The page contains approximately 20 lines of handwritten text in Devanagari script. The ink is very faded, making the characters difficult to decipher. Some words are written in red ink, likely indicating emphasis or specific names/titles.]

1849

6043

